

Erik Johan Stagnelius
Samlade skrifter

V

OTRYCKTA SKRIFTER:
LYRIK II, PROSA, BREV

SVENSKA KLASSIKER
UTGIVNA AV SVENSKA AKADEMIEN

ERIK JOHAN STAGNELIUS SAMLADE SKRIFTER V

Erik Johan Stagnelius

Samlade skrifter

Under redaktion av Paula Henrikson
och med inledning av Anders Olsson

V

OTRYCKTA SKRIFTER:
LYRIK II, PROSA, BREV

SVENSKA KLASSIKER
UTGIVNA AV SVENSKA AKADEMIEN
I SAMVERKAN MED
BOKFÖRLAGET ATLANTIS

Erik Johan Stagnelius
Samlade skrifter V
Atlantis, Stockholm

© 2013

INLEDNING:

Anders Olsson och Svenska Akademien

TEXTETABLERING, KOMMENTARER

OCH ORDFÖRKLARINGAR:

Paula Henrikson och Svenska Akademien

FORMGIVNING OCH TYPOGRAFI:

Anders Ljungman och Johan Melbi

PDF-GENERERING:

Megin Media 2014

Innehåll

OTRYCKTA SKRIFTER: LYRIK II, PROSA, BREV

Strödda dikter (1819–1823)

Allt fullkomligt var och gott	3
Höstaftonen	4
Dröm på Havsstranden	5
Hösten	7
Fjärilen och Rosen	8
Månflickan	9
Vattnet	11
Hymn	12
Vad suckar häcken?	13
Hösten	
1.	14
2.	14
3.	15
Jungfrun i det gröna	16
Molnet	16
Minne	17
Solrosen	17
Rosen	18
Månflickan	18
Bragderns och järnets far	20
På nattens himlavalv	21
Den gamla sanning forskningen mig givit	
I.	22
II.	22
III.	23
Ej för dig Vetandet allena	24
Själens himlafärd. Efter nasaréernes heliga bok	24
Elegi	28
Förundras icke om Poeten skriver	33
I dunkla regioner	38

Mig fostrade, i nardusrika ängar	40
Månan	42
Månan och Själen	
[Aldre version.]	43
[Nyare version.]	46
Bönen	50
Syndafallet	
Första Sången	52
Andra Sången	54
Längtan	58
Blommorna	59
Rodnaden	62
Idealismen	64
Elementerna	
Elden	65
Vattnet	67
Luften	68
Jorden	69
Graven	70
Till Föraktet	71
Till Tron	73
Sonetter	
I.	76
II.	76
III.	77
Strålande jag sänder från det höga	78
Till Ynglingen	79
Vintermorgonen	81
Himmelen	82
Kyrkans Döttrar	83
Längtan	84
Sonetter	
I.	86
II.	86
III.	87
IV. Tystnaden	88
V. Månen	88
Om Tingens Natur	89

Tung vilar nattens dimma	96
Uppoffringen. Canzone	99
Tårarne och Blodet. Dialog	102
Jesus	104
Venus	106
Merkurius	108
Jag sjunga vill de bloss	108
Långt är likväl, o Himmel!	116
Romans	117
Än blomstrar hjärtats vår	118
Bil och Bjuke	119
De händelser jag på detta ställe	121
Yngling! ditt liv	122
Ej mer för Dunderguden	123
Endymion	125
Från himlen ned	126
Ifrån den tid, då dagens stjärna brinner	130
Ja, Chloë! hämnden skall dig drabba	133
Jennys Melankoli	134
Julia! veken i vår lampa	137
Näcken	138
Se blomman! På smaragdegrunden	139
Skaldekonsten	142
Till översten m. m. Kock. Annandag pingst 1822	144
Ångfartyget	145

Odaterbara dikter

Aftonen	151
Aftonen	154
Agnes	154
Anakreontisk sång	158
Andeviskning	159
Astronomisk fantasi	162
Avsked till livet	164
Bacchisk tröst	175
Balen	177

Barndomsminne	178
Blott en av hundra stjärnors tal	179
Charader	182
Dafne	183
Dalen	184
Dalen	186
Deboras segersång. Ode	188
Dödsängelen	191
Elden. Ode	194
Fiskaren	195
Fångarne. Reminiscenser ur en Davidisk Psalm	197
Gången till Avrättsplatsen	199
Hell, härlighetens Konung, hell!	202
Hjalmars Dödssång, ur Hervara saga	205
Hymn till Vattnet	206
Icke av tid och rum de levande	210
Impromptu till överste Kock, kommandant i Kalmar, vid ett glatt tillfälle	211
Improvisare	213
Jägaren	214
Jägarens stunder	
1. Morgonen	216
2. Middagen	217
3. Aftonen	218
Jägarvisa	219
Knibergs Ölandsfärd	221
Kom att för vår Fröja	223
Landsbygden	224
Luna	226
Månen är Solens bild	227
Mänskliga Livet	227
Nikon och Heliodora. Efter A. W. Schlegel	229
Näktergalen	232
Näktergalen och rosen	233
Resa, Amanda! jag skall	237
Rom. Elegi efter A. W. Schlegel	238
Suckan ur Stoftet	239
Tanke och Känsla	242

Urania	243
Varningen	244
Venus	245
Visa	245
Visa. Efter Goethe	247
Våren en lovsång är	248
Vän! i förödelsens stund	249

Prosa

Teser	253
Not till ordet Maria	262
Hela det synliga Universum	263
Icke utan skäl har man ansett	267
Bland allt vad mänskligheten äger	268
O! vilken outgrundlig mystär	270
Tiden, i sin genesis betraktad	272
Det gives blott tvenne slag av Poesi	273
Förnuftet eller självmedvetandet	275
Min fröken!	278
Är Minnet i allmänhet	282

Brev

Till systemn. Uppsala 1813	293
Tjänsteansökan. Stockholm 1815	295
Till systemn. Stockholm 1815	296
Till fadern. Stockholm 1816	297
<i>Kommentarer och ordförklaringar</i>	299
<i>Appendix: Sängens Lov</i>	401
<i>Förstavaradsregister</i>	405
<i>Titelregister</i>	417

STRÖDDA DIKTER

(1819–1823)

Allt fullkomligt var och gott

Allt fullkomligt var och gott
När **den blåa himlens drott**
Ägde **jorden** till sin brud –
Allt var uppfyllt då av Gud.

Blott för nöjet stor och varm
Klappade Naturens barm –
Rymden blott en brudsäng var
Åt det höga gudapar.

Men **den lömska Tiden** kom –
Vände Alltets ordning om –
Snart **hans blodiga försåt**
Skilde jord och himmel åt.

Och i tårar **bruden** satt –
Icke dag och icke natt
Lät den hemska gråten av
Tills dess smärta blev ett hav.

Himlen själv ej mindre led –
Se i kärlekshavet ned
Droppade en blodig tår
Utur Gudens friska sår.

Och ur böljans salta flod
Upp **en mild Gudinna** stod,
Lik en morgonsol hon bröt
Fram ur Oceanens sköt.

Skönhet Skönhet är dess namn,
 Sällhet blomstrar i dess famn
 Evtigt i dess lätta spår
 Kärleken med facklan går.

Sista helga lämningen
 Av den blåa himmelen,
 Eviga idéers tolk
 Vandrar hon bland jordens folk.

Himmelska föreningsband
 Mellan skyn och [eterns](#) land
 Själens lederska och ljus
 Här i ändlighetens grus.

Höga medlerska! mig hör!
 Ständigt närmare mig för
 Källan av min varelse
 Ljuset av den Evige!

Höstaftonen

[Naturens lik](#) i Månans stråle vilar,
 Dess lätta skrud av frostens pärlor glimmar,
 Och vindens suck tungt över båren klagar.
 Sin nakna topp de ruska, flodens pilar,
 I dalens famn det vita töcknet simmar
 En skugga lik ur fabelvärldens dagar.
 Matt stjärnorna se ned från [eterlanden](#)
 Tungt havet gnyr med klagodån mot stranden.

Hon är ej död, Guds väna Brud och maka.
 Hon sover blott. Snart skall en ängel ila
 Med våren ned och Helga Jungfrun väcka.
 Mot Uranos, som kommer glad tillbaka
 Hon liljekrönt ur vintrens långa vila
 Skall resa sig att ömma kyssar räcka
 Och veckla ut de eviga Monader
 I strålarne av varelsernas Fader.

För henne, Gud! din kärlek evigt lågar.
 Med rosors skrud du årligt henne kröner
 Och sluter jämt i famn din älskarinna.
 Ej, Uranos! ditt hjärta efterfrågar
 Den grymma lott som träffar Era söner,
 Likt gnistorna av elden de försvinna,
 Likt bubblorna i vårens strida floder –
 Bed, bed för oss, Urania, o vår Moder!

Dröm på Havsstranden

Hör! Andarne ropa ur böljornas skum:
 »Kom, suckande vän! även dig är ett rum
 I det brusande riket förvarat.
 Se, alla vi sträcka dig broderlig famn!
 Vem har Du där borta som ropar ditt namn?
 Vad fröjder har jorden dig sparat?

Mång underbar ting Du på djupet skall se.
 Koraller därnere kring hållarne le,
 På sölvsand sig vågorna gjuta
 På böljornas botten, i böljornas bryn

Små gullfiskar leka och valar mot skyn
De höga kaskaderna spruta.

Här Näcken sin harpa i glasborgen slår
Och havsfruar kamma sitt grönskande hår
Och bleka den skinande dräkten.
Här går han, vid stjärnornas bävande glans
Bland plaskande böljor förtroligt i dans,
Den glada, den flyktiga släkten.

En strålände himmel i djupet ock är
Kom, se hur en Måne, så vänlig och skär
I våta kristallen ock simmar.
Kom, skåda de gullröda skyarnes bild,
Se *Kärlekens stjärna*, hur vänlig och mild
I *Vanadis'* fornland hon glimmar.

Kom, suckande Pilgrim! med världshavets svall,
Det silverbestrålade vaggas du skall
Kring avlägsna stränder och öar.
Din trånad skall stillas, ty hemmet ju är
Det eviga hemmet för trånaden här,
Här brusa ju *fullhetens* sjöar.«

En njutning, o vänner! är trånadens glöd,
Men njutningens fullhet är njutningens död.
Än vill jag den älskade njuta.
Med himmelska tårar min kind hon beströr
Med fläktande händer förtroligt hon rör
Mitt hjärtas melodiska luta.

På hällen, som badas av vågornas skum
Jag ensam vill sitta, bedrövad och stum

Och långsamt i tårar försmälta,
 Tills själv i en bölja förvandlad jag är
 Och får med Er stora, er svallande här
 I oändliga rymder mig välta.

Hösten

Ack! **Kristus** lider,
 Hur matt han strålar, hur blek han skrider
 Vid **Söderns pol**.
 Döende blickar
 Förgäves han skickar
 Av molnens förfärliga sköld betäckes hans glimmande Sol.

Ack! **Venus** gråter,
Adonis flytt.
 När kommer han åter?
 När öppnar på nytt
 Vid brudgummens möte
 Den hulda sitt sköte,
 Med grönskande huvudet festligt av majblommor prytt?

—

Dödens skuggor hölja jorden,
 I ett lik hon bytt är vorden
 Dimmans svepning henne kläder,
 Stormen hennes licksång kväder,
 Och **Olympens** kalla tår
 Droppar ned på hennes bår.
 Dvalan härskar kring Naturen,
 Gräsen, plantorna och djuren

Sig till vintrens sömn begiva –
 Inga fläktar mer dem liva,
 Ingen stråle mer av ljus
 Hinner ned till deras grus.

På druvobergen, på de rika fälten
 Predikar Jesus icke mer.
 Till dödens rike har den milda Hjälden
 Ur solens strålar vandrat ner.
 Sitt kött och blod han oss att njuta ger.
 Snart skall han likväl tåga
 Ur mulden fram med segrande förmåga,
 Med hundra purpurmunnar
 Snart Våren honom leende förkunnar.
 Snart Kristus Kristus väcker medlarns kropp
 Ur gravens svarta rike opp.

Fjärilen och Rosen

Gullvingade fjäril, hur yr och täck
 Du svävar i rosornas doftande häck!
 Hos varje förtrollande blomma gäst,
 En bland dem alla du älskar dock mest.
 O **dårlige** fjäril! vi brinner du så?
 Kan rosen besvara din kärlek då?

Hon kan den besvara, hon även det gör
 O känn vad **hesperiska ångor** hon strör.
 O se hur hon **myser**, hur vänlig hon är!
 I rodnande barmen en själ hon bär.

En själ – ack! hur gärna jag gav henne min!
Hur gärna hon skänkte åt fjäriln sin.

Snart mulnar himlen, snart västans fläkt
Ej leker kring Floras böljande dräkt
Snart kommer den regniga höstens dag,
Snart dör min blomma, snart även jag.
Ty skulle jag leva när rosen ej mer
I purpurskimmer mot älskarn ler?

Du världarnes Ande! att nästa vår
En suckande turtur jag bliva får
Och rosen, den älskade rosen min brud.
Med tonrik klagan, med kyssars ljud
Vi skola från susande almens topp
Då fylla den ensliga lunden opp.

O måtte jag slutligt en Yngling bli
Och hon min flicka – hur skola vi
Omarmas och smekas och brinna då! –
Gack, drömmare! lär dig Naturen förstå
Du själv var en fjäril i forna dar –
Var har du flickan som rosen var?

Månflickan

Kring jorden dyster midnatt rår,
Bland svarta skyar Månen går.
Mitt för mitt fönster, mild och klar,
Hans silverglob ren kommit har,

Och med hans sken, i kammarn ner
En himmelsk Mö jag stiga ser.

Skön är den späda. Hennes hy
Är röd som Österns morgonsky
Och barmen vitlätt, lik den snö
Aprildar över jorden strö,
Som himmelen dess ögon blå.
Med silverröst hon talar så.

Vak opp, o älskling! ur din dröm
Amanda och dess rosor glöm.
Kom, följ med mig till Månen opp,
Härnere strålar intet hopp,
Härnere blommor ingen fröjd
Men fullhet bor i eterns höjd.

En helig brudsäng väntar oss,
Omkring den brinna gyllne bloss,
I salig frihet sättas där
Skall varje glödande begär.
Jag älskar dig, säj, vill ej du
Ha Månens Flicka till din Fru?

Jag har en öm och eldig Bror,
På Solens gyllne klot han bor.
Snart till Amanda skall han gå
Och hennes kyss och löfte få.
Kom till Olympens helga ljus,
Kom, följ mig upp från jordens grus.

Vattnet

Du världshavets bölja, som fjärranifrån
 Betäckt av försvinnande **fragga**,
 Mot klippiga stranden ses vagga
 Vad söker du, sorgsne? vi irrar du så?
 O **vadan** de suckar du gjuter?
 I högblå armarne ju den grönskande jorden du sluter.

Ett strålande ljus jag i forntiden var,
 Kring himmelska ängar jag **myste**
 Och änglarnes **kordansar** lyste
 Som regnbågen **färgig**, som majsolen klar.
 Hon sjönk den **elysiska** jorden.
 Djupt ned i materiens natt jag rysligt störtad är vorden.

En **kväljande** trånad mig genast betog
 Med gråt jag beströmmade natten,
 Förbyttes omsider i vatten
 Och **dignande** armar kring jordrunen slog
 Förgäves jag suckar och ängslas,
 Förgäves mot himlarne ser – av tyngdkraftens bojar jag fångslas.

Av sorgen förmörkat mitt anlete är
 Dock ännu i purpur det målas
 Var gång det av Solen bestrålas –
 I darrande skimmer jag ännu mig klär
 Var gång den **olympiska** Månan
 Från himlen gjuter sin glans, en bild av den eviga **trånan**.

Hymn

O allmakts Gud! vem är dig lik?
 Med väldig, dundrande musik
 Din vishet **himlens sfärer sjunga**,
 Din ära molnens åskor ljunga.

I Solens ljus din kärlek bor
 Den livar alla stjärnors **kor**
 I Månens sken den vänligt strålar
 Och böljorna med silver målar.

Den väcker jordens stela kropp
 Ur vintersömnens festligt opp,
 Den låter dagar fly och randas,
 I själva mullen än den andas.

Oändlig, hög och underbar
 Den magiskt alla väsen drar.
 Du ur ditt sköt dem strömma låter –
 De skimra ned och vända åter.

Dig älskar fjärlin i sin dal,
 Dig **tonar** lundens näktergal,
 Dig söker örnen, där han svingar
 Mot **etern** opp på ljungeldsvingar,

Och källans våg, där full av hopp
 Hon klingar mellan blomster opp
 Och **Sarons ros och Hermons ceder**,
 Som gröna armar mot dig breder.

Dock smäktar mänskans **kvalda** själ
 Mest ibland alla till ditt väl.
 I **Hyles** bojor tyst hon gråter
 Och strävar till sitt urliv åter.

O Gud! hör ljudet av min röst!
 Med ljusets glädje fyll mitt bröst
 Och **lät** mig snart från livets smärta
 Få slumra vid ditt fadershjärta.

Vad suckar häcken?

Vad suckar häcken?
 Vad Nordans storm som i tallen gnyr?
 Vad viskar bäcken
 Där genom dalen han sakta flyr?
 Vad talar Solen
 Där över **polen**
 Hon majestätisk går?
 Vad andas **hoppen**
 I rosenknoppen?
 Vad **menlös** vilja
 Har dalens lilja?
 Vad tänker sippan?
 Vad menar klippan
 Där hotande och mörk hon står?

Vi mena, vi tänka, vi sucka, vi tala:
 O mänska! stätt upp ur din **nesliga** dvala
 Och höj dig till urlivets riken igen.

Om själv till idéernas värld du vill flytta,
 I ljusets idéer från mörkrets förbytta,
 Som Du vi förklarade följa dig än.
 Du själv i materiens bojar dig lade:
 Ack! samma förfärliga öde vi hade,
 Ty följa vi måste varthelst du oss för.
 Gemensam är kraften som magiskt oss driver,
 Befria blott tingen och frigjord du bliver
 Befria dig själv och du frie dem gör.

Hösten

I.

Förgängelse Naturens kinder målar.
 Med svarta böljor mellan nya stränder
 Den öka floden gråtande sig vänder
 Och ingen fjärl dricker blomstrens skålar.
 Dock lika skön på **fästet** Solen prålar.
 Från gyllne tronen kring förödda länder
 Sin gudablick hon lugn och härlig vänder
 Och jordens lik tyst småler i dess strålar.
 Ej dör den kärlek som oss livet skänker,
 Fast blott åt döden skördar han bereder –
Ovanskligt dock hans purpureld skall brinna.
 Snart från **Olympen** mystiskt han sig sänker
 I nya vårars liljearmor neder.
 Idén är evig, skuggorna försvinna.

2.

Dock **vartill båtar** att vår urbild njuter
 Ett evigt liv i himmelrikets salar,

Då bildens själv, i gravens mörka dalar
 Ej mer en rosenfärgad stråle gjuter?
 När jordens mull vår aska innesluter
 Var är den njutning då vårt liv hugsvalar?
 Var tanken då som med sitt upphov talar
 Och följderna av kedjade minuter?
 Se höstens moln på dunkla törnen gråter
 Där purpurrosen förr olympiskt glödde
 Med glädjens dagg på välluströda kinden.
 Hon är förbi. Väl knoppas rosa åter
 Dock icke hon, som nyss kring marken strödde
 Dödsbleka kronblad för Augustivinden.

3.

Ej blomman hoppas må att evigt vara
 Ej skuggorna må verklighet begära.
 Ej för att städse Tingens kedjor bära
 Guds tankar sig med Tidens former para.
 Naturerna minutligt de förklara
 Men till sitt ursprung, flammande och skära
 Snart återvända i odödlig ära
 Tills nya skepnader dem uppenbara.
 Gläds, dygdige! ej dödens hand dig sårar.
 Djupt i ditt bröst en himmelsk Genius andas,
 Det väsens avbild, som är allt i alla.
 För honom blomstra Tidens alla vårar
 Och ständigt nya purpurdagar randas –
 Dock tronar han i Tempel, vilka falla.

Jungfrun i det gröna

Sent kommer Du, o Jungfru i det gröna!
 Försvunnen är den glada blomstersläkten.
 Ej skimrar liljan mer i silverdräkten
 Och ingen Ros ses törnets grenar kröna.
 Ej svärma fjärlar, livliga och sköna
 Ej kyssar lösa purpurknoppens häkten.
 Vi kom Du hit, av kulna nordanfläkten
 Och frostens dagg att ensam kvalet röna?
 O vandrare! Jag är en menlös blomma!
 Vad mer om Ödet blott en höstdag skänkte?
 Tyst andas i sig själv fördold den fromma.
 Ej angår mig en yttre fröjd och smärta
 Vad i mitt frö Naturens kärlek tänkte
 Utvecklas troget av mitt blomsterhjärta.

Molnet

Vad är vårt liv? Ett moln som flyktigt simmar
 Kring rymderna på Ödets kalla ilar.
 Förvandlat evigt, aldrig det sig vilar
 Och varar högst en sommaraftons timmar.
 Auroras fackla denna sky bestimmer
 En annan här av lånat månsken smilar.
 Vid återskenet ifrån Solens pilar
 Av guld och diamanter denna glimmar.
 En gråter lågt den höstliga Naturen,
 En låter gällt sitt vreda dunder skalla
 Högt svävar en i vårliga Azuren.

Dock blotta moln och dunster äro alla –
 Av Jordens trånad till ett skuggliv [buren](#)
 Envar skall åter i sitt ursprung falla.

Minne

O blomsterfält! o gröna poppellunder,
 Som livets späda purpurknopp förgömde!
 O silverkällor, vid vars rand jag drömde
[Elysiskt](#) bort min barndoms snabba stunder!
 O tid av kärlek, hopp och tro och under!
 Rikt över dig sitt [frukthorn](#) glädjen tömde –
 Att blott en dröm mig gäckade jag glömde
 Och väcktes först av Ödets vreda dunder.
 Vem var Gudinnan som ur [nektarbrunnen](#)
 Mig dricka gav? – av snöglans lyste skruden
 Och liljor virkade dess huvudbonad.
 Gråt, min [teorb!](#) [Astrea](#) är försvunnen
 Ej tröstas jag förrän den kyska Bruden
 Jag åter famnar, salig och försonad.

Solrosen

Se [Klytia](#) där i blomstergården höja
 Guldlockigt huvud smäktande ur gruset.
 I Solens spår kring blåa himlahuset
 Dess ömma blickar lågande sig böja.
 Ej fjärilns dans dess tjusta sinnen röja
 Ej röda syskons prakt, ej västansuset,
 Orörligt fästade på gudaljusets
 Eldögonen med namnlös trånad dröja.

Så själarne, i kroppens fjättrar slagna
 Förgäves trängta hem till fosterlandet,
 Av andevärldens Sol magnetiskt dragna.
 Den mörka kraft som dem till jorden tvingar
 Är starkare än gyllne kärleksbandet
 Och endast döden löser deras vingar.

Rosen

Skön blänkte Rosen här i vårens dagar
 En medelpunkt för glada fjärlars dans
 O ljuva Ros! förgänglig som din glans
 Är sångens röst som vid din bortgång klagar.
 Du trofast lydde skapardriftens lagar,
 Den fagraste rubin i Floras krans
 Rikt blomstrade vad dejligt hos dig fanns
 För vårens vind, den Nordan nu förjagar –
 I dig såg Ynglingen symboliskt randas
 Sitt hjärtas urbild, kronan ibland Mör
 Hans aning kändes med din ånga blandas.
 Nu vissna blad för höstens fläkt du strör.
 Så menlöst icke mänskohjärtat andas
 Så fridsamt, ack! det vissnar ej och dör.

Månflickan

Från nattens vandrande stjärna
 En späd och blomstrande Tärna
 Till jorden sväva jag ser.

Dess kinder blomma som våren,
 Rubiner tindra i håren
 Och ögat smäktande ler.

Likt Västans susande anda,
 »Glöm«, viskar Flickan: »Amanda,
 Dess blick, dess ljuvliga röst.
 Blott efter Flickan i Månen
 O jordens Söner! I tränen
 När kärlek eldar Ert bröst.

I högblå, skinande kammar
 Av stjärnor ljuskronan flammar,
 Bestrålar kärligt vår bädd.
 O, skyndom, skyndom i hamnen!
 Kom, slut mig vänligt i famnen!
 Var ej för Månflickan rädd.

Jag har en strålande Broder
 Som stolt på himmelens floder
 I Solens gullsnäcka far.
 Han till Amanda skall sänka
 Sin flykt och tjuserskan skänka
 Sin tro i eviga dar.«

»Besök mig, himmelska! ofta
 Då Nattviolerna dofta
 Och stjärnan blinkande ler.
 Snart är min julle i hamnen.
 Snart evigt evigt i famnen
 Hos dig jag hänryckt mig ser.«

Bragdernas och järnets far

Bragdernas och järnets far
 Tronar jag i blodstänkt char
 Skakar över brottets värld
 Raseriets ljungeldssvärd.
 Fradgande av harm jag ser
 Från min höga himmel ner
 Hur den stolta flodens våg
 På sitt ärorika tåg
 Vattnar en arkadisk bygd
 Och i lugna hamnars skygd
 Burne över böljans stig
 Handels kölar vila sig.
 Vred jag skådar skördens krans
 Vred den glada hjordens dans
 Kring ett luftigt rosentjäll
 Där elysiskt öm och säll
 Herden vid Herdinnans bröst
 Sövs av västans lena röst.
 Vredfull då jag lansen tar
 Skakar från min gulltiar
 Olycksfulla strålars ljus,
 Störtar ner i blodigt grus
 Allt vad livets stämpel bär
 Allt vad byggt av Jofur är
 Blodbemänger alla hav,
 Offrar folken åt min glav
 Och till Furiers högtidsbord
 Dukar opp den vida Jord.
 O hur gärna slog min arm
 Världar ned i blodig harm

Men den högste Gudens hand
 Läste mig i kopparband
 Längre än min kedja går
 Vredens eld ej rasa får
 Och min järnregerings dar
 Fridens Gud begränsat har.
 O! när brinner jordens rund?
 Ur Eonernas förbund
 Skall jag festligt ila då
 Ned från Stjärnolympen blå
 Och på vansklighetens bål
 Finna mina dagars mål.

På nattens himlavalv

På nattens himlavalv min silverstjärna tågar,
 Olympiskt skär och klar.
 Mod flammor i min blick och hjässan furstligt lågar
 Av maktens gulltiar.

Min kraft åt Jordens folk ger lagar och Regenter
 Och endast genom mig
 En sjunken andevärlds förspridda Elementer
 Till Stater ordna sig.

Likt Tennet som mitt ljus i bergets sköte ammar,
 I nattens dunkla bygd,
 Så ler mot ärans Sol, i snövit glans, – så flammor
 Min höga Samhällsdygd.

En strålande **Olymp** jag i det låga skapar.
 Bekrönt av Minnets Sol
 Och hävdens stjärnehär den magiskt efterapar
 Odödlighetens **pol**.

Högt över **bål, cypress och mausolé och urna,**
 Vid folkens jubelskri,
 Gå hjältesjälarne, av **mina örnar** burna
 Dit opp att Gudar bli.

Den gamla sanning forskningen mig givit

I.

Den gamla sanning forskningen mig givit
 Åt dig, min Vän! jag **hembär** framför alla
 Fritt må en tanklös värld för dårskap kalla
 Vad om Planeterna jag flyktigt skrivit.
 Väl Korsets Gud från Kyrkans himmel drivit
De väldige som jordens grus befalla
 Dock i de bröst där lidelserna svalla
 En tillflyktsort dem än förunnad blivit.
 Där härska de ännu med samma välde
 Som i försvunna dar då offerlågor
 För dem i rika marmortempel glödde.
 Än härskar **Mars** i bröst av vreden svällde
 Än skapar **Venus** älskarns fröjd och plågor
 Och **Jupiter** än städse hjälten födde.

II.

Utsidan av oss själve blott är världen,
 Dock lever dåren i den yttre glansen

Med skuggor kämpande om segerkransen
 Han **omgör städs** den vida cirkelfärden.
 Men ej den Vise i ert band **I snärden**
 O **gullfantomer** som kring rummet dansen.
 I tankens natt han återvinner sansen,
 Ser världens urbild gry och ler åt flärden.
 Av ingen trollkonst **stjärnornas Eoner**
 Bevekas ett förbund med dig att sluta
 Uti ditt hjärta de besegras böra.
 Besegra hjärtats stormande passioner
 Fritt himlarne sin vrede sen må gjuta
 Då evigt fri dig Tron har hunnit göra.

III.

Glad kan du nu mot himmelska **azuren**
 Ditt öga lyfta under nattens timmar.
Astraliskt där i guldbokstäver glimmar
 Guds helga lag men tecknad blott för djuren.
 Av strålar krönt på **ambravingar** buren
 I evig frihets änglaluft du simmar
 Och hult mot dig ur tusen ögon strimmar
 Oändlig kärlek själen i Naturen.
Elysiskt dricker du ur glädjebrunnen
 Av jordens åskor hinna dig ej ljuden
 Blott nåd har himlen åt den himmelskt rena.
 Materiens stora **djurkrets** är försvunnen
 Och inför Gud, som för sin älskling Bruden
 Står själen i sin oskuld klädd allena.

Ej för dig Vetandet allena

Ej för dig Vetandet allena
 Ur andevärldens hemska grav.
 Blott kärleken kan dig förena
 Med Honom som dig livet gav.
 Bliv skär som fästets blåa eter,
 Lugn som i källan Månens bild.
 Lät sen i Ljusets hemligheter
 Din Ande vigas klar och mild.

I klippan avlar sig Merkuren
 Sök ingen hemlighet i den.
 Han är symbol utav Naturen
 Och hon en bild av himmelen.
 Ej i nyfikenhetens degel
 Än guld det krönte forskarns hopp.
 Är Dygden ej din Vishets regel
 I rök din vishet löses opp.

Själens himlafärd

Efter nasaréernes heliga bok.

Hell dig, o Sjal! som ren på änglavingar
 Ur jordens grus dig höjt, ur midnattsmörkret,
 Där, vid materiens dunkla modersbröst,
 Blott kropparne och djuren näring suga.
 Lycksalig du, som oskadd genomvandrat
 De skumma fält, där av försåtets snaror
 Du omvärvd var! – Hell dig, som flyttat upp

Ur rövarkulans djup, ur natthärbärgen,
 Där lasternas och överdådets söner,
 Kring bågaren, i jovialisk yra,
 Fräckt höjde brottets gälla segersång.
 Ja, hell dig, hell dig, som de världar lämnat,
 Där [sju planeter med demantespiror](#),
 Bland rop och tårar, grymt sitt välde öva,
 Där avund härskar och en blodig tvedräkt,
 Där sorgerna och saknaderna bo.
 Ack! ingen, ingen himmelsk vän därnere
 Förband de sår, dem [väktarne i staden](#),
 Var tårfull morgon och var dyster afton,
 Guds fallna dotter! vredgade dig slogo.
 Ack! ingen, ingen sträckte för ditt hjärta
 Mot ödets pilar en gudomlig sköld.
 Statt upp, o Sjal! på nya vingar sväva,
 Likt vårens fjärl, upp mot kända rymden,
 Ditt fosterland, din forna sälla boning,
 Där fridens änglahär dig festligt vinkar
 Med segerkronan och med ljusets dräkt.
 Bestig din tron, av ärans gloria kransad,
 Den gyllne tron, som livet dig beredde.
 Vid svallet här av evighetens floder,
 Vars silver ändlöst under palmer brusar,
 Med änglarna, din brödraätt,
[Eonerna i dagars tal besegra](#).
 Glöm vad på Jorden dina sinnen dårat,
 Vad vanans trolleri dig gjorde drägligt.
 Glöm världens kärlek, som, [av vallmo smyckad](#),
 Vid tidens [Lethe](#) dig i famnen slutit.
 Se med förakt i stoftets dalar ned.
 Ty medan suckande ännu du dvaldes
 Djupt i den låga, molnbetäckta världen

Förföljdes du av [zodiakens stjärnor](#)
 Och av de sju planeternas demoner.
 Var nyfödd glädje till dess forna intet
 De återförde i sitt vreda kretslopp,
 Förbrännande, med avundsjuka strålar,
 Var nyfödd ros, som med [balsamiskt](#) doft
 Skönt blomstrade i djupet av din öken.

Hör Livets röst. Melodiskt så det sjunger
 Till milda [Serafsharpor](#). Ej det livet
 Som själv en skugga hemskt bland skuggor famlar
 Och glömskans dryck ur [Tidens Jordan](#) dricker
 Nej detta liv vars rosenkrönta barn
 I purpurblomman av en ständig vår
 Kring Evighetens salar tallöst vimla.
 Hör Livets röst! Så sjunger det en brudsång
 Om sig och om den lycklige, som vann
 En tillflykt i [den rena Zoes](#) sköte:

»Jag lämnade mitt guldpalats i [etern](#),
 Och härlig uppgick, som en morgonrodnad,
 I själarnas förvaringsrum min glans.
 Som lärkorna mot Solens morgonblickar,
 I vårens moln, vid hymners [samljud](#), sväva,
 Så väcktes själarne av mina strålar
 Till liv och fröjd, och själva avgrundsöknen
 Brann av mitt återsken i rosenljus.
 Då såg jag en ibland de fångnas skara,
 I bojer smidd och badande i tårar
 Han hjälplös låg och bad med kvalets röst,
 Att livets port jag honom öppna ville.
 Jag svarade: hur skall jag bland de tusen
 Blott rädda dig? blott dig bland myriader?

Fräls, ropte han, mig lönen tillsagd är;
 Med livets stämpel vandringen mig tecknat.
 Ur häktets mörker har jag friköpt fången,
 Med bröd jag rikligt mättade den arma,
 Och tröstade den sjuka i hans plågor.
 Betalt, jag svarte, är din lösepenning.
 Ur nattens världar kom till dagens land!

Statt upp, o Sjal! grymt av materien fångslad,
 I djupet störtad ned, av världen fångslad,
 Nedstörtad i materiens famn, statt upp!
 Statt upp, o Sjal! från villor och fantomer
 Mot livets glada borg, mot glansens rike
 Ditt dunkla öga och ditt anlet höj!
 Se med förakt på världens riken neder!
 Stoft är dess guld, dess blanka ädelstenar,
 Och icke ljuset, endast ljusets skugga,
 Ett brokigt färgspel bildar all dess prakt.
 Se dessa hemska, blodiga planeter,
 Som flytta gränsorna emellan folken,
 Och krigets brand med sina facklor nära,
 Se denna eldflod, som Vulkaner spruta
 Mot skyn. Se dessa flämtande kometer,
 Som svänga straffets blodbestänkta gissel
 I ryslig dans på fästets azurban.
 O vilken kamp! se vilket berg sig välver
 Högt över dig! En stjärnbevakad järnmur
 Dig utestänger från de sällas land.
 Följ mig, o Sjal! en dunkel ocean
 Ett nattligt hav du måste överfara,
 Men paradiset blomstrar där bortom.
 Följ endast mig. Beskyddad av min sköld
 Ej stjärnors här, ej vredgade kometer

Du frukta må. I trots av deras harm
 Du vid min hand skall lyckligt målet hinna.
 Slit blott de band, som fångsla dig vid Jorden.
 Kom i min famn. Till Ljusets fosterbygd
 Jag vill dig föra, jag, det rena Livet.«

Elegi

Se! nöjets lampor flämta opp och slockna,
 Likt stjärnorna, när morgonrodnans blickar
 I Öster pråla. Verkligheten tänder
 Sin stränga fackla i min skymning opp.
 Vad ser jag där? Blott spår av forna fröjder,
 Blott **hamnar** av ett flyktat liv, som gyckla
 Likt hemska irrbloss kring begravningsplatser.
 Ack! tömd är nöjets bägere. Förspridde
 Och vissnade jag ser de kransar ligga
 Dem förr i diktens **nardusrika** lundar
 Av rosor, myrten och av hyacinter,
 I **menlös** ro jag med **Camenan** knutit
 Och krossad vilar kärlekens **teorb**.
 Med tårar fåfängt kallar jag tillbaka
 De unga hopp, de gyllne fantasier,
 Som förr kring glädjens helga altar svängde,
 Vid strängars ljud, sin klara fackeldans.
 I molnens rymder ser jag dem försvinna,
 Likt rädda duvor, som vid jägarns eldskott,
 I luften höja sig på silvervingar,
 Likt rosendrömmar om försvunna dagar
 Som fly vid dagens första purpurblickar
 Från fångens tinningar i häktets natt.

Allena är jag. Ångrens mulna Genius
 Med dödsblek hy, i tårefloder badad,
 Mig ensam sällskap gör och Minnets svanor
 I aftonglansen dova sånger höja
 Vid stränderna av Tidens Ocean.

Var är Du, Hopp? o drömda, gyllne framtid!
 Vad är Du vorden? Lik ett askgrått töcken,
 Vid Cyprias sken, av höstens ängar fött,
 Du ligger för min blick, ett formlöst Kaos.
 Ej Jorden har en njutning mer att skänka,
 Ej gryr i Tidens sköte min förlossning.
 Förgäves tömma hundra vårar åter
 För mina fötter sina rosenkorgar,
 Ej doftar sällhetsblomman mer för mig.
 Fast ett oändligt tal av morgonsolar
 Ur natten väcka mina trötta sinnen
 Och långa år av kretsande planeter
 Mig tallöst skänkas, skall dock aldrig glädjens
 Hesperiskt sköna gudafrukt mig vinka
 I mognad prakt, i gullröd sommarglans.
 Dock snart ur havet dödens moln sig höjer,
 Av åskor tungt, av svarta ilar jagat:
 En magisk hand på himlens blåa förlåt
 Som förr på muren vid Belsassars högtid,
 Min dödsdom skriver, och från underjorden
 Ur solens ljus mig dova sånger bjuda
 Till skuggornas församling vänligt ned.

O! innan stum och rysande jag stiger
 I Evighetens stilla dalar neder,
 Var finns en ort att ångrens tårar gjuta?
 Till fridens Tempel, o var skall jag söka

Den **Vestibul**, där varje jordisk kärlek
 Avklädes mig? den klara silverkälla
 Där själen, renad från dess purpurfläckar,
 I dristig flykt sig höja kan till Gud?
 Vem nalkas där i oskuldsvita kläder
 Så tyst i natten? Bönen **Genius** nalkas
 Och räcker mig sin liljehand och leder
 Till korsets dystra paradys min gång.
 Ej **Cyprias duvor** kyssas i de lundar
 Av höga palmer, cedrar och cypresser
 Som tonfullt susa kring försoningshöjden,
 Blott **Filomela** klingar där förlåten
 Vid Månans kyska ljus sin gudadröm.
 Av bleka stjärnor krönt, mot himlavalvet
 Sig korset höjer segrande i natten
 Och breder kärleksrika vingars skugga
 Från morgonens till nedergångens land.
 Tillbedjande, med knäppta händer, vandra
 Guds Änglar på rubinbesådda kullen
 Och purpurbäckar sorla vid dess fot
 Där själarne sin törst oändligt släcka.
 Ej världens gny till dessa parker hinner.
 Ur flärdens kretsar ingen dit förirrar
 Sin rädda gång. Blott öknens **peligrim**
 Nedsjunker där, att morgonrodnan **bid**a.
 Här även jag, i böner och i sånger
 Vill hänryckt nattens dunkla stund förjaga.
 O viska, harpa! dovt i natten viska
 Mitt hjärtas plågor och mitt hjärtas hopp.

*

En eld är smärtan. Mäktigt hon förvandlar
 I rök vårt hjärtas älskade **Idoler**

Och själarne i flammors bad hon renar
 Till eterns lätta salamanderliv.
 Fly måste Venus, den av svanor dragna,
 Violbegrönda, lekande Gudinnan,
 Begärets Moder, fly den falska Solgud,
 Som harpan slår i Pindens lagerskogar
 Och han, som klädd i panterhuden, flätar
 En krans av druvor åt de långa håren,
 Fly måste diktens alla Gudamakter,
 Mångfalden för det Eviga, det Ena,
 Där helgelsens och korsets Ord predikas,
 Där blod och tårar mystiskt Gud försona
 Och Jesus tronar i Serafers kor.
 Ej nöjets bana, labyrintiskt slingrad
 Kring rosenfält och glada myrtenlundar
 Oss för till ljusets helga rike åter,
 Försakelsen och striderna och döden
 Allena höja oss från jordens grus.
 Det yttre livets rosor måste falla
 Om paradiset innanför skall blomstra:
 I natt förvandlas måste Tidens Solar
 Förn Evighetens gyllne stjärnor lysa
 Och morgonrodnaden av högre världar
 Nedtränger segrande i livets natt.
 Likt ljumma vårregn amma kvalets tårar
 Den gudaplanta, som i oss förborgas
 Och blott med känslor av en namnlös plåga
 Ur Själens dunkla moderssko födes
 Det gyllne Ord, som himlen nedlagt där.

Tung är den kedja, som vid gruset fånglar
 Vår Andes drift. Ej trives dygdens blomma
 Uti det kalla jordiska klimatet.

I osett fjärran strålar hennes Sol,
 I Eden susa hennes Västanväder.
 Vild är den öken, som oss innesluter.
 Planeternas och zodiakens Änglar
 Med skarpa svärd den stora cirkus vakta
 Där själen kämpar med en här av vilddjur.
 Vem öppnar oss en utgång? o, vem giver
 De forna vingarne åt oss igen?
 Ha! kyssa vi ej själve våra bojor,
 Och drömma vi om frihet ens och eter?
 Av bistre stjärnor lyste in i livet
 Från vaggan ren vi se de väsenlösa
 Objekten i regnbågsskimmer gyckla
 Inom den krets där Ödets hand oss fångslar:
 Med ständigt nya villor de oss dåra
 Och skymma andevärldens scener bort.
 Ur Tidens älv med gudlös törst vi drucko
 Letheisk glömska ur det högre livet.
 En Midgårdssorm sig lägrat kring vår boning,
 I cirkellinjer kring materiens former
 Oändlighetens bilder, tankens strålar
 I vek förtrollning, smäktande, sig böja
 Och rikt med vansklighetens mjöd oss mättar
 Den subllunariska Naturens bröst.

O Du som hängde, prydd av törnets krona
 I rosenröd försoningsskrud på korset,
 Vem, Medlare! förutan Dig allena
 Kan åter öppna Edens gyllne portar
 Och ur materiens töckensvepta riken
 På nytt oss föra i triumf till Gud?
 Försonande Du steg i gruset neder.
 Ej världens ondska kuvade din kärlek

Ej Hyles makt, ej stjärnornas Eoner,
 Ej jordens retelser, ej jordens kval.
 Högt över Ödets stjärnbesådda himlar
 Du återvände segrande till Fadren
 Och öppnande för fångarne en utgång,
 Det stora fängelset du fånget tog.

O! innan ur den solbeglänsa världen,
 Den havets svall, den zodiaken famnar
 I evig landsflykt Ödena mig driva,
 Giv att med dig för varje jordisk vällust
 Jag redan dött; att varje magiskt band,
 Som kväljande mig fångslar än vid stoftet,
 Jag slitit har och fri på morgonstrålar
 Får höja mig till ljusets fosterland.

Förundras icke om Poeten skriver

Förundras icke om Poeten skriver
 En lång Prolog till denna korta dikten.
 Var läglighet som Ödet honom bjuder
 Att för en älskad mänsklighet få blotta
 Sitt hjärtas djup, att för de helgas samfund
 De ädle själar dem hans aning ser
 Förströdde här och där kring jordens yta
 Få Andens dolda tankar uppenbara
 Är honom kärt O! kallen det ej brott,
 O kallen det, med annat ord, ej svaghet.
 Brott må det vara att av kärlek brinna
 För detta liv, som långt från ljusets rymder
 Guds Söner, Solarnes regenter fordom,

Tungt släpa i ett stjärnbevakat grus
 Brott är det icke, är ej svaghet ens
 Att älska detta liv som dygdens vänner
 I Ljusets och Idéernas gemenskap
 Lugnt leva med varann, förmildrande
 Landsflyktens kval med fosterbygdens minnen.

Ej givs ett samfund som bestånd kan äga
 Förutan guld. Guld är det ord som löser
 Av mänsklighetens fenomeners gåtan.
 Dock samma guld i Anderikets kretsar
 Och i materiens dunkla värld ej gäller.
 Det senare av stoftets trälar hämtas
 Vid facklors ljus ur [Demiurgens](#) schakter,
 Det förra mognas under högre [poler](#)
 Av Livets Sol och Kristus är den klippa
 Det oförgängliga metalleträdet
 Som denna frukt i seklers sekler bär
 Åt var och en som hyllar dygdens spira.

Men guldets blott ej skiljer oss emellan
 Det givs så många ting i denna världen
 Nödvändiga för oss och dock för små
 Att mätte bli av denna stora måttstock
 Ett [skiljemynt](#) fördenskull vi behöva
 Och detta skiljemynt är var och en
 Individus' begrepp om rätt och sanning.
 Av denna orsak träder jag också
 I dagen fram med mina kopparslantar
 Att kärlekens delaktighet mig köpa
 Bland Ljusets Söner ty i deras krets
 Är himlasanningen det rätta guldets
 Och kärlek är det bröd varav de leva.

Skön **himmelsk skön** den synden måste vara
 Som från en höjd där livets myriader
 Mot **Andesolen** jublande sig vända
 Nedlockade i jordens dimmor själen
Guds egen brud, de glänsande **Serafers**
Medspelarinna, och för glorians prakt
 Dess huvud tvang att bära marterkronan.
 Vet **utomdessa** att ingen skönhet lyser
 Här i den molnbetäckta jordens himmel
 Med eget ljus. Vad här ditt öga tjuvar
 Ett lånat skimmer är från bättre världar
 En Måne blott, som växlande och kall
 Sitt värde borgar från den Sol vi sakna
 Väl Skönheten det godas stämpel är
 Men bor väl skönheten i jordens töcken?

*

Så tänkte jag och diktens spegel höll
 För mänskohjärtats stormande passioner
 Väl vetande att blott i diktens spegel
 Sig tingen måla i sin urgestalt.
 Då såg jag, ack! ett älskvärt barn. Dess linda
 Bar hoppets färg, av vita liljor **skiftad**,
 Och slumrande på rosors bädd det låg,
 Av stjärnorna och Månen ljuvt bestrålad.
 Ett himmelskt **löje** bodde på dess läppar
 Likt rosens löje när ur purpurknoppen
 Mot fjärilns dans, på vårens dag hon blickar.
 Tillbedjande, jag fästade min blick
 På änglabarnet. Kärlek jag det nämnde
 Ej vetande att i en högre sfär
 Det kallas synd av himlens ljusa helgon.

Synd hör jag någon ropa. Är då synden
 Ursprungligt skön? Vål hölja mörkrets änglar
 I ljusets granna **Irismantel** ofta
 Sin dunkla kropp och mänskorna förföra,
 Men manne Sanningen dem sköne målar?
 Vål prålar mången giftig **nardusblomma**
 I färgors prakt, som barnens sinnen fångsla,
 Den Vise skyr dem. Deras signaturer
 Förkunna döden. Så på **Ajasblomman**
 Med tydlig skrift står jämmerropet tecknat
 Så känner man av midnattsmörka fläckar
 På kronans blad sömngivande **papavern**.
 Är nu det onda i sitt ursprung skönt
 Vad skillnad då på ont och gott – vad stjärna
 Skall leda oss igenom livets mörker
 Till helgonen och Gud? Vi föddes vi
 Ej blinda då? vi slöje vi ej själve
 Med bindeln då vår syn och överlåte
 Vår ledning åt en slump. O frågare!

*

Men höjer sig en annan röst. Om Synden
 Är skön i vaggan varför oss den visa
 I vaggan då? Som ena blosset tänder
 Sin flamma vid ett annat bloss, så föder
 Åskådandet begärets grymma brand.
 Se först du måste, känna sen och sakna.
 Av **skönhetens Gudinna Amor** alstras
 Och blott för himlarne är gossen **blind**.
 Ej **Ormens list** förmådde Evas hjärta
 Guds och Förnuftets bud att överträda.
 Hon äpplet såg att det var skönt och detta
 Kom hennes hand att dödens frukter bryta.

Så händer än i dag. Ej sinnligheten
 Som sinnlighet allena kan förföra
 Ett **menlöst** bröst och gäckande förjaga
 Det fromma hjärtat ur sitt paradiset.
 En **larv** av skönhet först hon måste bära
 En yppig krona av behagens liljor
 Förn dygdens vägar hon förvirra kan.
 I pärlsatt guld i rosensirad kalk
 Hon måste dödens skarpa gift oss räcka.
 Om lyckligt frigjord av en himmelsk luta
 Mot Livets rike och det glada ljusets
 Ur Tidens **Orcus** du tillbakatågar
 Se dig ej om. En återblick ej giv
 Åt bilderna som skimra där i natten
 Att lik **Eurydike** ej andra gången
 Du hjälplös dör och fasans kopparport
 Med rysligt brak på nytt bakom dig slutes.
 Ja än en gång upprepar jag: Om Synden
 Är skön i vaggan varför oss den visa?

Vän! du som talar så, se här mitt svar
 För Edens Söner blott din lära passar
 För Jordens ej. En gång vi frukten brutit
 Av **kunskapen på gott och ont**. Vad själve
 Vi underkastat oss är ock vår plikt
 Att tåligt lida med en suck mot höjden.
 Vår oskuld flytt det vita änglabarnet.
 På Edens ängar först det träffas åter
 Ur Livets natt blott sanningen och dygden
 Oss leda dit, men dygd och sanning äro
 Två **Amazoner**. Kämpa måste de
 Men huru kämpa om man icke ser
 Sin fiende och ej hans styrka känner?

Till samma punkt vi måste återvända
 Vid vilken först i Tidens labyrinter
 Vi oss förvillat. Vem är denna punkt?
 O tvivlom icke – det är kärleken
 Till Kvinnan, till [det objektiva livet](#).

I dunkla regioner

I dunkla regioner
[Min stjärna](#) fjärran går
 Och vitt kring Jordens zoner
 Med tyngdens spira rår.

[Längst bort](#) dess fackla glöder.
 Blek, skälvande och matt,
 Hon [blyets malm](#) dock föder
 I bergens dystra natt.

Kring andevärldens gravar
 Jag välver tyst mitt lopp
 Och fostrar idel slavar
 Åt [vanskligheten](#) opp.

Jag sluter dårens öga
 För gudasolens ljus.
 Jag sänker från det höga
 Hans blick mot Jordens grus.

Vid åkrarne och skatten
 Jag fångslar världens träl.
 Med fasans bild om natten
 Förskräcker jag hans själ,

Och gjuter svårmodstankar
 I drömmarns sorgsna bröst
 Där han bland grifter vankar
 Vid hesa uvars röst.

Med list jag skilde Jorden
 Och himmelriket åt.
 Ren Kvinnans sorg är vorden
 En Ocean av gråt.

Från Edens rosenkojor
 Och från sin brudgums sköt
 I sinnevärldens bojor
 Jag Psyche mäktigt slöt.

Ej slipper hon tillbaka.
 Jag Tidens Orm befallt
 I kulans natt bevaka
 Dess himmelska gestalt.

Evärdligt skall hon gråta
 Bland skräckfantomer där
 Tills korsets dunkla gåta
 Hon rätt att fatta lär.

Tills himlaburna Hjärten,
 Känd av Profeters röst
 Far ned från eterfälten
 Med ljus och himmelsk tröst,

Och drakens huvud krossar,
 Som vakar vid hans skatt
 Och fången mildt förlossar
 Ur vreda stjärnors natt.

Mig fostrade, i nardusrika ängar

Mig fostrade, i **nardusrika** ängar
 Där källans silver mellan **purpurblomster**
Elysiskt flöt, en bild av änglalivet,
 Och **själens typer**, **himmelsblå fjärlar**
 Sig dansande åt sin förvandling gladde
 Mig fostrade i obekanta lundar
Ljusalfer opp. Vid aftonrodnans skimmer
 Till **eolsharpor** viskande de sjöngo
 Med lånta toner från en sjunken fornvärld
 Om Ljusets **Drott**, om liljorna och Korset,
 Om Gud och **etern** mången andesång.
 O glada tid! Guds strålande Idéer
 Blott sedde av det oskuldsfulla ögat
 I **fästets** stjärnor och i dalens blommor
 Ljuvt logo då min aning där emot.
 Men ingen själ än steg från glansens rike
 I **Tidens skumma Plutossalar** neder
 Som ej drack glömska ur den skumma **Lethe**
 Vars böljor flyta mellan **vallmofälten**
 Jag även drack. Så osett fjärran sjönko
 I blodigt Väster mina barndomshimlar
 Och på den nya **hemisfär** som uppgick
Världsfurstens stjärnor, hotande och vreda
 Framblixtrade med spiror av **demant**.
 Allt var förglömt – dock rasade i själen
 Ett mystiskt kval, den sjukas drömmar likt.

Då framsteg du omsider, Nordens Kvinna!
 I ljusa lockars **gulltiar**, med händer
 Av oskuld varma, steg du rosensmyckad

En himmelsk gåta för min aning opp.
 O ljuva anblick! Lik en gyllne stjärnbild
 Du genomstrålade mitt ödes mörker
 Och minnen från en närbesläktad himmel
 Olympiskt grydde med ditt blåa öga
 Då flöt min känsla i melodisk sång,
 Och lyran själmant klingade din ära.
 Dock länge länge ej min tanke hann
 Till gåtans ord. Av fenomenets glans
 Mitt öga dårades och såg ej själen
 Som dvaldes inom den, en Amor lik
 Bland unga rosor gömd på Cyperns stränder.
 Då var jag osäll, ty hur grymt att tro
 På skenets verklighet, att irrbloss jaga!
 Så minnets nykterhet och glömskans rus
 Beständigt stridde i mitt kvalda hjärta
 Tills minnet segrade och från den höjd
 Dit i triumf mig tankens vingar buro
 Jag fosterbygdens väna morgon såg
 Ur fjärran himlar le som morgonrodnad.

Åt Sanningen jag helgar nu min röst
 En tonrik svan mot ljusets klara himlar
 Ur diktens skuggvärld dristigt nu jag far.
 Från Nilens strand där i ett gyllne Memfis
 För nattliga Idoler offret glöder
 Min pilgrimsfärd jag med de trogna gör
 Bort till den kyska Eviga Jordanen
 Som vattnar eviga Idéers land.
 Bort falska purpurros. Till andra blomster
 Min Psyche längtar. Stänkt av himlens tårar
 Av ljusets rena andeläppar kysst
 Står klädd i oskuld hennes silverlilja.

Bort falska lager, som [en diktad Solgud](#)
 Om gyllne lockar skimrande bekransar!
 Den palm allena som på [Tabor](#) susar
 Magnetiskt drar mitt hjärtas ärelust.
 Ej hopens bifall [dårligt](#) jag begär
 Ej smicker, ej förakt, mitt steg förvirra
 Från Sanningens och dygdens lugna stig.
 Var hemlig önskan skall jag uppfylld höra
 Som vunnen anse livets hårda kamp
 Blott Sanningens bekännare mig räkna
 Till Ljusets Kyrka, till sitt helga samfund.
 Lugn skall jag sova då i Jordens sköt
 Och vaktande för kommande [Eoner](#)
 För Edens vår, den sjunkna, livets frö
 Guds kärlek susa över blomsterkullen.

Månan

På luftens hav i skyarna
 Jag blek och stilla flyter
 Och som ditt Öde, Människa!
 Min skepnad evigt byter.
 Än ser du mig i festligt ny
 På blåa aftonhimmeln gry
 Än i mitt [fyller](#) uppenbar
 Med tjusning jag din själ betar
 En hänryckt midnattstund – och sedan
 Jag tynar bort i dunkelt Nedan.

Av [Solens kärlek](#) mäktigt slår
 Mitt annars kalla hjärta

På honom blicken fästad står
 I vällust och i smärta.
 Som **Pleroma** betraktar Gud
 Som Kyrkan i sin högtidsskrud
 På Korsets Hjalte evigt ser
 Och ljuvt ur änglatårar ler
 Så mot det bloss som **Febus** tänder
 Jag evigt mina blickar vänder.

O mänska! vill du ljuset se
 Ditt hjärta först då **skära**
Likt silvret som i klipporne
 Mitt väldes strålar **bära**.
 Igenom Tidens skiften sen
 Förmörkad ofta, evigt ren
 Din prövningsbana tåligt skrid
 Till i en evig sabbatsfrid
 Du uppgår på den nya **Polen**
En helig Brud åt Andesolen.

Månan och Själén

[Äldre version.]

Anima sitter
 I öknen och gråter.
Luna med glitter
 Älven besår.
 Stråla hon låter
 Ned från det höga
 Sitt läkande öga
 På Animas sår.

»O, torka från kinden
 Den bävande tåren!«
 Så susar i vinden
 Nattvandrerskans röst.
 »**Tvån**, böljor i älven,
 De brännande såren!
 Upp liljor och skälven
 På Drottningens bröst!

Snart liljorna bytas
 I smycken av stjärnor.
 Snart solstrålar knyts
 Om Animas hår.
 I **Pleromas** salar
 Med Änglar hon talar.
 Ljusblommande Tärnor
 Omvimla dess spår.«

»Vem är Du, o ömma,
 Med snöbleka kinden?
 Vem sorlar i vinden
 Fridshälsningen ner?
 Ack! Blodstårar strömma
 På Animas kinder.
 Ej kransar hon binder
 Av stjärnblommor mer.

En öken är landet
 Där **Världsfursten** råder.
 Av koppar är bandet
 Som fångslar mig där.
 Ej **Livskällans åder**
 Bland grifterna strömmar.

Blott spöken och drömmar
Omgyckla mig här.«

»Gråt ej, o Syster!
Du arma, som vilar,
Ängslig och dyster
Vid dödsflodens sång.
Nattväkten ilar
Och gulldrömmen fylles.
Av glädje förgylles
Jag även en gång.

Vet, Luna ock brinner
Av kärlek och trånad.
Milt pärlande rinner
På liljan dess gråt.
Solen hon söker
Med flammande **brånad**.
Evigt sig kröker
Kring **polen** dess stråt.

Tvingas från Guden
Hon anletet vända,
Skimmerlös Bruden
I himmelen står.
Ser hon den sköna
Sig kinderna tända.
Strålar bekröna
Dess **ångande** hår.

Dock söker jag irrande
Fåfängt hans möte
Till ljushimlen stirrande
Fåfängt jag ber.

Långt från mitt sköte
 Fjärmas av polen
 Den gyllene Solen
 Tills Anima ler:

Tills brudkransen **sirar**
 Dess himmelska hjässa
 Och Pleroma firar
 Försoningens dag.
 Tills Kristus dig sluter
 I famnen, Prinsessa!
 Och himlen du njuter,
 Då fröjdas ock jag!«

[Nyare version.]

I öknarne sitter
 Guds älskling och gråter:
Selene med glitter
 Kristallfloden sår.
 Nedstråla hon låter
 Sitt läkande höga
 Gudomliga öga
 På **Animas** sår.

»O, torka från kinden
 Den bävande tåren!«
 Så susar i vinden
 Nattvandrerskans röst.
 »**Tvån**, böljor i älven,
 De brännande såren!

Upp liljor och skälven
På Drottningens bröst!

Snart liljorna bytas
I smycken av stjärnor.
Snart solstrålar knyts
Om Animas hår.
I Pleromas salar
Med Änglar hon talar.
Ljusblommande Tärnor
Omvimla dess spår.«

»Vem är Du, o ömma,
Med snöbleka kinden?
Vem sorlar i vinden
Fridshälsningen ner?
Ack! Blodstårar strömma
På Animas kinder.
Ej kransar hon binder
Av stjärnblommor mer.

En öken är landet
Där Världsfursten råder.
Av koppar är bandet
Som fångslar mig där.
Ej Livskällans åder
Bland grifterna strömmar.
Blott spöken och drömmar
Omgyckla mig här.«

»Ej evigt, o Syster
Du ensam skall vila
Förlåten och dyster
Vid dödsflodens sång.

Snart dagen skall smila
 Och gulldrömmen fyllas
 Jag ock skall förgyllas
 Av glädje en gång.

Vet, Luna ock brinner
 Av kärlek och trånad.
 Milt pärlande rinner
 På liljan dess gråt.
 Med flammande brånad
 För Solen hon lågar
 Och spejande tågar
 Ekliptikans stråt.

Men fångslad vid Jorden
 Hon vänder mot henne
 Sitt nattliga änne
 Fördunklat av sorg.
 Så lagen är vorden
 Av Änglarne stiftad:
 Så lotten är skiftad
 I Allfaders borg.

Ack! vänd ifrån Guden
 Vad smärtor hon lider!
 I kolsvarta skruden
 Förintad hon står,
 Tills gent mot hans strimma
 Hon rodnande skrider
 Och strålarne glimma
 På nytt om dess hår.

Vår lott är densamma
 Du även av Jorden

Från urlivets flamma,
 O Syster! är skild.
 Till världarnes gåta
 Har Anima orden,
 Och tingen blott låta
 Dig skåda din bild.

Ty smäktar förgäves
 Till Solgudens möte
 Mitt hjärta, ty häves
 Ack! fåfängt min barm.
 Ej kunna vi närmas
 Från Solgudens sköte
 Evärdligt jag fjärmas
 Av Rymdernas arm.

Tills brudkransen **sirar**
 Dess himmelska hjässa
 Och Pleroma firar
 Försoningens dag.
 Tills Kristus dig sluter
 I famnen, Prinsessa!
 Och himlen du njuter,
 Då fröjdas ock jag!«

Bönen

Med bönens kvist i purpurmunden
 En menlös duva far
 Från jorden opp, då midnattsstunden
 Höjs i sin ebenchar.

Som Månan vit dess vinge strålar,
 Likt skum av älvens fors
 Och på det ljusa bröstet prålar
 Ett mystiskt purpurkors.

Snabbt liksom kampens djärva pilar
 Från silverbågen fly
 Hon över bergens toppar ilar
 Och över nattens sky.

Ej sju Demonerna, som vaka
 Kring Demiurgens hus
 Och hemskt från röda facklor skaka
 Ett dunkelt olycksljus,

Och ej den bistra Tolvmansskara
 Som ytterst står på vakt
 Vid furstens borg, i brynjor klara,
 Nå henne med sin makt.

Förgäves klinga deras bågar.
 Glad svävar duvan ren
 Där gudavärldens morgon lågar
 Med tusenfärgigt sken.

Ren Kristus, ilande, hon flyger
I himlarne emot,
Och suckar och symbolen smyger
Ned till den höges fot.

Straxt Kristus tar det gröna bladet
Med bifall upp, och se!
Han går där rosorna i badet
Av [himlens Jordan](#) le.

En underblomma där han bryter
I [nya Sarons](#) vår.
Ljuvt i den röda kalken flyter
En salig änglatår.

Med svaret flyger duvan åter
Från ljusets fosterland
Till [Anima](#), som trötlös gråter
I Demiurgens band.

Syndafallet

FÖRSTA SÅNGEN

I ljusets, i glädjens, i frihetens zon
 Eonerna glänste kring Allfaders tron.
 Ej kvaldes de höga av sinnenas rus,
 De andades eter, de levde av ljus.

Men snart ur den vilda, den brusande sjö
 Sig höjde i dagen en grönskande Ö.
 Av vinkande palmer beskuggad hon var
 Och lockande rosor och gullfrukter bar.

Så härlig hon hängde i vågornas sköt.
 Balsamiska ångor kring rymden hon göt
 Och smyckad av vårens gudomliga krans
 Hon blinkande smålog mot himmelens glans.

Ur parkerna skallade fåglarnes sång,
 Fyrfaldiga floden där krökte sin gång.
 I skötet den härmade Måne och Sol
 Och hela den blåa omätliga Pol.

Men Eva, en blomstrande kvinnlig Eon
 Från ljusets och glädjens och frihetens zon,
 Ljuvt ned i den retande skymningen såg –
 Då fyllde en underbar trånad dess håg.

Ett fruktträd sig höjde ur cedrarnes natt.
 En gyllene Orm i smaragdkronan satt,
 Och äpplen så röda som Allmodrens kind
 Omkring honom skälvde i himmelens vind.

»Kom«, viskade sakta Förledaren opp.
 »Hit neder, o Eva! sänk skyndsamt ditt lopp!
 Vad gör du i **etern** och strålarne där?
 Så skuggrikt och svalt och förtroligt här är.

Se, djuren, hur glada i skuggan de gå,
 Hur fåglarne kyssas, vad toner de slå!
 Kom! andas de härliga blommornas lukt!
 Njut druvornas vin och **orangernas** frukt.«

Därupe stod Eva med klappande barm.
 Den hävdes så rusig, den glödde så varm.
 Ej kunde den strålände hejda sig mer.
 Hon svävade skyndsamt i avgrunden ner.

»O Eva! o Eva! vad har Du nu gjort?«
 Så ropade Adam från himmelens port.
 »Du hyllar materiens eviga band.
 Du vandrar i dödens och skuggornas land.«

Men Eva med läppar av högröd korall:
 »Kom neder, o Adam! på grönskande **vall**,
 I palmträdens skugga, vid duvornas ljud,
 Slut kärligt i famnen din väntande Brud!

Här kyssas av vårvinden panna och barm,
 Här sträcka oss träden sin givmilda arm,
 Här kärlekens skymning i parkerna rår
 Och floden på gullsand och pärlbäddar går.«

Men tårar förmörkade **Stamfadrens** blick.
 Till Kristus, Eonernas Konung han gick.
 Tungt höjde en suck hans gudomliga bröst
 Och knäböjd han sade med stammande röst:

»O Allfaders älskling! min dyrkade Brud
 Har lämnat Eonernas samling och Gud.
 I skuggornas rike en fånge hon är.
 Hon plågas därnere, ej trives jag här.

O lät mig i skuggan av vissnade trän
 Få kyssa dess tårar från [eldskinden](#) hän.
 Själv vill jag då hylla materiens lag,
 Själv skall jag ej bäva för dödsängeln's slag.

Hon ropar med klagande stämman mitt namn.
 O! får jag ıla? hon sträcker sin famn.«
 Så Adam. Eonernas Konung förnöjd
 Sågs nicka sitt bifall från gulltronens höjd.

ANDRA SÅNGEN

Likt skimmerkrönta Tärnor
 Som sväva kring Guds Moder
 I himlens sal,
 Framglänste nattens stjärnor,
 Av källor och av floder
 Ljuvt strålade tillbaka
 I Edens dal.

Ur dunkla östanvägen
 Den blida Månen skälvde
 Så rosig opp.
[Gullbrämad, himlabågen](#)
 Sig ljuvt kring parken välvde
 Och upplät [azurfälten](#)
 Åt Gudens lopp.

På lena blomsterbäddar
 Satt Adam med sin Eva
 I skuggorne.
 Sin kalk begäret bräddar,
 För deras tankar sväva
 Så underbara drömmar,
 Så lockande.

Sefyrer ömt dem smeka.
 En näktergal hörs tona,
 Rörd Adam lyss.
 Två turturduvor leka
 I mandelträdet krona,
 Nu sucka de, nu giva
 De kyss på kyss.

Om Adam blygt hon lindar
 Den sammetslena armen,
 Vår första Mor.
 Ljuvt höjde åtråns vindar
 Den kyska kvinnobarmen
 Och glänsande en pärla
 Ur ögat for.

Mot Adams bröst hon lade
 Den lockomvälvda pannan,
 En suck hon drog.
 »Se duvorna« hon sade,
 »Ömt kyssa de varannan –
 O! härmom deras kärlek!«
 Här stämman dog.

Men djärvt hon åter höjde
 Sin panna och sitt öga –

Vilt kinden brann.
 Tillbaka hon sig böjde
 Och Månan i det höga
 Beglänste första kyssen,
 Som gavs en Man.

Och redan tusen brunno
 På späda rosenmunden,
 På ögon, bröst.
 Och stjärnorna försvunno
 Och floderna och lunden
 För makarne, som lydde
 Blott känslans röst.

Ur rök och blix och dunder
 Jehovas stämma hördes
 Förfärlig, vred.
 Högt hävde jordens grunder
 Och havet våldsamt rördes
 Mot himlen opp, och sänktes
 I avgrund ned.

»Förbannade I varen!
 Må hemskt i kval och töcken
 Ert liv förgå.
 I evigt landsflykt faren
 Omkring materiens öcken
 Men hoppens ej att mera
 Dess Eden nå.

Snart skall Ert hjärta brista
 Ett hjälplöst rov för döden –
 Av djurens fröjd
 I delat ha'n den sista –

Så delen deras öden
Från **livsens träd** förviste,
Från **eterns** höjd.

Men kärlek Er förledde.
Oändligt han försonar
Den Helige!
Än Ödet hopp beredde.
På gyllne skyar tronar
Bland Solar och **Eoner**
Er Frälsare.

En ny gudomlig Eva
Den strålande Maria
Skall framfödd bli.
Sin lars skall **Sonen** häva
Att mänskorna befria
Ifrån materiens bojor
Och slaveri.

Till honom ned skall ila
Från höjden Kristi anda
I **duvohamn**,
Ljuvt över honom vila,
Sig med hans väsen blanda
Och honom ej **förlåta**
I dödens famn.«

Längtan

Vadan denna evigt närda trånad?
 Fjärran bort mot himlarandens blånad
 Sänder jag en tårfull blick och tänker:
 »O! där himlens valv sig mystiskt sänker,
     Där mitt Eden blänker.

Där på bergen i **Cytheres strålar**
 Glädjens frukt i kvällens skimmer prålar!«
 Och jag ilar, bergets topp jag **hinner**,
 Tåren pärlande på ljungen rinner,
     Öknar blott jag finner.

Varje bild varav min åtrå väckes
 Är en meteor, som tänds och släckes.
 Varje blomma som mig tjusning bringar
 Är en fjäril som på rosenvingar
     Ur min hand sig svingar.

Bäcken vandrar genom blomsterdalar.
 Ack! mitt glömda modersspråk han talar.
 Skogarne likt gröna sjöar svalla,
 Träden susa, dovt min forntids alla
     Vålnader mig kalla;

Över Jorden svävar Vårens Ängel,
 Liljan nickar på sin höga stängel.
 Rosen kärligt ler i silvertårar.
 Dunkla minne av försvunna vårar,
     Grymt min själ Du sårar.

Näktergalen hörs i lövet tona.
 Edens sångare! mig ömt förskona!
 Dessa visor, dessa ljud jag känner.
 Grymt av forna njutningar och vänner
 Saknaden mig bränner.

O! vem för mig till de bygder åter
 Vilkas mistning evigt här jag gråter?
 Tecknar döden blott till frälsning banen?
 Himmel! bära inga vingar svanen
 Över Oceanen?

Blommorna

»I leende blommor, I menlösa små,
 Omgrönskade vänligt av hopp!
 Med tjusning ånyo jag skådar er gå
 Likt stjärnor ur mullriket opp.

O, säjen vad underbar känsla det är
 Som ömt till Er fågring mig drar?
 Med hjärtat, som klappar försmäktande här,
 Säj, blomma! vad släktskap Du har.

Mig tyckes som fordom jag ofta Er sett
 I fjärran, i sällare trakt,
 Som högre förtjusning I alla mig gett
 Och blomstrat i skönare prakt.«

Ryck bindeln, o Vandrare, bort från din syn,
 Bjud hågkomsten gry i din själ!

I forntida dagar, i land över skyn
Vi kände varandra så väl.

Då slöt Du oss hänryckt till klappande bröst,
Då kunde vi kyssar dig ge.
Då ägde vi känslor och tankar och röst:
Nu vålnader endast vi te.

Säj, minns Du ej längre det himmelska land
Där *Venus Urania* bor?
Där lundarne, värmda av Ursolens glans,
Befolkas av Andarnes *kor*?

Där *levande floder* i palmträdens skygd
Kristallklara välla man ser?
Säj minns Du ej längre din fädernesbygd,
Din strålande *Harem* ej mer?

Se Rosen! Ur knoppen hon rodnande går,
Omfläktad av himmelens vind.
Se liljan! I dalen hon skälvande står
Med gråt på sin månbleka kind.

Ack! ömmast för dem bland oss alla Du brann,
Ack! ofta, med leende harm,
I parkernas skymning dig Gullvivan fann
Vid enderas gungande barm.

Glad svävade Rosa i lockande dans,
Serafiskt hon gullharpan slog,
Ljuvt kinderna glödde av morgonens glans,
Som *kärlekens stjärna* hon log.

Tyst följde dig Liljan, i silvervit skrud
 När Urvärldens Måne gick opp,
 Och vingade själar, med smältande ljud,
 Lovsjöngo i cedrarnes topp.

Vid brudgummens sida hon svärmande gick
 Längs silvrade flodernas rand.
 Milt glänste av ömhetens tårar dess blick,
 Ljuvt tryckte hon ledarens hand.

Men ej för de tvenne, o Älskare, blott
 Du lågat av kärlekens glöd.
 Ack! Vitsippan ofta din eldkyss har fått,
 Då brann hennes snökind så röd.

Och ofta, med lockande, ömma begär
 I Blåsippans öga du såg.
 Och ofta i lustgården, rusig och kär,
 Vid nejlikans hjärta Du låg.

O vänd till Idéernas rike igen,
 Förgät vad på Jorden du drömt!
 Än Liljan begråter sin flyktade vän,
 Och Rosa vinkar dig ömt.

Rodnaden

Ett **menlöst** barn i ängen nyss jag lekte
Ej störd av smärtors och passioners strid.
Naturens kyss i vindarne mig smekte
Och Solen strålade i själen frid.

Kom så en bildskön Flicka. Rosor prydde
Dess långa, bruna, silkeslena hår.
Från skuldran ned en högröd mantel flydde
Och ohöljd svällde liljebarmens vår.

Hon såg på mig, och underbart mitt hjärta
Vid hennes blickar darrade och slog.
En **pinsam** fröjd, en ljuv, oändlig smärta
Med dunkla känslors brand min själ betog.

Hon **nämnde mig** och våldsamt tändes bloden.
Hon kysste mig och sansen mig förgick.
Ned i den blåa spegelklara floden
Stum och förvirrad sänkte jag min blick.

Då såg jag purpurn mina kinder måla,
Såg blygselns färg och undrade därpå.
Ren **aftonstjärnan** började att stråla
Och näktergalen sina drillar slå.

Och blodröd över Oceanen glödde
Den höga Månans underbara ring,
Och **ångorna**, dem **nattviolen** strödde
Av **västanvädret** spredos ljuvt ikring.

Då mindes jag min sista dröm i Eden
 Begynnelsen till livets svåra dröm,
 Förn evigt skild från sällheten och freden
 Jag glömska drack ur tidens dunkla ström.

I menlös fröjd jag lekte med Guds Änglar
 På himlens plan, tills vid en källas rand,
 Omnickad hult av rika liljestänglar
 Jag fångslades i sömnens blomsterband.

Då såg jag, ack! densamma hulda Tärna
 Som nyss mitt hjärta sänkt i känslors hav
 En brudlig natt vi firade så gärna
 Och Tidens sfär hon mig i hemgift gav.

Ljuvt brände hennes kyssar. Högt slog barmen
 Emot mitt bröst i salig harmoni.
 Ur dvalan väckt jag fåfängt sträckte armen
 Ut efter fostret av min fantasi.

Då gråtande till Andars Gud jag trädde.
 »Byt«, ropte jag, »o höga Majestät!
 I verklighet den gulldröm nyss mig glädde.
 I annat fall mig evigt drömma lät!«

Min egen dom jag sagt i dessa orden.
 Från glädjens hem, ur högre kretsars ljus
 Av Ödets arm jag störtades till Jorden,
 Till smärtornas och vansklighetens grus.

Ack! länge ren en gäst i stoftets dalar
 Jag har förgätit Väsendet som Är,
 De vita syskonen i himlens salar
 Och själva straffet, som mig fångslar här.

Först när den huldans läppar mina rörde,
 När i dess blick jag nöjets eld såg gry,
 Kom jag ihåg den skuggbild mig förförde
 Och ångrens purpur glödde på min hy.

Idealismen

I lustgården skimrar en källa,
 Av viftande palmer bekransad.
 Kristallisk och lugn är dess yta:
 Med stjärnor och **diktade** himlar
 Mot himlarnes urbild hon ler.
 Här strålar den gyllene Solens
 Förbländande panna tillbaka,
 Här speglar den vandrande Månen
 Sitt bleka **olympiska** anlet
 I vårens **balsamiska** natt.

En blygsam och skälvande blomma
 Står ensam vid brädden av källan.
 Tyst över det härmande Vattnet
 Hon lutar sin daggiga krona
 Och ler mot den nickande skuggan
 I skuggornas dunkla **Olymp**
 Till henne från himlarna kommer
 En vänlig, en smekande Västan
 Och kysser den glindrande tåren
 Från purpurbeflammade kinden,
 Och viskar: »O blomma! vi sänker
 Du evigt ditt huvud till Jorden?»

Upp över dig skåda! Du vinkas
 Av Ursolens heliga ljus.«
 Dock mäktar ej blomman att lyfta
 Sin tunga, försmäktande krona,
 Nej! blott i sin skugga hon lever,
 I skuggan på blånande djupet
 Och kan ej i Evighet lära
 Sin varelses gåta förstå.

Då kommer en väsende stormvind –
 Bland lustgårdens palmer han brusar;
 Hemskt svävar han fram över källan
 Och grumlar med strövande vingar
 Den speglade vågens kristall.
 Och Solar och himlar försvinna
 För blommans förmörkade öga.
 En känslig Mimosa hon ryser
 Tillsammans – och suckar – och dör.

Elementerna

ELDEN

Ur Gudomens sköte jag kommen är.
 På gyllne, på fladdrande vingar
 Jag glättigt i rymden mig svingar
 Och ljuset, det himmelska ljuset åt världarne bär.
 Het brinner min kind.
 Vilt flammar mitt öga.
 Jag dricker himmelens vind,
 Jag trives blott i det höga.

Men Vattnet kom en försåtlig Brud
 Från irrande färden tillbaka.
 »O! unna mig bliva din maka!«
 Så sade den smäktande Tärnan, med gråtande ljud.
 »Gack!« vredgad jag skrek.
 »Mig lämna, o Vatten!
 Jag räds ditt suckande smek
 Du nalkas med döden och natten.«

Men närmare, närmare Bruden smög
 Förtjust av de gullröda lågor.
 Nu hävde sig barmen i vågor.
 Om brudgummens hals med **sjudande** armar hon flög.
 Förgäves jag stred:
 Ren kyssarne brunno.
 Vi sjönko kämpande ned
 Och i ett **tillhopa** vi runno.

Och Söner och Döttrar till tusental
 De älskande makarne födde.
 Av rosor ängarne glödde
 Och mörkgröna skogar sig lyfte mot himmelens sal.
 Ren vimlade djur
 I fjällar och dalar:
 Av örnar luftens **azur**
 Och havet plöjdes av valar.

Nu klappar mitt hjärta i jordens barm,
 Men jag blygs för de vekliga banden.
 »Upp!« ropar den levande Anden,
 »Av blygsel jag rodnar, jag sväller av ljungande harm.«
 Straxt våldsamt jag gnyr,
 Likt vilda Orkaner,

Och vreden, den rasande, spyr
Mot skyarne opp i Vulkaner.

Dock snart skall jag bryta de låga band
Som vålla min **nesliga** vila.
Snart skall jag segrande ila
Med själarne åter till himmelens ljusblåa land.
De odödliga där
Skall min vinge **beskygga**.
Åt **Salamandrernas här**
Jag en flammande ljusvärld skall bygga.

VATTNET

Sen Elden före alla tider
Mig våldsamt ur sitt sköte drev,
Jag grät tills jag omsider
Ett Vatten blev.

Då vände jag med strida vågor
Tillbaka till min födslostrand.
Mig tjuste Eldens lågor,
Hans purpurbrand.

»O Eld!« jag sade, »mig förunna
Att störta i ditt sköte ner.
Ej mina böljor kunna
Sig hejda mer.

Ren länge jag kring rymden svävar,
Än inget stöd den arma mött.
Jag fryser och jag bävar,
Jag är så trött.

Ej vill jag delta i din ära,
 Ej ljus, ej skimmer vill jag strö.
 Ett djärvs jag blott begära,
 Hos dig att dö.«

Min jämmer Elden slutligt rörde,
 En evig Kärleks Son han var.
 Min klagan milt han hörde
 Med ömma svar.

Nu är jag Eldens maka vorden
 Men Gudens kärlek mig förtär.
 Den tårbemängda Jorden
 Vår Dotter är.

LUFTEN

Från Ureldens sköte jag utgått har,
 Jag är det gråtande Vattnets Far.
 Förgäves jag tröstar den sorgsna Mön
 Och viskar om trånadens himmelska lön.
 Av eviga suckar dess barm dock hävs,
 Av eviga tårar dess stämma kvävs.

Från himlen jag kommer till Jorden ned,
 Än fridsam och mild, än förfärlig och vred.
 Än våren på lekande vingar jag för
 Än yrande snön över fälten strör.
 I dödlige, rysen! Guds härold jag är
 Hans bud ner i lågaste dal jag bär.

När höstligt jag brusar i granarnes topp
 Och rör de [fradgande](#) haven opp,

När sakta jag viskar från asparnes blad
 Och susar bland rosorna, mild och glad,
 Då fülle en rysande tjusning Ert bröst!
 I hören den Evige Gudens röst!

JORDEN

Det sörjande Vattnet min Moder var.
 Med våldsamma kval hon till världen mig **bar**.
 Än famnar hon Dottern med trofast arm
 Och ömt henne sluter till svallande barm.
 Likt Modren, av svårmodets dimmor jag höljs,
 Av ständiga tårar mitt anlet sköljs.

Dock kröner jag pannan med borgar och torn,
 Av **ångande** Rosor, av böljande korn
 Den grönskande manteln skiftad är,
 Som, virkad av hoppet, så länge jag bär
 Tills, klädd i kärlekens purpurskrud,
 Förmäld jag bliver med himlens Gud.

Av flammande åtrå min barm nu slår
 Till Himlen, till Himlen min längtan står.
 Hans Solar, hans Månar, hans blåa fält
 Med namnlös trånad mitt hjärta svällt.
 O! brista ej kärlekens bojor en gång?
 När sjunga dundren vår bröllopsång?

Graven

För graven jag ej bävar.
 Så fridsam kullen är.
 Guds kärlek vänligt svävar
 I västanfläktar där.
 Så lugnt i jordens sköte,
 Så gudatrygg man bor,
 Och Solens ljus i möte
 En värld ur natten gror.

Ej mer av nöden smärtat,
 Ej gäckat mer av hopp,
 Det sönderslitna hjärtat
 I blommor löses opp.
 Ur Mullen fram de blicka
 Vid västanvädrets sus
 Och daggens tårar dricka
 Och le i dagens ljus.

Så kroppen hos sin Moder
 I stillhet slumra får,
 Men Anden från sin Broder
 Till Fadren återgår.
 Med Solens gyllne öga
 Kring rymderna han ser
 Och svävar från det höga
 I nya vårar ner.

I gyllne morgonskyar
 Eteriskt han sig klär
 Och evigt sig förnyar,
 Densamma evigt är.

Han världar uppstå låter
Och härligt strålar Allt
Ur tusen speglar åter
Hans skimrande gestalt.

Till Föraktet

Du lön, den världens sköka ger
Åt den hon största tölpen ser
Bland sina tusen kunder vara!
Du själens rätta prövningsglöd,
Som mer än brister, kval och död
Är fruktad utav mänskors skara!

O kalla, mördande förakt!
Vem är Du? i vad okänd trakt
Av nattens rike är Du **buren**?
Till dunder gör du källans sus,
Förmörkar Solens klara ljus
Och andas pest omkring Naturen.

Ej döda mannens murkna ben,
Som, livade av Månans sken,
Då nätterna vår Jord **bedugga**,
Stå hemskt i gravens svepning opp,
Ej alla avgrundsandars tropp
Förfäras som din blotta skugga.

Vad är väl smärtan utan dig?
Vad nödens tistelsådda stig
Och alla Ödets envåldsnyster?

Ej gisseln kväljer Libyens träl,
 Ej bojan trycker fångens själ,
 Du ensam kväljer och förtrycker.

Var finns en Man på Jordens rund
 Den Dygd och Vishet i förbund
 Mot dina marter kunnat trygga?
 Lugnt hjältarne i kulregn stå
 Och svage bleknande ändå
 För ditt Medusashuvud rygga.

Förakt! i skymningen jag hör
 Din röst, lik böljans klang, som dör
 Mot öde klippbevuxna stranden.
 »O Mänska!« ljuder milt ditt svar,
 »Från etern jag dig åtföljt har
 En Genius i de mörka landen.

Hell den som modigt kämpar här!
 Som himlens minne trofast när
 Och vanan av sin hembygds seder.
 Till honom glad jag närmar mig
 Och på en törnbekransad stig
 Till Gud den fromma drömmarn leder.

När världen nekar all sin fröjd,
 När från sin låga gudomshöjd
 Ditt offer flärden ses försaka,
 Då kommer jag i tårars glans,
 Prydd av min småleks marterkrans
 Och vigs på jorden till din maka.

Avtorka smärtans dagg! var glad!
 I flammors och i vågors bad
 Jag själarne från synden renar.

Den icke här mig älska kan
 I himmelriket aldrig han
 Ljuvt med sitt ursprung sig förenar.«

Till Tron

Kom himladotter! höga Tro!
 Gör bönen varma suckar möte
 Och sänk din tröst, din gyllne ro
 Ned i mitt övergivna sköte!

Kom uppenbara mig den skatt,
 Vars saknad gör min dunkla smärta.
 Tänd hoppets fackla i min natt
 Och kärleksflamman i mitt hjärta!

Den flamma, som av Dig, Vestal!
 Fromt vårdad här i stoftets trakter
 Är starkare än dödens kval,
 Än helvetets och syndens makter,

Den eld, som i sin brand förtär
 Var jordisk vällust, jordisk plåga
 Och själen mot dess ursprung lär
 Att sina dunkla blickar våga.

Kom, visa mig försvunna dar
 I Minnets bleka månskensspegel
 Och gör för tanken uppenbar
 Min levnads himlaburna regel.

På denna jord, där ont och gott
 Jag ser i evig blandning strida,
 Vem är min borgen att ej blott
 Mitt hjärta skapades att lida?

Att han, som sparven föda ger
 Och liljorna i silver kläder,
 Min nöd, min smärta även ser,
 Han, Fadren över alla Fäder?

På tidens olycksfulla hav
 Vars rymder nattligt mörker famnar,
 Vem lovar ögonblickets slav
 Att i en avgrund han ej hamnar?

Vem lovar honom att en gång
 Ur svallet frälst av nödens sjöar
 Han höja skall en glädjesång
 På Edens gröna blomsteröar?

Vem, milda Tro, förutan dig?
 För tvivlets moln vår pol du renar,
 Ledsagar oss på ljusets stig
 Och med vårt ursprung oss förenar.

Hell Anden, som med silverröst
 Du ur hans långa dvala väcker!
 Hell vandrarn, för vars kyska bröst
 Demanteskölden mildt Du sträcker!

Ej jordens retelser och hopp
 Från pliktens bana honom föra.
 Ej alla avgrundsandars tropp
 Förmår hans lugna vandring störa.

Med tankan på sitt fosterland
 Han trygg sin väg till målet drager.
 Förgäves vinkar nöjets hand
 Förgäves lockar årans lager.

Försonad är hans själ med Gud,
 Med änglarne och kreaturen.
 Glad lyssnar på hans viljas bud
 Den rosenkransade Naturen.

Hans vän den gyllne Solen är,
 Ljuvt mot hans blickar Månen smilar.
 Ej en av [stjärnevalvets här](#)
 Mot honom riktar straffets pilar.

Lik fläkten av en sommarvind,
 Som skördens gullhav genombävar
 Och kysser Odlarns heta kind,
 Guds kärlek över honom svävar.

Förgäves på hans trygga stig
 Höjs stormens röst och åskan brakar.
 För honom bergen sänka sig,
 Han går [på lejon och på drakar](#).

Ack! länge nog i tårars dal
 Av ingen vänlig hand ledsagad,
 Ett rov för villor och för kval,
 Jag irrar från min hembygd jagad.

Se! varje himmelsk kraft försvann.
 Min ovän är min egen vilja,
 Och lögnens irrsken jag ej kan
 Från minnets bleka strålar skilja.

Ryck mig, o Tro, från tvivlets brant!
 Allt mörker för din fackla vike!
 Kom! med din nyckel av demant
 Läs porten opp till himmelrike!

Sonetter

I.

O arma hjärta! varför slaviskt kvida
 Av bojan tryckt, av Ödets pilar sårat?
 Från världens början ren till offer korat
 Hör opp att brottsligt mot Försynen strida!
 Ett mystiskt kors där alla väsen lida
 Är denna Jord, ett fält av blodsugg tårat
 Tartarens andar dina sinnen dårat
 Om segrar här och nöjen de förbida.
 Fromt under Skaparns böj en renad vilja.
 Dig blotta lydigt för den höjda glaven
 Vål skall du dö men uppstå ock ur graven.
 I Edens vårar skimrar först din lilja
 Omfläktad där av ljusa segerpalmer
 Du klinga skall din känslas morgonpsalmer.

II.

Vål lyfter själen ofta trånsjukt vingen
 Från etern styrkt av rena änglabröden.
 En dröm är livet, sällheten och nöden
 Vår möda fåfång, all vår kunskap ingen.
 Djarvt vill hon läsa bortom stjärneringen
 Det höga ord som tolkar Jordens Öden,

Vill himlens förlåt lyftad se av döden
 Och Issslöjan falla, vävd av tingen.
 Hemskt dock hon darrar vid Förlossarns möte
 Och kvalfullt än sitt brystna öga vänder
 Mot låga nöjen som av gruset föddes.
 Så förd ur Ennas dal i Plutos sköte
 Proserpina med barnsligt sträckta händer
 Grät sina blommor som kring marken ströddes.

III.

En flyktig gäst är Skönheten på jorden.
 En vårväll blott dess änglabild hugsvalar
 Vår Andes trånad och med hjärtat talar
 Från rosenmund de hulda trösteorden.
 Ur Ljusets himlar är hon skickad vorden
 Försonande i stoftets mulna dalar.
 Sitt värv hon fyller och till kända salar
 Uppsvävar i triumf, till gudaborden.
 Ja! Skönheten är kropparnes försoning.
 På årets kors för stjärnans udd hon blöder
 Men Ljusets kärlek henne återföder.
 Vår synd gör dessa fält till dödens boning,
 Gör att Naturen suckar jämt och lider,
 Att evig Vår sitt rosendoft ej sprider.

Strålände jag sänder från det höga

Strålände jag sänder från det höga
 Mina blickar över Jorden ner.
 Ljusets ära på min panna ler
 Nåd och sanning stråla ur mitt öga.
 Lyft ifrån ditt anlet villans flor
 Människa! och se din forne Bror.

Full av ånger för min spegel stanna
 Sådan glänste Du i forna dar.
 Dygdens silvervita dräkt du bar
 Oskuldsglorian kransade din panna
 Se dig nu i vattnets tåreflod
 Se dig fläckad av din forntids blod.

Lyft dock blicken, dränkt i ångrens tårar
 Åter upp mot kärlekens symbol.
 Lär av mig, av Tidens dunkla Sol
 Detta Ljus som i Olympens vårar
 Fyller Andevärldens stora kropp
 Med sin vishet och sin godhet opp.

Allt jag genomtränger med min låga
 Alla kroppar ledas av min glans
 Vilda krigiska planeters dans
 Ordnar jag med Enhetens förmåga.
 Styr o Mänska dina stjärnor så
 Kretsande i hjärtats natt de gå.

Jordens dimmor för min eld försvinna
 Skuggorna i bergets klyftor fly
 När i Öster mina strålar gry

Lät ej jordiska bekymmer **hinna**
 Dunkla sorgemoln ej skuggor ge
 Gudaälskling! åt din **empyré**.

Guldet fostrar jag i bergens sköte.
 Hårt som klippans håll ditt hjärta är
Mogna dygdens ädla skatter där
 Till den stora prövningsdagens möte
 Då vid stjärnors och planeters fall
 Jordens guld i eld **försökas** skall.

Till Ynglingen

O Yngling! hoppas ej att livets gåta klarnar
 För dig till himmelskt ljus i nöjets armar opp!
 Lyd troget Andens röst, som i ditt inre varnar
 Och lär att fatta rätt din längtan och ditt hopp.

Se! gränslös är din ban. På Snilletts höga vingar,
 Av kroppens dunkla band i gruset fåfängt snärd,
 Din själ i **eterflykt** kring stjärnorna sig svingar
 Och i en blomsterdal Du söker dock din värld.

Av längtan slår ditt bröst att luftens skaror följa,
 Som över haven fly mot obekanta land.
 Med **firmamentets** moln, med flodens strida bölja
 Du tyst vill strömma hän mot andra himlars rand.

Och varje blomma dock, som i din väg ses spira,
 Med purpurkronans glans dig, lockande, betar.

En evig fest Du vill i myrtenkuggor fira
Och vid en Flickas barm försucka livets dar.

Hur länge skall ditt bröst ett evigt offer vara
För nattliga begär och dolda striders ve?
Se i förnuftets ljus, det eviga och klara
O människa! din lott och din bestämmelse!

I tomma nöjens spel att **fåvitskt** den förlora
Av stjärnornas beslut en tid ej skänktes dig.
Det lilla måste dö i glansen av det stora,
Och slockna jordens brand förrn himlens tänder sig.

Vad rör sig i ditt bröst med levande förtjusning,
När **Filomelas** sång förtrollar nattens stund,
När **Tempes** vårar le i Månans stilla ljusning
Och svalkan möter dig i gröna bokars lund?

Säg fritt att Kärleken behärskar all Naturen.
Välan! men ej **den Gud, som, skämtande och yr,**
Av **löjets** blomster krönt, av flärdens vingar buren,
Mot dårskapen sin pil vid fyllda bålar styr.

I nödens tjäll han bor, **på korset han förblöder,**
Den Kärlek världarne i sina armar bär.
Ej lustans offereld uppå hans altar glöder
Och Rosens dyrkare han palmen ej förär.

Ja Yngling! skall en gång ditt **kvalda** hjärta hinna
Från dunkla känslors strid till evig **sabbatsro,**
I himlens kärlek lät **Idolerna** förbrinna
Och unna Gudomen ett renat bröst bebo.

Vintermorgonen

Det stora bloss, som föder Tidevarven
 Bland purpurnmoln i Öster ljungar opp.
 Ack! stum är lärkan. Blott den glada sparven
 Sin hälsning klingar i en skövlad topp.

Ej Sefyr mer i blomsterdalen leker
 Med Floras lockar, skämtande och mild.
 Ej vårens fjärlil purpurblomman smeker
 Och flodens våg ej härmar Rosens bild.

Dovt suckar böljan inom isens galler.
 Ur dunkelt fjärran trånande hon ser
 Mot Ljuset opp, och trädets skugga faller
 På grässets bleka överlevor ner.

O vandrare! lyft blicken mot det höga
 Se! himlen lika blå på bergen står
 Och lika klart i Solens gyllne öga
 Än löftet flammar om en himmelsk vår.

Ej blomstra än det nya Edens dalar,
 Men gläd Dig, Sjal! dess rosentid är när.
 Guds egen kärlek i ditt inre talar
 Och trånan själv din sällhets borgen är.

Himmelen

Obelönat skådar inget öga,
 Suckar inget bröst mot himlen opp.
 Liv och salighet ifrån det höga
 Genomströmma världens stora kropp.
 Vattnets bojor smälta för de blickar
 Vårens Sol ur **Vådurns portar** skickar
 Och förlossad tågar blomstrens släkt
 Fram ur mullen vid **Sefyrens** fläkt.

Eterns glädje lärkans hjärta fyller,
 Där på änglalätta vingars par,
 Över berg, dem morgonen förgyller,
 Över molnen sjungande hon far.
Aftonstjärnan eldar näktergalen.
 Lekande, för nymferna i dalen
 Sjunger han i sänkta toners gång
 Den **astraliska** Naturens sång.

Himlens kärlek spänner Örnens vingar,
 Livar myggan där i kvällens sken
 Med en tallös syskonhär hon svingar
 Glad i dans kring blomstersmyckad ren.
 Säj! vad kyssar svalka Rosens **brånad**?
 Säj, vad tårar stilla Liljans trånad?
 Endast **himlens kyssar** – tårar blott
 Ur en källa av oändligt gott.

Irrande bland nattgestalters vimmel,
 Stängd av Tiden i dess häkte in,
 Äger Anden ensam ej en himmel? –
 Alla kroppar äga likväl sin.

Stråla ej i **skärare azurer**
 Andra Solar, andra stjärnnaturer?
 Eller ljuger rösten i vår själ
 Om en hembygd och ett evigt väl?

Kyrkans Döttrar

Sex döttrar Kyrkan åt **sin brudgum** föder.
 Förmälde ljuvt med **lika många bröder**,
 I Ljusets rymd, för stoftets blickar döljd,
 De sluta saliga Eoners följd.

Tron är den första. Himlens **azur** målar
 Dess rika slöja, som av stjärnor prålar,
 Och evigt vänd från lägre världars grus
 Dess örnblick söker Andesolens ljus.

Milt på en stjärnros, under palmer bruten
 Vid **livets älv**, i knoppens band än sluten,
 Ses andra System, Hoppets väna Mö,
 Av **purpurblommor** krönt om pannans snö.

Och Kärlek, kärlek sig den tredje kallar.
 Av himmelsk eld den kyska barmen svallar
 Och änglatårars dagg beströmmar sällt
 Från ögats himmel kindens rosenfält.

Rent samvete så nämner sig den fjärde.
 Ej **dårligt** tjusad av sitt eget värde,
 Ej bävande för vittnens blick hon ser
 Med gudafröjd i liljebarmen ner.

Den femte jungfrun är lycksaligheten.
 Hell Er som av **dess namn mystären veten!**
 Ett gyllne **frukthorn** på sin arm hon bär
 Och krönt av Edens ax dess hjässa är.

Av stjärnor kransad Visheten omsider
 Kring **Pleroma** sin skära ljusglans sprider,
 Åskådande vid **Kerubsharpors** ljud
 I evigheters evigheter Gud.

Längtan

Jesus! Jesus! suckar detta hjärta,
 Tryckt, förkrossat, **dignande** av smärta,
 Tårt av livets saknader och kval –
 Jesus, Jesus! svara berg och dal.

Honom blott jag söker i Naturen.
 Se! hans kärlek strålar i **azuren**
 Milt från nattens silverstjärnor ner.
 Tårbestänkt i sipporna den ler.

Döende i kvällens Sol han skickar
 Ömhetens och tröstens hulda blickar,
 Står ånyo med förklarad kropp,
 Levande i morgonsolen opp.

Han i skuggan till sitt bröst mig sluter.
 I violen han sin anda gjuter
 Och i daggens spridda silverflod
 Måla sig hans tårar och hans blod.

Säj, o Värld! var skall jag finna HERran?
 Mig så nära är han dock så fjärran.
 Ej hans skugga blott i tidens älv,
 Honom vill jag finna, honom själv.

O! var blomstrar i hans armar friden?
 Slumrar Du måhända midnattstiden,
 Goda Herde! vid olivens stam?
 Går bland dalens hjord Guds rena lamm?

Överallt hans milda röst mig kallar,
 Där bland liljor källans jaspis svallar,
 Där i ängens nardusrika vår
 Susande den gamla eken står.

Vart jag hastar är han mig till möte.
 Högst på berget, djupt i däldens sköte,
 Sträcker han sin kärleksrika famn,
 Viskar, Edens fläktar likt, mitt namn.

Viska ömt att synden är förlåten.
 Kyss från själens bleka kinder gråten
 Och Naturens stora harpa bjud
 Festligt sjunga Kristus och hans Brud.

Sonetter

I.

En evig oro själen mystiskt plågar
 Så länge än för grusets fröjd hon brinner
 Och för Eonen, som dess jordliv spinner,
 Av suckar ammad offerelden lågar.

Men knappt hon sansas och försaka vågar
 Ett diktat gott, vars bländverk dock försvinner,
 Förrän vad sant och evigt är hon vinner,
 Vad hjärtats dolda saknad efterfrågar.

Med Guds tillsamman flyter hennes vilja
 Och får i arv hans rikes härligheter
 För Jordens låga rosor och metaller.

Ej Tid och Rum, ej Våldigheter skilja
 Den höga från sin lott i himlens eter,
 Och aldrig gudalivets blomma faller.

II.

Ej något mättar själens eldbegär
 Av allt vad Tidens grymma makter skänka.
 För hennes blickar andra kronor blänka,
 Ett annat mål bestämt för henne är.

Vad henne ljuvt med känslor fylla plär,
 I milda glädjedrömmar henne sänka,

Ett jordiskt sinne mäktar det ej tänka,
Ett dödligt öga det ej skåda lär.

Ett vilddjurshem är denna värld, en öcken.
Ur korsets skygd hon lyfter glad sin blick,
Högt över vintergatans ljusa töcken.

O! att hon snabba duvovingar fick!
Nog vet hon arken dit hon flyga ville
Ur flodens svall, i forna syskons gille.

III.

O Jordens kärlek! länge nog mitt bröst
Du gäckat har med veka rosendrömmar.
Het nu min tår på vissna blomster strömmar
Och inga frukter mogna i min höst.

Dock kallar mig från stjärnorna en röst,
Röst av en vän, som evigt för mig ömmar.
En Ängel fattar smärtans dunkla tömmar
Och härligt morgonrodnar korsets tröst.

Till smärtors liv av tårars bittra vatten
Och Andens dödssuck här vi födde bli,
Hemskt parade med bojorna och natten.

Men vilken fröjd då anden, säll och fri,
Stänkt av försoningsblodet åter väckes
Och över stjärnorna hans eldflykt sträckes!

IV.

Tystnaden

O Du som, född ur Intets underbara
 Fördolda famn, av yngre säd ej stammar,
 Du som ur vilans stilla rosenkammar
 Såg Dagens Konung första gången fara!

Portvakterska i gudaborgen klara!
 Osynliga Vestal, som trofast ammar
 Den himlaeld i hjärtats mörker flamar,
 Det ljus som ensamt allt kan uppenbara!

Kom, tystnad, kom! med dunkelblå vingar
 Mig överhölj och näps de fräcka ljuden,
 Som våga själens helga sabbat störa.

Kom! i din famn på gyllne moln Du bringar
 Den efterlängtnade till himlabruden,
 Och glada bröllopskorer sällskap göra.

V.

Månen

O aningens och Minnets bleka stjärna,
 Du i vars sken, i nattens dunkla timma,
 Vårt hjärtas blyga Idealer simma,
 Vid näktergalars melodi så gärna!

O tankens ljus! o magiska lanternerna!
 Gjut rikare ur skyn din midnattsstrimma

Och själen lyft ur jordens låga dimma
Upp till den höjd, dit känslorna sig **ärna**!

Skön ur din ring **Amanda** fordom lyste.
Mild som en Ängel, blek av salig tjusning,
Hon medlidsamt från nöjets himlar **myste**.

Mitt forna Själv från dig nu strålar åter.
Tyst viskar det med lövens aftonsusning
Och pärlors dagg på markens liljor gråter.

Om Tingens Natur

Milda, skapande kraft, som, fluten ur Gudomens sköte,
Fyller himmel och jord och havets suckande rymder,
Med din **plastiska** drift ock de stela massorna tvingar,
Klädde i skönhetens vårliga dräkt och **med ljuset försonte**,
Att för Andarnes släkt Guds kärlek och vishet bekänna!
Du som, härlig och mild, till Skaparens levande Tempel
Bygger de fallna själarne opp och riktar det sorgsna
Ögat mot **Andarnes Sol**, av förlåtelsens gloria kransad,
O! med vad heligt namn dig nämna, du världarnes Ande?
Eviga suck från Gud, i materiens och tankarnes rike
Lika Gudomlig och hög, dig vågar mitt bävande hjärta
Till sin ämnade heliga sång anropa om bistånd,
Medan i prästerlig skrud, med rökelsens gyllene skålar,
Dristigt i Sanningens Tempel jag går och rysande fattar
Harpan, som hittills stum behängde den åldriga muren.
Fjärran ifrån mig driv var lämning av mörkret, som magiskt
Än omtöcknar min själ, kom skära ånyo mitt hjärta
Med din gudomliga eld och rena min själs **tabernakel**,
Att den eviga Sanningen där i det stilla må trona,

Ej av **styggelser** trängd, ej störd av passionernas suckar;
 Ty med kärleken blott sig visheten himmelskt förenar
 Och vid sidan ej kan det töckenbekrigande ljuset
 Dimmor av **Hyle** födde och **nattgestalter** behålla.

Tingens natur förkunna jag vill, vill skåda dem flyta
 Ur det gudomliga Varandets sköt, den kristalliska källan,
 Ej av **Eoner** tömd, ej av rastlöst välvande sekler,
 Vilken i Tider och Rum med oändliga vågor sig gjuter,
 Vattnande **livets glada familj** på melodiska stränder.
 Vänner! Er helgas min sång. Vad i långa bedrövliga nätter,
 Livad av Gudomens tröst min forskande Ande har uttänkt,
 Då med sitt dystra bloss **den tregestaltade Månen**
 Över mig blänkte i skyn och stjärnornas lysande samling
 Höllo sin vakt med nickande ljus på den blåa **Olympen**
 Vill jag till närmare granskning Er ge i dristiga sånger.

*

Sanningen är blott en: så är det med Varandet även.
 Ej såsom Varande blott det kan fördelas på flere.
 Endast dess ändlösa vad, dess tusen möjliga former
 Eller dess grader det kan. Så målar i hundrade älver
 Middagssolen sin bild, så bryter mot Skapelsens prisma
 Ljuset sin himmelska glans i en värld av skiftande färgor.
 Dock givs endast en Sol: ett är det gudomliga Ljuset.
 Detta Varande nu, som Varande endast betraktat,
 Kallar man allmänt GUD, för vilken de bävande folken
 Böja vördande knän, och dyrka hans välde på tusen
 Växlande sätt, allt efter den form, i vilken de mäktat
 Fatta det högsta Väsendet upp; men formen sig rättar
 Efter det ljus de se och efter den kärlek de hysa.
 Så i sin Gud ser krigarn en vild, med det blodiga svärdet
 Hotande **Ares**, fröjdad av hjälmars glans och av härskri.

Så, i en Ynglings **hamn**, med lyran och **purpurtalaren**,
 Står för Skaldernas blick **den lagersmyckade Phoebus**,
 Förande an Sångmöernas kor på den höga **Parnassen**.
 Så i **en kvinnlig gestalt** för veklingens öga han svävar,
 Buren av duvors kuttrande spann. Så, en vakande **Plutus**,
 Eller en sträng **Demiurg**, för den girige, endast han håller
 Nyckeln till jordens gröda, till bergens dolda metaller.
 Dock vad den Evige är, för de dygdiges hjärta allena
 Uppenbaras; blott desse förstå att dyrka hans Gudom,
 Sådan i korsets **mystär** han själv sig förklarar i världen.

Alltså är Gud det Väsen som är, och honom förutan
 Icke ett Varande givs, som namnet med rätta må bära.
 Alla gestalter så, som, likt havets stormande vågor,
 Vimla i Tid och Rum, utströmma från honom allena.
 Cedern, som kransar **Libanons fjäll**, och den tårade Sippa,
 Morgonligt drömd av en vaknande vår, Elefanten och Mygga,
Fenix, som efter en sägn med sin livslängd seklerna trötta,
 Och dagsländan, som blott av **den enda Solen** bestrålas.

*

Vara och handla är ett: ty kan väl ett handlande tänkas
 Vilket ej ägde i ett som redan vore sitt upphov
 Eller ett Varande kraftlöst och dött, som genom en handling
 Aldrig förrådde sitt liv och gav sig tillkänna i världen?
 Väl i tankarne vi åtskilja handla och vara
 Men i tankarna blott, och att vi dem skilje, det härrör
 Av vår begränsnings tvång som oss nödgar i dröjande former
 Skåda det eviga Varandet an: vi se ej hur Solens
 Strålande glob på fästet, ej hur timvisarens skugga
 Flyttar sig gradvis fram på tavlans glattade marmor
 Utan sluta därtill av främmande märken allena.
 Ej vi se hur blomstren i sommarängarne strida

För sitt organiska liv med den råa yttre Naturen
 Eller hur axets frö, det gyllne, mystiska kornet
 Över vintrar och död triumfer firar i mulden.
 Ägde vi sinnen blott, nog skarpa att följa i minsta
 Skiftningar tingens lopp och ägde ett öga som trängde
 Intill sakernas rot och ej stannade endast vid ytan
 Liksom en stråles svävande blick på den mörka graniten,
 Eller såge vi dem ur Vishetens heliga [synglas](#)
 I det Evigas ljus, ej av Tiden och Rummet bestämde,
 Skulle vi finna att allt vad som är det handlar nödvändigt
 Och är allt vad det är i kraft av en handling allena.

Handlandet måste äga ett mål och gå på ett alster
 Slutligen ut men det alstrade kan ej vara ett annat
 Något än handlingen själv i sin form som vilande skådat.
 För att vara sitt mål ursprungliga handlingen alltså
 Måste av evighet ren sig själv begränsa och denna
 Första begränsning är grunden till alla de ändliga former
 Vilka i Tid och Rum att Enhetens under förkunna
 Sprida sig tallöst ut i ett brutet växlande skimmer.
 Själv sig begränsa sade jag nyss, ty utom det första
 Varandet intet bor. Men sig själv begränsa det kallas
 Självvåskådning, förnuft. Den eviga handlingen alltså
 Blickar i formen sitt Väsande an och Gud är en Ande
 Är ett levande ljus, som med blickar av lågande kärlek
 Och av oändelig fröjd sin egen skönhet betraktar.
 Bergen må vittra till stoft och de brusande haven förtorkas
 Solen föråldras, och stjärnornas här, de glimmande bladen
 På Eonernas mäktiga träd förvissna och ryckas
 Bort av en virvlande storm, och världar följa på världar
 Böljornas växling likt i den rastlöst ilande floden.
 Evigt skall Väsandet dock i formen sin härlighet skåda
 Lika odödlig och klar, med samma förtjusning och kärlek.

Väsendet själv är Allt. I sin grundform måste det alltså
 Sätta sig själv som Allt, som vart tänkbart Varandes Summa.
 Men det är också ett; följaktligen är det i formen
 Ett som är Allt, en levande bild av det yppersta goda,
 Varandets högsta Idé ur vars sköt, likt strålar från Solen
 Eller som vårliga löv från den fjällbebyggande cedern
 Lägre Idéer om Varandet, blott som möjliga tagne,
 Sprida sig tallöst ut, i högre och ringare klarhet.
 Väsen och form äro Ett. Men GUD vi väsendet kalla
 Formen är därför GUD, högtlovad i alla eoner.
 Honom beprisar Änglarnes sång och alla det första
 Livets saliga barn, som dricka ur [himlarnes Jordan](#)
 Evig förtjusning och hälsa och kröna med levande strålar
 Lockarnes böljande guld på de stjärnbeblomstrade fälten.

Gudomen sade vi nyss betraktar sin Gudom. En Tvåhet
 Strålar följaktligen här ur den höga Enhetens sköte,
 Som i sitt heliga mörker fördold, blott ger sig tillkänna
 Genom sitt skådande Väsendes kraft och Formens som skådas.
 Ett dock äro de två och Enheten måste, som sådan,
 Skild från Tvåhetens lag och som evigt En och densamma
 Sätta sig själv ty allt vad som är det handlar nödvändigt
 Och är allt vad det är i kraft av en handling allena.
 Närmare uttryckt lyder vår sats. Det Eviga måste
 Ej i en vilande form åskåda sitt Väsen, som skådat
 Utan som skådande kraft skall den skådande kraften sig finna
 Detta ej tänkbart är så vida ett yttre ej gives
 Mot vars skiljande vägg det eviga ljuset sig bryter
 Och till sitt ursprung hastar igen, som från klara metaller
 Solens [olympiska](#) sken i motsatt riktning sig vänder
 Eller som flickan, prydd med blomsterkransade lockar,
 Framför ett speglande glas av sin egen skönhet förvånas.
 Dock vad är yttre för Gud? vad spegel kan fatta hans skönhet?

Stråla tillbaka hans bild? – Vi sade ju: utan det första
 Varandet Intet bor. Det tomma, det ödsliga Intet,
 Skaldernas kaos, den heliga natt, som Gudarna födde,
 Är följaktligen ock det himmelska Varandets spegel,
 Är den skiljande vägg, mot vilken det eviga Ljuset
 Bryter sin levande glans i ett ändlöst skiftande färgspel.

Heliga moderkved! ur vars dunkla, nattliga sköte
 Andarnes sälla värld, eonernas höga församling
 Och, i magnetisk dans omvärvde av [glänsande brudar](#),
 Solarne [kvälla](#) fram, i bländande skrud, att förkunna
 Skaparens kärlek och makt, så vitt, som [Tidernas Jordan](#)
 Välver sin evigt brusande våg, så vitt, som de höga
 Rymderna famna man ser med blåa allsmåktiga armar!
 Tomma, förfärliga djup! Ej änglarne kunna dig tänka,
 Våga ej nämna ditt fruktade namn. Från det eviga mörkret
 Vända de snart, med skräck, förvirrade blickar tillbaka
 Upp mot Kärlekens tron, mot Nådens och Sanningens rike.
 Och ur ditt sköte dock allt ändligt spirar, och skulle
 Sjunka i dig tillbaka igen, förintat, förgätet,
 Om ej en älskelig Sols magnetiskt lockande strålar
 Hölle i mystisk dans de svaga atomerna uppe,
 Och ur Ljusets pokal, ej tömd i sekternas sekler,
 Gav dem att dricka hälsa och liv och föryngrande glädje.
 Ja, i din hemska famn, o svarta, ödsliga Intet!
 Stiger allena Gud försonande neder och fyller
 Öknarnes rymd med den kraft, som lever i tidernas tider;
 Står så förklarad i härlighet upp, som i morgonligt skimmer
 Herrans gyllene bild, hans skugga från himlens [Safirtak](#),
 Solen, ur havets sköt, [alldagligt](#) sig höjer och vandrar
 Årligt i glans, i festlig triumf, från en sluttande vändpunkt,
 Upp mot en högre pol, i sin fågelomjublade guldvagn.

Fästets eoner ej än, på maktens gyllene stolar,
 Sutto i Rummets Olymp, ej Jorden ur böljornas avgrund
 Höjde sin grönskande barm, sin furubekransade panna;
 Tystnaden ensam tjänade Gud i hans heliga tempel,
 Då ur sitt Väsandes djup den eviga Kärleken utgick,
 Ropte åt Intet: älska och bliv! Då smälte i tårar,
 Smälte i sjöar av gråt, av oändligt böljande trånad,
 Tomhetens gränslösa famn. Guds Ande, i hamnen av Duvan,
 Svävade mildt däröver, med kärleksfläktande vingar.

*

Enhet sättas ej kan så fram ej dess eviga motsats
 Mångfald även är satt. Mot allt vad som är för begreppet
 Svarar ett *Icke-är* och Icke-vara och vara
 Vilka begrepp förinta varann så ofta de tänkas
 Utan bestämning och gräns i sin egen gränslösa Allhet
 Äro dock städse tillsamman i mystisk förening, så ofta
 Varandet sätts och tänks som ett något, ett vad, så ofta
 Måla sig skall ett objekt. Så kan du en kropp dig ej tänka
 Utan ett kropplöst rum [...]
 Skall då som Enhet blott, sig den eviga Enheten sätta
 Måste en mångfald sättas förut, en Skapelse framgå
 Levande, rik och klar, en flammande värld av gestalter
 Ur den heliga natt som den Höge, Fördolde bekransar.
 Svindlande frågor vårt djarva begrepp: Hur skall ur det ena
 Mångfalden alstrad bli? Märk! Gud är ej Enhet allena
 Allhet även Han är. Idéernas lysande rike
 Som hans gudomliga Form, i självåskådningens himmel
 Höll som ett inre, vilande än i Gudomens sköte,
 Allheten med ett ord, med Enheten hittills densamma
 Strålar nu klart, då Gud som Enhet allena sig skådar,
 Fram i det yttres omätliga famn, som Enhetens motsats,
 Och i en levande Värld av änglar Idéerna bytas.

Tung vilar nattens dimma

Tung vilar nattens dimma
 Kring fjällar och kring hed.
 Azurens lampor strimma
 Till sövda hyddor ned
 På tron av dunkla skyar
 Befaller tystnaden
 Och magiskt sig förnyar
 Det gamla Kaos än.

Papaverdoft nu andas
 De sönderslitna bröst.
 Av hulda drömmar blandas
 I sorgekalken tröst.
 Min själ allena fångslas
 Av inga vallmoband.
 Djupt hon i natten ängslas
 Skild från sitt fosterland.

Att himlarne betrakta,
 Att skåda Fadrens hus
 Hon vinkas ömt och sakta
 Av milda stjärnors ljus.
 Men vågar hon att följa
 O Fader! deras bud?
 Hur för ditt anlet dölja
 Sin blodbestänkta skrud?

Ej är hon mer densamma
 Som förr i nådens sken
 Med bön och offerflamma
 Dig tillbad skär och ren.

Ack! trolöst nu av Tiden
 Förlovningsring hon bär
 Och flydd med samvetsfriden
 All livets mening är.

Utgjuten lik ett vatten
 Kring stoftets föremål
 Ej mäktar hon ur natten
 Sig lyfta mot sitt mål,
 Ej från en värld sig skilja
 Vars retelser förgått –
 Gud! hon ej äger vilja,
 Begär och suckar blott.

Av sina brott och plågor
 Förvist från himmelen,
 I ångrens heta vågor
 Förgäves renad än,
 Vad gör hon väl därinne
 Bland ljusa Andars kor?
 I purpur brottens minne
 På hennes kinder bor.

Du som Guds råd förklarar,
 Naturens stora Ord
 I köttet uppenbarat
 På kvalens dunkla Jord!
 Du blott kan henne rena
 O! vänd till hennes grus
 Som förr till Magdalena
 Ditt milda ögas ljus.

Ack! även hon begråter
 En flyktad oskulds tid

Och sig ej tröstas låter
 Av världens falska frid.
 Ack! långt från glädjens zoner
 Ock henne i sin famn
 Vilt slöto [sju Demoner](#) –
 Planeter deras namn.

Ej renad förr hon blandar
 Sitt väsende med ditt,
 Än från Naturens andar
 Du gjort dess hjärta fritt.
 Milt henne då befria!
 Lät o förbarmare
 Den gråtande Maria
[Din härlighet få se!](#)

Ack! huld som [morgonstjärnan](#)
 Vid graven vänligt möt
 Den övergivna Tärnan
 I örtagårdens sköt.
 Bland palmer henne sväva
 Med fridens hälsning mot
 Lät henne [nederbäva](#)
 I tårar vid din fot!

Säg henne att ur graven
 Du segerrik har gått
 Att själva [avgrundslaven](#)
 Ej över dig förmått.
 O Kärlek! henne unna
 En stråle av ditt sken!
 Glad skall hon allt förkunna
 För dina bröder sen.

Gud! milt ditt ljus mig läre
 En väg till Ljusets stad!
 Försakelsen mig skäre
 I andedopets bad!
 Beträktelsen mig räcke
 Sitt ljuva himmelsbröd
 Och glädjens druva släcke
 Den grymma törstens glöd.

För själen uppenbara
 Ditt eviga befäl.
 Att fri och lycklig vara
 Giv kraft åt stoftets träl
 O Allmakt utan like
 Min styrka ensam var
 Ty härlighet och rike
 Och makt Du ensam har.

Uppoffringen

Canzone

För dig, o änglaljuva!
 Jag sista gången tänder
 Min offereld, av himlens vind omfluten.
 Med sångens milda duva
 Till avsked jag dig sänder
 En daggig ros, i diktens lundar bruten.
 Av känslans tår begjuten,
 Amanda! skönt hon glimmar.
 Dock vet, de forna såren

Ej pressat denna tåren,
 Som tindrande i purpuralken simmar.
 Av glädje jag den fällde,
 Befriad evigt från passionens välde.

Försvunnen är min låga,
 Lik flamman, som sig höjer
 Från altaret mot luftens regioner.
 Ej av min forna plåga
 Ett spår i hjärtat dröjer,
 En suck ej hörs i lutans silvertoner.
 I eviga **Eoner**
 Min kärleks blomstersaga
 Ej mer skall omnämd bliva,
 Ej mer en harpa liva,
 Ej känslövek en Ynglings dröm ledsaga.
 Nej! utan namn och minnen,
 O långa suckar! evigt I försvinnen.

Se **Cyprias purpurblomma**,
 Hur lockande hon blänker
 På törnbeväpnad stjälk i vårens dagar.
 Snart vissnande den fromma
 Sitt bleka huvud sänker
 Och **nordanvädret** hennes stoft förjagar.
 Snart turturnd åter klagar
 Och vårarne, som farit,
 Ånyo Jorden **sira**
 Och nya rosor spira
 I dagen fram – dock ej den Ros, som varit.
 Så jordisk kärlek flyktar.
 I höjden av sin prakt dess fågring **lyktar**.

Död måste blomman bliva
 Om hösten skall oss unna
 Från tyngda grenar sina gyllne frukter.
 Sitt larvstånd övergiva
 Skall fjäriln, för att kunna
 I purpurflykt omkryssa källans bukter
 Och andas vårens lukter
 Och mellan rosor paras.
 Ja! kedjan måste krossas,
 Den sköra formen lossas
 Om tingens väsende skall uppenbaras,
 Och som för gyllne strålen
 Ett töcken flyr, – så för Idén symbolen.

Ja! om den höga Anden
 På himlaburna vingar
 Skall, fri och salig, mot sitt hem sig höja,
 De veka blomsterbanden,
 Vars trollmakt honom tvingar,
 Han slite först och rive tingens slöja!
 I evigt mörker dröja
 Det inre livets sinnen,
 Så länge, med förmåga
 Av vällust eller plåga,
 Det yttre härskar över deras minnen.
 Uppoffringen allena
 Befriar själarne och gör dem rena.

Farväl då, änglaväsen!
 Mig andra världar kalla,
 Mig vinka stjärnornas Keruber sakta.
 Som blommorna, som gräsen
 Fantomerna här falla,

Hell dem som trofast himlarne betrakta!
 Som tidigt lärt förakta
 Allt vad ej evigt bliver.
 O Flicka! skönt Du blommar
 All världens rikedomar
 Jag utan tvekan för din kärlek giver.
 Men himlens eld mig bränner.
 Ett högre liv mitt väckta hjärta känner.

Tårarne och Blodet

Dialog

SJÄLEN.

Av pärlor, o Konung! slavinnan en krans
 Dig räcker med bävande händer.
 För himmelens Jordan, för Ursolens glans
 De mognat på hembygdens stränder.
 Av Pleromas skatter och minnen jag har
 Blott dessa koraller, o Världsfurste kvar.
 Dock, tag dem – jag villigt dem giver
 Blott löst ur mitt häkte jag bliver.

DEMIURGEN.

Behåll dina pärlor – än fagrare ge
 De land, där min spira befaller.
 Otaligt i Världsfurstens Jordan de le,
 Likt stjärnor, likt daggens kristaller.
 Behåll dina pärlor – vet, Djurkretsens Gud
 Så lätt icke säljer sin älskade Brud.
 Berusad av jordiska viner
 Hon såldes för guld och rubiner.

SJÄLEN.

Ditt strålande guld jag, fast suckande, ger
 Och dina rubiner tillbaka.
 Med kärlekens öga ej Ljusdrotten ser,
 I Världsfurstens smycken sin maka.
 Väl smärtar mig bittert min prydnads förlust.
 Ack! jorden har ock sina kronor, sin lust –
 Men sjufalt i Pleromas salar
 Mig Kristus mitt offer betalar.

DEMIURGEN.

»De skänker Du erhöj ej köpa dig fri.
 För evigt Du hyllat mitt läger.
 Min skall Du ock evigt, o Älskade! bli.
 I pant jag ditt famntag ju äger.
 Se, oskuldens rosor jag kysst från din hy.
 Se kedjan av blomster! – försök ej att fly.
 Sju vandrande stjärnors Eoner
 Dig vakta från himmelens zoner.«

SJÄLEN.

Förgäves Du hotar – ej evigt hos dig
 En fånge skall Anima bliva.
 Av löftet jag tröstas – en lösen för mig
 Eonernas Konung skall giva.
 Med blodets rubiner den yppersta skatt
 I Skapelsens Allt, ur materiens natt,
 Ur Världsfurstens armar skall Guden
 Friköpa den suckande Bruden.

JESUS

»Vad klingar därute i palmernas skjul?
 Vad saliga toner där bäva!
 De visor mig tjusat i **Pleromas Jul**
 Ånyo mitt öra omsväva.
 Vem är Du, o **Herde, med flöjten i hand?**
 Kom, strålande Yngling! – Ej **Världsfurstens land**
De vandrande stjärnornas rike
 Har fött din gudomliga like.

O! stig ur de betande snölämmens flock!
 I **Animas** åsyn här stanna!
 Täcktt fladdrar i vinden din gullgula lock,
 Klart strålar din mjölkvita panna.
 Vem är Du? o bild av min forntida vän!
 Jag känner de himmelska dragen igen.
 En Broder av Kristus Du vore
 Om Herdarnes flöjt Du ej bore.«

»Sen Anima flydde ej **Pleromas** glans
Eonernas Konung förnöjer.
 Besmyckad ej längre av strålarnes krans
 I låghetens dalar han dröjer.
 Förbytt i en Herde, av ingen **förspord**,
 Han vallar kring Animas häkte sin hjord
 Och längtar att ge dig, o Flicka!
 Sin himmelska hjärtblod att dricka.«

»Vem talar, o stjärnor, med Anima där?
 Vem ser Du, o spejande Måna?«
 »En blomstrande Herde från **Saron** det är.
 Av kärlek hans kinder nu tråna.«

»Omringa den fräcka, **du järnklädda tropp!**
 Mot himlen res korset, det **fasade** opp.
 Ned till de evinnerligt döde
 Hans liv ifrån **järnsåren** flöde!«

Och naglad vid korset är Animas vän.
 Med dödarnes kval i sitt hjärta
 Hon känner Eonernas Konung igen
 Och **dignar** av rasande smärta.
 Vilt river den arma sitt lockiga hår
 Och kysser den döendes blodiga sår
 Och blicken mot himmelen sträcker
 Tills natten dess öga betäcker.

Och **Djurkretsens stjärnor** ur stormmolnen le.
 Nu Solen förgyller det höga,
 Och Anima vaknar. Vad under, o se!
 Då möter dess stirrande öga.
 Den döda, den sårade kroppen har flytt.
 I ett blommande **livsträd** är korset förbytt.
 Där blodet har strömmat en källa
 Bland rosor kristallisk ses välla.

Var gång då kring Världsfurstens sjöar och land
 Allt midnattens vingar betäcka
 Går Anima neder till **sölvkällans** rand
 Den eviga törsten att släcka.
 Tyst sitter den fromma i livsträdets skygd
 Och hör i dess krona, ur **Fullhetens** bygd
 De höga oraklerna tala,
 Som mystiskt dess hjärta **hugsvala**.

Venus

Som morgonstjärna än jag går
 I öster opp med pärlkrönt hår
 Och fram på azurvalvet kör
 Auroras purpurspann.

Som aftonstjärna än jag ser
 Till Cyperns myrtenlundar ner
 Och mina syskons kordans för
 I himlasalen an.

Dock var och när jag skådas må
 Den fagraste jag är ändå
 Av fästets bleka stjärnehär,
 Den mäktigaste ock.

De kronor Jofur delar ut
 Behärskas dock av mig till slut
 Och Martis Lejonsjäl jag snär
 I en min silkeslock.

Klar brinner jag i eterns höjd.
 Till kärlek och till skämt och fröjd
 Min stråle tänder mänskans bröst
 Med eviga begär.

I dansens virvel, glad och yr,
 Jag sefyrslätta korer styr
 Och i musikens änglaröst
 Jag suckar, öm och kär.

Jag rosor sår på flickans kind
 Jag höjer ljuvt med suckars vind
 Dess kyska liljevita barm
 Och livar ögats ljus.

Jag lär en blygsam älskare
 Med Svadas röst om kärlek be
 Och Skaldens själ, av tjusning varm,
 Att sjunga nöjets rus.

Min vink, o Mänska! troget följ
 I dalens skuggor dig fördölj.
 Begär ej Vishetssoleen se,
 Hon bränner dig till stoft.

Ett gyllne äpple jag dig ger.
 Av purpurstrimmors glans det ler.
 Ljuvt som violens rökelse,
 Som ambra är dess doft.

Förborgad inom skalet där
 Din mörka levnadsgåta är.
 Kom, glada Yngling! kom och ät
 En salig vällustdöd.

Njut fjärlins sälla tidsfördriv.
 Bland rosor yra bort ditt liv
 Och snart i dvalans famn förgät
 All salighet och nöd.

Merkurius

Med andevärlens helga nyckel
 Jag läser Tidens **Orcus** opp,
 Där själarne bland skuggors gyckel
 Fullända prövningsbanans lopp.
 Blott de i glädjens famn tillbaka
 Ur häktets avgrund slippa få,
 Som jordens fröjder glatt försaka,
 Som Ljusets Religion förstå.

Kring Solens Eden, i vars sköte
 Det höga **kunskapsträdet** står
 I jungfruliga strålar möte
 Jag spejande och ensam går.
 Här tronar i sitt **tabernakel**
 Det eviga Förbundets Gud.
 Stumt är för djuret dess orakel,
 Blott Andens öra hör dess ljud.

Jag sjunga vill de bloss

Jag sjunga vill de bloss som över Jordens fjällar
 Man festligt tindra ser i mörka vinterkvällar,
 De blåa himlafält där Allbehärskarns makt
 Framstrålar, bländande i tusen Solars prakt!
 O Vishet! du vars ljus besjälar all Naturen!
 Som förr än Jordens berg och himlens stjärnor **buren**,
 Hos Gud tillstädes var, då över djupens natt
 I höga drömmars råd, han bland **Serafer** satt!
 Kom, liva du min röst! Lär själv den svaga lutan

Att sjunga dina verk! Ty, Herre, dig förutan
 Ej stoftet tänka kan, dess tankar ljud ej bli.
 Giv ord åt känslorna, åt orden harmoni!
 Ej bäcken kryssande i gröna sommardalar:
 Ej rosens milda prakt, den ömma näktergalar
 Besjunga tävlande där vårens aftonstund
 Förgyller kronorna i en balsamisk lund,
 Ej Klytias djarva blick, ej sippans blyga trånad,
 Cyanens azurglans, papaverns dunkla brånad,
 Ej älskarinnan ens som med bekransat hår
 En himmelsk Flora själv bland Floras döttrar går,
 Förmå att fångsla mer min Ande vid det låga.
 Eldvingad mot sitt hem han vill en resa våga
 Vill se en evig vår i oförgänglig glans
 Av stjärnor flätande kring polerna en krans
 Vill lyssna till den sång som Ljusets Änglar sjunga
 Där i serafisk dans kring rymderna de ljunga
 Och härligt prålände i glansrik tempelskrud
 För världens alla Folk predika världens Gud.

Ifrån den världens trakt där morgonsolen tänder
 Sitt klara purpurljus för Jordens alla länder,
 Där Tithons unga Brud ur salar av kristall
 Uppstiger rodnande på fästets blomstervall,
 Alltså från Österns fält till Västerns dunkla trakter
 Stjärnvalvet rullar kring med sina Gudamakter.
 Snabbt välver över oss de klara Solars värld.
 Fullbordad på ett dygn är himlabarnens färd.
 Dock hunne till sitt mål de vekligt där ej töva,
 Ej trötthet känna de, ej vila de behöva
 Och ingen trötthet än de klara ögon slöt
 Som tingens skiften följt i tidevarvens sköt

Sett Riken växla om likt böljorna i haven
 Och alla släkten lyst från vaggan och till graven.
 Ur **eterkällors svall ovanskelig** kraft och fröjd
 De dricka leende i himlens blåa höjd
 Och spinna dygn och år och sekler och **Eoner**
 I evigt cirkellopp kring välbekanta zoner.
 Från världens födslostund ler deras blomma än.
 O mänska! vad är du? rys och din vanmakt känn.
 Lik Rosen slår du ut i dagens första strimma.
 Med tårar kring ditt lik sig breder kvällens dimma
 Och ingen morgons ljus och ingen fågels röst
 Ur slumren väcka dig vid Jordens dunkla bröst.

På himlens dubbla klot två punkter märkas böra.
 Sitt kretslopp mellan dem **Olympens** stjärnor göra,
 Och himlens rörelse i dem man stanna ser.
 En kallas Norr: åt en man namn av Söder ger.
 Orubbligt Tid och Rum på dessa poler hänga
 Och blott i deras kraft världskropparna sig svänga.
 På mitten av den rymd som skiljer bägge åt,
 Omätlig, cirkelrund Ekvatorns ljusa stråt
 Mot **nedergångens trakt** från Österns hem sig böjer.
 Vem under honom bor de bägge poler röjer
 Vid gränsen av den vidd som famnas av hans syn,
 Där Jordens dunkla fält förmåla sig med skyn.
 Han Sol och Måne ser och alla stjärnors skara
 I räta vinklars lopp ur Österns grottor fara
 Och efter slutad ban, i räta vinklars fall
 Sig dölja rodnande i Västerhavets svall.
 Ej darrar han av köld i långa vinternätter.
 Ej under älvors dans på blomsterrika slätter
 Och Näckens muntra sång, genmäld av klyftans dvärg,

Han aftonrodnan ser på tallbegrönda berg
 Sin ljusa rosenhand åt Tithons maka sträcka.
 Tolv timmar plär hans dag med föga skillnad räcka.
 I gröna palmers skjul med gullorangers saft
 Han då, bland gräsen gömd förmildrar hettans kraft
 Som lodrätt strömmar ned från dagens ljusa Drottning.
 Tolv timmar fick hans natt desslikes på sin lottning.
 Ekvatorn mitt itu den stora himlen skär.
 Ett halvklot då i Norr, och ett i Söder är.
 En annan hemisfär, två hälfter av dem båda,
 Inom sin horisont Ekvatorns barn då skåda
 Och inom samma tid som fyller dygnets lopp
 Har varje stjärna gått för dessa ned och opp.

Helt annat är med dem som under polen bygga,
 Om annars i en nejd dem töcken överskygga
 Med aldrig rivna flor, där evig vinterköld
 Mot Solen höja ses en oförgänglig sköld,
 Där mossan själv ej rot bland isarne kan fästa,
 En dödlig leva kan, en Son av Kvinna gästa.
 Oss tänkom mellertid en åbo i den trakt
 Där himlens ena pol sig jorden underlagt
 Och ses som medelpunkt den vida himlen kröna.
 Vad sällsamt skådespel får denna åbo röna.
 Ej nånsin stjärnor gå för denne upp och ner.
 Ekvatorns stora ring vid fästets gräns han ser
 Och himlaskarorna som mellan pol'n och denna
 I ena hemisfärns kristallesalar bränna
 Gullröda stjärneljus, på himlens dunkla blå
 Evärdligt för hans blick i festlig ringdans gå.
 En gång om året blott han ser den gyllne Solen
 Då ur Ekvatorns trakt hon närmar sig till polen

Stå, krönt av skimmer opp, ur gyllne morgonskyn.
 En gång om året blott vid nedergångens bryn
 Stum drypande av blod, hon ur hans åsyn ilar
 Sen årets ena hälft med sneda silverpilar
 Hon stritt mot dimmorna som hölja denna värld.
 Åt andra hemisfärn hon sträcker nu sin färd
 Och för den sorgsna blick som saknar hennes strålar
 Halvårig vinternatt sin mörka tavla målar
 Där i en salisk dans de hemiska norrsken strö
 Ett blodigt rosensken kring isar och kring snö.

Men medan närmare Ekvatorns varma länder
 Från polens vinterbygd en vandrare sig vänder
 Av ena hemisfärn förgömmas stjärnor städs
 Bakom den ilande och synens krets beträds
 Från andra hemisfärn av nya stjärnors skara,
 Ersättande vad nyss vi sade bortgömt vara.
 Här stanna vandrare och skåda dig ikring.
 En pol du endast ser. De stjärnor, vilkas ring
 Från denna världens pol ej längre skild är vorden
 Än på din vandring själv från Södern eller Norden
 Du vilar fjärmad än ifrån Ekvatorns rand,
 De lämna himlen ej. Med klara facklors brand
 I outtröttlig dans de genomskimra natten
 Och släcka ej sin törst i Oceanens vatten.
 Så vi från Manhems fjäll Björninnans stjärnor se
 Kring norra Polens höjd evärdligt vimlande,
 Och se till deras flock med vänligt skimmer sällas
 Cassiopeias bloss och Persei och Capellas
 Ej dolde någonsin bakom vårt himlabryn.
 De stjärnor däremot som nu för vandrarns syn
 Gå ömsom upp och ned ej vinkelrätt sig höja
 Ej sjunka vinkelrätt. Åt Norden de sig böja

Om vandrarn [sunnanfrån](#) emot Ekvatorn går,
 Till Söder om hans fot norr om Ekvatorn står.
 Ej mer av dag och natt ett lika välde delas.
 Än dagen vunnit har vad nattens timmar felas,
 Än natten kräktat in vad dagen mistat har
 Och blott när Ljusets Gud på gyllne [segerchar](#)
 Man festligt trona ser i [Vädurn eller Vågen](#)
 Rättvist åt dygdens barn utskiftas himlabågen.

Snett mellan Polerna en mäktig cirkel går.
 Namn av [Ekliptika](#) han bland de Lärde får.
 Mer nära Söderns pol dess ena hälft sig vänder
 Den andra riktad är mot Jordens norra länder,
 Halvbågarne dock stå Ekvatorns cirkel när,
 Som denna mitt itu i tvenne punkter skär.
 Åt en av punkterna man namn av Vädur giver.
 Den andra Vågens är. På himlarne beskriver
 Solguden denna krets, Ekliptikans, vart år.
 Ty ej allena upp vid Österns gräns han går
 Och sjunker slocknande bland rosenröda töcken
 Vid slutat dagsverk ned i Västerns dunkla öcken.
 Sin ställning varje dag han flyttar ävenså
 Ses i Ekliptikan än mera nordligt gå
 Än mera sydligt upp, och skapar årets tider
 Då mellan polerna i cirkelgång han skrider.
 När rastlöst kretsande i Vädurns punkt han är
 Han våren i sin famn åt Norra världen bär.
 Då blomstra sipporna i våra kulna dalar
 Då susa björkarne, då sjunga näktergalar
 Och turturturn suckar ömt en flyktig makas namn,
 Ty [Nordens Cytheré](#) sin kärleksrika famn
 Emot en återskönt [Adonis](#) då upplåter
 Och [Söderns Hekate](#) i gula parker gråter

Hans bortgång till den värld dit hennes makt ej når.
 När Solen därpå högst i cirkelbanan står
 Åt sidan av den pol, som med magnetens spira
 Behärskar Nordens folk, midsommarn då vi fira
 Och flyktigt gästande på våra fjällars höjd
 Ger natten hastigt rum åt Ljusets segerfröjd.
 I rosor och i ax sig klär den glada Jorden.
 Den punkt av Solens väg som närmast är till Norden
 Man **Kräftan** kalla plär. Namn av dess vändkrets har
 Den krets man därifrån **jämnt med** Ekvatorn drar.
 När **Dagens Gud** därnäst på bågens andra sida
 Ses ständigt längre ned mot Vågens stjärnbild skrida
 Tar Nordens sommar av. När han i Vågen står
 Dagjämningen då vilt kring Jordens länder rår
 Liksom när förr han sågs i Vädurns tecken glimma.
 Av mörka tallar skyld, höljd i ett flor av dimma
 Ses **Nordgudinnan** nu vid stormens klagoröst
 Begråta **Gudens** flykt ack! och sin egen höst.
 Men snart har Solen nått sitt längsta mål i Söder.
 Stenbockens stjärnbild där med dunkelt skimmer glöder
 Den krets man därifrån kring Söders hemsfär
 Jämnt med Ekvatorn drar **Stenbockens vändkrets** är.
 När Solen dit har nått då blomstra Södrens lundar,
 I svepning Norden kläds tills Vädurns morgon stundar
 Och Solen sen de två världshälfter hon förgyllt
 Har i Ekliptikan ett omlopp åter fyllt.

På fält där silverklar **Eufrates** bölja skrider
 I gråa forntidsdar, i världens första tider
 Bemärktes stjärnornas och **firmentens** lopp
 Från höga skådetorn av visa **Magers** tropp.
 Att inom minnets värld med mera lätthet bringa
De blossom, dem himlarne i farten med sig tvinga

Med mången sällsam bild av människor, ting och djur
 Rikt fyllde dessa opp stjärnhimlarnes **azur**.
 Så deras fantasi på blåa **etergrunden**
 Såg **Andromedas bild vid klippans väggar bunden**,
 På avstånd sörjande satt **hennes sköna Mor**.
 Från höjden **Riddaren** med blottad klinga for
 Och **Cepheus, Tärnans Far**, med **scepter** och med krona
 Sågs i fördunklad glans ej långt från polen trona.
 Än bröt ur molnets djup en väldig **Oxe** fram.
 Än **Svanen** ljus och mild på luftens vågor sam,
 En sårad hare skalv vid fötterna av **Jägarn**
 Och **Korpen** hindrades av **Hydrans gadd** från bågarn,
 Och rikt av stjärnor prydd kring norra polens spets
Björninnors höga par beskrev en dubbel krets.

Så Jorden blott sig själv i himlens spegel ser,
 Oändlighetens fält blott tankens vålnad ter.
 Sig blott för ögats blick en Sol tillkännagiver
 Och skådandet är ett med vad som skådat bliver.
 För oss i bättre dar sig tänt ett högre ljus.
 Oss mana stjärnorna att glömma Jordens grus
 Och **dårligt** vi ej mer i eterns regioner
 Blott **sinnebilder** se av människans passioner.
 Var stjärna är en värld där HERrans kärlek bor,
 Där vänligt strålande för rena Andars kor
 I ljusa bilders språk hans vishet sig gestaltar
 Och hjärtan vigas in, o Gudom! till ditt altar.
 Nu till **de blåa land**, den urvärld henne fött
 Ser själen trånande av livets dårskap trött.
 Med vita ögonlock Capella kärligt blinkar
 Mot **Lammets kyska Brud** och **Sirius** festligt vinkar
 Med spira av **demant** ur livets dunkla lopp
 Ur världens ödemark till Himlafadren opp.

Långt är likväl, o Himmel!

Långt är likväl, o Himmel! till den ljusa
 Midsommarsfesten, då i tält av rankor
 De fromme bo, och Änglar dem besöka –
 Då Skaparn själv som Patriark befaller,
 Och **Demiurgens** alla spiror krossas,
 Och Kärleken bland folkets skaror höjer
 Sin herdestav, **ett kors av rosor krönt**.
 Knappt svallar än av vårens glada aning
 Naturens barm. O Gud! hur kallt och öde
 Är allt omkring mig! Ingen ros har spruckit
 I blodröd fågning ur den tysta knoppen
 Och ingen lilja glad och vänlig skakar
 Aromers himlavin i silverkalken –
 Blott här och där en tonfull lärka klingar,
 I förtid buren över havets rymder,
 Sin morgonpsalm i skyn. Blott grönskan tittar
 Än späd och vek bland smälta drivor fram.
 Och Anemonen ensam står på tuvan –
 Med blyga tårar i sitt fromma öga –
 Gullvivan än i Modrens kamrar sover,
Leontodon i nattens mörker dröjer –
 I nakna häckars skygd står anemonen
 Och blickar stum kring nejderna och saknar
 Den nyss försvunna, glada morgondrömmen
 Om **sylfers** dans vid bäckars sorl i dalen
 Och liljors doft och näktergalars sång.
 Kring hennes fristad kalla vindar susa
 Och Solen höljs i moln. Då lutar blomman
 Mot Jorden ned en vissnad kind och vänder
 I Modrens armar rysande igen.

Romans

Omringad av bekymmer
Jag i min hydda är.
När dagen gryr och rymmer,
Blott möda och besvär.
Colette! min älskarinna!
Om jag dig ägde där,
Nöjd skulle jag mig finna
Lik den en krona bär.

Var kväll, då jag med hjorden
Kom hem på dalens stig,
Mer öm och dyrbar vorden,
Omarmade Du mig.
Förrn Solen återvände
På fältet gången ut,
Ej dagens tyngd jag kände
Vid tanken på dess slut.

Än blomstrar hjärtats vår

Än blomstrar hjärtats vår. Guds änglar, som i dalen,
 Där under lönnars valv min barndoms hydda stod,
 Nedsvävade till mig och räckte gullpokalen,
 Av Edens majdagg fylld, av himladruvors blod,
 Trots alla skiften än de finna mig densamma.
 Ren, vårdar än min själ, en blyg Vestal, sin flamma.

I landsflykt Psyche far kring världens nakna öcken.
 En gång, i fridens dal, sin älskare hon såg.
 Bland dunkla irrbloss nu och gullbeglänsta töcken
 Hon famlar tvekande, med evigt gäckad håg.
 Den kärlek blott är sann, som brann i barnets hjärta.
 Dold följer han vårt spår, i vällust och i smärta.

Men vilar nattens flor kring tårbegjutna dalar,
 Men strålar Månens blick på dunkla runor ner,
 Vid kaprifoliers doft och sång av näktergalar,
 Ur molnet skymtar då vår Genius fram och ler.
 Lugnt andas då vårt bröst, av glädje ögat gråter,
 Ty öppen hyddan står i lönnars skymning åter.

Tag leende emot, o Vårdare och Fader!
 Den liljekrans jag nyss bland helgongravar knöt.
 O hör min harpas ljud. Bland änglars myriader
 Hon högre klinga skall i helgedomens sköt,
 Där själen jublande sin kärlek återfinner,
 Och Korset, rosenkrönt, i Ljusets gloria brinner.

Bil och Bjuke*

BJUKE.

Hör du, o Syster! den nattliga vinden
 Susa högtidligt i kronan av linden?
 Hör du den eviga kärlekens röst?
 Balsam han bjuder åt krossade bröst.

BIL.

Hör du, i aftonens stillhet, o Broder!
 Dånet från avlägsna, vandrande floder?
 Andarne ropa ur böljornas skum,
 Bjuda i kyliga grottor oss rum.

BJUKE.

Ser du, o Syster, hur stjärnornas skara
 Glimmar däruppe i borgsalen klara?
 Ser du de skinande Ljusalfers tropp
 Kärligt oss vinka till julfesten opp?

BIL.

Ser du ett töcken där borta sig häva?
 Ser du det hemskt över gravarna sväva?
 Ser du vår bleka förmultnade Mor?
 Ömt hon oss vinkar till skuggornas kor.

* Myten om Bil och Bjuke finnes, som bekant är i den prosaiska Eddan, men [...] endast i korthet och likasom i förbigående där anförd. Samma myt har i något [...] skick bibehållit sig genom muntlig tradition. Enligt denna voro Bil och Bjuke [...] moderlösa Syskon, i tjänst hos ett strängt husbondfolk. En afton då de [...] skulle hembära en så med vatten, fästade de, ur stånd att uthärda tyngden [...] ar bedjande på Må[nen] och önskade sig långt ifrån livets [...] lysande ringen på [...] [g]lansens fält. Och [...]

BJUKE.

Aftonens gullrand är bortskymd av natten.
 Fylld är den blytungan urnan med vatten.
 Låt oss åt hemmet fast suckande gå.
 Matmor dig annars skall banna och slå.

BIL.

Ack! jag förmår ej från källan mig skilja.
 Kransad hon är av viol och av lilja.
 Se! i det fuktiga glaset sin bild
 Månguden speglar, så dejlig och mild.

MÅNEN.

Barn! på en skuggbild ej fästen ert öga!
 Kommen till mig i det eviga höga.
 Friden och kärleken **vida** er där.
 Skänka jag skall vad ert hjärta begär.

BJUKE.

Hör du, o Syster! hur vänligt han talar?

BIL.

Ser du hans blick, som mitt hjärta **hugsvalar**?
 Ser du hans panna, som morgonen klar?
 Himmel! vad kval att ej vingar jag har!

BÅDA.

Saliga under! ren vingar oss bära
 Fjärran ur gruset till sällhet och ära –
 Härligt oss vinkar vår krona, vår skatt.
 Jord! vi dig bjuda en evig god natt.

De händelser jag på detta ställe

De händelser jag på detta ställe ämnar förtälja tillhöra en avlägsen forntid. De tilldrogo sig i dagar, vars aftonrodnad ännu blekt återstrålar från Skaldernas Källa, dagar, då Apollo på Thessaliens slätter vaktade Admets hjordar och Hercules ur skuggornas boningar hemförde Alcest.

O vilken tid! då Gudarne på jorden
 I synlig skepnad än man vandra såg
 Då Febus själv vid Penei blåa våg
 Med herdar spisade vid blomsterborden
 Vid flickans barm i lagrars skymning låg!
 Då Venus själv bland Syriens rosor följde
 Adonis' spår, till jägarinna klädd,
 Då vid en flod, vars liljekrönta brädd
 En musikalisk våg förtroligt sköljde
 Med kyssar djärvt gudinnans barm han höljde,
 I palmers skugga på violers bädd.
 Då svanens vingar sig kring Leda välvde,
 Europa i platanens skugga brann,
 Då guldet väg till Danaës sköte fann
 Och Semele i gudaarmar skälvde
 För vilkas hot Olympens prakt försvann.
 Ack vilken härlig tid! Vid rosenkrönta bägarn
 Med flickan på sitt knä den höga Bacchus satt
 Auroras purpurmund ur dvalan kysste jägarn
 Och Lunas öga såg, ljuvt, trånande och matt,
 På Herdens slummer ned i vårens ambranatt
 Vart örat vände sig blott klang och sång det hörde.
 Vart ögat vände sig blott liv och fröjd det såg.
 I Gudars blåa sal bar Hebe nektarns våg.

Pan blåste på sin flöjt. Ej sløjans avund störde
 Den fria njutningen för Faunens lystna håg
 Ljvnt obetäckt hans nymf på veka mossor låg.
 Neptun med sin gemål i blåa vagnen körde
 Delfiners djärva spann, i nymfomvimlat tåg.
 Sirenen sin fiol på stilla vågor rörde
 Och Pluto själv en Brud till Orci salar förde.
 Ack! flydd är denna tid, med sina fabelland,
 Likt Delos flyktiga, till andra världars strand
 Dock randas han ännu – Naturens bud man vörde –
 Han randas än – i tid sitt vin man skörde! –
 Han blomstrar än vid bålens, sängens rand.

Yngling! ditt liv

Yngling! ditt liv
 Hastigt förgår.
 Lycklig då bliv!
 Knyt i din vår
 Sällhetens kransar.

Majblomman ler.
 Plocka den glad.
 Ängen du ser.
 Tänk ej på vad
 Gapar därunder.

Stjärnornas ring
 Himmelens blå
 Svävar jag kring

Vilar uppå
Blommiga grenar.

Makan mig där
Möter förnöjd
Alla begär
Krönas av fröjd
Segersång klingar.

Myran må bli
Kvar i sitt grus
Fågeln är fri
Trivs blott i ljus
Vårdoft och kärlek.

Ej mer för Dunderguden

Ej mer för **Dunderguden**
Hans djärva Örnar strida
Och maktens bud från **Capitolium** bära.
Ej mer **den stolta Bruden**
Man röjer vid hans sida,
Ej **Pallas** krönt av evig jungfruära.
Ej vårdar mer den **skära**
Vestalen offrets låga;
Ej Ynglingar och Tärnor
För dygnets bägge stjärnor
Vid sångers ljud i festlig kordans tåga.
De forna templen ramlat.
En evig grav har Gudarne församlat.

Blott **Hon, som med Behagen**
 I lundens skymning dansar
 Och av vars anblick hela världen glädes,
 Hon, som, **av svanor dragen,**
 Sig klär i vårens kransar
 Är ännu evigt i sitt Rom tillstädes.
 Av tusen röster kvädes
 Dess majestät och ära.
 I kojor och palatser
 Hon äger offerplatser
 Och tjusta korer henne **rökverk** bära.
 I själva **Peterskyrkan**
 Ett altar höjs osynligt åt dess dyrkan.

När över **Romas kullar**
 En duk, med stjärnor målad,
 Av **Nattens Genius** sträcks med dunkla händer,
 När Tibern sakta rullar,
 Av Månens ljus bestrålad,
 Sin bölja mellan tornbegrönda stränder,
 En blick **Gudinnan** sänder
 Till marmorslott och hydda.
 Vid yra kyssars möte
 Sänks sköte då i sköte
 Och **Amoriner** sömnens skålar krydda.
 I allas fröjd hon njuter
 Och myriader till sitt hjärta sluter.

Endymion

Skön, med lågande hy och slutna ögon,
 Slumrar herden så ljuvt i Månans strålar.
 Nattens ångande vindar
 Fläkta hans lockiga hår.

Stum, med smäktande blick och våta kinder
 Honom Delia ser från eternas höjder:
 Nu ur strålände charen
 Svävar hon darrande ned.

Och av klarare ljus, vid hennes ankomst,
 Stråla dalar och berg och myrtenskogar.
 Utan förrerska spannet
 Travar i silvrade moln.

Herden sover i ro: elysiskt glimma
 I hans krusiga hår Gudinnans tårar.
 På hans blomstrande läppar
 Brinner dess himmelska kyss.

Tystna, suckande vind i trädens kronor!
 Rosenkransade Brud på saffransbädden
 Unna herden att ostörd
 Drömma sin himmelska dröm.

När han vaknar en gång, vad ryslig tomhet
 Skall hans lågande själ ej kring sig finna!
 Blott i drömmar Olympen
 Stiger till dödliga ned.

Från himlen ned

Från himlen ned en helig Kvinna skrider,
 Till höger ej, till vänster ej hon skådar.
 Ett gudalugn sig kring gestalten sprider,
 Och varje fjät en eterns gäst bebådar.
 Med hotelser och böner hon ej strider,
 Dock ensam hon förbannar och benådar.
 Kerubers flock sig framför henne svingar
 Och skyler anletet med silvervingar.

Ej kronors glans kring lockarna sig breder,
 Av mitran hennes panna kransad är.
 Slätt kläde blott omfattar hennes leder
 Och endast prästerliga tecken bär.
 Från hennes skuldror hänger Stolan neder,
 Och i en trekant duvan skimrar där.
 Dess stav, som till en herdestav hon böjer
 Ett purpurkors i duken ovan röjer.

Till Greklands kuster hon sin bana riktat
 Till fabelfrejdade Parnassens höjd
 Varom en fåfång värld så mycket diktat
 Fåfången själv var skönhet där och fröjd.
 Apollos tjänst med sin förstöring pliktat
 I grus av himlens blix är lagern böjd.
 Och Skaldekällan, evigt klar i sången
 Bland törnen, vred och grumlad, kröker gången.

Försmådde hit sig Konsterna begivit
 I ödslig stillhet de tillsammans bo
 Sen ljusets svärd från himlarna fördrivit

De Gudar, dem de svurit evig tro.
 Det höga sänkt, det låga upphöjt blivit
 De sitta lämnade åt gravens ro,
 Sen varje själ, från sinnevärldens tjusning
 Sin vinge höjt mot bättre världars ljusning.

I stycken riven, bytt i dystert flor
 För måleriet är dess regnbågsslöja.
 Hemskt missljud i Musikens lyra bor,
 Skulpturens verk Promethei eld ej röja.
 Den stoltaste av väna systrars kor
 Arkitektturn ses gråtande sig böja
 Likt Thebes Drottning själv förstenad ner
 På stenar åt vars fall hon tårar ger.

Men där de sitta tysta sorgbebundna
 I deras krets man Kvinnan träda ser.
 Och så hon talar. Aldrig ert försvunna
 Begråtna väl er Tiden återger.
 Av himlen själv I ären övervunna,
 En smärta mera djup bör kvälja Er,
 Ty från det mål som Nåden dem beredde
 Sireniskt dödligheten I förledde.

Dock om i dyster aska och i grus
 Med rivna hår i seklers längd I töven
 Ej återställs ert rov ur himlens hus,
 Med gärningar en bättre bot I öven.
 För diktens skymning väljen evigt ljus,
 Mot ärans palm bortbyten lagerlöven
 Försjunkna Systrar! till min tjänst er vigen
 Till himlarne jag visar blomsterstigen.

Hon teg: var **nymf** med stilla andakt hörde
 Det visa ordet och betänkte det.
 Sig blygselns eld i deras ådror rörde:
 De ville fly: dock bundos deras fjät
 En skymt av sällhet hoppet återförde
 Till deras själ. För Kvinnans majestät
 De böjde knän och bådo henne lära
 Dem rätt att **henne leva**, henne ära.

»I veten« sade hon »i forna dar,
 Hur maktens spira, hur den grymma världen
 Mot Kristendomens Söner väpnad var
 Med bojorna och lågorna och svärden.
 I öknars famn, i grottornas förvar
 Hemburo de åt himlen offergården
 Och helgade till alla världars Gud
 Med viskning blott den rädda psalmens ljud.

Dock motstånd endast främjar himlens vilja.
Det lidna korset höjde Kristi Kors.
 Martyrers **blodsugg närde Sarons lilja**
Ett blommigt träd blev snart det torra kors.
Roms örn kom vild: nu kan han sig ej skilja
 Från det med blodig **näv** rört kyssta kors,
 Uti vars skugga fromma millioner
 Från Östern bo till Västerens regioner.

Ty höves ock att jubelsången ljuder
 I rum dem skaror av de trogna fylla
 En segersal dem nu till festen bjuder,
 Ty måste Lyckans solsken den förgylla,
 Ej att för prakt det fromma hjärtat sjuder
 Blott **enfald**, ödmjukhet de Kristne hylla –

Nej, att utav sitt himmelska exempel
En avbild de må vara, jordens Tempel.

Ty högst i eterns evigt klara zoner
Vars gryning blott i jordens dimmor log,
Allmakten där vid Klang av Kerubstoner
En boning danat, stor och rymlig nog
Att härbärgera Andars millioner
Dem ljusets kärlekseld magnetiskt drog.
I rensta klarhet stråla Templets salar
Och vila tryggt på Sanningens grundvalar,

Som räcka ned i avgrunds djup, [ej tänkta](#)
Där Varandet begränsar Intets Natt.
Helvetets upprorsfanor ligga sänkta
Vid denna Port, som gräns för döden satt.
Rättvisan här och kraften, sammanlänkta,
Bevaka Templet med dess helga skatt.
Vishetens trappor opp till tröskeln leda
Och Måttans fält sig vitt kring nejden breda.

Ett stöd åt valven Trons [pilastrer](#) skänka,
Och Kärleken som huld omgivning skiner
Av [alabaster](#) pelarena blänka
Och väggarne av flammande rubiner.
Av mild smaragd sig hoppets gångar sänka
Och i en höjd där ej orkanen viner
Av bländande safirer valven brinna
Och ljuvt i Nådens medelpunkt försvinna.

Här hos den Störste, Bäste av Monarker
Envar sin plats har fått i ärans sal,
Först Kungligheter, Troner, [Hierarker](#)
Som ej sitt ursprung skadat genom val,

På gyllene Stolar Äldste, Patriarker,
 I blod vitbadade Martyrers tal,
 Sen ända neder till de knappast burna
 Var saligt lottad själ i Ödets urna.

Ifrån den tid, då dagens stjärna brinner

Ifrån den tid, då dagens stjärna brinner
 Vid söderns pol, till dess hon åter hinner
 Den milda Vädurns blåa himmelstrakt,
 Behärskar köldens kopparspira Norden.
 De gyllne kornen slumra under jorden
 Och drömma tyst om nya Vårars prakt.

Palats av drivor Vinterguden höjer,
 Med bördors tyngd han fjällens granar böjer
 Och slukar dalens låga kojor opp.
 Ej bäcken mer igenom ängen seglar,
 Ej morgonen den friska kinden speglar,
 Ej fästets stjärnor, i hans stilla lopp.

Ej Näcken mer i flodens vågor kväder
 Och ingen havsfru blekar sina kläder
 På böljans rygg i milda Solars glans.
 Ej älvorna i daggbestänkta gräset
 Vid månbeblänsta dammars rand, på näset,
 Man sväva ser i nattlig sommardans.

Se vintrens likdräkt vilar över ängen
 Där förr i buskars skjul på blomstersängen

Ett hänryckt par mot aftonsolen log.
 Se öde ligger, under drivans täcken
 Den nejd, där förr vid kaprifoliehäcken
 Med **elfenhand** Lucinda cittran slog.

Ej lärkan mer på lätta vingar buren
 Sin morgonglädje tonar i **azuren**
 Ej syrsan kvida hörs i daggig ljung.
 Ej svalans stim ur sömnen odlarn väcker
 Ej lövets skugga lyssnande betäcker
 I **ambranatten lundens sångarkung**.

Ej turturms slag ur almens kronor ljuda
 Blott gråa sparvar än varannan bjuda
 Till nöjets fest i nakna toppars höjd.
 Var gång då Solens guld ur molnet bryter,
 Ur deras bröst ett tonrikt kväde flyter,
 Likt återljud av flydda dagars fröjd.

Avlovade stå popplarne i lunden
 En vitklädd vålnad lik i midnattsstunden
 Sig eken höjer med ett dystert sus.
 I **andefärgen** var gestalt sig målar.
 I brokigt skimmer tallen återstrålar
 Från **rimbeklädda** grenar Månans ljus.

Dock fröjdas Nordens Ynglingar och Tärnor
 Fast Solen än **från Vattumannens stjärnor**
 Med sneda blickar deras hembygd ser
 Ej stormarne och kölden övervinna
 De lågor, som hos Skandinaven brinna
 Den fröjd, som **modfullt** ur hans öga ler.

Vid bjällrors klang i [sefyrlätta](#) släden
 Han [ljungar](#) över fältet, under kväden,
 Gensvarade av glada bröders tropp.
 Hans jaktgevär i tallars skymning prålar,
 Kring nyfödd snö, vid dagens första strålar
 Förföljer han den rädda hindens lopp.

På fält av is se bygdens ungdom dansa
 Med ståklädd fot. Se frostens blommor kransa
 De gyllne håren, purpra gossens hy.
 Se Nordens Mö med blickar himmelskt ljuva
 Förtroligt småle ur en dunkel huva
 Likt Månans ur den stilla nattens sky.

Med glädje nu man dricker punschens vågor
 Och under skämt vid brasans muntra lågor
 En ring kring flammande kaminen slår.
 Fiolens röst ur marmorsalen ljuder.
 I Nordens Sköna! han till dans er bjuder.
 Gån, krönen lockarne med härmad vår.

En himmelsk känsla Ynglingen bevingar,
 Då svävande i valsens yra ringar
 Han Flickan för, som i hans armar ler.
 På hennes kind se nöjets morgon glimmar
 Då under lek i kvällens sena timmar
 En [pantkyss](#) åt den älskade hon ger.

Milt torkar [Freja](#) nu i [Folkvangs](#) höga
 Kristallesalar tåren ur sitt öga
 Och skådar vänligt ned på barnens ro.
 Gråt ej, Gudinna! komma skall [din maka](#),
 Lik Nordens Solgud, i din famn tillbaka,
 Då sipporna i [Manhems](#) dalar gro.

Naturen åldras ej, den evigt unga.
 Snart fåglarne i vårens lundar sjunga,
 Snart dagen över **Idavallar** gryr.
 O Mänska, njut din levnads korta dagar.
 Lik källans våg, som mellan vassen klagar,
 Framblänker du på tidens älv och flyr.

Ja, Chloë! hämnden skall dig drabba

Ja, Chloë! hämnden skall dig drabba
 Häxmästare jag är.
 Ej strafflöst skall du mig **begabba**
 Vid **Orcus** jag det svär.

En näsvis loppa skall föröda
 Ditt lugn så dag som natt.
 Förlorad vare all din möda
 Att taga henne fatt!

Den väg som mina tankar leta
 Hon skall i tysthet gå
 Och lära dig med bett som reta
 Min plåga att förstå.

Brännmärka skall hon liljehuden
 Med tusen fläckars tal,
 Fler än de sår mig givs av Guden,
 Än suckar av mitt kval.

När du i Kaffejuntan sitter,
 I handen **Kinas kopp**,

Hon skall dig sticka att du spritter
Vilt ur fätöljen opp.

Att koppen stjälpes överända
Och **Mockas bruna våg**
Från kjolens början till dess ända
Ger märken av sitt tåg.

Men när från himlen Månan strålar
Till sövda staden ned
Hon skall likt stygn av vassa nålar
Förtaga sömnens fred.

Tills du en hänryckt natt mig unnar
Tills under stjärnors prakt
Vi med förenta bröst och munnar
Besegla nöjets akt.

Jennys Melankoli

Tåg, o **Sahlsten!** väckt ur graven
Åter vandringsstaven,
Drick din punsch och le åt **glaven**
Höjd av dödens hand.
Lik **en chiffer utan klaven**
Lik en **mist** på haven,
Mörk var Jenny – kved, lik slaven,
Under Solens brand.
Äntligen nu
Sitt mod hon återtager.

Stolt som en Fru
 På lustfärd ut hon drager,
 Trippar muntert framåt gatan,
 Sjunger glad som skatan:
 »Sven är frisk! ej än har Satan
 Honom fått i band.«

Sven var sjuk. Straxt Jenny blödde,
 Tårar barmen strödde –
 Plågad, som om barn hon födde,
 Satt hon där och grät.
 Kind där ingen purpur glödde
 Hon mot handen stödde
 Kvävd av gråt, dess stämma dödde
 Jämmerfullt den lät.
 Intet kan mer
 Dess hjärtas oro stilla.
 Aldrig hon ler,
 Blott silverpärlor trilla
 Ur dess blick på kinden neder –
 Lik en Nunna beder
 Nu vår Jenny och bereder
 Inga flere nät.

Allt humör ses Jenny tappa
 Sjuk är hennes Pappa.
 Inga kyssar kan man snappa
 Från dess läppar mer.
 Wingmark i sin blåa kappa
 Går förbi dess trappa
 Längtar opp att Jenny klappa
 Men ett hopp ej ser.
 Äntligen dock
 Han månde sig bemanna,

Spridd är hans lock
 Och höljd av svett hans panna
 Intill Flickan djärvt han stiger.
 Jenny vårdslöst niger,
 Trär en trå på nåln och tiger,
 Ser på sömmen ner.

Fram ett bord! **Fortunas** spira
 Med en kortlek fira.
 Skön som **Leopolds Zemira**
 Sätter Jenny sig.
 Sorgligt hennes ögon **blira**.
 Wingmark ropar: **Vira!**
 Jenny på sitt hjärtas **Lira**
 Klagar saktelig.
 Spelet går hem.
 Ej Jenny det **förtryter**
Stilla som slem
 Utur en näsa flyter,
 Jenny tiden ej förhalar,
Passar och betalar.
 Intet hennes värk **hugsvalar**
 I sin hjärtelem.

Fåfångt slösar man försöken
 Till att trösta Fröken.
 Om de tege blott, de öken!
 Wingmark pipa får.
 Svarta moln av tobaksröken
 Höja sig likt spöken,
 Lik en ånga som i köken
 Opp från grytan står.
Wimmermark blås
 Och Jenny ser i backen,

Stum som en gås
 Från den man skurit nacken
 Klas blir trött, kan Ni begripa
 Att se Fröken lipa,
 Knackar ut sin sjöskumspipa,
 Tar sin hatt och går.

Julia! vecken i vår lampa

Julia! vecken i vår lampa
 Brinner sakta ned.
 Månans silverfålar trampa
 Nattens skumma led.
 Tysta stunder vänligt sänka
 Täcket över oss,
 Och i fjärran eter blänka
 Våra bröllopsbloss.

Festligt ljuder herdestunden.
 Nöjets andedräkt
 Genombävar poppellunden,
 Eldar djurens släkt.
 Filomelas kyssar löna
 Hennes brudgums sång.
 Skogens turtur för sin sköna
 Brinner än en gång.

Julia, gläds! vi lyckligt hunnit
 Önskningarnes mål.
 Dagens sorger ha försvunnit,
 Fyllt är glädjens bål.

I det dunkel som oss höljer
 Endast stjärnan ler.
 Ingen Argusblick förföljer
 Våra lekar mer.

Kärligt barmens glober svalle
 Mot sin druckna gäst!
 Obetäckta former kalle
 Mig till nöjets fest!
 Känsla sig i känsla spegle,
 Och i yrans stund
 Festligt kropparne besegle
 Själarnes förbund!

Snart vi nödgas att försaka
 Dessa tidsfördriv.
 Snart med dagen jag tillbaka
 Fått mitt tomma liv.
 Att en brudnatt blott det vore,
 Julia, i din famn!
 Nöjd till Orcus då jag fore
 Utan glans och namn.

Näcken

Kvällens gullmoln fästet kransa.
 Älvorna på ängen dansa,
 Och den bladbekrönte Näcken
 Gigan rör i silverbäcken.

Liten pilt bland strandens pilar
 I violens ånga vilar,
 Klangen hör från källans vatten,
 Ropar i den stilla natten:

»Arma Gubbe! varför spela?
 Kan det smärtorna fördela?
 Fritt du skog och mark må liva,
 Skall Guds barn dock aldrig bliva!

Paradisets månskensnätter,
 Edens blomsterkrönte slätter,
 Ljusets Änglar i det höga –
 Aldrig skådar dem ditt öga.«

Tårar Gubbens anlet skölja,
 Ned han dykar i sin bölja.
 Gigan tystnar. Aldrig Näcken
 Spelar mer i silverbäcken.

Se blomman! På smaragdegrunden

Se blomman! På smaragdegrunden
 Hon blänker, oskuldsfull och skär
 En själ i stoftets kedjor bunden,
 Och Psyches morgondröm hon är.

Om Solens rika Tempelsalar
 Om glänsande Kerubers sång
 Hon drömmer i materiens dalar
 I tusenårig dvalas tvång.

Dock svävar även för dess sinne
 En dunkel hågkomst av dess fall
 Och kronan sviktat, tung av minne
 Utöver bäckarnes kristall.

Och **blygselns rosenfärga** målar
 Den jungfruliga kindens vår
 Och ur det späda ögat strålar
 Mot dagens strimma ångrens tår.

Gråt, sköna blomma! så allena
 Du älskad blir av Ljusets Gud.
 Gråt sköna blomma! tårar rena
 Var fallen själ till Ljusets Brud.

Än är du lycklig. Milt dig skonar
 Än för sitt eldprov frestelsen.
 Gestalten än ditt liv försonar
 Och medvetlös är skönheten.

Snart skall du vakna ur din dvala,
 Snart dig på **ökenfärden** ge,
 Där inga fläktar dig **hugsvala**
 Där inga syskonsjälur le.

I **drakars boning** skall du fästa
 Det lätta vandringstältet då.
 I lejonkulor skall du gästa,
 Med leoparder skall du gå.

Tills maktlös du omsider hinner
 Den höga **Demiurgens** borg.
 Ett brokigt sällskap där du finner
 Av sminkad fasa, kransad sorg.

Ett moriskt glänsande Alhambra
 Den stolta kungaborgen är
 I valvet sväva moln av ambra
 Och guldet tak och väggar klär.

Kvicksilvrets forsande kaskader
 Tas där i jaspisbäcken mot,
 Och under skinande arkader
 Bär yppig mosaik din fot.

Här tronar Sonen av den häxa
 O arma! som förtrollat dig.
 I bergens natt hans ådror växa –
 Järnmänniska han kallar sig.

O vänd ditt öga från Sultanen,
 Hans dräkt är som en morgon klar.
 Tolv stjärnor glimma i turbanen,
 Sju kungar dra hans segerchar.

Fem blomstrande furstinnor glänsa
 Omkring hans rika baldakin
 Och honom leende kredensa
 I pärlsatt guld astraliskt vin.

I rosengården hasta neder,
 Klart skimrar i violers krans
 Omhägnad av en väldig ceder
 En källa där med azurglans.

Betraktelse hon kallad bliver
 Förtrolig som en barndomsvän
 Hon ur sitt blåa sköte giver
 Din bild och himlarnes igen.

Din forna skönhet där betrakta
 I vissna rosor nu förbytt.
 Rys för de härar som dig vakta,
 Begråt **Eonerna, som flytt.**

Från minnets näktergal din saga
 Här mystiskt återljuda hör
 Och lär av bönen duva klaga
 Uppå det språk, som himlen rör.

Skaldekonsten

På klingande strängar ledsaga min bävande hand,
 Du heliga konst, i de eviga himlarne **buren**,
 Som talar förtroligt till gruset om sällare land
 Och fyller med jublande Ande den stela Naturen!

Hur häver ej kungliga fjällen mot blånande skyn
 Sin väldiga panna, bekransad av susande tallar!
 I lockande fågring står lunden för vandrarens syn
 Och härligt det mörkblåa havet mot stränderna svallar.

I själva den mossiga **klippan** vi ana en själ,
 Och allt är i Skapelsen storhet och magisk förtjusning.
 Det blomstrar i ensliga **dälder** ett obekant väl,
 Och mystiska röster oss kalla i vindarnes susning.

Ej jorden förbyter sin åldriga fågring, min Vän!
 Men människoätter försvinna som morgonens töcken.
 Snart känns ej Skönhetens lågande kinder igen,
 Och Hjältar förbleknade nedgå i skuggornas öcken.

O, kunde, Natur! vid din eviga, blomstrande barm
 Vår levnad förrinna, likt tonande böljor i dalen!
 Förlorad är bönen. Oss Ödet med segrande arm
 Från lugnet ju rycker till stridernas prövning och kvalen.

Varföre då, Moder! de festliga smycken du bär?
 Vi strålar din heliga panna av gudomens stämpel?
 Hör, dikten oss svarar. Ej Världskretsen människans är,
 Men väldiga Gudar bebo sina lysande Tempel.

Vem uppgår med blodröda kinder ur darrande sjö?
 Ack, [Mundilfars Son](#), den dejliga Månen ju tänder
 Sin lampa, och [Mundilfars dotter](#), en blomstrande Mö,
 Eldfrustande solspannet tyglar med glimmande händer.

I havsdjupet Näcken sig lägrat på bädd av korall,
 Och drömmande stöder sin åldriga tinning mot handen.
 Grönlockiga Tärnor sig höja ur vågornas svall
 Och vila med snövita lemmar på ensliga stranden.

Ur sorlande floden sig reser dess [mysande](#) Gud.
 Han leker på gullharpans strängar med fladdrande händer,
 Och vitt över vårfälten skallar hans mäktiga ljud,
 Där älvornas ringdans i bävande mänsken sig vänder.

På bergshällen sitter dvärginnan. Med skönhetens makt
 Och tonande harpa, i bergets förborgade grunder
 Hon vandraren lockar, och [Skogsfrun](#) i bländande prakt
 Sig närmar till Jägarens brasa i nattliga stunder.

I Ödenas mörker, o Skaldkonst! min ledstjärna bliv.
 En sällare morgon för Jorden vid trollsången randas.
 Man glömmer sitt eget elände och Gudarnes liv
 Med himlen förbrödrat, vårt suckande släkte då andas.

Till översten m. m. Kock

Annandag pingst 1822.

Överste Kock sitt punschglas nu fyller,
 Helgar åt våren en **fradgande** bål.
 Aftonens sol vårt halvklot förgyller;
 Småningom tystnar fåglarnes skrål.
Freja jag ser från himlarne stiga,
 Hälsad av Näckens mystiska **giga**.
 Vindarne sucka, björkarne niga,
 Klädde i gröna schalarnes prål.
 Kring **Karl Johans** helga rike
 Sträcker **dottren av Oden** sin lågande blick;
 Blomma lutar sig mot like,
 Fyller purprade kalken med läskande drick.
 Violens **ambraknopp**
 Mot daggen gapar opp,
 Liljan slickar sig vänligt om silvervit mund,
 Och den jungfruliga rosen
 Firar tyst med **sefyren** sitt dolda förbund.

Höjom nu glasen! Punschglasens **fragga**
 Fräser mot laget, vänlig och klar.
Ångorna ljuvt i drömmar oss vagga;
 Freja ju själv en **horndryck** sig tar.
Oden i Valhall dricker blott viner,
 Klunkande på ur gullkaraffiner;
 Därför i sagan evigt han skiner,
 Hälsad som vårens och kärlekens far.
 Värden Kock uti kristaller
 Gjuter leende punschens gudomliga regn.
 Rimmerandan på mig faller:

Festligt spirar ju över mig **murgrönans** hägn.
 O Gud, vad lycklig lott
 Att över glasen blott
 Få högtidligen gapa och fyllas till slut!
 Snart försvinna glädjens stunder,
 Evtigt varar dock minnet av glädjens minut.

Skål nu för värden! Krafterna svikta;
 Slukom kristallens yttersta tår,
Hörom sen opp! Snart nog få vi plikta,
 Om över gränsen njutningen går.
 Överste Kock vet nog vad vi tåla.
Stjärnor ej mer på himmelen stråla,
 Eos ej längre östern skall måla,
 Då ur vår själ hans hågkomst förgår.

Ångfartyget

Se **Carl Johan!** fram han skrider –
 Kors vad rök han sprider!
 Kölen framåt vattnet glider –
 Bror, ja, det är fan!
 Folket stimmar som **Druider**
 I förflutna tider;
 Flickorna som **Bassarider**
 Löpa av och an.
 Själva bror **Fritz**
 Sin penna från sig kastar.
 Som en **steglits**
 Han ut på gatan hastar.

Sauer på sin trappa rapar,
 Utåt havet gapar,
 Närsynt tusen bilder skapar
 Sig den människan.

Festligt ren kring bro och vallar
 Stadens ungdom svallar
 Ren sin morgonhälsning knallar
 Kustbevakarn fram.
 Präktigt, hör! från skog och hallar
 Skottet återskallar!
 Zander lyss och Reichardt trallar
 På ett epigram.

Wittbom till slut
 Blir trött av detta buller,
 Packar sig ut,
 Och Kocken, redan fuller,
 Kommendanten själv, vasserra!
 (Knäna sig förvärra)
 Framgår knarrig som en kärra,
 Tålig som ett lamm.

Lindbäck glömmet sista beten,
 Den fataliteten!
 Tar ett glas och i förtreten
 Ut på bryggan går.
 Virabordet sänks i Lethen,
 Dosan blank och sleten
 Ses i handen på profeten
 Leka tjock och svår.
 Berggren, ack, se!
 Välkommen, min Protektor!
 Ahja »visst de'!«
 Stig fram, herr äldste Lektor!

Kniberg kommer med lanternor,
 Mönstrar stadens tärnor,
 Ser på himlen efter stjärnor,
 Just då middag går.

Henrik kan ej längre bida,
 Sig hans ögon vrida
 Upp till fönstret, där den blida
 Jenny redan ler.
 Från en bädd, där gratier strida
 Uppstod hans Armida;
 Inga maror henne rida
 I dess dvala mer.
 Skuggande hatt
 På guldgul lock hon sätter.
 Henrik, god natt!
 Min flaska är dock bätter.
 Flickan med de ljusa lockar
 Ej mitt hjärta plockar.
 På min frihet stolt jag pockar
 Och åt glaset ser.

Henrik ger åt Jenny armen –
 Sakta jäser barmen.
 Ej från rosenröda karmen
 Fröja ler så ömt.
 Glöm de forna själsarmen,
 Glöm den forna harmen. –
 Jenny, jag förgås av charmen;
 Säg, vad har du drömt? –
 Henrik, om dig
 Jag drömde. Du mig kysste. –
 Kära du, tig!

Detsamma nu mig lyste. –
Sagt och deras läppar mötas,
Deras pannor stötas
Ljuvt ihop. – – Mitt glas bör skötas,
Jag det andra glömt

ODATERBARA DIKTER

Aftonen

Kvällen är kommen.
Trött av resan
Från andarnas värld,
Han flämtande sitter,
I högblå mantel
Brämad av guld,
På klippans topp
Och blickar tyst
I dalarna neder.

En korg med blomster,
Dem änglar brutit
Vid randen av Edens
Kryssande floder,
Han leende bär
På den svanvita armen.
En blomma han ger
Åt alla därur,
En skänk från den eviga,
Kärleksrika
Fadren i höjden.
Åt betraktelsens vän
En blyg viol;
En skimrande lilja
Åt samvetsfriden;
Åt smärtan en vallmo,
Åt glädjen en ros.
Mig intet du ger,
O stjärnprydde ängel!
Ej en livande fläkt

Åt det domnande hjärtat,
 Ej en svalkande tår
 Åt den brännande oron?

O, svara! vad såg du
 Däruppe hos Gud,
 I den gyllene tavlan,
 Skrivet om mig? –
 Glimmar i livets
 Bok mitt namn?
 Är det tecknat, o ängel!
 I Försonarens hand? –
 Men intet du svarar.
 Evigt stumma
 Äro de budskap,
 Som själen besöka
 I häktets natt.
 Blott ur symbolers
 Dunkla spegel
 De gåtligt predika
 Den eviga viljan.
 Ty frågar jag fåfängt
 Den bleka kvällen;
 Morgonen fåfängt,
 Där ung och glad,
 Med Fosfors fackla
 I guldröd hand,
 Bland klingande lärkor
 Han leende svävar
 I den rosiga charen.
 Ty frågar jag fåfängt
 Himmelens yngsta,
 Vänaste barn,

Den av liljor festligt
 Kransade våren;
 Fåfängt hans broder,
 Hösten, som flätar
 Av yppiga rankor
 Sin högtidskrona;
 Frågar förgäves
 Alla naturer,
 Söker förgäves
 Tröst och råd
 I den gränslösa rymden.

Dock klingar, o fröjd!
 I hjärtats djup
 Försoningens stora
 Mystiska ord,
 Och silverklart
 Flämtar i själens
 Natt det sanna,
 Odödliga ljuset.
 Lutad mot korset,
 Av törnen prydd,
 I en himmelsk syn
 Står för mitt öga
 Den evige Guden.
 Med förlåtelsens blick
 Han ömt mig betraktar.

Aftonen

När Dagens Gud i Thetis' blåa salar
 Från gyllne charen gått att vila njuta,
 Straxt mörknar polen, aftondimnor sluta,
 I dävna floret, höjder, fält och dalar.
 Men lundens famn av ömma näktergalar
 Melodiskt ljuder lik en klagoluta;
 Med tusen blickar, som ur skyn sig gjuta,
 Om Herrans under stjärnevalvet talar.
 Så, när vår himmel glädjens sol förlåter,
 Försvinna färgen, bilderna och ljuset,
 På världens tavla, för vårt skumma öga.
 Blott minnet än i sångens lundar gråter,
 Och hoppets stjärnor vinka oss ur gruset
 Till andars Fader i det eterhöga.

Agnes

På bordet glänste den korsfästes bild,
 Och lampan fyllde den mörkgråa cellen
 Med bävande skimmer, där, dyster och vild,
 Skön Agnes vakade sent om kvällen.
 Blott stundom ljudade suckens röst;
 Blott stundom tillrade tårens tröst.

Hon dansat, hon även, på rosor en gång.
 Vid sjutton års ålder, då steg hon ur dansen.
 I helgedomen, vid orgornas sång,
 Från hjässan lyftes den ångande kransen,

Som kärleken målat med rodnande hopp.
Så sveptes i nunndräkt dess änglakropp.

Och av skuros gyllene lockarne, nyss
En älskvärd lek för den fria vinden,
Och evigt försjönk undan älskarens kyss,
I doket, den bleknade, tårfulla kinden:
Och under de fuktiga klostervalv,
I sömnlösa nätter, hon bad och skalv. –

På avstånd himmelens åska röt
Och matta blixtar i natten brunno.
Kring klostermurarna stormen tjöt
Och strida skurar från molnen runno.
Och tolv slog klockan i kyrkans torn,
Och tolv ropte väktarens mässingshorn.

»Min Agnes!« – klingade då en röst,
Lik Kerubsharpan i himmelrike.
Och upp for Agnes med klappande bröst
Och såg ett under förutan like.
Ty utanför gallret stod Carl, lik en hamn.
Han såg på sin Agnes och nämnde dess namn.

»Välkommen, välkommen, saliga hamn,
Så tidigt flyktad från jordens dalar!
Du söker din brud, du nämner dess namn.
Ja! snart vi mötas i himlens salar.« –
Så ropade Agnes. En suck hon drog,
Och hoppets stjärnblick ur tåren log.

»Men ack!« – så återtog Jungfrun snällt,
Med rösten skälvande, hemsk och bruten:

»Du multnar säkert på krigets fält,
I himlens syn, av dess tårar begjuten.
Ditt hår är lögat i regnets flod,
Din kind är fläckad av stoft och blod.«

»Nej! väna, himmelska Flicka, nej!
Ej livets flamma i mig är kolnad.
Ur gravens mörker jag kommer ej
Att dig besöka, en flyktig vålnad.
Än går jag bland törnen på livets stig.
Än klappar mitt hjärta, o Agnes! för dig.«

»Ja, förd av kärlekens överdåd
Igenom åskor och hagelskuren,
Jag kommer hit på min moders råd. –
På trädets grenar, som skugga muren,
Jag hit uppklättat. – Ja, regnet mitt hår
Har lögat, av kvistar min kind bär sår.«

»Träd närmare gallret, min korade mö!
Och se ej din älskling med skygga blickar.
Tag mot denna flaska i hand av snö.
Oss bägge till frälsning min mor den skickar.
Hon mjödet har kokat av trollörters saft
Och invigt med sånger och underbar kraft.«

»När dagen i morgon förmildrar sitt kvalm,
Och näktergalen, i gröna lunden,
Sitt kväde börjar, och klockornas malm
Högtidligt Er ropa till bönestunden,
Då väntar jag dig! – – Töm flaskan då,
Och osedd du skall genom vakter gå

Och riglade portar.« – Nu flaskan han ger
 I Agnes' händer och ned sig sänker.
 Ett skum likt pärlor på vätskan ler,
 Och trollfiguren och flaskan blänker.
 Men Agnes den gömmer i snövitans barm
 Och sjunker till dvala på bädden varm.

När aftonen mildrade dagens kvalm,
 Och näktergalen, i gröna lunden,
 Sitt kväde begynte, och klockornas malm
 Högtidligt roppte till bönestunden,
 Då tömde hon flaskan med lustigt mod.
 Straxt slöt sig dess öga och hjärtat [stod](#).

I templet klingade orgors ljud,
 I mässingskronorna ljusen brunno.
 De helga Jungfrur, i snövit skrud,
 Knäböjde vid koret och tårarne runno.
 Men Agnes ej med bland de bedjande låg.
[Abdissan](#) det märkte med sorgfull håg.

»Dig skynda, Ragneta! i Systemns cell,
 Och se vad orsak den arma hindrar
 Att bönen bevista med oss i kväll.« –
 Ragneta är åter, och tåren glindrar
 I Nunnans öga. – »Agnes« – hon skrek –
 »Ligger utsträckt på golvet livlös och blek.«

Anakreontisk sång

Gläd dig, o Yngling!
 Vitt över jorden
 Gudarnas mildhet
 Vilar, som himlens
 Glittrande dagg.
 Ungdomens Eden
 Prunkar av druvor,
 Murgrön och rosor, –
 Bryt dem och festligt
 Kransa ditt mörka,
 Doftande hår.
 Sällheten, Yngling!
 Andas i liljans
 Saliga ångor,
 Spritter i druvan,
 Klingar i lyran,
 Klappar i tärnans
 Himmelska barm.
 Allt i naturen
 Manar till njutning.
 Ser du, hur fjäriln
 Dansar på lätta
 Vingar kring Fröjas
 Glödande rosor,
 Sorglös och fri?
 Så kring behagens
 Mysande tärnor,
 Fladdra, o Yngling!
 Fladdra och tillbed
 Skönhetens glans.

Ser du, hur biet
 Svärmar kring vårens
 Blomstrande ängar,
 Suger förtroligt
 Blommornas gyllne,
 Darrande kalkar,
 Surrar av fröjd?
 Så du besöke
 Nöjets romantiskt
 Leende dalar;
 Vällustens nektar
 Suge du så!
 Flyte din levnad
 Roligt, som bäcken
 Hoppar i gröna,
 Läspande skuggor,
 Irrar i vida
 Svärmande bukter,
 Strändernas blommor
 Kysser, och flyr.

Andeviskning

Vi stirrar du med tårar,
 O själ! mot fästet opp?
 Vi grönska jordens vårar
 För dig av fåfängt hopp?
 Som Månen blek och dyster,
 I livets natt du står.
 Din längtan, arma syster!
 Din smärta jag förstår.

I ljusets rymder **buren**,
 Förvist till skuggors **kor**,
 Den töckniga Naturen
 Med saknad du bebor.
 Ej **mognas** av den Solen,
 Som lyser dödens sfär,
 Ej knoppas under **Polen**
 Den blomma du begär.

Där livets källa rinner,
 Där på kristalleberg
 En evig morgon brinner
 I yppig rosenfärg,
 Där **Västerns milda ängel**
 Kring Edens slätter far,
 Där vaggar blommans stängel
 Sin krona, vit och klar.

Mot Andars sol hon **myser**,
 En praktfull **Helianth**,
 Och kinden sakta lyser
 Av glädjens tårdemant.
 I **ångan**, som hon tömmer,
 Vid näktergalars ljud,
 Den unga **Seraf** drömmar
 Sig närmare till Gud.

Och Oskuld blomman heter.
 Ej smycka hennes blad
 De **krigiska planeter**,
 Som vakta Solens stad.
 Gud själv ur luftens strider
 Den fromma till sig tog.

I flydda gyllne tider
Hon skönt kring Jorden log.

Från ljusets helga flockar,
O själ! du bannlyst är,
Tills i [ambrosialockar](#)
Du blomman åter bär.
Ej förr med världars enhet
Du sammansmälta kan,
Än dess försvunna renhet,
Din Ros du återfann.

Se! därför slår ditt hjärta
Av evigt nya kval.
Se! därför ryms din smärta
Ej inom tidens dal.
Oändligt hon sig breder
I rymdens allhet ut.
En stråle hon [sig beder](#)
Av himlarnas beslut.

Själ! lär att straffet lida!
Sänk hjässan fromt och bed!
På [himlastegen](#) skrida
Guds änglar upp och ned.
Av blomman, som du saknar,
De binda dig en krans;
Snart du ur drömmen vaknar
I medfödd oskuldsglans.

Där speglande kristallen
Från [Andars Sion](#) går,
På [veka Nardusvallen](#)
Ditt öga upp du slår.

Din bild ur källans vatten
 Då myser, **skär** och huld,
 Och sirligt blomsterskatten
 Bekransar hårens guld.

Astronomisk fantasi

Fråga ej, Mänska! varför den alltbestrålande Solen
 Välver så rastlöst kring i **Ekliptikans lysande tecken**;
 Undra ej på, att aldrig ännu hon glömde i Öster
 Tända sitt gyllne, **olympiska** bloss, och, sedan kring Jordens
 Ena beglänsta hälft hon strålgjans skakat om dagen,
 Aldrig ännu hon **förgat** att den andra hälften besöka,
 Sjunkande blodröd ned vid himlaranden i Väster.
 Fråga ej **dårligt**, vem bjöd ljusflammande ängeln däruppe,
 Stjärnornas stolte Regent, den förste av Skaparens under,
 För vår nattliga Jord sig i mödor förtära, om annars
 Hans odödliga liv av mödor kunde förtäras?
 Fråga ock ej, varför den månggestaltade Månen
 Löper kring **Uranos' brud**, som en Tärna, lydigt **beställsam**,
 Ängarna fyller med dagg och haven regerar, och ammar
 Med sin **astraliska** mjölk det späda organiska livet.
 Sänk i dig själv din forskande blick. Vad ser du? En inre
 Lysande värld i smått, **skuggbildernas höga idéer**
 Och förklaringens ord på fenomenernas gåta.

Har du ej tänkt den tanken: *jag är?* I levande klarhet
 Glimmar han, tankarnes Sol. Så ofta dess gyllene öga
 Strålar i själen ned från självmedvetandets himmel,
 Blekna de lägre idéerna bort, som stjärnor för dagen,

Och vid en mullhög dock din personlighet fästad han tycker.
 Snärd i magiska band kring **tingens nattliga djurkrets**
 Löper han, flämtande, stum, i långa **herkuliska mödor**,
 Sökande fåfängt att bryta den eviga cirkelns begränsning.

Har du ej tänkt den tanken: *jag vill?* Din Sol är Förnuftet,
 Viljan din Måne är. Av det timliga goda betagen,
 Byter hon, trånande, blek, sin **skepelse** evigt, som detta.
 Ej av förnuftets gyllene band sig ledas hon låter.
Hinnande om tolv gånger dess lopp i rymdernas tecken,
 Än i trotsande **skick** gent över dess strålar hon blänker,
 Och i ett lysande **fylle** dess solbild härmar **minutligt**.
 Än, med det sanna Ljuset försont, hon finnes ej mera
 På **det vanskligas pol**. För den **sublunariska** världen
 Döljer hon då, från dimmorna vänd, sitt förklarade anlet.

Lyft ej, o Astronom! ditt **rörbeväpnade** öga
 Fjärran till himlarna upp, planeternas irrande banor
 Med beundran att se; hur på **krumma**, förvirrade stigar
 Än de stanna, än skrida framåt, än vända tillbaka.
 Djupt i din egen själ **irrstjärnorna** kretsar: ditt hjärtas
 Vilda Passioner. **Mars** blodfärgade strålar där gjuter;
 Lömskt, med den falska vishetens bild, **Merkurius** lockar;
Jupiters stjärna med kronor och guld; med den blomstrande
 flickans

Mäktiga änglabehag, **den dubbelnaturade Venus**,
 Vilken mot himlarna stolt än blickar, som morgonens stjärna,
 Än som Hesperus trånande ser i dalarna neder.
 Ytterst Gudarnes Far, Världskärlekens bleke **Saturnus**,
 Sluter, med **blytungt** lopp, om dem alla den fångslande kretsen.

Undra ej heller dårligt därpå, att, i eviga banor,
 Dagligt mot Väster östanifrån **fixstjärnorna** välva,

Riktande troget sin fart längs Jordens ekvator och polen,
 Fast en atom allena mot dem man jorden må nämna.
 Skapte att mäta Gudomens allt och kring livets centralsol
 Ila i sfärisk dans, din själs förmörkade tankar
 Hylla ju Jordens magnet och välva slaviskt kring stoftet.

Avsked till livet

Lyra! du, vars silvertoner
 Förr i kvalets bittra stunder
 Lättat mitt betryckta hjärta
 Och, i sällare minuter,
 Klingat hoppets fantasier,
 Kom ånyo i mitt sköte
 Och besvara mina suckar!
 Lyra! när från mina strängar
 Dina trolljud nederbrusa,
 Falla kedjorna av slaven,
 Frossar tiggarn vid Monarkens
 Rika silverbord och dricker
 Rus ur pärlbesatta kalkar,
 Blomstra hälsans purpurrosor
 På den andebleka kinden,
 Milt av glädjens strålar åter
 Tindrar det förgråtna ögat,
 Och det klämda hjärtat andas
 Lätt, som helgonen däruppe
 I det blåa himmelrike.
 Kom, o Lyra! i mitt sköte,
 Kom att musikaliskt gråta

Mina flydda gyllne dagar,
 Och åt diktens ljusa fevärld,
 Åt idyllens rosenparker,
 Livets korta fröjd och hoppets,
 Lär mig stamma avskedssången!
 O! när hjärtats bittra saknad
 Gjuter sig i himlatoner,
 Höra såren upp att svida,
 Sjalva smärtan blir en vällust,
 Och den tår, som ögat faller,
 Överträffar uti värde
 Alla Orientens pärlor.
 Och ur mossbeklädda graven
 Höjer sig vår döda sällhet,
 Av [teorbens](#) röst besvuren,
[Myser](#) skönare än fordom
 Och sin kända famn oss sträcker.
 Klinga, Lyra! snart du hänger
 I den suckande [cypressen](#),
 Som betäcker Skaldens aska.
 Mera fridsamt skall jag böja
 Hjässan ned på dödens läger,
 Sen mitt tårbemängda avsked
 Jag av livets fröjder tagit,
 Och i drömmar, sista gången,
 Njutit vad i verkligheten
 Aldrig, aldrig återkommer.

Ljuva Minne! för mig åter
 I min barndoms sälla dalar,
 Till de [krumma](#) silverbäckar,
 I de [rädda aspars](#) skugga,
 Där i salig oskuld fordom

Mången himmelsk dröm jag drömde.
 Över mig i **azurrymden**
 Vakade en helig Fader,
 Och i nattens tysta mörker
 Och vid Solens middagslågor
 Såg hans kärleksfulla öga
 På det fromma barnet neder.
 Ack! i trädens gröna kronor
 Susade hans faderskärlek,
 Tindrade i stjärnans blickar,
Kvällde djupt ur källans vågor,
 Vinkade i skördens guldax,
 Blomstrade i törnets rosor
 Och i markens silverliljor.
 O! med tårar i mitt öga
 Såg jag nattens kronor tändas
 I den blåa himlasalen,
 Och med helig tjusning trodde
 Mig ur fjärran rymder höra
 Klängen av de änglaharpor,
 Som i evigt **samljud** prisa
 Fridens Furste, Korsets Hjärte,
 Nådens törnbekrönte Konung.
 Knappt vid lärkors sång i **etern**
 Svävade med gyllne vingar
 Morgonrodnan över havet,
 Då från nattens stilla läger
 Ut jag hastade i daggen,
 Och med vällust såg, hur Solen
 I sin ljusa härskarkrona
 Uppgick mellan dessa häckar
 Ur den blåa Oceanen.
 O! hur blomstrens **nardusångor**,

Bäckens sorl och västans kyssar,
 Gladde mina unga sinnen!
 Med vad glädje såg mitt öga
 Sippan mellan nakna törnen
 Sticka fram sitt blyga huvud,
 Eller vårens gula förstling
 Blomstra på smaragdetuvan,
 Eller för den varma strålen,
 Fröjas ögonfägnad, Rosen
 Veckla ut sin purpurfågning
 Ur den avundsjuke knoppen!
 Då i Floras vida rike
 Tog jag ivrigt fromma byten,
 Plockade med späda händer
 Smultron i den mörka skogen,
 Släckte ljuvligt törstens lågor
 I den böljande kristallen,
 Välvde mången skuggrik lövsal
 Och med kransar den behängde.
 Mera glad ej Segerhjärten
 Skär på krigets vilda slätter
 Ärans blodbestänkta lager;
 Mera glad ej Sybariten
 Vid en Indiskt kryddad taffel
 Ur det klara guldet suger
 Blodet av Falernska druvor;
 Icke svälld av mera stolthet
 Sina marmorslott han skådar,
 Gränsande mot himlens stjärnor,
 Trötta ögats höjda blickar.
 Under glada språng och lekar
 Flydde dagen; men då Solen
 Bakom skogens dunkla tallar

Sjönk med blodröd kind, och Månen
 Vänligt nickade i öster,
 När vid herdepipans toner
 Hjorden samlades i [dälden](#),
 Och, av härskarstaven manad,
 Hemgick under klang av skällor;
 Då, i [nattviolens ångor](#),
 Genom daggbeströdda gräset
 Glad jag vandrade till hyddan,
 Och min sömn var ljuv, ty änglar
 Höllo vård om lägerstaden.

Lätt förflöto barndomsåren,
 Liksom floder över guldsand
 Rulla i ett stilla Eden.
 Med begär och känslor växte
 Snart det ungdomsvarma hjärtat.
 Det blev salig vår i själen,
 Och mitt livsträd stod i blomma.
 Hoppets gyllne morgonstjärna
 Brann med ökad glans på fästet,
 Nöjets drömmar ur sitt [larvstånd](#),
 Like fjärilar, på lätta,
 Guldbestänkta purpurvingar,
 Höjde sig i [ambraluften](#),
 Och, för livets sköna Majsol,
 Fantasiens blyga knoppar
 Svällde ut till friska blomster,
 Och av känslor blevo toner,
 Och av toner blevo tankar,
 Och min skapelse var färdig.
 Mot en morgonrodnad log jag:
 Skön hon stod på österns skyar,

Sådde rosor över himlen,
 Vällusttårar över jorden.
 Hur jag längtade att skåda
 Snart den gyllne Solens uppgång,
 Snart den fulla dagens strålar!
 Solen uppgick: hennes fackla
 Var en ryslig härjningsfackla;
 Till en naken [Sara-öken](#)
 Hon mitt Paradis förbrände,
 Och uttorkade därinne
 Alla floder, sist ock tårens.
 Lik en brud till festen smyckad,
 Log i drömmarna min framtid.
 Myrten hennes lockar krönte,
 Kärlek strålade ur ögat,
 Röd av oskuld lyste kinden,
 Silvervit av oskuld slöjan,
 Och [elysisk](#) vällust bodde
 I den ljuvligt sträckta famnen.
 Ack! jag störtade betagen
 I dess armar. Till ett spöke
 Är hon bliven, till en [furie](#).
 För de lätta silkeshåren
 Ormar nu kring pannan fläkta,
 Och i fasans svarta mantel
 Är dess liljedräkt förvandlad;
 Dolksting äro hennes kyssar,
 Dödsqual äro hennes famntag.

Sansa dig, förskräckte Ande!
 Än en blick åt flydda dagar,
 Än en blick, och sedan – döden!
 Sjung, o ljuva Sånggudinna!

Sjung, hur ynglingen allena,
 Under stilla sommarnätter,
 I den murgrönsvepta grottan,
 Ny **Endymion**, låg i slummer
 Och om fjärran himlar drömde:
 Hur en leende Gudinna,
 Hur en miltomstrålad **Luna**,
 Steg från nattens silverskyar
 Ned till drömmarns tysta läger,
 Kysste ömt hans varma läppar,
 Vred en festlig krans av blyga,
 Välluktrika nattviol
 Kring hans daggbestänkta lockar.
 Säg, vad såg, o Sånggudinna!
 Ynglingen i gudadrömmen?
 Endast bilder ur **Elysium**,
 Endast himlaväsen såg han;
 Fält av evig Maj beprydda,
 Glimmande **orangelundar**,
 Källor, som i myrtenskuggor
 Festligt sina lyror slogo,
 Nymfer, Kärleken och **Gratier**,
 Dansande på blomsterfälten
 I en vårlig Månes strålar,
 Stjärnupplysta gudasalar,
Kor av Gudar och Gudinnor,
 Och den fulla **nektarbägarn**
 Och den rosenkrönte **Hebe**.

Ideal av kvinnlig skönhet!
 Ideal av himmelsk kärlek!
 Ljuva tanke, själens tanke,
 Då, i eterns sälla rymder,

Än hos Gud den höga bodde,
 Än ej bannlyst var till gruset,
 Än ej dömd att kedjor bära!
 Lik en morgonsol om våren
 Steg du, strålände och härlig,
 Upp för andens tjusta blickar,
 Spridde liv omkring Naturen,
 Väckte blomstren ur sin dvala,
 Och förgyllde fält och vågor.
 O, hur gladdes ej mitt hjärta,
 Gudabild! i dina strålar!
 Med var rosig morgonrodnad,
 Varje dunkel silvermåne,
 Gick du upp för mina tankar,
 Ständigt ny, densamma evigt.
 Än, en lekande Herdinna,
 Satt du under rosenbuskar,
 Svävade i bygdens dansar,
 Bröt vid flodens krökta stränder
 Späda liljor och violer
 I den gröna sommardalen.
 Källans yta var din spegel,
 Blomstren dina ädelstenar,
 Och din rikedom var kärlek,
 Och din högsta prydnad oskuld.
 Än i rika högtidssalar,
 Under tända kronors skimmer,
 Gick du, smyckad av juveler.
 Allas blickar sökte dina,
 Dina blickar blott en endas.
 Än du log, och dina löjen
 Voro ömma Cupidoner,
 Än du grät, och dina tårar

Föllo brännhett på mitt hjärta.
 O hur lycklig du mig gjorde!
 Är det ljuvt att älskad bliva,
 Är dock ljuvare att älska.
 Kom, o Kärlek, himlens förstling!
 Kom, sublimes av skönhet!
 Kom från etern, kom och för mig
 Dit tillbaka! Men förgäves
 Mina böner skyn bestorma.
 Andens vingar äro bräckte,
 Känslans låga är förkolnad.

Ack! för sent för detta hjärta,
 Ren av plågorna förkrossat,
 Stod det hulda idealet,
 I förklarad helgonskimmer,
 Med [Amanda](#) fram i världen.
 Hulda, jordiska Gudinna!
 Mera dejlig än [Olympens](#)
 Alla strålande Gudinnor,
 Alla änglar hos Gud Fader!
 Blott ditt namn jag vågar nämna,
 Ej det ljus, som himmelskt strålar
 Ur det blåa ögonparet,
 Ej den roseneld, som leker
 På din kind, ej dessa armar,
 Som, till nöjets famntag sträckte,
 Skulle helgonen förföra.
 Stolta Flicka! ej du visste,
 Att Naturen själv och ödet
 För varannan blott oss skapat;
 Att i eterns höga zoner,
 Där, av Skaparns ljus beglänste,

Ursprungsbilderne till livets
 Flyktigt skimrande **fantomer**,
Skönhetens idéer sväva,
 Våra själar fordom voro
Blott ett enda gudaväsen;
 Att när sinnevärldens bojor
 Fallit av oss snart i döden,
 Våra själar åter skola
 Till en enda sammansmälta.
 Ty ej himlen gav åt kvinnan
 Skaldens heliga förmåga
 Att i ödets gyllne tavlor
 Blickar sända, att med rysning
 Lyfta slöjan, som betäcker
 Gud och andarna och tingen.
 Därför med förakt du vände
 Från den lidande ditt anlet,
 Och förstod ej mina suckar,
 Eller ville ej förstå dem,
 Och **försmådde** varje **rökverk**
 På ditt altare jag tände.
 Ensam stod jag. Ur mitt öga
 Smög sig nu den sista tåren,
 Ur mitt ren förblödda hjärta
 Kvällde nu den sista droppen,
 Och för livets alla fröjder
 Det sig **lyckte**, som en blomma,
 När i havet Solen vilar,
 Och den sorgsna kvällen gråter
 Kalla pärlor över gräset.

O! var är min sälla framtid?
 Var det hopp, som famntog världen!

Svara, Öde! du, som tronar
 Över himlens alla stjärnor,
 Mörkt och dystert. – Du, som krossar
 Allt det stora, allt det ädla,
 Med en grym demantespira!
 Se! min sol, vid åskors dunder,
 Sjunker häpen ned i natten
 Mellan blodbestänkta skyar,
 Och ett dödsmoln höljer världen.
 Ingen hoppfull stjärna blickar
 Från det svarta valvet neder,
 Ingen broder ömt ledsagar,
 Ingen vänlig fackla lyser
 Mina fjät i ödemarken.
 Allt vad förr mitt hjärta önskat,
 Vad som villkor nyss jag ansåg
 För mitt korta liv på jorden,
 Flyktar i ett evigt fjärran
 Ur min åsyn, och av tusen
 Milda, strålande objekter,
 Som min ande fordom tjusat,
 Känslan av mitt eget väsen,
 Av mitt eget kvalda väsen,
 Blott är övrig. Hör mig, Himmel!
 Mörda denna grymma känsla!
 Sänd från eternas regioner
 Ned en ängel, som mig skördar!
 Jag är bönhörd. O! han kommer.
 Vingen dovt i natten susar,
 Och den vita manteln fläktar,
 Och det skarpa svärdet blixtrar,
 Svärdet, som skall sönderhugga
 Livets jämmerfulla knutar.

Dolda, underbara väsen!
 Säg, vad vill du? Ej mitt öga
 Mäktar läsa i ditt öga,
 Ej din mening kan jag fatta.
 Stränge! kommer du som ovän,
 Dölj det icke, att mitt hjärta
 Döende må dig bespotta.
 Kommer du som himlens budskap
 Ned med fröjdens evangelium,
 O, så säg det, att med kärlek
 Jag må störta dig om halsen!

Bacchisk tröst

Leende Flicka!
 Räck mig pokalen,
 En droppa ej spill!
 Raskt vill jag dricka, –
 Oron och kvalen
 Fördränka jag vill.

Hjärtat försmäktar.
 Häftiga lågor
 Förtära mitt bröst.
 Himmelska nektar!
 Pärlande vågor!
 Gen svalka och tröst!

Vinerna rinna,
 Döda i harmen
 Var gryende tår.

Kinderna brinna –
 Hjärtat i barmen
 Högt jublande slår.

Ungdomens låga
 Vaknar i blodet
 Och glödgar var nerv.
 Ännu att våga
 Eggjar mig modet
 I kärlekens värv.

Rosor bekröna
 Magiskt min panna
 Och möta min blick.
 Rosor försköna
 Bägrar och kanna
 I underbart skick.

Doftande vingar
 Fläkta jag känner –
 Det kärleken är.
 Bågarn ju klingar,
 Facklan mig bränner –
 O smärta så kär!

Leende Flicka!
 Tömd är pokalen
 Och själen förnöjd.
 Stjärnorna blicka
 Neder i dalen. – –
 Kom, dela min fröjd!

Balen

Sköna flicka! brutet mot kristaller,
 Vitt kring salen kronans eldsken faller;
 Redan flöjten, ren fiolen ljuder –
 Männ ditt hjärta ej av vällust sjuder?
 Han till dans dig bjuder.

Lyd musikens kärleksrika toner!
 Vet, de komma ned från **eterns zoner**,
 Himmelsk tjusning deras **samklang** föder,
 Med den känsla i ditt hjärta glöder
 Äro de ju bröder?

Nöjets rosor dina kinder måle!
 Hopp och kärlek ur ditt öga stråle!
 Le, i kransen av **Chariter** vriden,
 Snart, ack snart är gyllne fabeltiden
 Av ditt liv förliden!

Än en rosig, leende gudinna,
 Ser du hänryckt dina offer brinna.
 Du är **Venus**, en **Olymp** är salen,
 Evtigt fylld av **Hebe** guldpokalen,
 Blott en saga kvalen.

Andra scener närma sig med åren:
 Sorger, plågor, skrynklorna och båren.
 Med en grav din himmel dock skall ändas
 Inga böner mer av dyrkarn sändas,
 Inga **rökverk** tändas.

Än en Gud ditt hjärta värdes liva!
 Snart sitt tempel skall han övergiva.
 Flyktigt himlens eld i stoftet brinner:
 Allt vad kärlek och beundran vinner
 Blänker och försvinner.

Barndomsminne

Tro på en Fader över molnen där,
 Min barndomstro, min smärtas forna tröst!
 Sjunk än en gång ur ljusets sälla sfär
 Balsamisk ned i natten av mitt bröst.

O ljuva tid, då varje stjärnas blick
 En hälsning var från Helgonen och Gud,
 Då Edens flod i vårens dalar gick
 Och västanvädret kom, ett fridens bud!

Av en seraf i himlens paradis
 Var menlös ros den ljuva bilden var:
 Den stilla mossan tankens uttryck bar
 Och alla fåglar sjöngo Skaparns pris.

Guds kärlek då ur solens öga såg
 Ned över jorden, lågande och varm:
 I midnattsmolnet, där det silvrat låg,
 Guds Moder skred med barnet vid sin barm.

Uppståndelsens kerub med rosenhand
 Då nattens förlåt bort från världen drog,
 Och slocknande i aftonsolens brand
 Försonarns dödsblick över fälten log.

Mörk skogen stod, en **Götisk** kyrka lik;
 Likt orgeltoner där, från granars valv,
 Hemskt brusa hördes stormarnes musik,
 Och gossens bröst av helig andakt skalv.

Men stormen röt, men **dagens gyllne drott**
 I molnen sjönk, och blixstens flamma brann:
 Vilt hämnaden ljungade mot jordens brott;
 Blott dygdens tjäll hans **vigge** icke hann.

O ljuva tid, av brister och besvär
 Ej **dunklad** än! O paradisetts vår!
 Du har försvunnit, och förbannad är
 Den jord, där nu jag släpar mina spår.

Mot himlen fåfängt lyfter jag min syn:
 En livlös öken är det höga blå,
 Och, känslolösa, stjärnorna i skyn
 Mitt långa kval, min trånad ej förstå.

Blott en av hundra stjärnors tal

Blott en av hundra stjärnors tal
 Från himlarne jag ryckte gärna
 I skuggan neder av min dal –
 Och hennes namn är **H– –stierna**.

Men ack, för kort är denna arm,
 För låg åt stjärnan blomsterdalen!
 Blott känslan stiger full och varm
 Till henne upp i himlasalen.

O, med vad fågning hon mig rör!
 Vad finns så skönt i fästets eter?
 Ej Venus detta skimmer strör,
 Ej någon av de sju planeter.

Kring fästets vida Pantheon
 Vem kan sig henne jämlik ställa?
 Ej Sirius, Rigel, Procyon,
 Arcturus, Regulus, Capella.

Ej Karlavagnens bloss, vars dans
 Sig tyst kring Polens stjärna välver,
 Ej Aldebaran, kring vars glans
 Hyaders tropp likt töcken skälver.

Förgäves! – ödets järnhand rår
 Och från ditt sköte grymt mig fjärmar.
 Klar på min horisont du står
 Och minnets tub Dig till mig närmar.

Ur Bälten höjer sig en ö,
 Med rätta hon sig Öland kallar,
 Fölskockar tätt dess kullar strö,
 Vred mot dess kalkberg vågen svallar.

Knappt lämna glesa skogar här
 En skugga åt den rädda hinden,
 Vidöppen hela nejden är
 För solen och för östanvinden.

Här står min hydda. Ömma vän!
 Vill du med mig dess stillhet njuta?
 I ett kompendium himmelen
 Jag till mitt hjärta då kan sluta.

I skuggan av det låga tak
Vi skola smeka ömt varandra,
Och kärleks gudens **Zodiak**
Tillsammans glade genomvandra.

Ej stor är den **Ekliptika**,
I vilken vi en väg oss leta,
Kyss, famntag blott et cetera
De väna himmelstecken heta.

Ej något kval oss hinna kan,
Ej något rubba skall vår njutning,
Så länge blott till **Orbitan**
Min **Axis** har en måttlig lutning.

Ja, mot de ljusa tecknens stråt
Så ringa vinkel skall han göra,
Att ej den mulna höstens gråt
Ej vintrens köld vår ro skall störa.

Förr lär magnetens helga nål
Från Nordens kända pol sig vrida,
Än mina tankar från sitt mål,
Sin himmels dolda Sydpol skrida.

Var sol! – och kring dig skall jag gå
Som en planet i glans och ära;
Bliv min planet! – som måne då
Jag tåligt **mina horn** skall bära.

Charader

Mitt *första* man på kläder bär,
 När riktigt man *hoverar*.
 En skogsprodukt mitt *andra* är,
 Mitt *bela* kurtiserar. } *Frans-én.*

*

Mitt *första* havet plär bebo;
 Mitt *andra* portar stänga.
 Horn har mitt *bela* må du tro,
 Som dagligt sig förlänga. } *Wabl-bom.*

*

Mitt *första* kransar flickans hår,
 Mitt *andra* Kalmar stad.
 Med sminkad kind mitt *bela* går
 Och duger till charad. } *Roos-val.*

*

Mitt *första* än till prydnad tjänar
 Av Tro, som gäcka tidens älv;
 Och än av evigheten själv
 Det även till symbol sig lönar.
 Mitt *andra* finns i alla hus,
 Och i, och på, och under jorden.
 Mitt *bela* stammar smått på orden,
 Är elegant och säljer snus. } *Ring-sten* (först Snus-
 fabrikör i Kalmar, sedan
 Handlande i Stockholm).

*

Mitt *första* är detsamma som mitt *andra*,
 Mitt *bela lugnt och rakt* på gatorna ses vandra. } *Elf-ström.*

*

Vädren med mitt *första* spela;
 När mitt *andra* flickan gör,
 Till förtjusning hon oss rör;
 Svarta strumpor bär mitt *bela*. } *Strå-le.*

Dafne

En fruktlös kärlek ock ditt hjärta brydde
 Till *Penei dotter, Sångens milde Far!*
 Förgäves lyran på din arm du bar
 Och gyllne kogret dina skuldror prydde.
 För dina famntag bävande hon flydde,
 Som turturduvan undan gamen far,
 Och i en lager ren förbytt hon var,
 Då böjda grenar hennes ånger tydde.
 I trädets skuggor sorgsen än du står;
 Den friska krans, som hårens guld bekröner,
 Förmår väl den att läka hjärtats sår? –
 Ett lika öde träffar dina söner.
 Kring jordens rymd de jaga skönheten,
 Och i en lager sist förbytes den.

Dalen

Din stillhet rörd jag hälsar,
 Du blomsterrika dal!
 Elysiskt du mig frälsar
 Från lidelser och kval.
 Ack! alla bojor falla,
 Ömt lindras varje ve,
 Där dina bäckar svalla,
 Där dina rosor le.

Ren aspen mig betäcker
 Med glada skuggors vakt;
 Sin tröstekalk mig räcker
 En okänd gudamakt;
 Ren dricka mina sinnen,
 Med glödande begär,
 Det flydda Edens minnen
 Och jordens glömska där.

Från Paradisets strömmar,
 Dit länge ren de flytt,
 Min barndoms gyllne drömmar
 Besöka mig på nytt.
 Med kornets gyllne vågor,
 Med gräsets lena svall,
 I dans, som lyktgubbslågor,
 De gå kring dälld och vall.

Ack! stängt för livets smärta,
 För livets nöjen ren,
 Fromt vidgar sig mitt hjärta
 I nya solars sken.

Från helga duvovingar
 Omfläktas jag av tröst,
 Och strängaspelet klingar
 Ånyo i mitt bröst.

O Gud! ej blott ur Solen
 Din blick mot jorden ler,
 Ej blott den höga polen
 Oändligheten ter.
 I lägsta dalars sköte
 Ditt altar upprest är.
 Tro, kärlek, hopp, ditt möte
 Ej fåfängt bida där.

Ett stilla väder susar,
 Det trädens kronor rör,
 Det vattnets spegel krusar,
 Guds milda röst jag hör.
 Halleluja! hur glädes
 Ej livets minsta hamn!
 O Evige! tillstädes
 Du är i templets famn.

Av levande förtjusning
 Naturens hjärta slår.
 I gudastrålars ljusning
 Föryngrad klippan står.
 Dig, Ande, Son och Fader!
 Lovsjunger källans ljud,
 Och blomsterkyrkans rader
 Fromt buga sig för Gud.

Med trånad mot det Höga
 Ser helianthen opp;

Violen tyst sitt öga
 Slår ned med blygsamt hopp;
 Förtrollning rosen andas,
 Och, ångerfull och mild,
 Emot **narcissen randas**
 I vågens glans hans bild.

Gud! till ditt helga rike
 Mig lyfta kval och strid.
 Gör mig en blommas like
 I **menlöshet** och frid!
 O, klingade mitt hjärta
 Med alla väsens sång,
 I glädje och i smärta,
 Tillsammans ljuvt en gång!

Dalen

Hur lycklig förr i hoppets drömmar
 En blomsterdal jag tänkte mig,
 Där mellan vassen klara strömmar
 I pilars skugga krökte sig.
 Här kvad i lövet **Filomela**
 Vid Månans bleka silversken
 Och **eterns** lärkor hördes spela
 Vid dagens första hälsning ren.

Här stod min obemärkta hydda,
 I vänligt skygd av himmelen.
 Från världens sorl och villor flydda
 Bebadde frid och kärlek den.

Här fick jag älska utan hinder,
 Här log min flicka i sin vår:
 Jag kysste hennes rosenkinder
 Jag lekte med dess silverhår.

Men dessa tider ha försvunnit
 Då än i hoppet jag var säll.
 Ej vägen sen jag återfunnit
 Till blomsterdalen, till mitt tjäll.
 För stormen mina segel sväva
 Kring Oceanens mörka famn:
 Ur djupet mina armar sträva
 Förgäves mot en älskad hamn.

En värld av vanvett kring mig larmar
 Och lasten höjer Jubelskri....
 När skall, Natur! i dina armar
 Jag åter vila säll och fri?
 När skall jag åter ostörd drömma
 I skuggan av en dyster tall,
 I klyftans nattligt mörka gömma,
 Vid flodens ormande kristall?

När skall jag ostörd i min smärta
 Få markens liljor tårbeströ?
 När skall, o himmel! i mitt hjärta
 Det bistra mänskohatet dö?
 När skola lugna mina dagar
 Som källans tysta bölja gå
 Och blott Naturens helga lagar
 Mitt hjärtas fria hyllning få?

Men hårda Öden! – först i graven
 Jag finna skall en önskad ro.

Där falla kedjorna av slaven,
 Där sätter flyktingen sitt bo.
 Vad sällhet, när på höjda vingar
 För evigt löst ur kroppens band,
 Sig själen över **fästet** svingar
 Till andars blåa fosterland.

Deboras segersång

Ode

Lossade äro Israels bojor!
 Jublande gick ur tält och ur kojor
 Folket till strids mot tyrannernas här.
 Märken, Regenter! lyssnen till ljuden!
 HERREN jag sjunger, den eviga Guden,
 Han, som Israels Konung är.

När du från **Seir** gick, o Gud!
 Från **Edom** frälsande, i majestätisk skrud,
 Naturen, skälvande, din höga ankomst röjde.
 I floder himlen brast vid dina åskors ljud,
 Och själva **Sinai** den stolta hjässan böjde.

Landet fylldes nyss av oro.
 Alla vägar öde voro.
 Blott i bergen irrade
 Här och där en vandrare.
 Tom och härjad bygden sörjde,
 Ingen frälsning än man spörjde,
 Ingen strimma än av hopp. –
 Se, då stod Debora opp!

Åt nya Gudar folket offer bar.
 Utför dess portar kriget genast var.
 Att möta våldet, icke sköld och lans
 Bland tio gånger fyra tusen fanns.

Israels hjältar tillhör mitt hjärta,
 Dem, som mot dödens hotande smärta
 Vågat sitt livs försvinnande lån.
 I, som åsninnor prunkande riden,
 Klädde i guld och pärlor och siden;
 I, som vid staven suckande skriden,
 Lovsjunger alla vid harpornas då!

För muntra hjordars glädjeskri,
 I skuggan vid kristallebrunnar,
 Må HERRENS lov ur tusen munnar,
 I tjusta korer, uppstämt bli.
 Till högtid unge nu och gamle
 I Stadens portar sig församle.

* * *

Vak upp, vak upp, Debora,
 Och festens harpa stäm!
 De väldiga, de stora,
 O Barak, krossa dem!

*

Ned gick en ringa hop på krigets vilda bana,
 Men under himmelens befäl,
 Men under HERRENS segerfana
 Ej föddes Israel att bliva folkens träl.
 Först Efraim från Amalek steg neder;
 Så, Benjamin! framryckte dina leder.

Av **Makirs** stam man kämpar skåda får,
 Av **Sebulon** till kamp en här av hjältar draga.
Isaskars Hövitsmän Deboras tåg ledsaga,
 Isaskar följer Baraks spår.

Vid **Rubens** bäckar råd man gjorde.
 Vi satt du stilla där, vid dina herdetält,
 O Ruben! och ej följa torde
 På farornas och ärans fält?
 I lugn satt **Gilead** på flodens andra sida,
 Och **Dan** vid skeppen stilla var.
 Vid havet ock sågs **Asser** bida
 I sina kamrar **roligt** kvar.

Sebulons hjältar, för äran och friden,
 Gingo mot fienden modigt till striden.
 Även **Naftali**, på **valplatsens** höjd,
 Blodet och livet spillde med fröjd.

* * *

Klipporna bäva, jordkretsen gungar,
 Sjöarne blodas, **Kanaans Kungar**
 Träda i kamp emot Israel opp.
 Fåfångt, I hedniska skaror! ert hopp. –
 Stjärnornas här de grymma förföljer,
 Kison, den frejdade **Kison**, dem sköljer
 Bort i sin virvels fradgande lopp.
 Hell! över blodiga, rykande lik,
 Israel tågar med segermusik.
 Hästarne snava, och ryttarne falla,
 Dödsskrän och jubel kring rymderna skalla.

Välsignad vare du, **Keniten Hebers maka**,
 O Jael, boende i tjäll!

Till dig kom **Sisera** – han vände ej tillbaka! –
 Begärde blott en dryck av källans vatten smaka,
 Och fick ett evigt rus – Hell dig, bland kvinnor, hell!
 Med hammarn du hans panna bräckte.
 I dödsqual vid din fot han bleknande sig sträckte.

I fönstret, Sisera! din moder ängslig låg
 Och genom förhänget hon ut åt fältet såg:
 »Hur länge skall jag än min Sisera **förbida**?
 När kommer väl min son? – Hur sent hans vagnar skrida?» –
 De sluga tärnorna då glättigt svarade,
 Själv tvekade hon ej att samma svar sig ge:
 »Rovet måste **skiftat** bliva,
 Varje stridsman skall han giva
 En slavinna.« – »Ja, väl två.« –
 »Kläder, som av pärlor blänka,
 Skall den segrande oss skänka,
 Varje mö en guldring få.«

* * *

Så, HERRENS fiender! I skolen
 Nedstörtas alle av hans makt;
 Men hans vänner likna Solen,
 I dess gyllne morgonprakt.

Dödsängelen

Sig allt förvandlar, **dagens Brud** dig glömmet
 O Skapelse!
 I evigt mörker nattens måne gömmer
 Sitt anlete.

Nyss över polens runda, högblå eter
 Ett sorgmoln gick.
 På mig nedstirra brinnande kometer
 Med vredgad blick.

Men Herrans Ängel sig i natten målar
 Vid Skaldens bädd.
 I himmelsk purpur, vävd av morgonstrålar,
 Hans kropp är klädd.
 Hans ljusa vingar [ambraångor](#) sprida
 Och silverglans;
 Och [hoppets Iris](#) ses kring hjässan vrida
 Sin sköna krans.

»Statt upp, o Yngling!« musikalt ljuder
 Hans Gudaröst;
 »Mot livets plågor, arme! jag dig bjuder
 En ljuvlig tröst.
 Förlossas skall du ifrån syndagarnen,
 Från jordens grus,
 Och straxt församlas med de fromma barnen
 I Fadrens hus.

Snart [domsbasunerna](#) sitt dunder skalla
 Kring Skapelsen.
 Och gyllne stjärnor blekna straxt och falla
 Från himmelen.
 En ryslig flamma *Alltet* skall förtära
 Och världen så,
 Med all dess höghet, lustar, guld och ära
 Till intet gå.

Men oupphörligt skall din ande glädas
 Hos världars Gud;

Din eterkropp av helgonen skall klädas
 I himmelsk skrud.
 Med fromma andars här, i cedernatten
 Du tala skall,
 Se palmer speglade av livsens vatten
 I mild kristall.

Bedragne Yngling! i min famn dig kasta!
 Med ljungeldsfart;
 Vi tomma rymden sedan genomhasta
 Och vila snart.
 Se över oss sig öppna nya himlar –
 O, Yngling kom!
 Snart världssystemet med dess solar vimlar
 Likt grand nerom.«

På dig med tjusning än mitt sinne tänker
 O jordens vår!
 Åt dig, o lyra än mitt öga skänker
 En avskedstår.
 Nu sista sucken från mitt hjärta bävar –
 O jord, farväl!
 Ur jordens grus till eterlanden svävar
 Min fria själ.

O starke Ängel! dig som tankar vinga! –
 Vi nalkas Gud.
 Ren hör jag himlens silverklockor ringa
 Med festligt ljud.
 Sig ren med etern rosendoftet blandar
 Från Edens land,
 Och vid dess ingång vinka ljusa andar
 Med vänlig hand.

Elden

Ode

Heliga Eld!
 Himmelens ättling,
 Fjättrad i gruset!
 Livets fader
 Kring vida Naturen!

Djupt i den svarta,
 Natliga jorden
 Suckar din flamma.
 I hårda graniten,
 I plantor och djur,
 Livande, bo
 Dina eviga gnistor.

Men snart du bryter
 De tryckande banden,
 Och höjer dig glad
 I gyllene lågor
 Mot himlen.
 Och Luften, din broder,
 Med kyssar dig möter
 Och eggas ditt mod.
 Ej vilar du förr,
 Än åter du hunnit
 Ditt fädernesland
 Och ljuvt dig förlorat
 I den eviga rymden.
 Men allt vad du lämnat
 Efter dig, vänder

Sorgligt igen
Till den döda materien,
Den kaotiska natten.

Djupt i mitt hjärta
Lever din flamma,
Mäktiga Eld!
Bränn det till aska,
Detta lidande hjärta,
Och glättigt dig höj
På segrande vingar
Till **etern**.

Brinna skall en dag
Den blomstrande jorden,
Och lågor av andar,
Idéer och strålar,
Ur nattens kved
Leende framgå.
Föda skall en dag
Den suckande modren
Strålande söner,
Ljusets barn,
Åt den eviga Fadren;
Men själv förgås.

Fiskaren

När guldröda Solen i väster går ned
Och aftonen svalkar den smäktande jorden,
Då Fiskaren hastar ur hyddan sin led

Till **jullen**, som **bidar** i skummiga fjorden,
 Och hissar dess segel och lossar dess tåg,
 Och klyver med åran den fräsande våg.

Nu trygg han där sitter, vid **facklornas brand**,
 Allena i natten, på gungande båten,
 Och skickar åt djupet, med rovlysten hand,
 De lockande beten, som gömma **försåten**,
 Och spänner, för vågornas **menlösa** barn,
 I skären de lömska, de hållfasta **garn**.

Hans boning är havet, av fullmånens glans
 Försilvrat. Det böljande golvet av Solen
 Förgylles. Och klippor, i furornas krans,
 Likt pelare, stödjade den stjärnströdda **polen**,
 Som välver däröver sitt skimrande tak. –
 Ja, tärnor ej saknas i Fiskarns gemak.

Se Havsbruden tittar ur böljorna opp.
 Dess uppsyn är ljuv, som den daggiga våren.
 Med havsskummet tävlar dess snövita kropp.
 Kring glänsande skuldror de sjögröna håren
 Från sävkransen flyta. På armen hon för
 En gyllene harpa och glättigt den rör.

Och sjunger förföriskt: »**Vi tövar** du här,
 På slippriga vågor, o Yngling! i töcken?
 Jag ryser här uppe. Så kyligt det är.
 Vart ögat än blickar, det ser blott en öcken.
 Stig ned i min grotta! Dess vägg är beklädd
 Av gröna **tapeter**, och varm är min bädd.«

»Dit hinner ej vågornas eviga sus,
 Men harpor, kring **fradgande** skålar, där klinga,
 Och rummet är upplyst av hundrade ljus,

Och skalkande tärnor i dansar sig svinga.
 O, kom till min ömma, min svallande barm!
 O, kom för att slumra på havsbrudens arm!«

Ack! lycklig den Fiskare är, i vars tjäll,
 Vid lampan, en trogen och älskande maka
 Förnöter i saknad sin ensamma kväll –
 Som älskar en tärna och älskas tillbaka.
 Han vandrar förvägen sin farliga stråt;
 Han faller ej offer för Havsfruns försåt.

Fångarne

Reminiscenser ur en Davidisk Psalm.

Vid Babylons floder, i Världsfurstens rike,
 Vi sutto, de kuttrande duvorna like,
 När åskvädret brusar i skogarnas famn.
 För diktade Gudar man harporna rörde
 Vid blodiga altar, men ingen vi hörde
 Lovsjunga den Sannes, den Levandes namn.
 Vad minnena skildrade
 Ökte vår tår.
 Ej Sabbater mildrade
 Träldomens vår,
 Ej ropte Basunen till frihetens år.

Förgäves den lysande Påskmånen fylldes
 Och Vädurens tecken av Solen förgylldes,
 Ej Lammet till frälsningens måltid oss bjöd.
 Ack! Världsljuset tronade fåfängt i Vägen
 Och vinskördar följde den bärgade rågen, –
 En jublande korsång kring Salem ej ljöd.

De grönskande kojorna
Byggdes ej mer.
Tungt föllo på bojorna
Blodstårar ner.

Ack! tårar är **solden**, den Världsfursten ger.

I sorgliga drömmar vårt huvud vi sänkte,
På **Sions** gudomliga kullar vi tänkte.
På templet, som kransade **Morias topp**.
Ej kunde vi längre då sjunga de kväden
Oss forntiden lärt. – I de susande träden
Cymbaler vi hängde och Psaltare opp.

Till döden vi trånade
Undan de bud,
Som trotsigt oss hånade:
»Sjungen er Gud!

En visa om Sion, i festliga ljud!«

Om nånsin mitt hjärta din fågring kan glömma,
Mitt heliga fornland, må Herren mig döma
Att evigt förgäten av honom då bli!
Men, **stolthetens Babel**, dig hämnden föröde!
Hell Hjälten, som, korad att fylla ditt öde,
Nedstörtar din borg vid basunernas skri!

Hell den, som från spenarna
Rycker de små
Och slår dem mot stenarna!
Krossar dig så,
Att evigt på Jorden ej nämnas du må!*

* Efter alla **anledningar** var Babylon ett ibland de första riken, varest Normalfolkets **teokratiska författning** förvandlade sig till militärisk despotism, och **den gyllene tiden** således försvann. För den inspirerade Skalden är därför israeliternas fångenskap i Babel bilden av det religiösa livets trälldom under ett på orätt princip grundat samhällslivs former – Kyrkans under Militärstaten. Detta att förklara den heliga hämndekänsla, som andas i denna sång.

Gången till Avrättsplatsen

Himmel! jag darrar:
 Så givs ej förskoning?
 Järndörren knarrar
 Till fångarnes boning,
 Och dödslockan slår.
 O rysliga öden!
 Till döden, till döden
 Jag vacklande går.

Hör fåglarnes röster!
 Se, morgonen prålar
 Rosig i öster!
 Med tindrande strålar
 Han böljorna målar
 Och klippornas topp.
 Leende träder
 I skinande kläder
 Dödsdagen opp.

Vi tränges du så,
 O människoskara?
 Din möda dig spara:
 Nog skall **Orcus** ändå
 Sitt byte försvara.
 O! unna mig gå
 I stillhet till målet!
 Långt mera än stålet,
 Än **dödsgallans drick**,
 Jag fruktar din blick.

Men vad trollkraft mig binder?
 I er vimlande flock
 Jag skådar en tärna
 Med glödande kinder
 Och gullfärgad lock,
 Som bland stormmoln en stjärna.
 Vid himlen jag svär:
 Min Lovisa det är.
 Se, nu vänder hon bort
 Sin strålande panna –
 O, låten mig stanna!
 Vägen är kort.
 Förgäves! ditåt!
 Mitt hjärta vill brista.
 Strömma du sista,
 Blodiga gråt!

Det är rysligt att dö
 I fiendeland,
 Där en älskande mö
 Ej trycker vår hand,
 Där en far, där en mor,
 Där en syster, en bror
 Ej vid dödsbädden står,
 Vårt öga tillsluter
 Och kärlekens tår
 På gravhällen gjuter.

Ängsligt mitt öga
 I blodstårar släckt
 Kring nejderna spanar.
 Vem är väl den höga
 Kullen, av granar

Dystert betäckt?
 O! mitt hjärta det anar.
 På dess rysliga höjd
 För dödsjärnet böjd
 Jag avsked skall taga
 Av smärtor och fröjd.
 Hör, vindarne klaga
 I topparne där –
 Av korpar en här
 Tar mig skrämmande mot.
 Hur bävar min själ!
 Hur vacklar min fot!
 Jord, himlar, farväl!

Under mig ren
 Ängarne glimma
 I morgonens sken.
 Gyllene skyar
 Lekande simma
 I himmelens blå.
 Fredliga byar
 Vid floderna stå.
 Kring blomstrande gården
 Sig hjordarne strö.
 Härlig är världen,
 Dock måste jag dö.

Fjärran ifrån
 Hör jag travares dån:
 Något vitt ser jag sväva,
 Där ur sluttande dal
 Dammoln sig häva.
 En frälsningssignal! –

O nej! o nej!
 Mig förlåta de ej.
 Bödel! så hör:
 Tag dristigt i handen
 Den glänsande bilan,
 Och ledig mig gör
 Från de tryckande banden!
 Till den eviga vilan,
 Bistre! du för.
 O nöjen! o smärta!
 För evigt farväl!
 Du skall sova, o själ!
 Du skall stanna, o hjärta!

Hell, härlighetens Konung, hell!

Hell, härlighetens Konung, hell!
 I famnen av mitt dystra tjäll
 Han stiger vänligt neder!
 Följd av Serafernes förbund
 Åt Syndaren i kvällens stund
 En nattvard han bereder.
     Vad syn!
     Ur skyn
     Ned i dödens
     Hem och nödens
     Gudasonen
 Strålar mild som Midnattsmånen.

Kläd dig i menlöshetens skrud,
 Tänd lampans eld, o Kristi Brud.

Lät strida glädjetåren
 Balsamiskt två din rosenkind
 Och ödmjukhetens sippor bind
 Till krans om silkeshåren.
 Upp, gack
 Med tack
 Mot den höga
 I vars öga
 Kärlek brinner
 Och vars blod för Bruden rinner.

Ja triumfera högt och säj:
 Han älskar mig, han glömmmer ej
 Den fallna himlatärnan.
 Med jubelsång gack honom mot!
 Se [telningen av Jesse rot](#),
 Den klara [morgonstjärnan](#)!
 Fall ned!
 Tillbed
 Ärans förste,
 Ja, den störste
 Ibland alla
 Vilka Folken Gudar kalla.

Av törnen krönt hans panna är.
 På skuldran i triumf han bär
 Det kors han bar i nöden.
 O hjärta, gläd dig! Se [Guds lamm](#),
 Se [lejonet av Juda stam](#)
 Och segrarn över döden!
 Eja!
 Mig dra
 Kärleksbanden,

Milt kring anden
 Fläkta palmer,
 Viska änglar, klinga psalmer.

O själ! vad kan du önska mer?
 Åt dig han älskande sig ger
 I nattens helga tystnad.
 O försmak av Guds salighet!
 Bort, värld med all fåfänglighet,
 Guld, nöjen, ärelystnad!
 O mull!
 Fröjdfull
 Sjung din ära!
 Dig sin kära,
 Skaparn kallar
 Och mot hans ditt hjärta svallar!

Gud! ingen smärta här mig når
 Där vid ditt bröst och dina sår
 Jag trygg och salig vilar.
 O klara stjärna i min natt!
 I armodet min gyllne skatt!
 Min sköld mot ödets pilar!
 Drag mig
 Till dig
 Ständigt närmre;
 Ständigt fjärrre
 Världen vike,
 Avgrundens och syndens rike!

Hjalmars Dödssång

ur Hervara saga.

På landet jag ägde ju gårdarne fem
 Med **tornade** borgar och rymliga salar –
 Och susande lundar beskuggade dem
 Och hjordar där betad' i skuggrika dalar.
 Men aldrig i stillheten trevnad jag fann
 Mitt hjärta för äran och striderna brann
 Och lugnet jag flydde – Nu ligger jag slagen,
 Med bröstet förhärjat av blodiga sår.
 Snart himmelens åsyn är ögat **betagen**
 Mitt tynande hjärta allt mattare slår.

I **ynghingaborgen** och Konungens sal
 Nu mjödhornen fyllas och lamporna flamma
 På gyllene bänkar nu Kämparnes tal
 Förtroligt sig lägrar att dricka och glamma.
 O Bröder! ej mera i larmande krets
 I mottan mig! Stungen av gifthärdad spets
 Jag ligger här hjälplös, på ödsliga stranden.
 Ej mer vid Er sida, i Marken jag drar
 Med lågande svärd i den trofasta handen
 Ej mera i **Julron** jag guldhornet tar.

O Tärnor! ej mera er ljuvliga sång
 Mig tjusar och **Konungadotter**, som följde
 Din älskling till skeppen med bävande gång
 Och bleknade kinder av tårar besköljde,
 De orden nu sannas, Du sade mig då
 Att aldrig vi råkas här mer skulle få.
 Med bävan jag löste de glänsande **tågen**,

Från stranden uppeggad av vännernas röst.
 Bevingad skar **snäckan** den gnyende vågen
 Och evigt jag rycktes från Ingeborgs bröst.

Så hård liksom klippan är **Nornornas** Lag,
 Jag lever förgäves, jag säll ej fick bliva.
 O **Stallbroder Iwak!** av handen mig tag
 Den gullröda ringen och glöm ej den giva
 Åt Ingeborg, säkert då honom hon ser
 En tår åt min hågkomst den älskade ger.
 Så ofta då himmelens stjärnor de brinna
 Och jorden begraves i tystnadens famn
 Hon vaken skall flyktande dar sig påminna,
 Välsigna min skugga och sucka mitt namn.

Se nattsvarta Korpen ur öknarne ren
 Mig nalkas med spända och dånande vingar.
 I spåret av denna ej mindre, ej sen
 Den gråa, den blodade örnen sig svingar
 Välkommen, I Gäster! med lustigt mod
 Att frossa av liket, att suga mitt blod.
 Allt mera de tynande krafterna mattas
 Den eviga natten sitt töcken ren strör.
 Hu! Ren av **Valkyrians** armar jag fattas
 Det stannar mitt hjärta, det brister, jag dör.

Hymn till Vattnet

Eviga Moder! sorgsen och öm,
 Älskad av Ijusets gudomliga flamma!
Kärlekens, trånadens, skönhetens amma!
 Unna, o Vatten! min harpa dig stamma

Från klingande strängar ett festligt beröm!
 I rymdernas mitt du med jorden dig lägrar –
 Intet **din gråtande dotter** du vägrar –
 Ur svällande bröst, ur korallprydda bägrar
 Du läskar dess törstande vilda begär.
 Kransar av rosor åt flickan du räcker,
 Med grönskande slöjor den mörka betäcker,
 Och, kyssande, henne ur **dödssömmen** väcker
 Med jublande svalors och fjärilars här.
 Mystiska sagor i ensliga nätter
 För henne du talar om himmelens slätter,
 Om forntidens resar och Gudarnas ätter,
 Tills sövd av de viskande ljuden hon är.

Evigt ditt hjärta lider och ömmar,
 Trånadens sorgsna, irrande Mor!
 Evigt din gråt med vindarna strömmar,
 Hemskt för ditt anlet svärmodets drömmar
 Hänga sitt mörka, böljande flor.
 Fåfångt dig fångsla de jordiska banden,
 Dem moderlig kärlek att bära dig tvang.
 Ej kan du förgäta den himmelska branden
 Av Gudomens kärlek, de saliga landen,
 Den änglaomvandrade, palmfulla stranden,
 Kringsusad av **harpors eoliska klang**.

Gläd dig! natten slutad är.
 Vid randen av din **hemisfär**
 Framgår, i **olympisk** skrud,
Din forne älskare och Gud.
 Av **edra barn** en glättig tropp
 För honom går i öster opp,
 Tyst leka de i **menlös** ro
 På **himlabågens** ljusa bro,

Och knyta händerna till dans,
 Beströmmade av fadrens glans,
 Och återge hans gudadrag
 I tusen skiftande behag.
 Glad på himlarandens berg
 Du hoppar, unga rosenfärg!
 Azuren, mild och silverklar,
 Sitt blåa flor kring polen drar.
 Och kärligt svävar grönskan ner
 Med hoppet i sin famn och ler.
 Sefyr vänligt närmar sig,
 Läspar sakta: »Fröjda dig!
 Barnen ju från himmelen
 Komma till sin mor igen;
 Barnen, dem i forna dar,
 Du åt Ljusets Konung bar.
 Se! i kronor av rubiner,
 Av topaser och demanter,
 Kring Olympens höga branter
 Sprida de sin lätta här.
 Rymdens tempel återskiner
 Av den glans, som dem beklär.«

Strålande blickar
 Guden
 Till bruden
 Ur guldvagnen skickar,
 Blickar av kärlek och himmelskt begär.
 Då glömmet den arma sin oro och smärta,
 Då klappar av himlarnas minne dess hjärta,
 Då sväller dess barm,
 Så yppig, så varm,
 Och purpur de tynande kinderna målar.

Då glimmar dess gråt
 I blänkande ståt,
 Som levande stjärnor mot Solgudens strålar.

Men ett moln gör Guden möte.
 I dess svarta midnatts sköte
 Ren han sjunker, blek och matt.
 Mörkret tjocknar, åskor braka,
 Stormar ryta, fador skaka,
 Ljusets **Drott!** din sorgsna maka,
 Och dess anlet blir till natt.

Då brusar med **vädren** dess klagande röst,
 Då flämtar av kvalfulla suckar dess bröst,
 Då strömmar dess gråt på klippor och hållar,
 Tills molnen försvinna, och aftonens Sol
 Sprider, från västerns rosiga fjällar,
 Sin döende glans kring sjöar och pol.

Dagen sjunker. Fridsamt Månen seglar
 Fram i öster, sörjande och mild,
 Och i böljande förtrollningsspeglar
 Ler mot systemen hennes ljusa bild.
 Ömt de bägge då i natten tala
 Med varannan trösterika ord.
 Såren ömsesidigt de **hugsvåla**,
 Och på modrens arm, i **sanslös** dvala,
 Vilar, mätt av gråt, den mörka jord.

Icke av tid och rum de levande

Icke av tid och rum de levande andarne fångslas;
 Lyda blott kärlekens lag. – Drömmen mig detta har lärt.
 Ty då, vid Månens sken, i den tysta förlamande dvalans
 Armar min tröttade kropp sjunkit, och **Fantasos' barn**,
 Dunkelbevingade gossar, i dans omflögo mitt läger,
 Själén, bevingad och fri, mäktigt ur fångelset bröt,
 Breddé sig älskande ut, så vitt som ekvator och poler,
 I sin mystiska krets, famna den ändlösa rymd;
Mängde sig djärvt i änglarnas **kor** och, med lekande händer,
 Kärlekens rosenband mellan **eonerna** knöt. –
 Adam med Eva firade då, i skuggan av Edens
 Palmer, sin brudnatt än; **Psyche**, ur bojorna löst,
 Sökte och fann sitt hjärtas **idol**, den himmelska Amor,
 Och försoningens stund slog i de Evigas sal.
 Åter jag var i min älskade däld, min älskade hydda,
 Och i ett glättigt *Nu* byttes mitt heliga *Förr*.
 Likt Fullmånens, min bild från källans spegel tillbaka
 Då i sin urlans log, stilla och broderligt huld,
 Medan kring lockarnas fladdrande guld den himmelska fridens
Genier, ljusets släkt, bundo av liljor en krans.
 Stjärnan, som länge av moln var betäckt, framtindrade åter.
 Smyckad av rosor och **myrt**, under syrenernas valv,
 Glänste mitt jordlív's drömda objekt, den älskade tärnan;
 Ömt hon mig räckte sin hand, prydd av förlovnings ring.
 Öppen var templet's port. **Altaret** av blommor bekransat.
 Klädde till kärlekens fest, änglar, i mänskogestalt,
 Stodo omkring oss, en väntande här. Ren klockorna sjöngo,
 Och till den älskade så talte min bävande röst:
 »Kommen, o dyrkade Vän! är den festliga stunden. O, **ilom**
 Att i den Eviges hus svärja ett evigt förbund!« –

Teg. Då öppnades skyn, och en Mö, vitslöjad, ur molnet
 Sänktes, **Amanda** lik, icke Amanda likväl.
 Stjärnor bepryde dess flygande hår, dess rodnande gördel.
 Stolt **Serafinnan** mot mig sträckte sin heliga famn.
 Och vi ej funnos bland mänskorna mer. Som fordom med
 Kämpen
Olger till himmelens sal, flög hon med Skalden till Gud.

Impromptu till överste Kock, kommandant i Kalmar, vid ett glatt tillfälle

Hurra, skål för kommandanten,
 Hurra, skål för värden!
 Punschen, klar som daggbiljanten,
 Skimrar i vårt glas.
 Denna jord bebos av flärden,
 Allting går på skruvar –
 Säj, vad då vårt liv förljuvar?
 – Punsch och sång och ras!

Överste Kock
 På allmänt väl blott syftar.
 Ölkannans lock
 Den hedersmannen lyftar,
 Dricker till det värda laget –
 Jag blir full i draget,
 Vinet är för **plumpt** tilltaget
 I vårt dryckskalas.

Ej kring Kalmar längre **Dansken**
 Hotande sig lägrar,

Och Kung Karl ej kastar handsken
 Åt Kung Kristian mer.
 Vinet dricks ur lugna bägrar,
 Sköna flickor vanka,
 Lätta som poetens tanka,
 Gata opp och ner. –

Men – det är sant –
 Hemsorger dock oss störa.
 Herr Kommendant,
 Vad fan är väl att göra?
 Ack! lät glasen slå reveljer,
 Byggom av buteljer
 Batterier opp – jag sväljer
 Och åt ödet ler!

Livets kväljande bekymmer
 Frukta ej kanoner,
 Sorgens djävul icke rymmer
 För en bajonett.
 Blott för glasens segertoner,
 Blott för punschens ånga,
 Fly, långnäsiga och vrånga,
 Satan och hans ätt.

Skål! då herr värd,
 Tack för den fyllda bålen!
 Livet är flärd
 Men allvar denna skålen.
 Låt oss då ej längre fjumla,
 Duktigt ska vi rumla
 Under bordet sedan tumla
 På svenskmannasätt!

Improvisare

Gustafs Skål!

Kring fältet skiner aftonsolen,

I vår bål

Sig speglar hela polen.

Gustaf snällt

I glasen punschen håller.

Tuppen flaxar, hunden skäller,

Strömberg hamrar gällt.

O, hur kär

Är oss den saft i glasen pärlar!

Brödrens här

Kringfladdrar den, likt fjärlar.

Eckerlund

Ses själv med glädje dricka,

Sjelva Henrik ser jag slicka

Glättigt sig om mun.

Jenny stum

Vid fönstret och sin båge sitter,

Nålen krum

Ett styng ej göra gitter.

Gud vet, vart

Den flickans tanke svävar;

Drickom, fast magneten strävar;

Kniberg kommer snart.

Gustafs Skål!

Kring fältet skimrar aftonsolen.

I vår bål

Sig speglar hela polen.

Låt oss nu
Tacksägelse då dricka;
Tänkom sen var på sin flicka,
Henrik, även Du!

Jägaren

När dagen gryr,
Straxt Jägarn flyr
Från bäddarna i skogen ut,
Och ungdomsvarm,
Med senig arm
Han skakar jaktens spjut.
Med ömma hopp,
Från bergens topp
Aurora spanar honom opp.
Sin tår
Hon sår
I Jägarns dunkla hår.

Guldlockig, fram
Ur ekens stam
Dryaden tittar djärv och glad.
Med eldad håg
Ur källans våg
Sig höjer en Najad.
Dianas mö
Själv van att strö
Med blodets rosor fjällens snö,

Nu ser
 Och ler
 Från klippan bifall ner.

När kvällens hand
 Kring himlens rand
 Rubiner, guld och blommor sår,
 Från dagens krig
 Sin krökta stig,
 Till hemmet Jägarn går.
 Glad, som i dans
 Och högtidskrans,
 Han rovet bär på blodig lans.
 Jo! Jo!
 Vad ro
 Nu väntar i hans bo.

Ack! öm och kär,
 I porten där
 Står flickan, röd som österns sky,
 Kring barmen täckt
 För vädrens fläkt
 Dess silverlockar fly.
 »Han var ej sen!
 Ack! lansen ren
 Jag glittra ser i Månens sken
 Så klar!
 Jag snar
 Om halsen honom far!«

Jägarens stunder

I.

MORGONEN

Än världen tiger.
 Ej fågeln kväder
 I lindens topp.
 Aurora stiger
 I purpurkläder
 På bergen opp.
 Rodnande, lik [Aurora](#),
 Öppnar min hulda Dora
 Sin blick, mot älskarns vänd.
 Länge må Solen dröja
 Guldacklan än att höja;
 Den sol mig lyser, ren är tänd.
 Med kyssar, Dora!
 Begynnom dagen
 Och slutom den.
 En gång förlora
 Vi grymt behagen
 Av kärleken.
 Mäktigt från skogens tallar
 Jakthornet redan skallar,
 Mig vänta mina Bröder ren.
 Lastad av rov tillbaka
 Komma jag skall, o maka!
 Vid aftonrodnans bleka sken.

2.

MIDDAGEN

Här vid källans silvervågor,
 Här av popplarnas förbund
 Skyld för middagssolens lågor,
 Vill jag lägga mig en stund.
     Snabbe som åskan, som ilen,
     Tröttade hundar! er vilen
     Vid er behärskares fot.
 Ljuvt vill han slumra vid popplarnas rot.

Festligt darrar trädens krona,
 Blomstren andas himmelskt väl.
 Källa, löv och väder tona
 Hulda känslor i min själ.
     Sinnena ljuvt sig förlora –
     Älskade bild av min Dora!
     Vänligt du kommer, och ler,
 Kysser min panna, i ögat mig ser.

O att maktens purpurkläder,
 Kungars diadem jag bar,
 Ägde folk och land och städer! –
 Ack! mitt hjärta blott jag har.
     Detta åt Dora jag givit.
     Evigst den frommas det blivit –
     Skulle jag taga igen
 Vad som högtidligt jag skänkt åt min vän?

Dig, o Dora! ingen kvinna
 Från min kärlek skilja kan,

Själva kärlekens Gudinna
 Ej i mig Adonis fann.
 Fåfångt från himmelens bana
 Kogerbehängda Diana
 Nedsjönk på jägarens stig –
 Eos! din guldvagn ej bortförde mig.

3.

AFTONEN

Kvällen glesa flor av töcken
 Över våra ängar drar,
 Och bland östra molnen rullar
 Cynthias blanka silverchar.

Tyst i säkra nästen vilar
 Fjäderskaran par och par;
 Endast näktergalens klagan
 Lockar än av echo svar.

Mödosam min färd i skogen,
 Men av seger krönt den var,
 Och gudomligt ljuva nätter
 Följa på besvärets dar.

Ren jag ser det stilla tjället,
 Där i bäddarnas förvar,
 Vid Auroras purpurlågor,
 Jag min flicka lämnat har.

Röken milt åt höjden stiger,
 Och Selene, ljuv och klar,
 Rutorna i hyddans fönster
 Lätt med silver överdrar.

Lågor genomfladdra själen.
 O, vad tjusning mig betar!
 Hjärtat klappar, vill ha vingar,
 Kan med möda hållas kvar.

Ren jag nalkas offerstället,
 Porten ren man öppnat har,
 Och den lågande Prästinnan
 Hänryckt mig om halsen far.

Jägarvisa

Lustig i skogen är Jägarens levnad
 Lustig som Krigarns i slaktningens brak
 [...]

 Hungren hans Vällust och Himlen hans tak.
 Källan hans törst med Kristallvågen släcker,
 Daggen med pärlor bekransar hans hår,
 Vinden med rosor hans kinder betäcker
 Skogsbrudens hjärta för ynglingen slår.

Ofta då jägarn i aftonens timma
 Vilar i skygd av en susande Ek
 Ser över träden hur stjärnorna glimma
 Lyssnar på **Orrarnes tonfulla lek**,
 Smyger i Skinande kläder Gudinnan
 Sig till hans sida, så kärlig och varm
 Smeker hans kinder, den retande kvinnan
 Blottar sin höga sin glänsande barm.

Ofta i bergets förborgade Kammar
 För hon den unge med ledande hand.

Valvet i silvrade lampor där flammar
 Speglar där skimra i lampornas brand.
 Pärlsatta skålar där porsölet jäser
 Milt åt hans brinnande läppar hon bär
 Slår på sin Harpa och runkvädet läser
 Över hans vilande blanka gevär.

Lustigt är ock att från härnad i skogen
 Ila åt hemmet med skyndande fot;
 Flickan den väntade kärlig och trogen
 Ilar med klappande hjärta emot,
 Livar med kyssar den tröttade Jägarn
 Manar förtroligt till nöjenas krig
 Lossar opp kogret och fyller i bågarn
 Reder en Brudsäng åt Jägarn och sig.

Lutad till jorden för middagens lågor
 Odlarn vid plogen må lugnt skrida fram
 Seglaren kämpa mot vindar och Vågor,
 Herdarne öva i Skogen sitt glam,
 Frossaren vänjas vid lastade borden
 Kungen i purpur förtäras av sorg.
 Lycklig är Jägarn. Hans rike är Jorden
 Skogen hans gröna och åldriga borg.

Vingade Spelmän dess salar ses fylla
 Skyhöga tallar som pelare stå
 Morgon och afton dess Väggar förgylla
 Höglåa Himlen är tak däruppå,
 Tusende Kronor i taket ju brinna
 Tuvan har rodnande druvlika bär
 Skummande Viner i källsprången rinna
 Blommiga Sängar stå bäddade där.

Stolt som en Konung bland Kämparnes skara
 Jägarn i **leding** med **kopplet** ju far.
 Härnadens fröjd utan härnadens **fasa**:
 Se vilken förmånsrätt Jägaren har.
 Hundarnes härscri i klyftorna skalla
Dvärgarne härma där jakthornens tjut
 Dräktiga hjortar för skotten ju falla
 Ulvblodet stillar de törstande spjut.

Knibergs Ölandsfärd

Böljan mot stranden brusar;
Vädret dess yta krusar,
 Skyarne, like busar,
 Stå på **fästet** opp.
 Morgonens rand förtjusar;
Jenny till fönstret rusar.
 Redan i vinden susar
 Mången blå **salopp**.
 Kniberg, res! Himmel, vad smärta
 Bör ej nu träffa hans hjärta!
 Själv är han kärer,
 Jenny är tvärer,
 Ler åt hans låga,
 Suckar och plåga,
 Vill ej med Adolf följa bort till Ölands strand.
 Ej Jennys hand
 Har krönt hans hopp.

Berggren tar morgonsupen:
 Listig som en försupen

Gråmunk, han fuktar strupen,
 Sig om hakan tar.
 Ren på de blåa djupen
 Gungar den röda slupen;
 Kniberg, av gastar nupen,
 Opp från bädden far,
 Ser åt skyn. Sänkt är Orion,
 Venus gömd. Modig som Bion
 Händren han tvager,
 Byxorna drager
 Högt upp på låren –
 Torkar av tåren,
 Går ut och glömmar hatten. Kors, vad han blev kär!
 Hans hjärta är
 Hos Jenny kvar.

Jenny i fönstret sitter,
 Smyckad av tårars glitter.
 Saknadens stund är bitter –
 Jenny blev ej vred.
 Hunden ur dvalan spritter,
 Lärkan begynt sitt kvitter.
 Kniberg, så mild och vitter,
 Går åt färjan ned.
 Ack, hans blick Jennys nu råkar;
 Kärlekskval hjärtat förbråkar.
 Kniberg står stilla,
 Tårarne trilla.
 Jenny är polen,
 Jenny är solen,
 Kring vilken Knibergs tanke gör sin orbita.
 Ja, Kniberg, ja,
 Dig nu bered!

Färjan är redan fuller:
 Järngrytor, smör, kastruller,
 Kroppkakor ligga huller
 Buller om varann!
 Rörd, bron med klang och buller
 Dånar som av patruller;
 Kärngarne stupa kuller-
 bytta. Dem tog fan!
 Kniberg står redan i båten;
 Jenny mer kväver ej gråten.
 Henrik ej gråter,
 Gullharpan låter.
 Skål, kära syster,
 Tonfull och yster!
 Åbrantskan själv förundras över Henriks fröjd.
 Nu är han nöjd;
 Sitt spel han vann.

Kom att för vår Fröja

Kom att för vår Fröja
 Tända dina rökverk, kom och följ med oss!
 Kom! Amors bloss
 Dig vinka ren.

Landsbygden

Kom, o [Amanda](#)! kom i landets skuggor,
 I [Sylfers](#) luft, i fridens hembygd, åter!
 Med fromma händer dukar där Naturen
 Ett blomsterbord för alla väsen upp,
 Och änglatungor viska mellan löven.

Kom, o [Amanda](#)! räck mig liljehanden,
 Den späda hand, vars tryggade besittning
 Min drömda himmel var i forna dagar,
 Min falska religion. Ack! innan själen,
 Sömnvandrande, ur Kristi salar nedsteg
 I tidens natt, i [Demiurgens](#) molnvärld,
 Hon drömde redan denna rosendröm,
 Och dig allena sökte hon därnere.

Räck likväl nu, förutan tvekan, handen.
 Min värld är dömd. Ej är du kvinna längre,
 Och jag ej man. Guds barn vi äro båda,
 I snövit oskuld klädda bägge två.
 Rent är mitt hjärta. Kvalens långa skärseld
 Till himlens altar det ånyo invigt,
 Och över stoftet svänger döden snart
 Förlåtelsens och fridens ljusa fana.
 Ja, kom att [menlöst](#) vid min sida dröja,
 På gräsets bäddar under [poppelskjulen](#),
 Att dricka blomstrens [nardusdoft](#) och lyssna
 Till bäckens sorl, till fågelns brölloppssång.
 Med flärdens lyra jag ej mer dig hälsar.
 Flydd är den tid, då varje träd i skogen,
 Då nymferna i Mälarns alla grottor

Genljudade, vid harpans klang, Amanda!
 Och jord och himmel buro hennes drag.
 Bräckt är den lyra, vilken du besjälat.
 Bland grus och spillror av min lyckas tempel
 Hon med **idolerna** förkrossad ligger,
 Och ingen trollkonst strängar mer dess barm.
 Blott dova klockors **psalmodier** ljuda
 I mina öron, varje gång från höjden
 Hänryckningens **aspekter** mig bestråla.
 Likkistor blott i mina drömmar skymta,
 Ej **Gratiers** dans i månbeglänsta ängar,
 Ej flickors gång vid **krumma** bäckars rand.
 Nej! inga offer mer åt **vanskligheten**
 Jag tända vill. Amanda! dina rosor,
 Likt mina hopp, förblomstra ock en dag!

Ja, sköna Helgon! ej till flärdens lekar,
 Nej, till betraktelsens och fridens **sabbat**,
 Jag bjuder dig i gröna tempelsalar
 I bygdens famn. Ej **Afrodite** tronar,
 Den rosengördlade, violbekrönte
 Gudinnan, där. Ej **hennes svanor** simma
 På flodernas kristallevåg, ej kuttra
 I lundens sköte hennes duvor mer.
 Ett dunkelt kloster, helgat åt Maria,
 En **Götisk** kyrka är naturen vorden.
 Högt vilar där på bergens **kolonnader**
Azurens valv. I stjärnornas församling
 Predikar Månen, prydd av ljusets **mitra**,
Serafiskt klädd i vita mässedräkten,
 Och morgonsolens gyllne krucifix
 På österns rika högaltare blänker.
 I lunden klinga näktergalens psalmer.

Andäktigt lyssna blommorna. De luta
 Mot jorden tankfullt sina huvud neder,
 Och daggens ängel, förd på [nardusskyar](#),
 Viggvatten stänker över ängens folk.

Ja, kom, Amanda! läs med mig [det nya
 Förbundets bok](#), på varje blad i skogen.
 Än profeterar i naturens tempel
 Den Helige. Än över [Sichars-brunnen](#)
 Han sitter tänkande, då middagsstrålen,
 Med lodrätt sken, förbränner dalens liljor.
 Än livets ord och salighetens lära
 Från bergens höjder väldigt Han förkunnar,
 Än källans vatten mystiskt Han förvandlar
 I [druvors blod](#), och spisar underbart
 I ödemarken trötta vandringsmänner.

Luna

Ren ägde sömnen mänskorna och djuren.
 Med rosenkinder, över klippans topp,
 Ur havets vågor trädde [Luna](#) opp,
 Lik [Venus](#) nyss [av oceanen buren](#).
[Olympiskt](#) brann dess anlet i [azuren](#).
 »Så skall, o Gudar! – viskade mitt hopp –
 Min lyckas stjärna ock en dag stå opp
 Och glädjestrålar sprida kring naturen.«
 Vid denna suck en sorgsen midnattsvind
 I trädens kronor skogens vila störde,
 Och molnet gömde Lunas rosenkind.

I vinden jag min **Genius** viska hörde:
 »Ej **dårligt** sök din levnads tankbild här!
 Lik Månens ljus, han själv ett minne är.« –

Månen är Solens bild

Månen är Solens bild, av den sorgsna jorden betraktad,
 Där hon i enslig natt sitter från älskaren vänd.
Barnet av Frigga och Oden han är, en leende Balder;
 Fadrens gudomliga drag strålar han vänligt igen.
 Därför när **Ljusets Drott**, med **den långhänträffande Gungner**,
 Fjärran i snöklädd Nord, krigar mot **Tursarnes** ätt,
 Skådar **hans höga Gemål** den heliga panten, och gråter;
 Ack! ty för **Gullveigs** sång darrar dess hjärta ännu. –
 Flicka! begriper du nu, vi Månens kristalliska skimmer
 Lyser så vänligt din dröm, lockar så magiskt din själ? –
 Gåtan skall lösas snart. Den solbild nu du betraktar
 Snart i ditt sköte skall le, bytt i ett lekande barn.
 Hoppas dock ej att **Nornornas** dom, du mer än Gudinnan,
 Undgå. Balder skall dö – slukas av ulven din Gud.

Mänskliga Livet

Som modiga örnen i molnen försvinner,
 Som klingande vågen bland liljor förrinner,
 På blixtrande vingar så livstiden far.
 Som Nordan förhärjar den gulnande linden,
 Som vissnade rosor bortandas av vinden,
 Så flykta de fröjder, som krönt våra dar.

Förgäves i Magiska spegeln du visar
 Vår **fortid** o Minne! – förgäves du prisar
 Förlorade nöjen och flydda behag –
 Som nejderna mörkna i aftonens dimma,
 Så flykta de lysande **hamnar** där glimma
 Och glömskan fördunklar vart tjusande drag.

Du lutande son av de framfarna åren
 Med fårade pannan och silvrade håren
 Var äro de fröjder ditt liv gjorde sällt?
 Du stöder dig trött mot den vacklande staven,
 Och skådar tillbaka från randen av graven
 Förvånad och tårfull på härjade fält.

Numera ej lätt som den flyende hinden,
 Med **pärldagg** i håret och rosor på kinden
 Du leker i barndomens lyckliga dal.
 Ej längre i skuggan av susande tallen,
 Med kransade lockar, på blommiga **vallen**
 Du suger, bland vänner, din fyllda Pokal.

Ej längre Du följer din rodnande flicka,
 Dess skugga ej olik – försmäktande blicka
 Ej mer dina ögon på tjuserskans barm.
 Ej mera du övar den slaviska Läran
 Som leder på **törnen** till guldets och äran
 Och köper dig lyckan med strider och harm.

Och himmel! jag som i blomman av åren
 Förskjutes av glädjen och mognar för båren,
 Vart flydde det hopp, som förtrollat min stig?
 Vad **båta** de gyllne **Fantomer**, jag slutit
 Till klappande hjärta – de suckar jag gjutit
 För diktade fröjder, som lovades mig?

Ej längre fördjupad i framfarna tider
 Jag drömmer om Fädrens gigantiska strider
 Och talar med hjältens strålkransade hamn.
 Ej längre i skuggan av susande häckar,
 I kyliga grottor och sorlande bäckar,
 Jag trollar [Arkadiska mör](#) i min famn.

O! mäktiga visdom! Från himmelens salar,
 Besök mig i törnfulla, nattliga dalar,
 Med sanningens strålande fackla i hand.
 O led mig på färden till sällhetens stränder!
 O laga, att ögat en tårblick ej vänder
 Med [smäktan](#) tillbaka på blånande land!

Nikon och Heliodora

Efter A.W. SCHLEGEL.

Mild daggen sänks, av kvällens anda [buren](#),
 I oceanen vilar [dagens tärna](#),
 En helig tystnad härskar kring naturen,
 Och alla väsen hylla sömnen gärna.
 Men liksom skeppets styresman [Arkturen](#),
 De kära följa dig, o [aftonstjärna](#)!
 Och ljuv, som brann i nattens famn [Aurora](#),
 Mot Nikon svävar hans Heliodora.

Mot Nikon svävar hans Heliodora,
 Av mäktig kärlek förd i nattens timma.
 Den kyska flickan rodnar, som Aurora,
 Och blyga tårar på dess kinder glimma.

Sin kalk nu sluter varje barn av Flora
 Vid stjärnans blick och kvällens kulna dimma;
 Blott kärleksblomman fullare sig höjer
 I natt, som mystiskt över jorden dröjer. –

NIKON.

I natt, som mystiskt över jorden dröjer,
 Jag möta skall min dyra älskarinna.
 Förr tadlets ilska villigt hon förnöjer,
 Än låter vännen längre hopplöst brinna.
 Ren lövets prassling hennes ankomst röjer,
 Och krönt av rosor nalkas min Gudinna.
 Din älskling, hulda! flyger till ditt möte,
 Att kärleksfull sig kasta i ditt sköte.

HELIODORA.

Att kärleksfull sig kasta i ditt sköte,
 Ej kunde mer den blygas motstånd båta.
 Ej nedrig vällust för mig till ditt möte,
 Nej! Kvinnans fröjd att ömt sig överlåta. –
 Om brottsligt, Nikon! du en dag försköte
 Mitt trogna bröst och lät mig ensam gråta,
 Då, innan långa kval mitt liv fått släcka,
 Må döden här sin bittra kalk mig räcka!

NIKON.

Må döden här sin bittra kalk mig räcka! –
 Nej! är det straff, att i din famn den tömma! –
 Må, skild från dig, hans fador mig förskräcka,
 Om jag min kärlek nånsin kan förglömma!
 Varför mot skyn ett tårat öga sträcka?
 Låt dina sorger bort med vådren strömma!
 En salig glömskas vallmodoft omfläktar
 Det bröst, som rusas av Idalias nektar.

HELIODORA.

Det bröst, som rusas av Idalias nektar,
 Ej känner fruktan eller tvivlets plågor.
 Som när **sefyren** i dess slöja fläktar,
 Så retas det att svalka sina lågor.
 I lustans flod begäret, som försmäktar,
 Till badet lockas i dess silvervågor.
 I flodens djup sig himlavalvet målar,
 Och mera öm var stjärna återstrålar.

NIKON.

Och mera öm var stjärna återstrålar,
 O Heliodora! ur ditt ögas stjärna. –
 I Solens klarhet du om dagen prålar,
 Jag kan din fågning blickar endast **ärna**;
 Men när i skuggor natten himlen målar,
 Då ler du ljuv, som vilans stilla tärna,
 Och trygg jag ser de mildrade behagen. –
 Från Kärlekguden är **hans bindel** tagen.

HELIODORA.

Från Kärlekguden är hans bindel tagen,
 Att runtomkring sig han sin bild kan röja.
 Den rädda Västan suckar, ömt betagen,
 Och tjusta **ångor** sig från blomstren höja.
 Med sakta ljud, o källor! ömt I klagen,
 Och buskar kärligt sig till buskar böja.
 Allt högre tjusning tyckes uppenbara
 Av näktergalar en melodisk skara.

NIKON.

Av näktergalar en melodisk skara
 Jag hör för nöjets överfullhet kvida,

Och luftens droppar sig i fallet para
 Med rosendoftet nattens ängar sprida.
 Som våra stämmor ljuvt varannan svara,
 Så ljuvt må läppar nu mot läppar strida.
 I kyssars brand, som mot varannan bäva,
 De ömma andar till förening sträva.

De ömma andar till förening sträva.
 Hör upp, min sång, att stamma kärleksruset!
 De sälla offer **Cyperns makter** kräva,
 Vid porten lämna de av gudahuset,
 Tills ur sin tysta helgedom de sväva
 Förklarade och nya fram i ljuset. –
 Med **löje** och med rodnad fann Aurora
 Nikon vid barmen av Heliodora.

Näktergalen

Sköna Flicka! Näktergalen,
 Som, i nattens dunkla timmar,
 Fyller parkerna och dalen
 Med sin tungas silverljud,
 Ej lik **Junos fågel** glimmar,
 Ej i svanens vita skrud.

Örnen lik, på spända vingar,
 Kring **Olympens** blåa salar
 Ej han svävar – ej han bringar
 Hämnadens blixtnad åt **Gudars far**;
 Ej till **Cyperns** myrtendalar
Fröjas lätta vagn han drar.

Skild från strider, glam och lekar,
 Den förkastade sig gömmer
 I en magisk natt av ekar,
 Undan Solens grymma sken,
 Och i stilla svårmod drömmer
 På en dunkel, lövrik gren.

Men när dagens buller tiger,
 Stjärnans guld i azurn lågar,
 Luna fram på valvet stiger
 Och försilvrar ängens å;
 Då han vaknar, då han vågar
 Sina ömma driller slå.

Och hans kärlekssuckar sväva
 Musikaliskt genom lunden.
 Straxt på flickans kinder bäva
 Pärlor av en himmelsk gråt; –
 Står, av hemlig vällust bunden,
 Vandrarn på sin öde stråt.

Mig, Amanda! Himlen givit
 Liv och anda, själ och tunga.
 Flicka! jag har skapad blivit
 Endast för att prisa dig.
 Jag kan älska, jag kan sjunga –
 Fordra icke mer av mig!

Näktergalen och rosen

Skön, i aftondaggens pärlor,
 Står den täcka purpurrosen,

Vid en månbestrålad källa.
 Över henne näktergalen
 Enslig sitter och melodiskt
 Klagar i den stilla natten:

»Blomstrens unga **Monarkinna!**
 Ljuva sinnebild av jordens
 Alla retelser och nöjen!
 Sköna Ros! vad mystisk trånad
 Lockar mig, från cedertoppen,
 I din **nardusånga** neder?
 Tystnad härskar kring naturen,
 Alla jordens skaror hylla
 Sömnens **vallmokrönta** spira.
 Mänskan, efter dagens strider,
 Slumrar i palats och koja;
 I sitt hem, på klippans hjässa,
 Vilar än den stolte örnen
 Från sin djarva fart kring Solen;
 Lejonsläktets rop ej mera
 Fylla skogarna med fasa;
 Trygg den bävande gasellen
 Lägrat sig på grottans mossa;
 Och bland lundens **sykomorer**
 Turturduvans klagan tystnat.
 Jag allena får ej blunda. –
 Mig en trånad utan like,
 Mig en namnlös kärlek tvingar
 Att, vid Månens bleka strålar,
 Vaka hos den unga Rosen
 Och i ömma silvertoner
 Hjärtats kval harmoniskt gjuta.

Allt av kärleken **besällas**. –
 Allt som älskar i naturen
 Lönas ock av återkärlek.
 Lärkorna, i morgonmolnen,
 Svanorna, på flodens vågor,
 Milt varannans suckar svara.
 Turtur, i den skumma lunden,
 Ropar ömt sin brud – hon kommer,
 Och på mandelträdet's grenar,
 Vaggade av **västanväder**,
 Hänger nu det såta paret,
 Ljuvligt brinnande i kyssar.
 Själur sig med själar ena,
 Kroppar ljuvt i kroppar smälta,
 Och begäret's gåtor lösas
 Av det söta ordet: *vällust*. –
 Mig en ousäglig längtan,
 Mig en hopplös kärlek drager
 Till den taggomvärvda Rosen,
 Och min glödande förtjusning
 Smälter bort i klagotoner.
 O! hur stolt, i nöjets purpur
 Och i daggens pärlesmycke,
 Sitter där min älskarinna,
 Döv för all min ömma klagan,
 Och åt falska västanväder
 Och åt yra **papilioner**
 Barmens skatter överlåter.
 Mina känslor, mina plågor,
 Delar ej den känslolösa!

Hulda Ros! mig dock förunna
 Vid din stjälk att ensligt dväljas,

Mätta ögat av din fågring,
 Andas dina nardusångor,
 Och i toners svall förråda
 Hur jag plågas, hur jag brinner.
 Ack! den silverröst, som tränger
 Ur mitt sönderslitna hjärta,
 Är min kärleks högsta vällust!« –

Så den späda näktergalen
 Klagar ömt i Orientens
 Paradisiskt sköna nätter.
 Så förtrollande, Amanda!
 Även jag, på veka lutan,
 Prisar dina blåa ögon,
 Svarta lockar, rosenkinder,
 Och i tomma kärleksdrömmar
 Sitter ensam och förtrollad,
 Medan våren kring mig vissnar,
 Och i flickans ljuva armar
 Andra nöjets **orgier** fira. –
 Dock, o hulda! om min lyra
 Äger blott en ton, som **hinner**
 Till din själ, – en ton, som lockar
 Pärlor ur ditt sköna öga,
 O! då brann på hjärtats altar
 Ej min rökelse förgäves.
 Triumferande jag blickar
 Då på stoftets vällust neder,
 Och den stela lagerkronan
 Blommar vänligt kring min tinning.

Resa, Amanda! jag skall

Resa, [Amanda](#)! jag skall till aldrig skådade länder,
 Dödens omätliga hem: icke du följer mig dit.
 Ej vid dess kopparport jag din hand skall trycka till avsked,
 Över dess mörka älv lyser ditt öga ej mig.
 O huru lätt att dö för ett hjärta, som älskar och älskas!
 Aldrig för svepning och grav bävade kärleken än.
 Dristigt han går att lösning på livets gåta begära,
 River med segrande hand svarta ridåen itu.
 Himmelska land han skådar bakom: [Arkadiska bygder](#),
 Sökte förgäves här, flyttas av aningen dit.
 Graven ett tempel är, när kärlekens rosor den smycka,
 Andars melodiska sång fyller dess heliga kor.
 Sörjande [Genier](#) luta sig ned över gravmonumentet,
 Helgon, med böjda knän, bedja för själarnes ro;
 Tills, i bländande glans, den stora, den eviga dagen
 Strålar i gravarnas natt neder och änglarnas röst
 Väcker de sovandes par, ljuvtklingande: »Vaknen, I vänner!
 Vaknen, I älskande två! Eden begynner sin Maj.
 Daggiga rosor i parkerna stå: att brytas av eder
 Vänta de: [livsens träd](#) blommor av njutning och hopp.«

*

Ljuv är de älskandes dröm: jag drömmer ej längre, Amanda!
 Hoppet för evigt och tron flydde med kärleken bort.

Rom

Elegi efter A.W. Schlegel.

Om vid **Parthenopes** yppiga barm Du andades livet,
 Kom nu på världens grav dödens Regering att se!
Väl över **Latiens jord** en molnfri himmel sig välver;
 Kärlig och safirblå bildar sig Roms Horisont,
 Där över slätten det härskar från **sju tornkransade kullar**
 Ända till havet här – där till **Sabinernas berg**.
 Men med drömmande gång en Ande av tänkande svårmod
 Leder Vandrarens steg, genom ruinerna fram.
 Av uråldriga tider och folk, i natten begravne,
 Orten har genljud än, stenarne minnen förbli.
 Jagad från himmelens tron, i tingens begynnelse, redan
Kronos ett rike här styrde i gyllene ro.
 Stolt sig då höjde din borg, **tvåpanniga Janus!** däruppe
 Sen årtusenden bär kullen än namn efter dig.
 Från **Arkadiens bygd**, en krigande Herde, **Evander**
 Flyttade sedan hit; **Amfitryoniades**
 Gästade efter sitt tåg på **Iberiens klippor** hos denne,
 Lade i klyftans djup neder, med straffande arm,
Cacus, grannarnes skräck, den eldutfåsande Rövare:
 Så en **cyklopisk** vild öken än Latium var.
 Äntligen svälla man såg de **frygiska segeln** och villigt
 Jämnade, landen inåt, **Thybris** sin mötande våg,
 Vetande väl det Ödet bestämt **den flyktige Troern**
Iliens aska att så, fruktbar på världsmonarki.
 Först dock **Lavinium** blev och efter Lavinium **Alba**
 Grundat; en dödlig än hade om Roma ej hört.
 Långsamt mot ljuset grodde dess **brodd**, och Ödet försökte
 Mycket därvid; ej gavs nånsin en väldigare.
 Älska måste först **Mars, Vestalen** föda, Varginnan

Först åt **en Kvinns barn** moderlig ömhet **bete**,
 Innan **den vigande plogens bill** omkring **Palatinska**
Berget en omkrets fick teckna för Romuli stad.
 Dock som Hercules förr i vaggan **Ormarna strypte**,
 Rom, omyndig och klen, visade redan sitt kall.
 De **tolv Örnar** som Romulus såg till höger vid dammen,
 Över jorden en gång skulle de breda sin flykt.
 Icke med våldskraft blott. Rom visste att döden förakta
 Dock med Lagar och Rätt livet det ärade ock.
Han som Asyln upplät, Lupercaliske Rövarers Stallbror,
 Ordnade Fäder, och själv fader **Quirinus** han blev.
Numa, Egerias vän, gav Tempel och Gudar åt Folket,
 Religionens kraft stödde och helgade allt.
 Hyddor än voro åt **Borgharne** nog, då för kommande ätter
 Driftigt sörjande ren många gemensamma verk
 [— —]

Suckan ur Stoftet

O Jesu! Du allena är
 Det ord, som våra själar när.
 Som **fästets** alla stjärnor blicka,
 I rymdens blåa jättesal,
 Mot en gemensam sol och dricka
 Dess evigt fyllda ljuspokal,
 Så livets alla ådror **kvälla**
 Från Dig, Du varelsernas källa!

I solars och planeters **hamn**
 Framstrålar, segrande, ditt namn.

Var blommas signatur i dalen,
 Var praktfull stjärnas majestät,
 Sefyren, åskan, näktergalen
 Och luftens örn bekänna det.
 Fast rummets Drottare oss befalla,
 Ditt kött och blod vi äre alla.

Ja, långt från jordens dunkla stig
 Vårt liv, o Herre! bor hos Dig.
 Se, därför finna vi ej vila
 På världens töckensvepta rund.
 Se, därför vi tillbaka ila,
 Likt Echos röst från klyftans grund,
 Och ingen timlig bölja mäktar
 Att läska anden, som försmäktar.

Dock blott från Dig, o Gudombloss!
 Vi skiljas – icke Du från oss.
 Sig fåfängt Jordens halvklot vänder
 Från Solens gyllne anlet hän.
 Planetens Gud sin eld än tänder
 I malmer, örter, djur och trån,
 Och underbart i stoftets drömmar
 Den forna dagens livskraft strömmar.

Bland dunkla skyar Månen går
 Och silver strör i guldets spår.
 Av minnets kyska jungfrustrålar
 Han kransas, sörjande och mild.
 På nattens altartavla målar
 Han den fördolda Gudens bild,
 Och med sitt ljus, i ambradalar,
 Tron, hoppet, kärleken hugsvalar.

Kring världens poler midnatt låg;
 Men Gud från sina himlar såg.
 För **släkter, vandrande i natten**,
 Sig tände då en härlig glans.
 Kring berg och skogar, land och vatten,
 Den spriddes i **eterisk dans**,
 Och ängens alla blommor slogo
 Gråtögda blickar upp och logo.

Högt skallar nu i tid och rum
 Guds helga Evangelium.
 Halleluja! den gyllne stjärnan,
 Som tänder himlens alla ljus,
 Nedstrålar till vår Jord, och **tärnan**
 Bär Skaparn nu åt Jordens grus.
 O fröjd! allt är fullkomnat vordet:
 Sedd **Oromazes, mänska Ordet!** –

Vad säger detta helga Ord
 Åt vandringsmännen på vår Jord?
 »Ett kors är nyckeln till **mystären**,
 Den höga, outsägliga.
 Som korset famnar himlasfären,
 Så **JESUS** Tidens **Pleroma**.
 Blod, eld och vatten själen rena.
Fullkomlig Korset gör allena.«

Tanke och Känsla

Tanken är en örn. Med spända vingar,
 Från sitt hem på cederkrönta berg,
 Han mot Solens gudabloss sig svingar,
 Vinkad upp av glans och [azurfärg](#).
 Oförskräckt mot [himplens gyllne öga](#)
 Vänder han ett jordiskt ögas blick,
 Plöjer [etern](#), svävar kring den höga
[Segecharen](#) snart i trotsigt skick.

Känslans vita, oskuldsfulla duva
 Lämnar stilla sin cypresselund,
 Varje gång, då silvermånens ljuva
 Anlete beskimrar nattens grund.
[Städs](#) av nya himlar emottagen,
 Över bleka [midnattssolars kor](#),
 Ilar hon, av namnlös trånad dragen,
 Mot den höjd, där hennes urliv bor.

Fjärran bortom gränsorna för tingen,
 Bortom rymdens tempelvalv hon far,
 Vilar sen bland fridens palmer vingen,
 Skådar hänryckt alla väsens far.
 Mörkrets suckar bringar hon till ljuset,
 Tröstens svar hon för till kvalens strand,
 Och emellan himlarna och gruset
 Knyter så ett mystiskt rosenband.

Männ, o Jätte! Gudars borg du hinner,
 Om på berg du staplar berg? – O, nej!
 Tankens flykt i all dess spänning hinner
 Över [Demiurgens molnvärld](#) ej.

Känslan ensam till den sanna höjden
 Lyfter oss vid änglaharpors ljud;
 Känslan ensam ger den sanna fröjden,
 Känslan blott förenar oss med Gud.

Urania

Skaparen ensam satt i den gränslöst famnande rymden,
 Tänkte sin egen bild, tänkte sig mystiskt en Brud.
 Genast hon framstod, härlig och skön, lik den gyllene dagen:
 Blånande eter och ljus voro den slöja, hon bar.
 Stjärnor sig virade festligt till krans om dess strålande huvud,
 Solens omätliga ros krönte dess heliga barm,
 Och i dess glänsande hand log månens skimrande lilja:
 Sådan för Skaparn hon stod, sjönk i hans lågande famn.
 Straxt på den Eviges vink framblixtrade härar av Andar:
 »Andar med känsla och liv, Andar med tanke och röst,
 Sjungen», – så ropade Gud – »upp, sjungen vår eviga brudfest!
 Aldrig den ändas, hur vitt Tiderna rulla sin våg.«

*

Himmelens Dotter och Moder och Brud! I eoners eoner
 Skallar din bröllopssång, ljuder dig sfärernas dån.

Varningen

Tyst smyger Duvan, genom häktets galler,
 Ett himmelsbrev till **Kristi fångna brud**:
 »Vik aldrig, Flicka! för **den stolta Gud**,
 Som från **Seraljens Pleroma*** befaller.

Begapa ej den skimrande turbanen,
 Ej **doliman**, av guld och pärlor rik.
 Vid **Janitscharers** skrällande musik,
 Se ej den furstligt tågande **Sultanen**.

Beundra ej de feqa trälars skara,
 Som **nesligt** tillbe i hans gudafjät.
 Har du förglömt det blida majestät,
 Som fosterlandets nejder uppenbara?

En sol är Kristus. Han till alla låter
 Milt flöda kärlekens och ljusets tröst.
 Han till sitt hulda, genomstungna bröst,
 Som bröder, sluter sina undersåter.

Hemskt inom bommar sucka ej hans brudar.
 Barn äro de. På blomsterrika fält,
 Vid friska källor, under rosentält,
 De leka glatt, i oskuldsvita skrudar.

Snart krossas alla bommar, alla galler,
 Snart ryta **hämmande basuners ljud**. –
 Vik aldrig, Flicka, för den stolta Gud,
 Som från **Seraljens Pleroma** befaller!<

* Åstundar man se den sig själv förgudande **fenomenmänniskan** i högsta glansen av sin uppenbarelse, behöver man endast betrakta en Orientalisk Despot. En sådan människa är **det apokalyptiska Vilddjuret**, Syndens **inkarnation**, det från Gud avfälliga livets **objektivordna** idé. O, huru många Sultaner givas ej i Kristenheten!

Venus

Mitt öga fordom liv och tjusning födde
 Så vitt som **Helios** gyllne pannan vänder.
 Min gudom ledde konstnärns djärva händer,
 Min eld i skaldens helga sånger glödde.
 Man **Sabas rökverk** på mitt altar strödde,
 I marmortempel på besjungna stränder,
 Tills Jesus kom från obekanta länder,
 Och Mytens drömmar vid hans strålar dödde.
 I dok förbyttes straxt min blomsterkrona,
 För **rosengördeln**, virkad av **Behagen**,
 Jag omgav livet med ett kyskhetsbälte,
 Och, forna tiders villor att försona,
 I ödemarker jag, från denna dagen,
 Vid Månens sken, i ångrens tårar smälte.

Visa

En källa mild och klar
 Man lyckligt **upptäckt** har.
 Ett drickbart guld dess vatten är,
 Och gudaliv hon oss beskär.
 Namnet är Bål.
 Upp! drickom källans skål.

Cytheres myrten ser
 På böljans spegel ner,
 Och **Bacchi murgrön** flätar sig
 Om hennes bräddar, **friskar sig**

Liljorna stå
I nejden och se på.

Kring vågen svävar kvickt
Skämt, kärleksglam och dikt;
Och löjets *Cyperfjärlar* små,
På vingar, gula, röda, blå,
Flaxa omkring
Vår källa i en ring.

Bland *unga lekars kor*
En nymf på djupet bor.
Med rosor kransar hon sitt hår,
En fuktig harpa dovt hon slår.
Fröjd är dess namn!
Ren öppnar hon sin famn.

Hit gammal vänskap går
Och nya krafter får.
Här älskaren med sårat bröst
Ur stora ölglas hämtar tröst.
Svartsjukan själv
Blir vit av denna älv.

Ja bättre hälsovåg
Man ej på jorden såg.
Allting här botas – *hysteri*,
Sten, gikt, *podager*, *pleuresi* –
Själva bror Död
Blir åter sund och röd.

Så *skridom*, hand i hand,
Då fram till bälens rand!

Slå i, Herr Brunnsvaktmästare!
Låt oss Er källas dygder se!
Namnet är Bål,
Upp! drickom källans skål.

Visa

Efter GOETHE.

På dig jag tänker, när *Aurora* prålar
I morgonskyn,
På dig, när Månens kyska bild sig målar
I källans bryn.

När dammets moln på vägarna sig höjer,
Jag skådar dig,
I nattens djup, då rädda vandrarn plöjer
Sin öde stig.
Din stämma hör jag, när bland rosor bäcken
Jag sorla hör;
Jag hör dig än, när ej i poppelhäcken
En fläkt sig rör.

Ja, älskade! hur fjärran du må vara,
Du är dock här.
Fritt över hav och Alper låt mig fara,
Jag blir dig när.

Våren en lovsång är

Våren en lovsång är, den Jorden offerar åt Solen.

Doftande rosor och löv bilda dess toner, dess ord.

Modrens sfäriska sång, hur skulle den hinna ditt öra?

Ett av dess smältande ljud är du, o Människa! själv.

Men på vårens **tapet** för ögat den himmelskt sig målar,

Och till betraktelsens fest vinkar i blomstergestalt.

O, hur älskar hon ömt, **den solomvandrade tärnan!**

Vänd från sin brudgums ljus offerar hon rökelse än,

Blyga violens doft för hans bild: den vänliga Månen;

Mäktigt i vintrens grav rör sig dess kärlek ännu,

Grönskar dess eviga tro, i den fjällbebyggande tallen,

Och i den blivande säd gror dess **besnöade** hopp.

Men då i **Vädurns bild den försonade Guden** hon skådar,

Vad hon i årets lopp anat och lidit och tänkt

Glimmar då allt i strålarna fram, en lysande guldskåp;

Blomma vid blomma i kor sjunger sin tigande hymn. –

Själ! du har även en sol för din kärleks levande kretslopp.

Arma! var är din sång? Var din gudomliga Maj?

Dock jag din jämmer förstår. **Världsfurstens metalliska spira**

Krossar var skapande drift, tystar de vaknande ljud.

Först när ditt jordiska liv i Solens kärlek förklingar,

Först när din börda av mull sjunkit till mullen igen,

Börja du skall i andarnas krets den oändliga sången

Och åt det första bland ljus föda en leende vår.

Sol och Planet ej finnas där nu; blott sanning och skönhet;

Själen och Skaparen där evigt betrakta varann.

Vän! i förödelsens stund

Vän! i förödelsens stund, när ditt inre av mörker betäckes,
När i ett avgrundsdjup minne och aning förgå,
Tanken famlar försagd bland skuggestalter och irrbloss,
Hjärtat ej sucka kan, ögat ej gråta förmår;
När från din nattomtöcknade själ eldvingarne falla,
Och du till Intet, med skräck, känner dig sjunka på nytt,
Säg, vem räddar dig då? – Vem är den vänliga ängel,
Som åt ditt inre ger ordning och skönhet igen,
Bygger på nytt din störtade värld, uppreser det fallna
Altaret, tändande där flamman med prästerlig hand? –
Endast det mäktiga Väsen, som först ur den eviga natten
Kysste [Serafen](#) till liv, solarna väckte till dans.
Endast det heliga Ord, som ropte åt världarna: »Bliven!« –
Och i vars levande kraft världarne röras ännu.
Därföre gläds, o vän! och sjung i bedrövelsens mörker:
Natten är dagens mor, Kaos är granne med Gud.

PROSA

Teser

1.

Den äldsta världen hade om Gud, Naturen och människan, kunskaper, mot vilka senare tidens **vishetskram** är **ett inte**.

2.

Dessa kunskaper voro onekligen följder av en Gudomlig uppenbarelse.

3.

De fortplantades först genom muntlig tradition; sedermera, då detta medel blev oanvändbart, genom hemliga Ordnar och en **typiskt** inrättad Gudstjänst.

4.

I Judendomens urkunder glimmar aftonrodnan av vishetens sköna dag.

5.

Lik aftonrodnan i Nordens sommarnätter glimmade hon ännu, när med Kristendomen en ny morgonrodnad uppgick.

6.

Solen lyser, men det vekliga släktet uthärdar ej dess sken. Därföre har Försynen betäckt henne med dimmor och moln. Vi hava dag, men se ej det eldklot, från vilket han utgår.

7.

I alla gamla folkslags hävder och **snilleverk**, vilka till våra dagar blivit bibehållna, finnas, ehuru merendels sparsamt, fragmenter av den ursprungliga kulturen.

8.

Endast vid Snillels gudomliga fackla uppletas de ur ruinerna.

9.

Denna fackla är tänd och vad hon funnit är följande: Att Gud, eller [den heliga Treenigheten](#), under formen av de tre identiska Naturerna, Elden, Ljuset och luften symboliserat sig i världen, och att från det härav uppkomne urelementet Vattnet utgått, vilket, såsom den ursprungliga materien, i likhet med all materia ej ägde kraft att själv uppehålla sig och verka, utan till följd av sin tyngdkraft fördes tillbaka mot sitt ursprung. Härav uppkom mellan vattnet och elden en strid, som [äntligen](#) slutades genom deras förening, och resultatet av denna förening blev vår jord och [alla mörka himlakroppar](#). Att de ur Guds sköte [emanerande](#) himmelska Intelligenserna, Andarne, förleddes av den nya, genom eldens och vattnets förmälning uppkomne organiska Naturens skönhet att därmed förena sig; att ehuru till följe av sin himmelska Natur bestämde att ur enheten frambringa mångfalden, de icke dess mindre, tjusade av [kreaturens fågring](#), i likhet med alla materiens oper, genom parning började att fortplanta sig: att slutligen Vattnets och eldens förening, såsom det ursprungligen före all tid varande syndafallet, försonas genom organismen; Intelligensernas förening med denna genom harmonien och kreaturens inbördes kärlek genom döden.

10.

Dessa satsar utgöra Kristendomens [esoteriska](#) sida, vilken, bland alla dess urkunder, i [Apostelen Johannes' skrifter](#) klarast genomskimrar sitt täckelse.

11.

[Gnosticisms exoteriska](#) läror, även sådana de av dess fiender blivit framställde, harmoniera bättre än något annat Teologiskt

System med denna esoteriska sidan; varav synes att samma Gnosticism varit delaktig av den ursprungliga i hemliga Ordenssällskap fortplantade tradition, således öst ur själva källorna.

12.

Läran om tvenne eviga grundprinciper, Ande och Materia, bör, så vida den verkligen funnits i Gnostikernas Religionssystem och ej snarare uppkommit av den senare [Manikeismen](#) nödvändigt anses som exoterisk, och en basis varpå deras religiösa [Fabellära](#) blivit byggd.

13.

Likväl om man antar att dessa principer ända från världens skapelse men ej förr [koexisterat](#), vilket även lärer varit meningen med allt vad gamla världen trott sig veta härom, blir denna Lära ovedersägligen sann.

14.

Guds fiendskap med materien bör så förstås, att då Materien endast är en negation av Gudomens förmåga att oändligt utsträcka sig i rymden, och följaktligen dess begränsning, Gudomen, vars eviga karaktär är rörelse och verksamhet, nödvändigt måste sträva att genombryta dessa [skrankor](#), vilket på intet annat sätt än genom [annihilation](#) av materien låter sig göra.

15.

Men Rymden är oändlig och Gud kan aldrig fullkomligt uppfylla densamma, ty i annat fall skulle Gud och rymden vara ett. Men Gud är även oändlig och hans oändlighet bör därför sökas i en annan riktning än utsträckningen i rymden. Denna riktning är Tiden, i vilken Gudomen, som [extensivt](#) ej kan genombryta materiens begränsning, gör det [intensivt](#) genom successiv upplösning av alla de former, vari han genom materien blivit fånglad.

16.

Om således den med gruset förenade intelligensen skall handla på ett med sin himmelska Natur överensstämmande sätt, d. v. s. likna Gud, måste hon, då ett återvändande till det ursprungliga tillståndet icke är möjligt, genom omdanande av all bestämning av materien, bringa sin himmelska och jordiska Natur till fullkomlig harmoni, eller vad som är detsamma, annihilera materien, därigenom att hon med Intelligensen göres identisk. Detta sker sålunda, att hon 1:o från all materia abstraherar den av Gud meddelade formen, 2:o från de således abstraherade formerna vidare abstraherar alla tillfälliga, genom materien bestämda modifikationer, så att den egentliga gudomliga grundidén ensam står kvar och 3:o i alla sina handlingar ingen annan regel följer, än denna grundidé.

17.

En försonad synd är något vida högre än blotta oskulden. Således om den ifrån Gud till materien avfallna Intelligensen fullkomligt iakttog de nämnde försoningsmedel hade hon genom sitt avfall ingenting förlorat, tvärt om vunnit, och vore även i anseende till sin jordiska Natur odödlig.

18.

Men detta är för [Fenomenmänniskan](#) alldeles [icke möjligt](#). Såsom ett alster av den ursprungliga synden, fortplantnings- eller rättare sagt parningsbegäret, födes hon till världen med detta begär, och [divergerar](#) således från dygden, syndar följaktligen och måste dö.

19.

Nu är döden eller organismens upplösning enda straffet för synden, och något annat straff därför kan icke rimligen givas. Således, ifall Intelligensen behörigt nyttjade 1:sta och 2:dra mom.

av de i 16 § angivne försoningsmedel, bleve det klart att hon efter organismens upplösning, även vore frikänd och försonad.

20.

Men då genom fortplantningsbegäret, i dess [verkställighet](#), en ny Intelligens tvingas att förmåla sig med materien, är det naturligt att ansvaret [utkräves av] de bägge Intelligenser vars för-
ening varit vållande härtill.

21.

Emellertid så vida de lämnat den genom deras Kärleksakt kroppsliggjorda Intelligensen medel i händerna att själv försona sig, äro de utan skuld, och blotta överlämnandet av ett sådant medel försonar dem i detta avseende själv.

22.

Dessa medel äro, som jag i det föregående sagt, skönhetssinnet och den religiösa kontemplation, och deras [Depot](#) är den alla saliggörande Kyrkan, en Kyrka vilken i förbigående ännu endast existerar som idé.

23.

Denna Kyrka varifrån medlen till den primära syndens försonande således hämtas kan med skäl sägas ensam förlåta denna synd. Alla därför, som ej leva och dö i gemenskap med denna Kyrka, måste gå oförsonade från världen.

24.

Då vidare denna Kyrka har makt att förlåta den ursprungliga synden är det solklart att hon även äger rättigheten att förlåta alla andra timliga synder, vilka endast äro [emanationer](#) från den första.

25.

Rättigheten att förlåta förutsätter rätt att straffa, och denna sistnämnda rätt att föreskriva lagar. Kyrkan äger således även denna. Härav följer att all rättsförfattning bland människor nödvändigt måste ha emanerat ur Kyrkans sköte och att den världsliga makten endast så vida gäller som den för sig [har] den andliga maktens [autorité](#).

26.

Det är således ett fel att åtskilja dem bägge. Så vida idén skall realiseras måste därför nödvändigt Kyrkan och Staten sammansmälta till ett helt och innehavare av den världsliga makten endast anses som Kyrkans [vasaller](#).

27.

Då Kyrkan endast är Depoten för de uppenbarelser om Gud, som skönhetssinnet och den religiösa kontemplation antingen själva lämna, eller genom en omedelbar [revelation](#) blivit deras egendom, är det naturligt, att ehuru Kyrkan äger rätt att föreskriva en yttre [ritus](#) och vaka över sina medlemmars moraliska förhållande, den likväl icke kan, utan att handla mot sin idé, förkättra eller för stridiga tänkesätt i Gudaläran, utesluta någon från dess gemenskap. Ty i annat fall vore icke Kyrkan vad hon onekligen är, en tjänarinna åt den religiösa kontemplation, utan dess behärskerska. Enda fallet då hon ägde en sådan rättighet vore det, då egentlig Ateism predikades, emedan jämte en sådan ingen religiös kontemplation kan äga rum. Detta hindrar den emellertid icke att i ett bestämt dogmatiskt System uppfatta sina idéer såsom en anvisning för hennes medlemmar på den väg, varpå Gud och det osynliga bör sökas.

28.

Den yttre Ritus som Kyrkan föreskriver måste nödvändigt harmoniera med den religiösa kontemplationens högsta resultat

och innefatta det allt ändligt omfattande Skönhetssinnets mest fulländade **objektivitet**.

29.

Så vida en Kyrka, sådan som den angivna, verkliggjord skall framträda i världen, måste den hava för sig en auktoritet. Idéns nödvändighet härledes ganska lätt ur förnuftsgrunden; men annat är en idé, annat dess realisering. En realisering fordrar nödvändigt yttre bevis, **så framt** man skall anta den för sann, d.v.s. överensstämmande med den idé, som den skall **objektivera**.

30.

Men denna auktoritet, i fråga om Kyrkan, kan icke vara någon annan än Gudomlig uppenbarelse. Alla Religioner grunda sig ock på det ordet Uppenbarelse.

31.

Gud uppenbarar sig i materien, men endast under formen av absolut passivitet. Jag menar icke härmed att Gud någonsin upphör att verka, ty en sådan tanke upphävd fullkomligt begreppet om Gud; jag säger endast, att hans verkningar i Naturen äro genom samma Natur så bestämda, att endast i förhand givna resultater därav kunna uppkomma. Den slutsats är följaktligen lätt dragen härav, att några mirakler, till sanktionerande av en i och genom tiden uppkommen och småningom sig realiserande idé, i den råa mening, vari allmänheten fattar ordet mirakler, alldeles icke kunna givas, och att materien, såsom negation av Guds absoluta förmåga, alldeles icke kan bli medel till någon **immediat** uppenbarelse om honom.

32.

Men ehuru Gud icke omedelbart kan verka på den abstrakt tänkta Materien, gör han det likväl medelbart, men detta kan

endast ske genom människan, såsom den förmedlande länken mellan Ande och Materie **participerande av** dessa bägge Naturer.

33.

[Gud verkar] på människan 1:o därigenom att han upphöjer hennes **intelligibla** Natur till **åskådning** [...] 2:o fritager henne i dess handlingar från all bestämning av materien, [...] Resultaterne av dessa verkningar äro Snille och [dygd,] Gudomens enda sanna uppenbarelser.

34.

[Men om] dessa verkningar endast stannade inom det emottagande subjektet, vore [de blott...] individuella, icke universella, och kunde således ej tjäna till stöd [för Kyrkan...], emedan begreppet om Kyrka nödvändigt medför begreppet om universalitet.

35.

Men alla verkningar av Gudomen äro produktiva, hava kraft att mångfaldiggöra, objektivisera sig. Följaktligen även de omtalde. Människans intelligibla Natur blir därigenom liksom havande med en Gudomlig idé, vilken den måste framföda, och det härav resulterande fostret är antingen ideellt, konstskönhet, snilleverk, eller reellt, Dygd, Heroism, moralitet i detta ordets högst bemärkelse.

36.

Således, i följd av allt det föregående, äga endast Snillet och Dygden rättighet att **konstituera** en Kyrka, emedan de allena äga för sig en gudomlig auktoritet, **och de Präster**, denna Kyrka äger, måste nödvändigt anses såsom av Gud kallade, smorde av den Helige Ande. (Jämför med denna Idé Judendomens Profeter, Persiens **Mager**, **Hetruriens Vates**.)

37.

Den omtalda Kyrkan kan således endast realiseras då, när Snillet och Dygden äntligen hunnit besegra dumhetens och egoismens månghövdade [hydra](#).

38.

Av en sådan realisering måste väl nödvändigt en Hierarki resultera, men i detta ordets högsta och Gudomliga bemärkelse. Det sämre måste sortera under det bättre; ingen verklig mänsklighet här i gruset är under andra villkor möjlig.

Not till ordet Maria

* Med detta från Katolicismens symbolik lånade namn, förstår jag här den ursprungliga Församling, eller Gudomens uppenbarelse genom levande med honom identisk mångfald. (Platos idévärld, Swedenborgs Stora Människa, den äldsta Kristna litteraturens änglavärld Pleroma, himmelrike, Schellings absoluta Totalität) På vad sätt, torde någon fråga, kan Enheten, såsom sådan, genom sin fullkomliga motsats, genom mångfalden, bli objektiv? Svar: genom mångfaldens harmoni, genom Skönhet. Anmärkning. Detta mångfaldens ursprungliga förhållande till Enheten är även i det härledda, blott skenbara Tillvarandet i Tiden och Rummet nämligen symboliserat. Så existerar t. ex. varje Solsystem endast [— —]

Hela det synliga Universum

Hela det synliga Universum är i själva verket ej annat än en symbolik av den moraliska Världsordning, som genom **Ordets andra Skapelse** bör organiseras. Ty likasom **Ordet i sin första potens** genom dess synliga agent och sinnebild Solen, samt det från henne **emanerade**, av Månen förmedlade Ljuset, i Vattnet eller Naturens kvinnliga princip, avlat alla fysiska organisationer; likaså har **samma Ord i dess andra potens, inkarnationen, förmedelst** den från detsamma utströmmade **kraften**, som med **svagheten** i kärleken blivit förenad, lagt grunden till **den intellektuella skönhetens organisation**. Härav uppkomma då tvenne skenbart olika världar, vilka dock i sin yttersta princip äro fullkomligen desamma; nämligen en fysisk och en moralisk värld, eller som Teologerne uttrycka sig, **tvenne Guds riken, Naturens och Nådens**.

Hos ingendera av dessa bägge världar finner man i deras närvarande skick fullkomlighet, till vilken de likväl tendera; hos bägge igenkänner man lätt en ond, destruerande princip, vilken av Orientens urgamla filosofi **merendels** blivit ansedd för en del av det Gudomliga Väsendet och således redan liggande inom själva fröet till all organism. Men detta är falskt. Vål kan det ej nekas att varje organism är skapad för att i en kedja bestämd av **metamorfoser** emanera ur sin princip och i densamma **immanera**. Men detta öde, alla kroppars och Andars ovillkorliga lag är på långt när icke något ont. Utan det onda i världen består egentligen däri att Idéerna varken i Naturen eller människolivet fullständigt uttryckas efter sina arter (**εἶδου**), det är icke uppnå sina **arketyper**, vartill orsaken icke kan ligga i naturen själva, ty dessas tendens är onekligen fullkomlighet, utan i en dem omgivande, hämmande och i förtid destruerande Natur. Skall nu en Art i Naturen kunna uttryckas, kan detta allde-

les icke ske genom något enskilt ting, utan arketypen måste för att härnere finna sin likhet, söndersplittras i en oändelig myckenhet av [individuer](#), av vilka var och en på sitt sätt är ett avtryck av någon bland Arketypens egenskaper. Och denna individualisering måste så länge fortfara tills någon av de härigenom uppkomna tingen fullständigt uttrycker sin arketypp, d.v.s. med honom blir identisk, och följaktligen evig likasom han. Innan detta inträffar måste alla individer oupphörligen förgås såsom på ett eller annat sätt avfalliga från sin allena livgivande princip.

Men vad är orsaken att inget enskilt ting fullkomligt kan upphinna sin förebild och med honom förenas likasom kroppen med själen? Eller med andra ord, [vad är ursprunget till det onda i världen](#). Så svår man alltid ansett denna fråga, så lätt blir dess besvarande om man endast givit akt på det föregående. Det ursprungliga avfallet från Gud är icke annat än produktionsbegäret eller det individuellas åtrå att bli centrum för en egen Skapelse, d.v.s. begäret att bli Gud, som aldrig kan uppfyllas, emedan inget skapat ting har liv i sig själv eller följaktligen kan bli principen till en hel, isolerad värld. Till detta avfall har icke allenast människan utan hela Naturen gjort sig skyldig och den är följaktligen dödens och förgängelsens herravälde underkastad, så länge till dess människan såsom den förmedlande länken mellan Idéernas och naturtingens värld med sin urbild fullkomligt blivit identifierad, och genom sitt [till följe](#) därav återvunna herravälde över kreaturen, återfört allt till den ursprungliga principen.

Med den nu antagne sats, att hela Naturen är från Gud avfällig, rimmar sig ganska litet vad jag straxt i början påstod, nämligen att det synliga Universum är en [förebildning](#) av den genom Ordets inkarnation grundlagda nya Världsordningen. Eller om man på en gång låter bägge satserna stå [härflyter](#) därav följande oundvikliga resultat att lika litet som den fysiska Naturen till följd av sina närvarande lagar kan upphinna fullkomlighet,

lika litet den moraliska. Vid detta resultat skulle det ock i evighet förbliva om icke Religionen vid detta tillfälle komme våra undersökningar till hjälp. Enligt densamma förhåller sig saken på följande sätt. Redan vid människans Skapelse iklädde sig Gudomen en organisk kropp; och människan själv är i sin princip icke annat än just denna första inkarnation; **också kallas Adam i Bibeln Guds Son**. Men snart avföll människan ifrån [Gud] och drog, till följe av sitt herravälde över Kreaturen, hela den organiska Naturen med i sitt fall. Också korrespondera de bägge världarne fullkomligt [med] varannan, och ingendera när den fullkomlighet vartill den likväl synbarligen är ämnad. Men den fysiska Naturens princip är Solen och den andligas Förnuftet. Dessa bägge från Gudomen omedelbart emanerade **agenter** motverka i var sin värld den onda principens inflytelse och förknippa de bägge avfälliga Naturerne ännu med deras källa Gud. En alldeles fullkomlig Skapelse, en sådan som till alla delar motsvarade de himmelska Idéerna därom, och åt dessa Idéer kunde likasom bliva kroppen; En sådan Skapelse, säger jag, kan åtminstone icke av Solens aktion på de **sublunariska** sfärerna åstadkommas; emedan all synlig organisation är helt och hållet avhängig av den osynliga; det vill säga, Naturens beskaffenhet är genom Mänskligheten betingad, och således måste den senare nödvändigt genom sin ordnande princip, förnuftets, förändras, innan [den förras förändring] kan komma i fråga. Men Förnuftet är icke annat än Människan själv, således söndersplittrat i ett oräkneligt antal av individer utan bestånd och enhet. Men förnuftets realitet är därför lika säker, om den än aldrig i sin absolutet framträder i världen, ty Idén är evig och uttömmes aldrig i sina produktioner. Också kan detta reella Förnuft eller Teologiens personliga Ord aldrig upphöra att verka i världen, och vi finna i alla tidåldrar omisskännliga spår av dess verksamhet. Därföre säger ock den Helige Johannes: Detta ljuset etc. – Men någon fullkomlig organisation av den moraliska världen

kan Ordet ej åstadkomma, så länge det ännu är skilt från den avfälliga människonaturen, och i följe härav var Ordets andra inkarnation nödvändig, vilken även skedde i Kristus. Om honom lär Evangelium att han för alla människors frälsning lät utgjuta sitt blod, likasom ljuset från Solen livgivande utströmmar till alla organisationer, och att varje människa, som med ånger över sina synder och under erkännande av sin ovärdighet härav, sitt Intet, d. v. s. på ett fullkomligt passivt sätt förmedelst den himmelska kärleken emottager detta blod, hon förnyas efter Guds beläte, det är emottager i själens innersta fröet till en ny människa. Alldeles så, ehuru i en högre sfär, som ljusets och Vattnets genom dunstkretsens av Månen beroende förmedling, verkställda förening frambringar det ursprungliga blodet eller cirkulationssaften, som är fröet till all organisation [— —]

Icke utan skäl har man ansett

Icke utan skäl har man ansett människans jordiska tillvarelse såsom en uppfostringsanstalt för ett tillkommande liv, i de högre sfärerna och inför Gud. Om så verkligen förhåller sig, kan hela den materiella världen ej vara annat än en symbolik av det högre livet, och människans ädlaste bemödande, så länge hon fångas av den sinnliga kroppen, blir då onekligen att i sin högsta mening läsa **tingens Signaturer**. Men äro naturtingen symboler av det översinnliga, så äro också alla krafter, drifter och begär som på dessa Naturting hava avseende, endast skuggor och **sub-lunariska diminutioner** av det himmelska livets tendenser. Och var och en som i materiens, Naturtingens Skapelser erkänner realitet, och genom denna realitet låter sina handlingar bestämmas, studerar ännu **Naturens bokstavslära**, kan ej ens upphöja sig till aning av någon Idé.

Hela den organiska Naturens ändamål är i gradvis klarnande **mystärer**, att uppenbara Människan. Således upptäcker man i djurrikets otaliga modifikationer icke annat än strävandet att genom en beständig gradföljd av organismer **äntligen** hinna upp till manliga [...] Likaså i växtrikets passiva alster [...] i en beständig **approximation** den kvinnliga Skönheten. Följaktligen [— —]

Bland allt vad mänskligheten äger

Bland allt vad mänskligheten äger dyrbart och värnadsvärt gives måhända intet som mera varit ett mål för det lättsinniga skämtets pilar, än den himmelska känsla som evigt förenar hjärta med hjärta och ur frivillig, ömsesidig uppoffring fram-trollar livets sällhet, intet heligt som mera varit skymfat än äktenskapskärleken. Huru många löjen hava ej i detta avseende blivit slösade, huru många handikter författade. Orsaken här-till, ehuru nära, ehuru avlägsen för forskningens blickar den än må ligga, förtjänar emellertid att framför tusende andra föremål, eftersökas och inses. Vad? är väl Hymen, denna som en Tyrann, som en mördare av all levnadsglädje så ofta avmålade Gud, i själva verket någon annan än den fullväxta, i pliktens spår vandrande Amor själv, vilken såsom nu mera väckt till fullkomligt medvetande av sin höga bestämmelse avklätt sin bindel och sina vingar? Eller med andra ord: äger det blinda, otyglade, mellan avgrunder svävande Nöjet, ett större värde än de stilla dygdernas, de fyllda plikternas fröjd?

Man skulle alltförmycket bedraga sig i fall man antog att de från tusende olika håll på äktenskapet slösade smädelserna, nödvändigt härrörde från mindre sedlighet hos smädarna själva. Otivelaktigt har fallet många gånger varit detta; icke alltid. Allmänna erfarenheten har beklagligtvis alltför ofta lärt att den blott juridiskt gällande föreningen mellan en [Man och en] Kvinna ingalunda bidragit till de bägge makarnes sällhet; att den tvärtom förbittrat deras liv och törnbesätt vägen mellan Hymens altare och graven! Huru ofta har man ej sett kransar, bundne i kärlekens blomsterdagar, straxt efter bröllopet förvissna, like dessa, som endast ämnades att pryda en fest! Vad under då om den från åtskilliga håll så högt prisade äktenskapliga sällheten även funnit sina tvivlare, om dessa, återopande sig på verklig-

heten gäckat de förälskades drömmar! – Emellertid **enär** de maximer, dem äktenskapets nyssnämnde motståndare antingen offentligt bekänna, eller likasom hemligen söka insmyga, uppenbart undergräva all sedlighet och förr eller senare göra alla denna Läras **adepter** förlustiga livets verkliga sällhet, så tror jag mig berättigad att mot dem uppträda i kamp. De vapen jag härvid ämnar nyttja äro icke de hos dem endast **övlige**, skämtets, utan den inför alla förnuftiga varelser mest verksamma, sanningens. Om det lyckas mig bevisa att de personer, vare sig dårar eller snillen, vilka bestrida möjligheten av den lycksalighet som av äkta makars förening härflyter, själve icke känna vari denna lycksalighet egentligen består (och jag således i detta avseende kan **jäva** alla deras utlåtanden), om jag åter för andra kan framställa vad denna lycksalighet är och kan vara, så har jag utfört allt vad jag vid detta tillfälle föresatt mig.

O! vilken outgrundlig mystär

O! vilken outgrundlig **mystär**, vilken djup förvånande hemlighet är icke kärleken emellan Gud och själen! Huru svindlar icke tankan vid randen av denna heliga avgrund! huru förintas icke all inbillningskraft, vid en enda blick i denna oändliga, av tusende Solar förgäves genomsådda natten. I alla Naturens kretsar älskar endast liken sin like: duvan i skogen ropar på duva, lärka i **etern** på lärka och fjärilen i sin flykt över **rosenvallarne** söker endast en Brud, gullbevingad och yr liksom han själv. Men här vågar **Kreaturet** med kärlekens offer nalkas sin Skapare, Synden närma sig till heligheten, och en Varelse som i sig själv är ett Intet, Honom som är Allt. O I arma Själar, med vad offer tron I Er kunna köpa den Eviges kärlek? Allt vad I ägen, själva den vörndnad och det tillbedjande som I honom **tillbjuden**, är hans egen skänk; **svaga, bräckliga käril** ären I, och kunnen av Eder själva ej giva annat än vad I redan förut emottagit. På vad eget förtrösten I då vid framträdandet inför den oändliga hemlighetens anlete? I ären ju intet, I haven ju intet, era tårar och ert elände undantagne.

Ljus och Skönhet **bemedla** all kärlek på Jorden: Sommaren älskar Solen och Solen den, endast i spegelklara hav målar sig himlavalvet: endast mot lugna molnfria himlar **myser** havet, spegelklart och lugnt. Men vilket föremål är väl skönt inför Gud? Han själv är den sanna Skönheten, det sanna Ljuset: utom honom bor endast Kaos, förvirring och natt. Tron därför ej, I Själar, att Er fågring kan förvärva Eder den Eviga kärlekens blickar. Väl skapade han Eder i tidens begynnelse sköna, I buren då hans likhet, och som ljuset från dagdropparna återstrålade hans skönhet från Era anleten. Men vad ären I väl nu genom Synden blivna, o I arma förvissnade rosor, på vilka nu redan så länge himmelens dag förgäves fallit, kring vilka den eviga kär-

lekens fläktar susa förgäves? O! betrakten Eder i självprövningens spegel: vad sen I? Ögon, där en djurisk **brånad** utsläckt den himmelska elden, anletsdrag av passionerna rysligt förvridne. O! funnes en slöja, en **larv** nog tät att för den Eviga rättfärdighetens blickar dölja er verkliga gestalt, I hadn orsak att nyttja den.

Misströsten dock ej, I bedrövade själar! **Er himmelske brudgum** är ingen jordisk egennyttig älskare. Själv idel kärlek, behöver han intet av Edert enskilda för att bliva vad han av evighet var, nåd och förbarmande. Träden därför dristigt fram och låten själva den djupa känslan av er ovärdighet liva Edert mod: var det ej just Ert elände som bevekta hans av en odödlig Faderskärlek evigt bristande hjärta, eller behöver väl den Allsmäktige Eder för sin egen skull? Träden därför fram klädde i Er förödmjukelse och utan andra smycken än tårarnes pärlsmycken, än blygselns rodnad. Endast så återvinnen I den Eviga Kärlekens blickar; endast så avtvingen I hans hjärta förlåtelsens ord. Snart skall han kläda Eder i oskuldens silvermantel och räcka Eder Trons av en himmelsk olja närda evigt vakande lampa: snart skola **Lammets bröllopsalar** för Eder öppnas och I med de himmelska härskarorna **evärdligt** fira pånyttfödelsens fest. O dröjen ej, I elända.

Tiden, i sin genesis betraktad

Tiden, i **sin genesis** betraktad, är en och samma handlings oavbrutna addition till sig själv. Jag säger med flit oavbrutna, ty i annat fall skulle man lätteligen kunna föreställa sig Tiden som en blott Summa av **diskreta** storheter, vilket är orimligt, då han i stället är just **syntesen** diskreta och **kontinuerliga** storheter emellan.

All för oss i allmänhet objektiv vorden eller reell Tid uppkommer som bekant är genom **den Planetiska omvälvningen**, vilken är tvåfaldig: planetens välvning kring sig själv eller dess omrullning kring axeln och dess omlopp kring Solen. Omrullningen kring axeln utgör just den handling på vars oavbrutna addition till sig själv vår Tid beror: omloppet kring Solen, varunder, som var och en vet, vår Planet vänder sig 365 gånger kring sin axel är icke annat än ett bestämt mått av Tid, sektionen av den oändliga linje varunder denna handling oavbrutet adderas, vilket såsom bestämt eller vad som är detsamma, begränsat, nödvändigt måste åskådas under formen av en **kretslinea**. – Men för att riktigt inse detta förhållande är nödigt att från en högre ståndpunkt än det blott empiriska varseblivandet betrakta detsamma.

All handling är en självåskådning: jag förutsätter detta såsom bekant. Men självåskådning är icke möjlig utan producerandet av ett med det åskådande subjektet identiskt objekt – och just detta producerande är vad man kallar självåskådning = handling. Den fordring därför: en handling skall oavbrutet adderas till sig själv är identisk med denna: ett och samma objekt skall oavbrutet produceras, eller vad som är detsamma: oändligt många gånger läggas till sig själv. Huru är detta ens tänkbart?

Det gives blott tvenne slag av Poesi

Det gives blott tvenne slag av Poesi: **den Klassiska och den Romantiska**. Bägge skiljas dock endast genom sin riktning från varandra. Den förra nedstiger ur en översinnlig värld för att i tidernas och tingens flod spegla sin fägring; hon **metamorfoserar** det inre i det yttre, **det ideella i det reella**. Med den senare åter äger ett motsatt förhållande rum. Den klassiska Skaldkonsten är en i vårens dalar **från himlen nedsvävande Venus**: den romantiska däremot en från blodbefläckade ängder till himlen återvändande **Astrea**. Bägge äga emellertid lika anspråk på vår beundran; bägge äro de sköna, var på sitt sätt, och tillhöra ett gemensamt fädernesland. Att vilja avgöra den enas företräde framför den andra vore dåraktigt; de äro Skaldekunstens poler.

Som de **Gamlas hjältedikt** och de nyares äkta Roman förhålla sig till varandra, lika så den Grekiskt klassiska och den **Shakespeareiskt-romantiska** Tragedien. Vem av de sistnämnde innehar första rummet? – avgör först på ett tillfredsställande sätt **frågan om Homers födelsestad**.

Sorgspelet Bacchanterne är de Grekiska mönstren efterbildat, och har, med undantag av de genom ämnet nödvändiga modifikationerna, iklätt sig deras form. Denna form är den romantiska Tragediens helt och hållet motsatt, ungefär som det enklaste maskineri det mest invecklade. Skälet härtill ligger i ljus dag. Den klassiska Tragedien riktar sitt bemödande att göra effekt, att röra, icke åt personer, utan åt ett folk; tvärtom den Romantiska, vilken endast har att göra med individuella intressen och egentligen är borgarflickornas förtrogna. Ett sådant förhållande mellan de bägge dramatiska formerna är **utom dess** tillräckligt motiverat av den enas **subjektiva** och den andras **objektiva** natur! – Den ena vill från himlarna älskande nedstiga, den andra älskande återvända dit; men det är, enligt **den gamla Ös-**

terländska Sagan, lättare för intelligensen att ikläda sig materien, än att avkläda den. – Härav den förvånande skillnaden mellan Klassikernas enkla, skönt enfärgade, och Romantikernas invecklade, brokiga former.

Närvarande Dram är endast skriven för verkligt bildade Läsare. Den litterata pöbeln kan ej njuta de poetiska skönheter, som stycket möjligtvis torde innehålla. Orsaken härtill ligger emellertid icke i utförandet, utan i ämnet. – Gärna hade jag här bifogat några antikvariska anmärkningar. Min åsikt av den tid jag målar överensstämmer icke fullkomligt med det begrepp, som den Attiskt-Romerska Litteraturen vill giva oss därom. Men detta betyder mindre än intet. Alla våra underrättelser från den Grekiska fornvärlden äro förfalskade genom den attiska bildningens produkter; denna bildning stod, som man borde kunna veta, i fientligt förhållande till Greklands ursprungliga Normalstats, till den Thebanska.

Förnuftet eller självmedvetandet

Förnuftet eller självmedvetandet är den eviga grundtypen för allt Varande, allt verkligt. Intet kan därför givas, vartill ej motbilden igenfinnes i Förnuftet, och denna sats förbliver lika sann, antingen man härleder Förnuftet från en detsamma liknande **medvetlös** Natur, eller denna från det förstnämnde, eller slutligen låter bägge dessa motsatta: Förnuft och Natur, reduceras på en gemensam ursprunglig **indifferens**, och sammansmälta i det så kallade **absoluta**.

Orsaken till en sådan analogi, är ej här att finna. Förnuftet är det enda, varom vi äga någon omedelbar visshet, något verkligt medvetande; allt vetande måste följaktligen därigenom förmedlas, d.v.s. därifrån hämta sin realitet, och all sanning är endast såvida sanning, som han omedelbart sammanhänger med satsen: *jag är*, eller, vad som vill säga detsamma, med denna sats, som ensam betingar Förnuftets tillvarelse, är ursprungligen identisk.

Existerar därför utom oss en Värld, så är denna tänkbar endast som ett slags makrokosmiskt självmedvetande, vartill vårt eget förhåller sig som kärnan till skalet, som medelpunkten till periferien, som det inre i allmänhet till det yttre. Hela den synliga Naturen måste för att av oss som förnuftiga väsen kunna fattas, föreställas under formen av ett objektivt självmedvetande, en till kroppslighet övergången själ, och till all den mångfald vi finna i Naturen, måste det motsvarande kunna uppvisas i Förnuftet, vare sig som bild eller urbild, kopia eller mönster. Frågan om en Världsskapelse, om en i Tiden skedd **evolution** av det materiella Universum, är följaktligen identisk med denna: vad är självmedvetandet, i sin **genesis** betraktat? under vad lagar eller grundformer uppstår det i Tiden? – Jag tillägger ännu ytterligare följande, för att förstå Världens ursprung, är oundvikligen nödvändigt, att själv mikrokosmiskt skapa den,

att i det inre, i självmedvetandet, **eftergöra** den Akt, varigenom den yttre Naturen makrokosmiskt uppstått. Nyckeln till all visdom ligger i vårt eget bröst: det är omöjligt att begripa den stora Världen, **såframt** du ej väl gjort dig bekant med den lilla. »**Känn dig själv**«, är den eviga överskriften på Solgudens Tempel.

Då min avsikt för närvarande är att uppdraga en **parallellism** mellan Förnuftets och Världens genesis, mellan det mikrokosmiska och makrokosmiska självmedvetandets upphov, är det av sig själv klart, att jag med det förstnämnda ingalunda kan förstå den absoluta Akt, varigenom såväl den objektiva Världen, som alla ändliga **Intelligenser** själve först uppstått. Ty att förtiga det en sådan Akt, till följe av sin absolutet och oändlighet, själv är utom all Tid och själv konstruerar all sådan, samt därför icke *bliver*, utan av evighet *är*, så är det naturligt, att den objektiva världen, såsom hans blotta produkt, ej med honom i egentlig mening kan jämföras. Ty jämföras kunna endast de ting, vilka mätas av en gemensam måttstock, och följaktligen kunna återföras till en gemensam indifferens: det vill med andra ord säga: endast de ting, som tillhöra en gemensam **potens** eller, efter **Pythagoréers** och **Kabbalisters** uttryck, lyda under samma Tal, samma **Sefira**. Detta är **visserligen** icke förhållandet med den absoluta Intelligensen och den objektiva (blott materiella) Världen; den förre är handling, den senare produkt, den förra princip, den senare ett blott **principiatum**. – Vad jag därför här med det i rummet utsträckta synliga Universum ämnar jämföra, kan icke vara något annat än det ändliga förnuftet, det inom Tiden handlande Jaget, eller, som vi även kunna uttrycka oss, det empiriska självmedvetandet, den sig själv åskådande människan. Denna sats må icke förgätas, emedan man utan ett noggrant aktgivande därpå, lätteligen torde missförstå, eller icke förstå hela den följande undersökningen.

Det empiriska självmedvetandet uppstår i Tiden, eller, rättare

sagt, är den levande, rastlöst fortströmmande Tiden själv. Det måste följaktligen, i anseende till sin genesis, vara underkastat samma Schema som denna, och frågan om självmedvetandets konstruktion är identisk med frågan om Tidens. **All Tid konstrueras genom talet Sju**. I förbigående anmärker jag här, att då Rummet, som lätt kan bevisas, ingenting annat är än den objektvordna Tiden, så måste all mångfald i Rummet, såvida nämligen denna mångfald är tillgänglig för **fenomenmänniskans** empiri, likaledes sortera under talet sju, såsom ordnande Schema, och intet sinnligt åskådligt ting givas, som ej låter hänföra sig till endera av de sju huvudklasserne. Över denna sats torde mera ljus framdeles kunna spridas; emellertid må den här oanfäktad få kvarstå, som en åtminstone icke orimlig hypotes.

Tidens **schematismus deducera** vi i korthet sålunda. Då det absoluta, enligt sin idé, är inbegreppet av allt vad i egentlig mening *är*, eller med ett ord, det enda sanna *varandet*, så kan tiden, i sitt väsende, eller som jag på Tyska skulle hava uttryckt mig, i sitt *ansich* betraktad, icke vara något annat än det absoluta själv, under en bestämd form av Varande. Det schema varunder han existerar, kan följaktligen icke heller vara något annat än det varunder det absoluta i allmänhet existerar, endast med de modifieringar som förmedla hans bestämda **kvantitativa differens** från det hela, hans egenskap att vara tid. Men den bild, eller det schema, som i allmänhet betingar det absolutas tillvaro, dettas grundform med ett ord, är bilden av en **linea**, i vilken väl, efter varje riktning, detsamma identiska men, efter motsatta riktningar med övervägande subjektivitet och objektivitet, jämte den gemensamma **indifferenspunkten** emellan desse bågge, är satt.

I en sådan linea framträda **sju punkter** omedelbart för åskådningen. Ty subjekt och objekt, med deras gemensamma indifferenspunkt äro tvenne gånger, eller efter de bågge motsatta riktningarne, satte, på ena stället med en övervikt av subjektivitet, på det andra med en övervägande objektivitet.

Min fröken!

Min fröken!

Man har sagt att Poesien omedelbart leder sitt ursprung från Naturen. Om så vore, borde ock i det närmaste en och samma diktkonst äga rum hos alla Nationer och tidsåldrar. Men vilken himmelsvid åtskillnad! Vad jämförelse t. ex. är väl möjlig emellan den forna Götiska och Grekisk-Romerska Poesien, emellan *Sturlassons Skalda* och *Aristoteles' poetik*, emellan *Voluspa* och *Ovidii Metamorfoser*? – Föreställom oss hos den svenska Nationen en fullkomligt isolerad bildning, en ursprunglig nationell poesi; antagom att alla dessa skaldeblomster äro födda och utbildade på inhemsk jord. Sättom oss därpå likaledes för ett ögonblick i en svensk *Litteratörs* belägenhet, då han, utan att känna andra *Penates* än sina egna, för första gången läser en ode av *Horatius* eller en Elegi av *Propertius*; skulle han väl, oaktat den fina känsla för estetiska behag, den vi *supponera* honom äga, kunna rätt inse och njuta de poetiska skönheterne hos dessa bägge skalder? Skulle han väl för äkta snilledrag anse de tätt förekommande *allusionerna till* forntidens Mytologi och Historia, till Roms storhet och *borgerliga inrättningar* o. s. v.! Då han t. ex. hos *Propertius* läser *att Amor vid Cynthias vagga nyst ett gällt omen*, och *att denna Cynthia är för skalden både triumfrop, konungar och vagn*, skulle han ens kunna återhålla sitt löje? Men vi behöva ej hämta så långväga exempel.

Om författaren eller författarinnan till den av oss alla med så mycket skäl beundrade visan: *Gud signe ditt ljusa blå öga*, en visa, som då hon ljuder från Edra läppar, min Fröken, hänrycker oss alla ända bort på *Idavallen*; – om, säger jag, författaren eller författarinnan av detta kväde fick läsa en *akademisk prisskrift* av *Schartau* eller *Tegnér*, skulle han eller hon anse den för annat, än *gallimatias*? Likaledes skulle väl dessa Herrar icke annat

än skänka vår gudomliga av Er egen hand lagerkrönta visa sitt höga förakt?

Poesiens skönheter äro följaktligen på sätt och vis konventionella. De förutsätta hos både författare och läsare en gemensam kärleksaffär, gemensamma vanor, kort sagt, en gemensam åsikt av tingen, icke blott i formellt, utan även i materiellt avseende. Jag anser i stöd av ovan anförda det icke vara omöjligt – vad säger jag: omöjligt! nej, både lättgörligt och nödvändigt att inom vår lilla Kalmariska sällskapskrets småningom dana en slags **Typisk** Nationalpoesi, vilken med tiden kunde erhålla klassiskt värde och bliva ett mönster för kommande tidsåldrars studier. I denna poesi skulle alla estetiska skönheter naturligtvis hämtas ur det rika förråd, som vår egen Kalmariska Empiri och våra gemensamma tycken erbjuda. Vore jag t. ex. medarbetare uti denna Litteratur och skrev en ode till min älskarinna, skulle det utan tvivel däri heta:

»Guldgult som Jennys fladdrar ditt hår,
Ljusblått som hennes glänser ditt öga;«

eller ock:

»Du äger Jennys vett och Jennys hjärta,
Se, där en orsak till min långa smärta.«

Och ingen, som kände Er, Min Fröken, skulle kunna **misskänna** det poetiskt sanna och spiken på huvudet träffande i denna målning.

Utan ett tillräckligt förråd av **Epiteter** är all poesi omöjlig. Epiteter tyckas i allmänhet endast därför göra lycka, att de liksom i förbigående antyda alltings ursprungliga identitet; de äro blotta bilagor till metaforen eller andra retoriska figurer till ett ord. Man bör noga skilja epitetet från blotta adjektivet.

Om jag säger den klara solen, så är ordet *klar* intet epitet, utan ett överflödigt adjektiv. Säger jag däremot den majestätiska solen, så är ordet *majestätisk* ett epitet emedan det förenar

begreppet konungamakt med begreppet om solen och således förmedlar det enskildas övergång i det allmänna.

Men nog härom. Vår Jenny-Kalmariska poesi måste utan motsägelse lika med *den Homeriska* hava en rik *fatatur* av *egendomliga* epiteter. Brist härpå kan icke rimligen yppa sig. Utan tvivel skola våra samtida och efterkommande skalder med mycken framgång komma att omnämna *den Wimmerstedtska flöjten och lutan*, *den Eckerlundska pennan*, *den Sauriska aptiten*, *de Wiggmanska åkrarne*, *de Solbergska lindarne*, *den Knibergska stjärnbimmeln*, *det Adlersparreska Öland*, *det de la Grange-behärskade Kalmar*, *de Wahlbomska bornen* o. s. v.

Men utan Mytologi är poesi icke tänkbar, så när hade jag glömt att anmärka detta. Vår diktkonst måste följaktligen, för att kunna försvara sin självständighet och sitt namn, äga en från alla andra Mytologier skild *fabellära*. Här ser jag icke något annat råd, än att vi nu levande Kalmarboar upphöja oss själva till Gudar och Gudinnor.

Således kunde t. ex. *de la Grange* intaga *Jupiters* eller *Auka-Tors* forna plats, *Lundstedt* bli hans *Mercurius* och *Reichardt Foibos Apollon*. Ni, min Fröken, torde hålla till godo att i stället för *Venus* bliva tillbedd även som *Er system* att i *Junos* ställe bliva hälsad såsom rikedomarnes och de husliga förhållandenas *Gudinna*. *Zander* kunde bliva en *Gudagestaltad* symbol av *Listen* och *Falskheten*, *Nora* av *Slugheten*, *Anna* av *Ungdomsbehaget*.

På retoriska figurer och poetiska omskrivningar skulle icke bli va någon missväxt. Således kom man otvivelaktigt att kalla en *Tub* för *Knibergs öga*, *pennan* för *den Eckerlundska handens följeslagare*, en *sedelpacke* eller ett i full fågring stående sädesfält för det *Wiggmanska ögats förnöjelse*, en *vinflaska* för *Kommandantens själ*, en *full mage* för det *Sauriska himmelriket*, *regn* för de *Wiggmanska åkrarnes styrkdryck*, *tordönet* för *Landsbövdingens röst* och *åska* i allmänhet för den *himmelska Länskarbasen*.

Ungefär sålunda vid beskrivningen av ett nattligt oväder:

»Ett midnattsmoln var blick för Knibergs öga stänger,
Vilt dånar [vädrets ras](#)
Och luftens de la Grange kring öde rymder svänger
Sin blanka länskarbas.«

Eller för att måla det återkommande lugnet:

»Himlens [kantschu](#) mer ej smäller
Wiggmans tegar druckit nog.«

Ni, Min fröken, är bäst i stånd att [tillvägabringa](#) utförandet av detta förslag. På Er såsom sin [Mecenatinna](#) riktar Kalmar Literatur sin förhoppningsfulla blick. [Utgiv prisämnen. Utsätt belöningar](#) t.ex. en av Er egen mun offentligen given kyss, svarande mot [Svenska Akademiens stora guldmedalj](#), en krans av liljor, gullvivor eller törnrosor, svarande mot [accessit](#) o. s. v.

Första prisämnet kunde bliva: En [Epopé](#) över Er numera, Gudi lov, lyckligt fullbordade resa till Öland, vilken dikt till likhet med [Tassos Gerusalemme Liberata](#) kunde kallas den Befriade Jenny och författas på [oktavrim](#).

Men ännu bättre vore en under samma namn och form författad hjältedikt om Er flyttning ur Wiggmanska huset, till vilken hjältedikt, såsom ett blivande mästestycke i den episka poesien, jag framdeles skall hava äran att uppgiva planen. Lev emellertid väl, Min Fröken, och upptag icke onådigt detta mitt välmenta förslag.

[J. W.](#)

Är Minnet i allmänhet

Är Minnet i allmänhet nödvändigt för människans räddning, för hennes återgång från mörkret till ljuset, måste utan tvivel minnet av hennes brott härvid äga en slags företrädesrätt. Glömskan av det första felsteget och den sorgliga erfarenhet, man därvid gjorde, är vanligtvis den trollkonst, som danar brottslingar och lastfulla; en mot den gudomliga ordningen stridande levnad är endast därigenom möjlig, att man **alltfort** glömmes. Försök att bättra ditt regellösa och syndiga liv; i samma ögonblick, du inträder på den nya banan, skall minnets ljus för dig uppgå över en förfluten tid av oskuld och lugn, du skall finna dig tillbakaflyttad i sällare dagar, i mera lyckliga förhållanden, och från den ståndpunkt, **varest** du nu åter befinner dig, skola de forna avvägar, i vars labyrintiska natt ditt minne slocknade och dina steg vilsefarit, av dig ånyo fastare än någonsin avskys och hatas. Övergången från dygd till last är omärklig endast för den lastfulla, endast för den som befinner sig på andra sidan om gränsen; denna gräns är **förgätnhetens flod**; alla, som gå däröver, måste dricka ur dess sövande vågor. Först när ditt **vallmorus** bortdunstat, först när du åter minnes, är för dig möjligt att återvända; **reminiscensen** allena räddar själarne och är den skapande anda i all **palingenesi**.

Men alla människor äro brottsliga – alla hava de vandrat över glömskans flod. Vari mänsklighetens gemensamma felsteg består, hava vi sett; det är formens **självmäktiga differentiering** med Väsendet, kärleken till kvinnan. Skall nu människan förnyas till likhet med sin Idé, skall hon, med ett ord, födas på nytt, så måste hon minnas och äga tillfälle att betrakta och ångra sitt felsteg. Men varje hågkomst är **icke möjlig utan under villkoret av** en yttre väckelse; denna väckelse åter beror, som var och en genom egen och daglig erfarenhet kan övertyga sig,

på åskådning av något **som med hågkomstens** objekt äger en närmare eller avlägsnare likhet eller också genom en eller flera mellanlänkar därmed sammanhänger i **kausalförhållande**. Likhet med en sanning har endast dess symbol. Nu är hela Naturen, vilket visserligen icke här kan bevisas utan blott i förbigående nämnas, symbolen av människans avfall ifrån Gud och hennes återförening med Gud; men detta är ännu för människan icke nog. En symbol måste ibland de tusende givas, vilken människan genom sitt ursprungliga förhållande till den sinnliga regionen, genom sin blotta fysiska existens är nödsakad att betrakta och på sig uttyda, en gåta, vilken människan genom en omotståndlig naturdrift är tvungen att avhöra och på ett eller annat sätt lösa. En sådan gåta, en sådan symbol är den sinnliga kärleken.

En symbol måste, för att såsom symbol kunna betraktas, icke utgöra något i och för sig bestående, självständigt helt, icke äga sin förklaringsgrund inom sig själv. Den måste, likasom var och en gåta, **bibringa** det reflekterande förståndet icke ett klart begrepp, utan en dunkel aning; den är slöjan, icke gestalten; gryningen, icke dagen. Alltså måste ej tankan därvid kunna stanna, utan genom symbolens blotta varseblivande känna sig driven på något utom densamma liggande, på en av symbolen själv oavhängig sanning; eller med andra ord: den måste känna sig uppmanad att utforska betydelsen av det gåtlika i symbolen, att söka originalet till bilden. Äger ett dylikt förhållande vid den sinnliga kärleken rum? Är denna kärlek verklig av den beskaffenhet, att Förnuftet, utan att förneka sig själv, kan tillerkänna densamma någon ursprunglig realitet, något varande i och för sig själv, eller är den icke snarare ett fenomen, som endast genom ljuset från högre regioner kan förklaras?

Den sinnliga kärleken är ett försök att realisera det omöjliga;

den är **fenomenmänniskans** dåraktiga strävande att bli Gud. Mannen vill **inbilda** sitt Väsande i Kvinnans form; Kvinnan sin Form i Mannens väsende; men en sådan genomträngning av de bägge Enheterna är endast i det absoluta, endast i Gud själv möjlig; hela **den reflekterade Världen** är icke annat än **differensen** mellan Väsendet och Formen; en identitet dem båda emellan skulle upphäva och förrinta hela den sinnliga regionen. Denna omöjlighet ger sig i köns kärleken alltför tydligt tillkänna, att jag här skulle behöva uppsöka spåren av detta tillkännagivande. Så mycket vill jag endast i förbigående anmärka. I begäret ligger alltid mer än i njutningen: varföre? ty Idén är alltid högre än symbolen, det betecknade mera vittomfattande än det betecknande. Vidare: njutningen, långt ifrån att hålla vad begäret utan all motsägelse lovade, identifikation nämligen med det älskade föremålet, Väsendets och Formens ömsesidiga genomträngande, gör tvärtom den ursprungliga differensen var gång ännu större och retar därigenom utan återvändo begäret att producera – **frukter åt döden**. Ett syndoffer allena, icke en Gud, är i evighet produkten av de bägge faktorernas kärleksstrid. Frågar man varföre, behöver icke svaret sökas långt borta. Begäret är Idén, icke den verkliga, utan den anade, eller, för att välja ett mera vetenskapligt uttryck, det är Idéns **subjektiva** faktor; njutningen däremot, vilken, i fall likheten med det absoluta skulle bibehållas, här borde vara **objektiv** faktor, är **i det stället** Idéns blotta symbol. Den sinnliga kärleken är till **följe** härav ett avfall från det högre till det lägre, en i materien nedstörtad Ängel, **en molnen omfamnande och vid Tidens hjul fastsmidd Ixion**; den är olikartade delars förening, det allmännas uppoffring för det enskilda, Idéns för bilden, realitetens för skenet – avgudadyrkan, **boleri**. Denna sanning är för människan absolut nödvändig att känna, att erkänna; den utgör en huvudartikel i hennes tro. Men på vad sätt skall hon bringas till erkännande därav? Fenomenmänniskan själv är ju ingenting vidare än produkten

av detta ursprungliga syndafall, en bestämd punkt i den reflekterade, genom formens för-sig-självarande uppstående, världens evolutionsprocess, och likasom vart och ett annat naturlster söker hon nödvändigt att bibehållas under den form som en gång betingar hennes varande såsom enskilt ting. Men denna form är själv genom den sinnliga kärleken betingad, denna kärlek åter genom Väsendets och formens absoluta differens, eller vad som vill säga detsamma, genom symbolens avfall från dess idé, genom dess strävande att utgöra ett inom sig slutet självständigt helt. Hos fenomenmänniskan, såsom sådan betraktad, kan därför ingen organ givas, medelst vilken den ifrågavarande Idén i sin motsats mot symbolen kunde uppfattas och den ursprungliga synden följakteligen kännas och erkännas; ty ett sådant uppfattande, en sådan kunskap vore tillika fenomenmänniskans förnekande av sig själv. Det Ljus, varav här är fråga, kan således endast från högre regioner meddelas, vare sig att detta ljus är en bön i människans innersta, i hennes indifferens med den översinnliga [...]

Det återstår nu att tillse vad inflytande på könskärleken en sådan upplysning måste äga, och de modifikationer av denna kärlek, som omedelbart måste följa därav. Den första anmärkning, som i detta avseende och likasom självmant erbjuder sig, är den: att då könskärleken, som bevist blivit, är symbolen av människans ursprungliga synd, så måste firandet av dess **mystärer**, så vida annars människan är människa och följakteligen något mer än ett djur, icke endast vara förbundet med den heliga rysning, varmed man i allmänhet närmar sig uppenbarandet av varje mystär, utan ock – enär den sinnliga kärleken i och för sig själv ingenting annat är än en av Naturen föreskriven syndabekännelse, en symbolisk handling, varigenom det inneboende fördärvet självmant förråder sig – med en verklig blygsel. »**Se dygdens färg!**« **ropade Diogenes**, i det han pekade på en rodande flickas kinder. Han hade kommit sanningen närmare,

om han ropat: »se det gryende minnets ljus! det eviga livets af-tonrodnad!«

En annan lika omedelbar följd av [den könskärleken meddelade det gudomliga ljusets irradiation](#) är den: att som det älskade föremålet, såsom sådant betraktat, å ömse sidor ingenting annat är än en substansen ursprungligen tillhörig, nu från honom skiljaktig [accidens](#), den älskade kvinnan nämligen, så vida hon är älskad och ett objekt för Mannens begär, en från Väsendet skild Form, den älskade Mannen åter, såsom sådan, ett från Formen skilt Väsende – så kunna Mannen och Kvinnan tillsammans tagne, från Förnuftets ståndpunkt betraktade, icke annorlunda anses, än som de i sig själv identiska faktorerna till en gemensam produkt, vilken väl, oavhängig av dem båda, redan i sig själv är, men endast under Formen av Man och Kvinna [realiter](#) kan existera. Denna gemensamma produkt, eller vida rättare sagt, denna absoluta [indifferens](#) mellan Man och Kvinna såsom sådana, är den rena människan, den [objektblivne sedelagen](#). Som nu de båda älskande endast äro en bestämd form, varunder denna människa realiter kan existera, eller med andra ord: deras inbördes kärlek villkoret för en bestämd modifikation av sedelagen, så kan denna Form icke upphävas eller, vad som är detsamma, kärleken Man och Kvinna emellan icke upphöra, utan att i och med detsamma den absoluta identiteten i sitt bestämda förhållande till dem båda upphäves. Men upphävas kan den absoluta identiteten lika så litet i en bestämd [modus](#) av sitt Varande eller under en sin enskilda Form, som hon i allmänhet och i det hela kan upphävas: förnuftet nödgas därför som evig tänka sig kärleken emellan Kvinnan och Mannen, betraktade såsom just dessa individer, denna bestämda Form för det absoluta uppenbarelse; det kan, med ett ord, endast under formen av äktenskapskärlek gilla de bägge könens förening. Genom en lättsinnig upplösning av denna förbindelse upphäver människan den fördolda andemeningen av sin fysiska tillvaro,

kväver det eviga livet i sitt frö, förmörkar i dess födsel det fram-brytande, sedligt-intellektuella ljuset och tillintetgör, så mycket i hennes förmåga står, ändamålet av Naturen, vilken endast därför är till, att Man och Kvinna, att **bekännelse** och försoring, att människa och offer må vara m. m.

Genom äktenskapskärleken har människan redan hunnit ett viktigt steg på den sanna odlingens bana. Hon har därigenom kommit till medvetande om en värld, högre än den sinnliga region, som betingar hennes materiella tillvaro, och dock med denna region underbart sammanhängande; hon har erkänt sig själv vara en ursprunglig innebyggare av denna värld, **en bland dess strålar av det älskade ögat** har lik en ljungeld tänt minnets låga och pliktens känsla i hennes bröst; på det husliga altaret flammar nu **Vestas-lågan**. Men i samma ögonblick människans ädlare andliga natur hunnit till hennes medvetande, i samma ögonblick även den lägre, djuriska naturen; **kärlekens äpple** har på en gång givit henne kunskapen om både det onda och det goda. Härigenom uppkommer i människans inre en strid, vilken som fenomen betraktad hon förgäves söker att **bilägga**, vadan den fortfar genom hela hennes jordiska liv. Utvecklom närmare naturen av denna strid. Sinnlighet och förnuft, mörker och ljus, materia och ande kämpa i hennes inre med oförsonlig vrede, och kampens föremål är ingenting annat än människan själv, vilken var och en av de stridande makterna, för att åtminstone på denna punkt erhålla övervikten, vill tillägna sig och med sig införliva. Så kämpa i luftkretsen värma och köld, så kriga eld och vatten om varje frö i jorden, så regeras alla organiska kroppar ömsevis av natten och dagen.

Den lägre hos människan befintliga naturen, vilken, som vi nyss visade, mot hennes ädlare del uppträder i kamp, är i sig själv intet annat än en fortsättning av den yttre **medvetlösa** värld-

den; hon är, med ett ord, vad människan kallar sin kropp. Alla kroppar eller, vad som är detsamma, alla i rummet fortvarande substanser, äro antingen **astraliska** eller **organiska**, antingen makrokosmiska eller mikrokosmiska; människans kropp hör till den sistnämnda av dessa båda klasser. Men den mikrokosmiska naturen är, åtminstone skenbart, den makrokosmiskas lagar underkastad; den senare betingar den förres tillvaro, men icke tvärtom den förre den senare; makrokosmos är orsak, mikrokosmos är verkan; den förre producerande, den senare produkt. Om så i själva verket förhåller sig eller om dessa båda motsatser till äventyrs icke å ömse sidor betingade varandra och kausalförhållanden dem emellan således bör tillskrivas en **förutbestämning** – detta är frågor, vars avgörande ej hör hit. Nog av – människan i sin lägre natur, i sitt rent av sinnliga betraktad, är för sin egen reflexion avhängig av de för hela den yttre naturen skrivna lagarne: stjärnor och elementer äro hennes herrar.

En viktig fråga, densamma med frågan om det ondas ursprung, framställer sig här till vårt besvarande. Enligt vad vi i det föregående sagt, ligga förnuft och sinnlighet hos människan i strid; nu är människans sinnliga identiskt med den yttre medvetlösa naturen, vars själ uppenbarar sig i stjärnornas rörelselagar; är denne värld själv inbegripen i kamp med en honom motsatt förnuftig, eller är en sådan kamp endast inom människan tänkbar och verklig? Antar man det förra, så uppstår **Manikeism**; antar man det senare, **Katolicism**; en medelväg torde väl givas mellan dessa motsatta läror, men att uppsöka den skulle föra oss alltför långt från vårt egentliga syftemål, och ett längre uppehåll vid denna fråga fördjupa oss i ett hav av undersökningar. Vi åtnöja oss således med att helt kort antyda de trenne tänkbara sätt, varpå problemet kan lösas. Antingen är den organiska naturen avfallen från den astraliska och människans förnuft och materiens, det är stjärnhimmelen, i sig själva identiska samt medverkande till ett gemensamt ändamål. Eller är den astralis-

ka naturen från Gud, det är från det makrokosmiska förnuftet, avfallen och således detta makrokosmiska förnuft och människans mikrokosmiska inbegripna i en gemensam kamp mot den yttre naturens stora och lilla värld. Eller ock då, **vilket likväl** visserligen icke här kan bevisas, hos människan både **förnuft, astrale**, och **organism, mikrokosmos**, äro **inbildade** till en slags Totalitet – eller ock, säger jag, äger ingendera av ovannämnda bägge möjligheter i anseende till makrokosmos, utan blott endera av dem i anseende till mikrokosmos, det är till människan, rum. Vilkendera av dessa möjligheter man antager, blir **resultatet för religionen praktiskt** detsamma.

Stjärnhimmelens inflytande på den levande organismen yttar sig hos Djuret som drifter, som blinda yttringar av begär eller avsky, hos människan som passioner. Det tillhör ej närvarande avhandling att undersöka och bestämma på vad sätt dessa inflytelser från den makrokosmiskt-astraliska naturen fortplantas till den mikrokosmiskt-astraliska hos människan, om stjärnorna och passionerna äro i kärleksförening och **kooperera** eller i strid och motverka varann. Nog av att dessa inflytelser äga rum och att människan därigenom berövas sin ursprungliga frihet samt nedflyttas till likhet med djuren. Mot ett sådant beroende av en natur, över vilken blotta självmedvetandet redan i första momentet av sin tillvaro upplyft människan, mot en sådan det bättre träldom under det lägre uppreser sig förnuftet och kämpar med sinnligheten, icke blott om ett tillfälligt företräde utan om sin egen existens, vilken just med detta företräde står eller faller.

BREV

Till systemern

Uppsala 1813

Min bästa Syster.

Oändlig tack är jag Dig skyldig för Ditt sista brev; ehuru jag i alla delar ej kunnat vara nöjd därmed. Om jag i förra brevet trodde mig finna skäl att misstänka Dig för smicker, äger jag genom slutet av Ditt sista, dubbla anledningar därtill.

Jag kan ej neka att jag med en flyktig känsla av nöje genomläste det; men denna känsla lämnade snart rum, för andra, mera förnuftiga. Jag vill vara ännu mera uppriktig och bekänna att jag icke en, utan otaliga gånger genomläst det väl kända stället; men just för denna orsak har jag bestämt det icke så alldeles oskyldiga brevet åt lågorna. Detta öde skall även (förlåt min uppriktighet) förr eller senare bliva dess lott.

En lika uppriktig tillbaka!!! Vilken Demon ingav Dig att skriva på det sättet? Är det ens möjligt? Och vore det ock möjligt, ägde det till och med något sken av sanning, vad angick det mig? Tro icke att jag är fåfång: det vore att känna min karaktär alltför illa. Tro ej heller att jag är barnslig, att jag är späd nog för att roas av leksaker. Rullar ej Fyrisån vid mina fötter? Ser jag icke där tornen av Uppsala Domkyrka? Och ligger ej Uppsala omkring 50 mil från Dörby? Ah! *glest blomstra i frånvarons vinter minnets eterneller*, och alltför sant är vad *en Skald* på något ställe yttrat sig:

Man börjar glömma bort att dagens stjärna brunnit,

När vintrens långa natt oss vant vid lampans sken.

Alltnog, min bästa Syster! när Du härefter skriver mig till, så kom ihåg att Du icke skriver till något barn mera. Jag skickar Dig tills vidare en kyss och framlever

En redlig Bror,

Erik Joh. Stagnelius.

P.S. Resesällskapet låter hälsa. Du påminner Dig tvivelsutan ännu den vackra, rödblommiga Ynglingen som utgjorde en av de Fem. Efter honom kunde jag berätta åtskilliga intressanta uttryck, om jag ej fruktade att för mycket kittla den kvinnliga fåfången hos Dig. Adieu.

P.S. Visa nu detta brev för ingen Själ, utan bränn genast opp det. Bränn opp det, säger jag.

Tjänsteansökan

Stockholm 1815

Högvälborne Herr Grefve, StatsMinister för Utrikes Ärenderna; Lunds Academie Canzler, Riddare och Commendeur af Kongl. Majts Orden, Riddare af Konung CARL XIII's Orden, Riddare med Stora Korset af Kongl. Ungerska St. Stephans Orden, Riddare med Stora Bandet af Kongl. Franska Heders Legionen, samt Riddare af Kongl. Preussiska Svarta och Röda Örn's Orden;

Friherre, HofCanzler, Riddare och Commendeur af Kongl. Majts Orden, Storkors af Kejslerliga Österrikiska St. Leopolds Orden samt Riddare af Kongl. Preussiska Röda Örn's Ordens första Class, En af de Aderton i Svenska Academien, så ock

Högvälborne, Välborne Herrar Ledamöter i Kongl. Cantzli Styrelsen!

Hos Eders Excellence och Höglofl. Kongl. Cantzli-styrelsen får jag i djupaste ödmjukhet äran anhålla att blifva antagen till Extra Ordinarie Canzlist vid Ecclesiastique Expeditionen af Kongl. Majts Canzli, och får jag i lika ödmjukhet härhos bifoga betyg öfver undergången Canzli Examen vid Kongl. Academien i Upsala.

Med djupaste vördnad framhärdar
Högvälborne Herr Grefve, StatsMinister,
Eders Excellence's
så ock
Höglofl. Kongl. Canzli Styrelsens

ödmjukaste Tjänare.
Erik Johan Stagnelius.

Till system

Stockholm 1815

[---] [bru]kar spatsera, och varifrån stundom om aftnarna **Fält- och Harmonimusik** låter höra sig. **Min Världinna** är Änka efter **en Löjtnant**, Finska till Nationen, en rask och rivande mänskiska, som driver en vidlyftig [---]

Jag får ej tid, eller, kanske rättare, jag orkar ej att skriva mera. Hälsa **Sophie**, jag skall med det första skriva henne till. Adieu, min bästa Syster.

Din tillgivna Bror
Erik Joh. Stagnelius.

Till fadern

Stockholm 1816

Min Bästa Far!!!

Som Min Far vet är med denna Månadens slut tiden inne, då mitt **ackord** med **Fru Dahlin** löper till ända. Ehuru jag ingen särdeles orsak har att vara missnöjd med mitt närvarande ställe, gläder jag mig likväl i hoppet åt detta ombyte; i synnerhet av den orsaken att jag härigenom tror mig få tillfälle att göra några nyttiga förändringar i min ekonomi. Min Far torde sätta mindre tro till detta mitt påstående; det är emellertid sant att bland utgifterna i Stockholm är den för maten, **törhända**, en av de minsta; tusende andra givas, lika nödvändiga som denna.

Undra icke om jag vid detta tillfälle på nytt erkänner mitt behov av penningeunderstöd och i djupaste ödmjukhet vågar bönfalla därom. Av de penningar, jag för det närvarande äger, lära, efter utbetalandet av min skuld till Fru Dahlin, ej mycket återstå, och nya behövas för att etablera mig på ett nytt ställe. Jag kan icke säga hur nedslagen jag skulle bliva om jag denna gång bedrogs i den förtröstan jag hyser till Min Fars godhet.

I förrgår skedde befordran i **Ecklesiastik Expedition** medelst utnämmandet av 2 **Kopister**. Jag kom härvid ej i beräkning, vilket ej var underligt, emedan de 2:ne omnämnde voro äldre i tjänsten än jag. Vid nästa befordran har jag likväl av **Landsh. Rosenstein** fått löfte att bli hågkommen.

Den av Min Far välkända **Bildhuggaren från Öland** vill till betygande av sin tacksamhet förfärdiga åt Min Far fodralet till en **Bordstudsare**. Men som han själv ej är i omständigheter att anskaffa själva uret, har han bett mig anhålla om att få veta storleken på den urtavla till en bordstudsare, som M. Far antingen har eller tänker förskaffa sig. Jag nämner detta på hans enträgna, ofta förnyade begäran.

STAGNELIUS

Några försäkringar om min sonliga vördnad och tacksamhet
behöver jag förmodligen ej tillägga. Jag lever och dör

Min Fars
Lydige Son,
Erik Johan.

Stockholm d. 8 Mars.

Kommentarer och ordförklaringar

Principerna för textetableringen och för kommentarernas utformning återfinns i inledningen till kommentarerna i del I, s. 303–319. Där finns också en förteckning över de källor som använts vid etableringen. Titel- och förstaradsregister återfinns sist i del V.

Förkortningar

Hammarsköld I = Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*, del I, utg. Lorenzo Hammarsköld (Stockholm 1824)

Hammarsköld II = Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*, del II, utg. Lorenzo Hammarsköld (Stockholm 1825)

Hammarsköld III = Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*, del III, utg. Lorenzo Hammarsköld (Stockholm 1826)

Kalmar = Kalmar stadsbibliotek (Stifts- och gymnasiebiblioteket), Erik Johan Stagnelius, *Handskrifter* (kapsel Stagnelius)

STRÖDDA DIKTER (1819–1823)

Allt fullkomligt var och gott

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 481–482. En titel, »Behaget«, skriven med annan hand; egenhändig titel saknas.

Dikten utgår från en myt som berättas i den grekiske diktaren Hesiodos' (ca 700 f. Kr.) *Theogoni*. Enligt denna myt lät titanen Kronos, son till Gaia (jorden) och Uranos (himlen), kastrera sin far. Därigenom skilde han jorden och himlen åt, och ur en droppe blod från faderns avskurna lem, som kastats i havet, föddes kärleksgudinnan Afrodite (Venus).

3 *den blåa himlens drott*: Titanen Uranos, himmelsgud.

jorden: Gudinnan Gaia.

den lömska Tiden: Titanen Kronos, som till Uranos; genom ljudlikheten förknippades *Kronos* med *chronos* 'tid'.

hans blodiga försåt: Kastrationen av fadern; se ovan.

bruden: Gaia.

Lät [...] av: 'upphörde'.

dess [smärta]: 'hennes'.

en mild Gudinna: Kärleksgudinnan Venus.

Fram ur Oceanens sköt: Enligt myten föddes Venus ur havet.

4 *Kärleken med facklan*: Kärleksguden Amor (Venus' son), till vars attribut kärleksfacklan hörde.

eterns: 'himlens'.

Höstaftonen

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 484. Står där tillsammans med »Dröm på Havsstranden« och en version av »Vattnet« (ingår i »Elementerna«, 1820). Titeln är Stagnelius'.

Naturens lik: Liket efter Gaia (se komm. till föregående dikt).

eterlanden: 'himlavalvet'.

5 *Hon är ej död [...] / Hon sover blott*: Anspelar på berättelsen om Jairi dotter i Matt. 9:18–26, där en far ber Jesus att lägga sin hand på en flicka som just dött. Jesus säger att flickan inte är död, utan bara sover, varpå hon reser sig upp.

Guds väna Brud och maka: Gaia.

Snart skall en ängel ila etc.: Anspelar på bebådelsen, som infaller på våren, då ängeln Gabriel meddelade Maria att hon skulle bli havande med Guds son; se Luk. 1:26–38.

Uranos: Himlen; se komm. till föregående dikt.

vila: Ordet är i handskriften ändrat från *dvala*, möjligen av annan hand.

Monader: Här närmast 'idéer', annars det oförgängliga urämne av vilket världen anses bestå.

Urania, o vår Moder: Gaia, jorden, tycks här också identifieras med Venus Urania, den himmelska kärleken.

Dröm på Havsstranden

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 485–486.

Står där tillsammans med »Höstaftonen« och en version av »Vattnet« (ingår i »Elementerna«, 1820). Titeln är Stagnelius'.

förvarat: 'reserverat'.

sövsand: 'silversand', sand vit som silver.

- 6 *Här går han*: Syftar på *släkten* 'släktet', två rader senare.

skär: 'ren', 'klar'.

Kärlekens stjärna: Planeten Venus.

Vanadis: Vanadis var ett alternativt namn för den nordiska kärleksgudinnan Freja, här identifierad med Venus, kärlekens gudinna i klassisk mytologi. *Vanadis' fornland* anspelar på myten om hur Venus föddes ur havet.

fullhetens: 'den överflödande rikedomens', 'överflödets'.

Hösten

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 457–458.

Står där tillsammans med »Fjärilen och Rosen«, »Månflickan«, »Vattnet«, »Hymn«, »Våren« (»Vårsånger« nr V i *Liljor i Saron*) och »Vad suckar häcken?«. Titeln är Stagnelius'.

- 7 *Kristus*: Identifieras här med solen.

Söderns pol: Södra delen av himlen.

Venus: Kärlekens gudinna i klassisk mytologi.

Adonis: En skön yngling som var kärleksgudinnans älskade; han tillbringade en del av året i dödsriket och en del av året hos Venus.

Olympens [...] tår: Regn.

- 8 *Sitt kött och blod han oss att njuta ger*: Årstidsväxlingen associeras med Kristi död på korset och dess symbolik i nattvarden.
förmåga: 'makt'; raden anspelar på uppståndelsen.
medlarns kropp: Naturen, växtligheten.

Fjärilen och Rosen

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 458. Står där tillsammans med »Hösten«, »Månflickan«, »Vattnet«, »Hymn«, »Våren« (»Vårsånger« nr V i *Liljor i Saron*) och »Vad suckar häcken?«. Titeln är Stagnelius'.

dårlige: 'dåraktiga'.

vi [brinner]: 'varför'.

besperiska: 'ljuvliga', 'milda'.

ångor: 'dofter'.

myser: 'småler'.

- 9 *Floras böljande dräkt*: Blomsterängen; Flora var blommornas gudinna i klassisk mytologi.
Gack: 'Gå'.

Månflickan

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 459–460. Står där tillsammans med »Hösten«, »Fjärilen och Rosen«, »Vattnet«, »Hymn«, »Våren« (»Vårsånger« nr V i *Liljor i Saron*) och »Vad suckar häcken?«. Osäkert om titeln är skriven av Stagnelius' hand.

- 10 *dess [ögon]*: 'hennes'.

Amanda: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.

eterns: 'himlens'.

en öm och eldig Bror: Solguden Apollo är mångudinnan Dianas bror.

Olympens: 'himlens'; Olympen var gudarnas boning i klassisk mytologi.

Vattnet

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 460–461. Står där tillsammans med »Hösten«, »Fjärilen och Rosen«,

»Månflickan«, »Hymn«, »Våren« (»Vårsånger« nr V i *Liljor i Saron*) och »Vad suckar häcken?«. Titeln är Stagnelius'.

11 *fråga*: 'skum'.

vi [irrar]: 'varför'.

vadan: 'varifrån', 'varför'.

myste: 'smålog'.

kordansar: 'kördanser'.

färgig: 'färgglad'.

elysiska: 'himmelska', 'paradisiska'.

kväljande: 'plågsam'.

dignande: 'domnande', 'sviktande'.

olympiska: 'himmelska'.

trånan: Osäkert om ordet bör läsas *brånan* eller *trånan*.

Hymn

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 461. Står där tillsammans med »Hösten«, »Fjärilen och Rosen«, »Månflickan«, »Vattnet«, »Våren« (»Vårsånger« nr V i *Liljor i Saron*) och »Vad suckar häcken?«. Titeln är Stagnelius'.

12 *himlens sfärer sjunga*: Anspelar på föreställningen om sfärernas harmoni, som innebar att rymdens sfärer tänktes frambringa en musik som var ohörbar för det mänskliga örat.

kor: 'kör', 'skara'.

tonar: 'besjunger'.

etern: 'himlen'.

Sarons ros och Hermons ceder: Sarons ros omtalas i Höga v. 2:1, medan Syr. 24:13 (1703 års översättning: 24:17) omtalar Libanons och Hermons träd.

13 *kvalda*: 'plågade'.

Hyles: 'materiens'; *hyle* är hos Aristoteles en beteckning för formlös materia.

lät: 'låt'.

Vad suckar häcken?

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 463. Står där tillsammans med »Hösten«, »Fjärilen och Rosen«, »Månflickan«, »Vattnet«, »Hymn« och »Våren« (»Vårsånger« nr V i *Liljor i Saron*). Handskriften saknar titel.

polen: 'himlen'.

boppen: 'förhoppningarna'.

menlös: 'oskyldig', 'oskuldskraft'.

nesliga: 'vanärande', 'skamliga'.

- 14 *idéernas värld*: Anspelar på den platonska idéläran, enligt vilken sinnevärldens fenomen bara är bleka avtryck av de eviga idéerna.

Hösten

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 366–365 (sic). Står där tillsammans med »Har jag Thessaliens kalk« (1816–1817), »Du, som mildt i vinets floder« (1816–1817) och sonetterna »Tystnaden« (1820), »Jungfrun i det gröna«, »Molnet«, »Minne«, »Solrosen«, »Månen« (1820) och »Rosen«. Ordningstalet över den första dikten saknas i handskriften. Titeln är Stagnelius', och ändrad från »Solen«; möjligen kan läsas »HöstSolen«.

1.

fästet: 'himlen'.

Ovanskligt: 'evigt', 'oförgängligt'.

Olympen: 'himlen'; Olympen var gudarnas boning.

2.

vartill båtar: 'vad hjälper det'.

- 15 *bildens själv*: (Av-)bilden, som tidigare har varit förenad med idén.

bugssvalar: 'tröstar', 'lindrar'.

olympiskt: 'himmelskt'.

rosa: Rosen (med gemen i handskriften).

3.

städse: 'ständigt', 'för alltid'.

Naturerna: Kropparna, materiens former.

minutligt: 'tillfälligt', 'kortvarigt'.

skära: 'rena', 'klara'.

Genius: 'skyddsande'.

är allt i alla: Anspelar på 1 Kor. 15:28, om hur Gud skall bli allt i alla.

Jungfrun i det gröna

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 365. Står där tillsammans med »Har jag Thessaliens kalk« (1816–1817), »Du, som mildt i vinets floder« (1816–1817) och sonetterna »Hösten«, »Tystnaden« (1820), »Molnet«, »Minne«, »Solrosen«, »Månen« (1820) och »Rosen«. Viss textförlust som följd av lakun på sista raden har supplerats. Titeln är Stagnelius’.

- 16 *Jungfrun i det gröna*: Namnet betecknar en ljusblåblommande art i ranunkelfamiljen (*Nigella damascena*), men tycks här snarare avse lökväxten Tidlösa (*Colchicum autumnale*), som även gått under namnet Nakna jungfrun och som blommar sent på hösten, när annan vegetation är vissnad.

Vi [kom]: ’Varför’.

röna: ’uppleva’, ’erfara’.

menlös: ’oskyldig’, ’oskuldsfull’.

Molnet

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 365. Står där tillsammans med »Har jag Thessaliens kalk« (1816–1817), »Du, som mildt i vinets floder« (1816–1817) och sonetterna »Hösten«, »Tystnaden« (1820), »Jungfrun i det gröna«, »Minne«, »Solrosen«, »Månen« (1820) och »Rosen«. Titeln är Stagnelius’.

Auroras fackla: Gryningen, efter morgonrodnadens gudinna i klassisk mytologi.

gråter: ’begråter’.

Azuren: ’himlen’.

- 17 *buren*: ’boren’, ’född’.

Minne

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 364. Står där tillsammans med »Har jag Thessaliens kalk« (1816–1817), »Du, som mildt i vinets floder« (1816–1817) och sonetterna »Hösten«, »Tystnaden« (1820), »Jungfrun i det gröna«, »Molnet«, »Solrosen«, »Månen« (1820) och »Rosen«. Titeln är Stagnelius’.

rand: Ordet saknas i handskriften.

Elysiskt: 'himmelskt', 'paradisiskt'.

frukthorn: 'ymnighetshorn', ett horn som flödar över av rikedom, frukt etc.

nektarbrunnen: I klassisk mytologi är nektar en ljuv dryck som de olympiska gudarna dricker för att vinna evig ungdom; den serverades av ungdomens gudinna Hebe.

dess [buvudbonad]: 'hennes'.

teorb: Ett stränginstrument.

Astrea: En stjärngudinna. När den lyckliga guldåldern upphörde var Astrea den sista av gudarna som lämnade jorden; hon förvandlades sedan till stjärnbilden Jungfrun.

Solrosen

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 364. Står där tillsammans med »Har jag Thessaliens kalk« (1816–1817), »Du, som mildt i vinets floder« (1816–1817) och sonetterna »Hösten«, »Tystnaden« (1820), »Jungfrun i det gröna«, »Molnet«, »Minne«, »Månen« (1820) och »Rosen«. Titeln är Stagnelius'.

Klytia: Solrosen. I klassisk mytologi var Klytia en flicka, vars kärlek till solguden Apollo var obesvarad; hon förvandlades till en heliotrop, ibland identifierad med solrosen, som vänder sitt huvud efter solen.

Rosen

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 364. Står där tillsammans med »Har jag Thessaliens kalk« (1816–1817), »Du, som mildt i vinets floder« (1816–1817) och sonetterna »Hösten«, »Tystnaden« (1820), »Jungfrun i det gröna«, »Molnet«, »Minne«, »Solrosen« och »Månen« (1820). Titeln är Stagnelius'.

18 *Floras*: Flora var blommornas gudinna i klassisk mytologi.

ånga: 'doft'.

menlöst: 'oskyldigt', 'oskuldskraft'.

Månflickan

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 465–466. Titeln är Stagnelius'.

- 19 *Dess [kinder]*: 'Hennes'.
Amanda: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.
en strålande Broder: Solguden Apollo är månggudinnan Dianas bror.
gullsnäcka: 'gyllene vagn'.
Nattviolerna: Namnet kan beteckna både sorgörten, *Hesperis tristis*, och den vitblommade orkidén *Platanthera bifolia*. Bägge är särskilt väldoftande nattetid.
julle: Liten, öppen båt; ofta symbol för livets bräcklighet.
- Bragderns och järnets far*
 Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 468 (med »Månan«). Handskriften är ett utkast; delar finns också i renskrift på s. 469, tillsammans med »På nattens himla-valv«. Denna partiella renskrift har dock inte använts i textetableringen, som i sin helhet utgår från utkastet. En titel, »Mars«, skriven av annan hand; egenhändig titel saknas.
- 20 *Bragderns och järnets far*: Guden Mars, krigets gud i klassisk mytologi och enligt astrologin dessutom härskare över järnet.
blodstänkt char: 'röd vagn'; anspelar på planeten Mars' röda färg.
arkadisk: 'idyllisk', 'lycklig'.
Handels kölar: Renskriften har *Handelns vimplar*; bägge uttrycken syftar på handelsfartyg.
elysiskt: 'himmelskt', 'paradisiskt'.
västans lena: Renskriften har *ekos milda*.
Vredfull: 'Vred'.
gulltiar: 'strålande krona'.
Jofur: Jupiter, den högste guden i klassisk mytologi.
glav: 'svärd'.
Furiers: 'hämnngudinnors'.
- 21 *Läste*: 'läste'.
järnregerings: Uttrycket förenar föreställningen om Mars som härskare över järnet med idén om järnåldern, en särskild svår och hård världsålder.
Eonernas: här: 'planeternas', 'planetänglarnas'.
Stjärnolympen: 'stjärnhimlen'.
vansklighetens: 'förgänglighetens', 'timlighetens'.

På nattens himlavalv

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 470. Står tillsammans med en ofullständig renskrift av »Bragderns och järnets far«. En titel, »Jupiter«, skriven av annan hand; egenhändig titel saknas.

min silverstjärna: Planeten Jupiter, vars sken är starkt och gulvitt; Jupiter var himmels gud och den högste guden i klassisk mytologi.

Olympiskt: 'himmelskt'; Olympen var gudarnas boning.

skär: 'ren'.

gulltiar: 'strålande krona'.

Tennet: Jupiters metall.

ammar: 'alstrar'.

22 *Olymp*: 'himmel'.

pol: 'himmel'.

bål, cypress och mausolé och urna: Symboler för död och begravning.

mina örnar: Örnen är Jupiters fågel.

Den gamla sanning forskningen mig givit

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 479–480. Den första och tredje diktens numrering saknas i handskriften men har här supplerats. Handskriften saknar titel.

I.

bembär: 'frambär', 'erbjuder'.

Väl: 'Visst', 'Visserligen'.

De väldige: Planeterna, planetgudarna.

Mars: Krigets gud i klassisk mytologi.

Venus: Kärlekens gudinna.

Jupiter: Himmels gud och den högste guden i klassisk mytologi.

II.

23 *omgör*: 'upprepar'.

ståds: 'oavbrutet', 'ständigt'.

Isnärden: 'ni fångade'.

gullfantomer: 'gyllene stjärnor', utan verklig existens.

stjärnornas Eoner: De illasinnade yttre makter – planeter och stjärnor – som härskar över människan.

III.

azuren: 'rymden'.

Astraliskt: Om något som har samband med stjärnorna.

ambravingar: 'lätta vingar', 'väldoftande vingar'.

Elysisk: 'Himmelskt', 'Paradisiskt'.

djurkrets: Avser stjärnbilderna i zodiaken (djurkretsen).

Ej för dig Vetandet allena

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 312. Står där tillsammans med »Norden« (1818–1819), några avslutande rader till »MARIA« (i *Liljor i Saron*), »Not till ordet Maria« (1820) och fragment till »Själens himlafärd« (1820). En titel, »Varning«, skriven av annan hand; egenhändig titel saknas.

24 *skär*: 'ren', 'klar'.

fästets blåa eter: 'himlen'.

Låt: 'Låt'.

Merkuren: Kvicksilvret, guden Mercurius' metall, som var betydelsefull i alkemiska försök att framställa guld.

Han: Kvicksilvret.

bon: Naturen.

i nyfikenhetens degel: Avser alkemisternas fåfänga försök att framställa guld.

Själens himlafärd

Datering: 1820. Etablerad från tryck i Hammarsköld III, s. 153–156 samt i fråga om aktuella delar från handskrift, Kalmar s. 312, 543. I handskriften står dikten tillsammans med »Ej för dig Vetandet allena«, »Norden« (1818–1819), några avslutande rader till »MARIA« (i *Liljor i Saron*) och »Not till ordet Maria« (1820) resp. »Elegi« (1820). Fragmenten står utan uppenbart sammanhang och textkonstitutionen är inte självklar. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

nasaréernes beliga bok: Handskriften *Codex Nasareus, Liber Adami appellatus*, den s. k. mandeiska Adamsboken, 1815–1816 utgiven av professorn i österländska språk i Lund, Mathias Norberg (1747–1826). Stagnelius' dikt är en parafras på ett stycke ur denna bok.

- 25 *sju planeter med demantespiror*: De sju planeterna med spiror av diamant är sinnebilder för de onda makter som håller människan fången.
öva: 'utövar'.
väktarne i staden: De onda stjärndemonerna, själens väktare.
Eonerna i dagars tal besegra: 'lev längre än eonerna (dvs. stjärndemonerna)'.
av vallmo smyckad: Av vallmo framställs opium, varför den associeras till sömnen och glömskan.
Lethe: Glömskans flod i dödsriket; *tidens Lethe* beskriver den glömska av det eviga som det jordiska livet har inneburit.
- 26 *zodiakens stjärnor*: De tolv stjärnbilderna i djurkretsen.
balsamiskt: 'behagligt', 'lindrande'.
Serafsbarpor: Serafen är ett himlaväsen.
Tidens Jordan: Här avses Lethe, glömskans flod (se ovan).
den rena Zoes: 'det rena livets'; *zoe* är det grekiska ordet för 'liv'.
etern: 'himlen'.
samljud: 'harmoni'.
- 27 *tillsagd*: 'lovad', 'tillförsäkrad'.
fantomer: 'skuggor', 'vålnader'.
endast ljusets skugga: Anspelar på den platoniska föreställningen om jorden som en grotta, där man bara ser de verkliga tingens skuggor.
gissel: 'piska', anspelar på kometens svans.
fästets azurban: 'himplens bana'.

Elegi

- Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 549–554. Står där tillsammans med en version av »Kyrkans Döttrar« (1820) och en version av »Suckarnes Mystär« (*Liljor i Saron*). De första 74 raderna finns även i renskrift på s. 543–548 (med »Själens himlafärd«). Titeln, eller snarare genrebeteckningen, finns bara i renskriften, som i övrigt inte har använts i textetableringen. Över den fullständiga versionen är en titel, »Betraktelse«, skriven med annan hand.
- 28 *hamnar*: 'skuggor', 'vålnader'.
nardusrika: 'väldoftande'.
menlös: 'oskyldig', 'oskuldfull'.

- Camenan*: 'musan', 'sånggudinnan'.
teorb: Ett stränginstrument.
- 29 *Ångrens mulna Genius*: Den personifierade ångern.
Cyprias: Cypria är ett binamn för kärleksgudinnan Venus, bildat efter hennes födelseplats vid Cypern. Här avses planeten Venus.
Hesperiskt: 'ljuvligt', 'milt', 'paradisiskt'.
förlåt: 'slöja', 'täckelse'.
Belsassars bögtid: Vid kung Belsassars gästabad (omtalat i Dan. 5) syntes en hand på väggen skriva en text som lydde *Mene mene tekel u-farsin* och vars innebörd visade sig vara en straffdom över kungen.
- 30 *Vestibul*: 'förhall', 'entré'.
Genius: 'skyddsande'.
Cyprias duvor: Duvan är ett av kärleksgudinnans attribut.
Filomela: 'näktergalen'; i klassisk mytologi förvandlas flickan Filomela till en näktergal för att räddas från Tereus, som våldtagit henne.
peligrim: 'pilgrim'.
bida: 'invänta'.
En eld är smärtan: Eventuellt inleder denna rad en ny dikt, avgränsad från det föregående. Handskriften kan inte tolkas entydigt på denna punkt.
Idoler: 'avgudabilder'.
- 31 *eterns*: 'himlens'.
salamanderliv: 'liv som eldande'. I medeltida folketro representerades varje element av elementarandar; salamandrarna var eldens elementarandar.
Venus, den av svanor dragna: Kärleksgudinnan Venus' vagn anses ofta ha dragits av duvor, men också svanen associeras med henne.
Begärets Moder: Venus är mor till kärleksguden Amor.
den falska Solgud: Sol- och diktarguden Apollo.
Pindens lagerskogar: Avser Pindos, bergsmassiv i nordvästra Grekland, ansett som diktargudens och sånggudinnornas hem. Lagerträdet associeras med Apollo.
han, som klädd i panterhuden: Vinguden Dionysos, som ofta ses avbildad klädd i en panter- eller tigerhud.

- Serafers kor*: Skara av änglaväsen.
amma: 'fostrar', 'vårdar'.
- 32 *Västanväder*: 'västanvindar'.
Planeternas och zodiakens Änglar: De onda planetänglarna och stjärnänglarna, som är sinnebilder för de onda demoner som håller människan fången.
cirkus: Anspelning på amfiteatern, där i Rom gladiatorskamper och strider med vilda djur anordnades.
Letheisk glömska: Lethe var glömskans flod i dödsriket.
Midgårdsorm: Det odjur som enligt nordisk mytologi har slingrat sig om världen, och som i tidernas slut skall dödas.
vansklighetens: 'förgänglighetens'.
sublunarska: 'jordiska', 'föränderliga' (efter lat. *sub luna* 'under månen').
- 33 *Hyles*: 'materiens'; *byle* är hos Aristoteles en beteckning för formlös materia.
stjärnormas Eoner: 'stjärndemonerna'.
zodiaken: De tolv stjärnbilderna i djurkretsen, symboler för stjärndemonerna.
kväljande: 'plågsamt'.

Förundras icke om Poeten skriver

- Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 370–368 (sic), 356 samt 354–353 (sic). Fragmenten återfinns skrivna på baksidan av och i marginalen till andra dikter: »Bönhörelsen. Romans« (1815), »Ljuv Nattmusik« (1815), »Morgonens rosiga sken« (1818–1819) och »Morgontanke« (senast 1815). Textfragmenten har inte ett självklart sammanhang eller en entydig ordningsföljd; asterisker åtskiljer här de olika partierna. Handskrifterna saknar titel.
- belgas samfund*: Orden är strukna och en ofärdig ändring påbörjad.
- 34 *Vid [facklors ljus]*: Handskriften har *Ur*.
Demiurgens: Demiurgen är sinnevärdens härskare, världsfursten.
poler: 'himlar'.
skiljemynt: 'växelmynt'.
Individus: 'individ's'; betoning på andra stavelsen.

- 35 *bimmelsk skön*: Så handskriften; Stagnelius använder ofta oböjda adjektiv adverbliellt.
Andesolen: Gud.
Guds egen brud: Människosjälen; anspelar på föreställningen om människan eller kyrkan som Kristi brud och frälsningen som ett bröllop med Kristus.
Serafers: Serafen är ett änglaväsen.
Medspelarinna: 'lekkamrat'.
Dess [huvud]: 'hennes'.
utomdessa: 'dessutom'.
borgar: 'lånar'.
Väl [Skönbeten]: 'Visst', 'Visserligen'.
skiftad: 'uppblandad', 'bruten'.
löje: 'leende'.
- 36 *Irismantel*: Färgglad (regnbågsfärgad) dräkt.
nardusblomma: 'välldoftande blomma'.
signaturer: Signaturläran associeras främst med den antika medicinen, där en växts yttre form ansågs överensstämma med dess verkan; i Stagnelius' form sammanhänger den med den Swedenborgska korrespondensläran och en skapelseteologisk grundsyn, enligt vilken makrokosmos korresponderar med mikrokosmos och Gud blir avläsbar i sin skapelse.
Ajasblomman: Romersk riddarsporre (*Consolida ajacis*), förr kallad ajaxsporre, på vars inre kronblad kan läsas bokstäverna AIAI, vilket enligt myten skall uttolkas som antingen guden Apollos klagan över gossen Hyacinthus' död, eller som hjälten Ajax' namn, ur vars blod växten sprang upp.
papavern: 'vallmon', dvs. opium, som använts som sömnmedel, och vars röda kronblad har svarta fläckar.
Vi [föddes]: 'Varför'.
skönhetens Gudinna: Kärleksgudinnan Venus.
Amor: Kärleksgud; Venus' son.
blind: Amor har ibland avbildats med bindel för ögonen, som symbol för kärlekens blindhet.
Ormens list: Anspelar på syndafallet, skildrat i 1 Mos. 3, där Eva, övertalad av ormen, plockar äpplet från kunskapens träd och bjuder Adam.
- 37 *menlöst*: 'oskyldigt', 'oskuldfullt'.

larv: 'ansikts)mask', 'förklädnad'.

Orcus: Dödsriket; *Tidens Orcus* avser jordelivet.

Eurydike: Orfeus försökte hämta sin döda maka Eurydike åter från dödsriket; när han bröt löftet att inte vända sig om för att se på henne sjönk hon dock åter till underjorden.

kunskapen på gott och ont: Jfr 1 Mos. 3:5, om hur kunskapens frukt skall ge kunskap på gott och ont.

Amazoner: 'stridsjungfrur', 'krigiska kvinnor'.

38 *det objektiva livet*: 'den yttre verkligheten', 'sinnligheten'.

I dunkla regioner

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 471–472. Ett utkast finns i handskrift, Kalmar s. 398, tillsammans med »Fjäri lens Dödssuck« (1818–1819). Titel saknas i renskriften; över utkastet finns titeln »Saturnus« skriven, troligen med annan hand.

Min stjärna: Planeten Saturnus.

Längst bort: Saturnus ansågs länge som den yttersta planeten i solsystemet.

blyets malm: Blyet är planeten Saturnus' metall.

vanskligheten: 'förgängligheten', 'timligheten'.

39 *Med list jag skilde Jorden* etc.: Anspelar på myten om hur titanen Kronos (lat. Saturnus), son till Gaia (jorden) och Uranos (himlen), kastrerade sin far och därigenom skilde jorden och himlen åt.

Kvinnans: Gaias (se ovan).

sin brudgums: Uttrycket avser Kristus, men anspelar samtidigt på myten om Amor och Psyche, enligt vilken flickan Psyche ('själ') övergavs av sin älskade Amor och därefter sökte honom överallt; hon utsattes för otaliga prövningar innan Amor slutligen räddade henne och paret återförenades.

Psyche: Människosjäl.

Tidens Orm: Tiden liknas vid midgårdssormen, det odjur som enligt nordisk mytologi har slingrat sig om världen, och som i tidernas slut skall dödas.

kulans: 'grottans', 'fängelsets'.

Dess [himmelska]: 'hennes'.

Evärdligt: 'Evig'.

skräckfantomer: 'vålnader'.

himlaburna: 'himlaborna', 'i himlen födda'; den *himlaburna Hjälten* är Kristus.

eterfälten: 'himlen'.

vreda stjärnors natt: Anspelar på föreställningen om stjärnorna som onda väktare.

Mig fostrade, i nardusrika ängar

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 557–559.

En titel, »Bekännelse«, skriven med annan hand; egenhändig titel saknas.

40 *nardusrika*: 'väldoftande'.

purpurblomster: 'rosor'.

Elysiskt: 'himmelskt', 'paradisiskt'.

själens typer, himmelsblå fjärlar: Larvens förvandling till fjärl är en symbol (*typ*) för själens frälsning.

Ljusalfer: Vänligt sinnade väsen.

eolsbarpor: Vindharpor, som spelar när vinden blåser genom dem; bilden används ibland för den gudainspirerade dikta-
ren.

Drott: 'furste', 'härskare'.

etern: 'himlen'.

fästets: 'himlavalvets'.

där emot: Läsningen är osäker. Eventuellt står *då emot*, möjli-
gen *de emot*.

Tidens skumma Plutossalar: Pluto är dödsrikets härskare i klassisk
mytologi; uttrycket beskriver tidens rike, dvs. jorden, som
ett dödsrike.

Lethe: Glömskans flod i dödsriket.

vallmofälten: Av vallmo framställs opium, som har använts som
sömnmedel.

bemisfär: 'halvklot'.

Världsfurstens stjärnor: Avser den onde demiurgen, världshärs-
karen; stjärnorna är själens onda väktare.

demant: En benämning för en mycket hård metall eller sten.

gulltiar: Gyllene diadem.

41 *Olympiskt*: 'himmelskt'.

Amor: En kärleks gud.

Cyperns stränder: I havet utanför Cypern föddes kärleksgudinnan Venus.

kvalda: 'plågade'.

Från Nilens strand: Anspelar på Gamla testamentets skildring av israeliternas 40-åriga ökenvandring, när de flytt slaveriet i Egypten och är på väg mot det förlovade landet, Kanaan.

Memfis: En fornegyptisk stad vid Nilens strand.

Idoler: 'avgudabilder'.

den kyska Eviga Jordanen: Den heliga floden Jordan, i vars vatten Jesus döptes, är i gnostiskt tänkande en symbol för den högsta ljusvärlden (Pleroma).

eviga Idéers land: Föreställningen om det heliga landet förenas här med platoniska föreställningar om idévärlden.

Bort falska purpurros: Motsättningen mellan rosen och liljan blir här en motsättning mellan sinnlighet och religion.

Psyche: 'själ', men också 'fjäril'; samtidigt en anspelning på myten om Amor och Psyche, se ovan.

42 *en diktad Solgud*: Sol- och diktarguden Apollo, förknippad med lagerträdet.

Tabor: Berg i närheten av Nasaret, Galiléen; berget har ibland identifierats med den plats där Kristus skall ha visat sig i sin härlighet för tre lärjungar (Kristi förklaring, se Mark. 9:2–10).

dårligt: 'däraktigt'.

Och vaktande: De tre sista raderna kan parafraseras: 'och Guds kärlek skall susa över blomsterkullen, vaktande över livets frö för kommande tider och för paradiset sjunkna vår'.

Eoner: trol. 'tider'.

Månan

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 467–468 (med »Bragderns och järnets far«). Titeln är Stagnelius'.

fylle: 'fullhet', om fullmånen.

Solens kärlek: 'kärlek till solen'.

43 *Pleroma*: Änglavärlden, himlen.

Febus: Solen; Febus var ett binamn för solguden Apollo i klassisk mytologi.

skära: 'rena'.

Likt silvret: 'så att det blir likt silvret'.

bära: 'föder', 'alstrar'; silvret är månens metall.

Polen: 'himlen'; ordet av annan hand rättat från *Solen*.

En belig Brud åt Andesolen: Andesolen är Gud; Guds brud är själen.

Månan och Själen

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Denna dikt och de följande tio, till och med »Till Tron«, finns i ett renskrivet häfte (även i Kalmar, s. 497–530) och återges här i en följd. »Månan och Själen« innehåller dock talrika ändringar, varför den här ges i två versioner. Titeln är Stagnelius'.

[Äldre version.]

Anima: Människosjälen.

Luna: Mångudinna i klassisk mytologi.

44 *Tvån*: 'tvätta', 'rena'.

Pleromas: 'himlens'.

dess [spår]: 'hennes'.

Världsfursten: Den onde demiurgen, som härskar över jorden.

Livskällans åder: Livets vatten, som rinner i paradiset.

45 *brånad*: 'brand', 'lidelse'.

polen: 'himlen'.

ångande: 'doftande'.

46 *sirar*: 'pryder'.

[Nyare version.]

Selene: Mångudinna i klassisk mytologi.

sår: 'besår'.

Animas: Avser människosjälen.

Tvån: 'Tvätta', 'Rena'.

47 *Pleromas*: 'himlens'.

dess [spår]: 'hennes'.

Världsfursten: Den onde demiurgen, som härskar över jorden.

Livskällans åder: Livets vatten, som rinner i paradiset.

Förlåten: 'övergiven'.

48 *Luna*: Mångudinna i klassisk mytologi.

brånad: 'brand', 'lidelse'.

Ekliptikans: Ekliptikan är den skenbara årliga bana som solen beskriver över stjärnhimlen.

änne: 'panna'.

49 *Ty*: 'Därför'.

Evärdligt: 'evigt'.

sirar: 'pryder'.

Bönen

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själens«. Titeln är Stagnelius'.

Diktens andra och tredje strof är skrivna i marginalen i stället för en struken strof; de följs av ytterligare två fragmentariska rader:

Tryckt [Tryggt?] färdas hon. De sju planeter
Ej hämma hennes lopp

50 *Med bönens kvist* etc.: Anspelar på berättelsen om hur den duva Noa hade släppt ut återkom med ett olivblad i munnen, vilket var ett tecken på att syndafloden hade börjat sjunka tillbaka (1 Mos. 8:11).

menlös: 'oskyldig', 'oskuldfull'.

ebenchar: Vagn, svart som ebenholts.

sju Demonerna: De sju planeterna, som framställs som vakter, vilka hindrar själen att fly ur världsfurstens fångelse till Gud.

Demiurgens: Demiurgen är den onde världsfursten, som härskar över jorden.

den bistra Tolvmanskara: De tolv stjärnbilderna i djurkretsen, också uppfattade som väktare av själen.

51 *himlens Jordan*: Den heliga floden Jordan är en symbol för den högsta ljusvärlden, himlen (Pleroma).

nya Sarons: Saron, en bördig slätt i Palestina, omtalas i Höga visan och blir här en bild för himlens nyskapelse.

Anima: Människosjälen.

Syndafallet

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket,

Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själen«. Titeln är Stagnelius'.

FÖRSTA SÅNGEN

- 52 *FÖRSTA SÅNGEN*: Orden saknas i handskriften men har suppleras i kongruens med *ANDRA SÅNGEN*.
Eonerna: 'änglarna', de världar och väsen som utgår från den högsta gudomligheten.
kvaldes: 'plågades'.
eter: Högre, renare luft, ibland uppfattad som ett särskilt, gudomligt element.
[gullfrukter] bar: Handskriften har *far*.
Balsamiska ångor: 'Väldoft'.
Fyrfaldiga floden: Livets källa, som rinner ut i fyra väderstreck; jfr 1 Mos. 2:10.
bärmade: 'speglade'.
Pol: 'himmel'.
Eva: Den första kvinnan Eva blir här den första eon som lämnar Pleroma (himlen) och sjunker ned i materien. Den bibliska skildringen av syndafallet återfinns i 1 Mos. 3.
dess [båg]: 'hennes'.
natt: 'skugga'.
 53 *etern*: 'den klara luften', 'himlen'.
orangernas: 'apelsinernas'.
vall: 'äng'.
Stamfadrens: Avser Adam, den förste mannen.
 54 *lät*: 'låt'.
eldskinden: 'den heta kinden'.

ANDRA SÅNGEN

- Gullbrämad*: 'Guldkantad'.
himlabågen: 'regnbågen'.
azurfälten: 'himlavalvet'.
 55 *Sefyrer*: 'Västanvindar'.
 56 *Jebovas*: 'Guds'.
hoppens: 'hoppas'.
 57 *livsens träd*: Livets träd, som växer i Edens lustgård (1 Mos. 2:9).

eterns: 'himlens'.

Eoner: 'änglar', de världar och väsen som utgår från den högsta gudomligheten.

En ny gudomlig Eva: Maria framställs som en ny, syndfri Eva.

Sonen: Kristus.

duvobamn: 'duvskepnad'; anspelar på Jesu dop, då Guds duva skall ha sänkt sig över honom (Matt. 3:16).

[*Ljuvt över*] *honom*: Ordet saknas i handskriften.

förlåta: 'överge'.

Längtan

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själens«. Titeln är Stagnelius'.

- 58 *Cytheres strålar*: Strålarna från planeten Venus; Cythere är ett binnamn för Venus, bildat efter ön Kythera, där ett berömt tempel tillägnat kärleksgudinnan fanns.

binner: 'när'.

- 59 *Edens sångare*: Näktergalens sång beskrivs som ett minne av själens förlorade salighet.

Tecknar döden blott till frälsning banen: 'Visar bara döden vägen till frälsning'.

Blommorna

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själens«. Titeln är Stagnelius'.

menlösa: 'oskyldiga', 'oskuldfulla'.

- 60 *te*: 'uppvisar'.

Venus Urania: I klassisk mytologi har kärleksgudinnan två gestalter: den himmelska kärleken, Venus Urania, och den jordiska kärleken, Venus Pandemos.

kor: 'kör', 'skara'.

levande floder: Livets vatten, som rinner i paradiset.

Harem: Åsyftar här blommornas skara.

Serafiskt: 'änglalikt'.

kärlekens stjärna: Planeten Venus.

- 61 *dess [blick]*: 'hennes'.

Rodnaden

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själen«. Titeln är Stagnelius'.

62 *menlöst*: 'oskyldigt', 'oskuldskraft'.

Dess [långa]: 'hennes'.

pinsam: 'smärtsam'.

nämnde mig: 'sade mitt namn'.

aftonstjärnan: Planeten Venus.

ångorna: 'dofterna'.

nattviolen: Namnet kan beteckna både sorgörten, *Hesperis tristis*, och den vitblommande orkidén *Platanthera bifolia*. Bägge är särskilt väldoftande nattetid.

västanvädret: 'västanvinden'.

63 *Förrn*: 'innan'.

glömska drack: Anspelar på glömskans flod i dödsriket, Lethe.

glädde: 'glädde'.

lät: 'låt'.

vansklighetens: 'förgänglighetens'.

Idealismen

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själen«. Titeln är Stagnelius'.

64 *diktade*: här 'speglade'.

olympiska: 'himmelska'.

balsamiska: 'väldoftande'.

Olymp: 'himmel' (sådan den speglar sig i vattnet).

vi [sänker]: 'varför'.

65 *varelses*: 'tillvaros'.

Mimosa: Växtsläktet *Sensitiva*, vars blad omedelbart fallt samman vid beröring.

Elementerna

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188 (utkast finns i Kalmar s. 483, med »Höstaftonen« och »Dröm på Havsstranden«). Se i övrigt komm. till »Månan och Själen«. Titeln är Stagnelius'.

- bär*: trol. 'föder'.
- 66 *Gack*: 'Gå'.
sjudande: 'heta', 'upphetsade'.
tillbopa: 'tillsammans'.
azur: 'rymd'.
- 67 *nesliga*: 'vanärande', 'skamliga'.
beskygga: 'beskugga', 'fördunkla', 'skymma'.
Salamandrernas här: 'hären av eldandar'; i medeltida folktro representerades varje element av elementarandar; salamandrar-na var eldens elementarandar.
- 68 *dess [barm]*: 'hennes'.
fradgande: 'skummande'.
- 69 *bar*: 'födde'.
ångande: 'doftande'.

Graven

- Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själén«. Titeln är Stagnelius'.
- 70 *västanvädrets*: 'västanvindens'.
Eteriskt: 'himmelskt'.

Till Föraktet

- Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själén«. Titeln är Stagnelius'.
- 71 *buren*: 'boren', 'född'.
bedugga: 'sprider dagg över'.
- 72 *gisseln*: 'piskan'.
kväljer: 'plågar'.
Libyens träl: 'slaven'.
Medusashuvud: Medusa var ett kvinnligt odjur i klassisk mytologi vars skräckinjagande åsyn förstenade den som mötte hennes blick.
etern: 'himlen'.
Genius: 'skyddsande'.

Till Tron

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Se i övrigt komm. till »Månan och Själen«. Titeln är Stagnelius'.

73 *Gör [...] möte*: 'Möt'.

gör [min dunkla]: 'vällar'.

Vestal: Prästinna vars främsta uppgift var att hålla elden i Vestatemplet på Forum Romanum i Rom brinnande.

Och själen [...] våga: 'och lär själen att våga lyfta sina dunkla blickar mot sitt ursprung'.

himlaburna: 'himlaborna', 'i himlen födda'.

74 *som sparven föda ger* etc.: Anspelar på Bergspredikan (Matt. 6:25–34), där Jesus säger att eftersom Gud ger fåglarna föda och liljorna kläder skall inte heller människorna bekymra sig om sitt uppehälle.

För: 'Från'.

pol: 'himmel'.

Demanteskölden: Demant är en benämning för en mycket hård metall eller sten.

75 *stjärnevakvets här*: Stjärnorna anses som själens väktare och fiender.

på lejon och på drakar: Jfr Ps. 91:13, om hur den som Gud beskyddar kan trampa på lejon och drakar utan fara.

76 *Läs*: 'läs'.

Sonetter

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 453–454. Numreringen över den första sonetten saknas i handskriften. Titeln, eller snarare genrebeteckningen, är Stagnelius'.

I.

Ett mystiskt kors: Det kors som bildas av de fyra väderstrecken.
blodsugg: 'blodstänk'.

Tartarens: 'underjordens'; Tartaros var den mörkaste och dyst-raste delen av dödsriket.

förbida: 'invänta', 'hoppas på'.

glaven: 'svärdet'.

Väl: 'Visst', 'Visserligen'.

II.

Dikten är en översättning av den tyske författaren August Wilhelm Schlegels (1767–1845) sonett »Anhänglichkeit« ('Hängivenhet'). Stagnelius hade tidigare översatt samma dikt, se »Sinnlighetens makt«, del IV, s. 276.

Väl: 'Visst', 'Visserligen'.

etern: 'himlen', 'luften'.

änglabröden: Anspelar på Ps. 78:25, där Gud ger människorna änglars bröd att äta.

förlåt: 'slöja', 'förhänge'.

- 77 *Isislöjan*: Gudinnan Isis framställdes under senantiken ofta dold under en slöja; uttrycket avser det som på ett hemlighetsfullt sätt döljer något, i detta fall materien, som skymmer Gud.

Förlossarns: här: 'dödsängeln'.

ur Ennas dal i Plutos sköte: Enna är den region på Sicilien där fruktbarhetsgudinnan Ceres' dotter Proserpina blev bortrövad av dödsrikets härskare Pluto. Proserpina tillbringade där efter en del av året i dödsriket och resten hos sin mor, vilket avspeglas i årstidsväxlingarna.

III.

bugsvalar: 'tröstar', 'lindrar'.

Strålande jag sänder från det höga

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 858. Står där tillsammans med prosaanteckningarna »Hela det synliga Universum« och »Icke utan skäl har man ansett« (båda 1820). Handskriften saknar titel.

- 78 *Nåd och sanning*: I Joh. 1:14 omtalas Jesus som fylld av nåd och sanning.

Olympens: 'himlens'.

Andevärldens stora kropp: Anspelar på den Swedenborgska föreställningen om den stora människan, enligt vilken Gud eller kosmos har formen av en människa.

krigiska planeters dans: Planeterna anses som illasinnade makter som vaktar människans fångelse.

- 79 *Låt*: 'låt'.

binna: 'nä'.

empyré: (Den högsta) himlen i klassisk mytologi.

Mogna: 'Bringa att mogna'.

försökas: 'prövas'.

Till Ynglingen

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 401–402. Som Böök har visat kan ett renskrivet häfte rekonstrueras som innehåller dikterna »Till Ynglingen«, »Vintermorgonen«, »Himmelen«, »Kyrkans Döttrar«, en version av »Suckarnes Mystär« (*Liljor i Saron*), »Längtan« och »Sonetter«. Dessa (utom »Suckarnes Mystär«) följer här i en följd, som de har stått i den nu splittrade handskriften. Titeln är Stagnelius'.

eterflykt: 'himmelsflykt'.

firramentets: 'himlavalvets'.

80 *fåvitskt*: 'tanklöst', 'dåraktigt'.

Filomelas: 'näktergalens'; i klassisk mytologi förvandlas flickan Filomela till en näktergal för att räddas från fursten Tereus, som våldtagit henne.

Tempes: Tempedalen ligger i mellersta Grekland; här allmänt om en vacker dal.

den Gud, som, skämtande och yr: Jordisk, kroppslig kärlek, här åskådliggjord genom kärleksguden Amors attribut (bågen och kärlekspilarna).

løjets: 'glädjens', 'fröjdens'.

på korset han förblöder: Mot den världsliga kärleken ställer Stagnelius här den kristna kärleksguden.

kvalda: 'plågade'.

sabbatsro: 'helig vila'.

lät: 'låt'.

Idolerna: 'avgudabilderna'.

Vintermorgonen

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 402 och 531; se i övrigt komm. till »Till Ynglingen«. Titeln är Stagnelius'.

81 *Sefyr*: 'västanvinden'.

Floras: Flora var blommornas gudinna i klassisk mytologi.

purpurblomman: 'rosen'.

bimmelsk: Handskriften har *bimmelskt*.

Himmelen

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar, s. 531–532; se i övrigt komm. till »Till Ynglingen«. Titeln är Stagnelius'.

- 82 *Vädurns portar*: Vid vårdagjämningen anses solen stå i Vädurens tecken.

Sefyrens: 'västanvindens'.

Eterns: 'Himlens', 'Rymdens'.

Aftonstjärnan: Planeten Venus.

astraliska: här 'himmelska (från stjärnorna stammande)'.

Himlens kärlek: 'Kärlek till himlen'.

ren: 'dikesren', 'åkerren'.

brånad: 'brand', 'lidelse'.

himlens kyssar: Daggen.

- 83 *skärare azurer*: 'renare himlar'.

Kyrkans Döttrar

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 532–533; se i övrigt komm. till »Till Ynglingen«. Utkast i Kalmar s. 555 (med »Elegi« (1820) och en version av »Suckarnes Mystär«). Titeln är Stagnelius'.

Sex döttrar: Dikten utlägger ett stycke ur gnostikern Valentinos' (100-talet e. Kr.) eonlära. Kyrkans sex döttrar är Tron, Hoppet, Kärleken, Rent samvete, Lycksalighet och Vishet.

sin brudgum: Kristus.

lika många bröder: Eonerna i Valentinos' lära är alltid dubbel-eoner, förenade som syskon eller makar.

azur: 'blå'.

Dess [rika]: 'hennes'.

livets älv: Livets vatten, som rinner i paradiset.

purpurblommor: 'rosor'.

dårligt: 'dåraktigt'.

- 84 *av dess namn mystären veten*: 'känner till hennes mysterier'.

frukthorn: 'ymnighetshorn'.

Pleroma: Änglavärlden, himlen.

skära: 'rena', 'klara'.

Kerubsharpors: 'änglaharpors'.

I evigheters evigheter Gud: I Hammarskölds utgåva följer ytterligare en strof efter den som här är den sista. Det är osäkert om denna är skriven av Hammarsköld själv eller om den återgår på en nu förlorad handskrift. Strofen lyder:

När störtas en gång onskans alla troner?
 När härska gudaparets tolv eoner
 På spillrorna av Demiurgens värld,
 På rivna fanor och på brutna svärd?

Längtan

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 536–537; se i övrigt komm. till »Till Ynglingen«. Titeln är Stagnelius'.

dignande: 'sviktande'.

azuren: 'himlen'.

85 *jaspis*: En ädelsten med röd-bruna färger.

nardusrika: 'väldoftande'.

däldens: 'dalens'.

hans Brud: Människosjälens, vars förening med Kristus (brudgummen) beskrivs som ett äktenskap.

Sonetter

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 537–538, 541–542; se i övrigt komm. till »Till Ynglingen«. Sonetterna nr I och II finns även på s. 539–540; nr IV, »Tystnaden«, och nr V, »Månen«, finns även i handskrift på s. 364–365, i serie med andra sonetter (se komm. till »Hösten«). Den första sonetten saknar numrering i handskriften. Titeln, eller snarare genrebeteckningen, är Stagnelius'.

I.

86 *Eonen, som dess jordliv spinner*: Den onda planetdemon som genom en av passionerna har makt över människan.

ammad: 'nörd'.

diktat: 'påhittat', 'falskt'.

rosor och metaller: Rosorna står för njutningen och metallerna för de skatter som människan begär.

Väldigheter: Planetdemonerna.

eter: 'rymd'.

II.

87 *arken*: Anspelar på berättelsen om Noaks ark (1 Mos. 7–8).

gille: 'gästabad', 'kalas'.

III.

väckes: Anspelar på hur själen genom döden väcks från jordelivets sömn till det eviga livet.

IV. Tystnaden

88 *född ur Intets underbara / Fördolda famn*: I gnostikern Valentinos' (100-talet e. Kr.) eonlära är tystnadens eon född ur tomheten eller intet.

Dagens Konung: Solen.

Vestal: Prästinna vars främsta uppgift var att hålla elden i Vestatemplet på Forum Romanum i Rom brinnande.

ammar: 'vårdar'.

näps: 'stilla', 'tillrättavisa'.

sabbat: 'vila'.

V. Månen

magiska lanternan: Laterna magica, en anordning för projicering av bilder. Innebörden är att månen som en laterna magica alstrar projektioner av föremålet för människans begär, för den åtrådda kvinnan Amanda, men nu, när diktjaget har frigjort sig från den jordiska kärleken, den ursprungliga skönhet som själen ägt i idévärlden.

89 *ärna*: 'ämnar'.

Amanda: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.

myste: 'smålog'.

Om Tingens Natur

Datering: 1820. Etablerad från 1) prospektet till *Liljor i Saron*; 2) handskrift, Kungl. biblioteket, Kempes autografsamling; Stagnelius; 3) Hammarsköld III, s. 18–19; 4) handskrift,

Riksarkivet Marieberg, Stavsundsarkivets autografsamling; 5) Hammarsköld III, s. 22–23 och 6) handskrift, Kungl. biblioteket, Beskow-Dahlgrens autografsamling: Stagnelius. De olika delarna kan inte fogas samman på ett helt entydigt sätt; dikten framstår som ofullbordad. Titeln i enlighet med handskriftsbladet i Kempes autografsamling.

Lärodikten »Om Tingens Natur«, vars första parti trycktes i prospektet för *Liljor i Saron* (se del I, s. 50f.), ansluter till den romerske diktaren Lucretius' (ca 95–55 f.Kr.) lärodikt *De rerum natura* (*Om tingens natur*). När det gäller tankeinnehållet ligger Stagnelius dock långt ifrån Lucretius' materialism. Bland de filosofiska förebilderna kan nämnas nyplatonikern Plotinos (ca 205–270 e.Kr.), gnostikern Valentinos (138–165 e.Kr.) och filosoferna Johann Gottlieb Fichte (1772–1814) och Friedrich von Schelling (1775–1854).

plastiska: 'formbildande', 'skapande'.

med ljuset försonte: När materien formas till vårblommor försonas den samtidigt med ljuset och skönheten.

Andarnes Sol: Gud.

skära: 'rena'.

tabernakel: 'helgedom', 'tempel'.

90 *styggelser*: Vämjelse, synd och lastbarhet.

Hyle: Hos Aristoteles en beteckning för formlös materia.

nattgestalter: 'spöken'.

Eoner: Dubbeltydigt: både om långa tidsrymder och om de världar och väsen som utgår från den högsta gudomligheten.

livets glada familj: Människorna.

den tregestaltade Månen: Om månen i dess tre former: fullmåne, nedan och ny. På motsvarande sätt avbildas mångudinnan Hekate ofta i tre gestalter eller med tre huvuden.

Olympen: 'himlen'.

Ares: Krigsgud i klassisk mytologi.

91 *hamn*: 'gestalt'.

purpurtalaren: En talar är en fotsid, vid dräkt med långa ärmar.

den lagersmyckade Phoebus: Foibos (Febus) betyder 'ren', 'strålande' och avser sol- och diktarguden Apollo, till vars attribut lagerträdet hörde.

kor: 'kör'.

Parnassen: Parnassosberget var helgat åt diktarguden Apollo och sånggudinnorna.

en kvinnlig gestalt: Kärleksgudinnan Venus, vars vagn ansågs dragen av duvor.

Plutus: Rikedomens gud i klassisk mytologi.

Demiurg: Ond världsfurste, med makt över de jordiska skatterna.

mystär: 'mysterium'.

Libanons fjäll: Libanons berg beskrivs i Gamla testamentet som en rik och fruktbar trakt.

Fenix: Mytisk fågel som vart 500:e år brinner upp och samtidigt återföds.

den enda Solen: Anspelar på att dagsländan bara lever en enda dag.

Väl: 'Visst', 'Visserligen'.

92 *synglas*: 'glasögon', 'förstoringsglas', 'kikare'.

93 *himlarnes Jordan*: Den heliga floden Jordan, i vars vatten Jesus döptes, är i gnostiskt tänkande en symbol för den högsta ljusvärlden (Pleroma).

olympiska: 'himmelska'.

94 *utan*: 'utom', 'utanför'.

glänsande brudar: Planeterna, som kretsar runt solen.

kvälla: 'flyter', 'flödar'.

Tidernas Jordan: Den framflytande tiden beskrivs som en flod.

Safirtak: Det blå himlavalvet.

alldagligt: 'varje dag'.

pol: 'himmel'.

95 *Fästets eoner*: Stjärnorna.

Rummets Olymp: Himlavalvet.

hamnen av Duvan: Anspelar på skapelseberättelsens 1 Mos. 1:2, där Guds ande, här i duvans gestalt, svävar över vattnet.

Varandet sättts och tänks etc.: En ändring av raden har påbörjats men inte fullbordats; här har den ursprungliga fattningen bibehållits.

Utan ett kropplost rum: Raden är i handskriften ofullständig.

Tung vilar nattens dimma

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 449–452.

- En titel, »Åträ efter Herran«, skriven av annan hand; egenhändig titel saknas.
- 96 *Azurens lampor*: Stjärnorna.
strimma: 'strålar', 'lyser'.
än: 'äter'.
Papaverdoft: Vallmodoft; vallmo, dvs. opium, har använts som sömnmedel.
fängslas / Av inga vallmoband: 'sover inte'.
skär: 'klar'.
- 97 *av Tiden*: 'Tidens'.
Utgjuten lik ett vatten / Kring stoftets föremål: Anspelar på Ps. 22:15 (förmedlat via psalm 39 i 1695 års psalmbok), där det yttersta lidandet beskrivs med dessa ord.
kor: 'kör', 'skara'.
purpur: 'rodnad'.
Naturens stora Ord / I köttet uppenbarat: Avser inkarnationen, då ordet (Gud) blev kött i Kristus.
Magdalena: Maria från Magdala, identifierad med synderskan i Luk. 7:37–50, om vilken Jesus säger att hon har fått förlåtelse eftersom hon har visat stor kärlek.
- 98 *sju Demoner*: De onda planetdemonerna, som bevakar människan i hennes jordiska fängelse.
förr: 'förrän'.
dess [hjärta]: 'hennes'.
Lät: 'Låt'.
Din härlighet få se: Maria från Magdala var enligt Joh. 20:11–18 den första som fick se den uppståndne Kristus.
morgonstjärnan: Planeten Venus; morgonstjärnan är dessutom en Kristussymbol.
nederbäva: 'knäböja'.
avgrundsglaven: 'avgrundsvärdet', dvs. döden.
- 99 *skäre*: 'må rena', 'må förädla'.
himmelsbröd: Bröd från himlen, manna, som regnar över människorna (jfr Ps. 78:24).
befäl: 'makt'.

Uppoffringen

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 491–493

samt för titel och första 19 rader Hammarsköld III, s. 246. Står i handskriften tillsammans med »Tårarne och Blodet« och »JESUS«. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Canzone: Italiensk, jambisk strofform som introducerades i Sverige av P. D. A. Atterbom.

Amanda: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.

100 *Eoner*: 'långa tidsrymder'.

Cyprias purpurbloffa: Rosen; kärleksgudinnan Venus kallas Cypria efter sin födelseplats vid Cypern.

nordanvädret: 'nordanvinden'.

sira: 'pryder'.

lyktar: 'upphör', 'slutar'.

101 *så för Idén symbolen*: Innebörden av denna platonska kärleksfilosofi är att Amanda, den sköna kvinnan, bara var en symbol för den salighet som idén representerar.

himlaburna: 'himlaborna', 'i himlen födda'.

Keruber: Änglaväsen.

Fantomerna: 'gyckelbilderna', 'inbillningarna'.

Tårarne och Blodet

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 493–494. Står där tillsammans med »Uppoffringen« och »JESUS«. Titeln är Stagnelius'.

102 *pärlor*: Pärlorna, på rad 6 kallade *koraller*, är själens tårar, som vittnar om själens minne av sitt himmelska ursprung.

himmelens Jordan: Den heliga floden Jordan, i vars vatten Jesus döptes, är i gnostiskt tänkande en symbol för den högsta ljusvärlden (Pleroma).

Ursolens: Avser den sanna solen, Gud.

Pleromas: 'himmelns'.

DEMIURGEN: Den onde världsfursten, som har själen i sin makt.

Världsfurstens Jordan: Jordelivet, behärskat av världsfursten.

Djurkretsens: Avser de tolv stjärnbilderna i zodiaken, vilka i världsfurstens tjänst fungerar som fångvaktare för människorna.

103 *Med kärlekens öga etc.*: Innebörden är att Gud (Ljusdroten) inte med kärlek ser sin älskade iklädd världsfurstens prålande smycken.

Sju vandrande stjärnors Eoner: De sju planeterna, som i världsfurstens tjänst vaktar själen.

Anima: Människosjälen.

lösen: Avser återlösningen genom Kristi död på korset.

Eonernas Konung: Kristus.

JESUS

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 494–496.

Står där tillsammans med »Uppoffringen« och »Tårarne och Blodet«. Titeln är Stagnelius'.

104 *Pleromas Jul*: ung. 'himlens salighet'.

Herde, med flöjten i band: Skildringen av Jesus som den gode herden är i enlighet med bibliska liknelser men har också förebilder i dels den flöjtspelande herdeguden Hermes, dels solguden Apollo, som tjänade som herde hos kungen Admetos.

Världsfurstens land / De vandrande stjärnornas rike: Jordan, behärskad av världsfursten och hans vaktande stjärndemoner.

Animas: Människosjälen.

bore: 'bure', 'bar'.

Pleromas: 'himmelrikets'.

Eonernas Konung: Kristus.

förspord: 'bekant', 'känd'.

Saron: En bördig slätt i Palestina som omtalas i Höga visan.

105 *du järnklädda tropp*: Avser väktarna.

fasade: 'fruktade'.

järnsåren: De sår som spikarna har orsakat Jesus.

dignar: 'faller', 'sjunker ihop'.

himmelen: Ordet saknas i handskriften.

dess [öga]: 'hennes'.

Djurkretsens stjärnor: Stjärnbilderna i zodiaken, som tjänar världsfursten.

livsträd: Livets träd, bl.a. omtalat i 1 Mos. 2:9 och Upp. 2:7, förknippas ofta med Kristi kors: korset är en dödssymbol men förvandlas till en livssymbol genom uppståndelsen.

sölvkällans: 'silverkällans', 'den klara källans'.

Fullbetens: 'fullkomlighetens'.

bugsvala: 'tröstar'.

Venus

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 475–476. Står där tillsammans med »Merkurius«. Utkast finns på s. 473–474. Titeln är på renskriften skriven med Hammarskölds hand, men samma titel är på utkastet skriven med Stagnelius' hand.

106 *Venus*: Kärlekens gudinna i klassisk mytologi.

morgonstjärna: Planeten Venus, som lyser starkt på både morgonen och kvällen och därför kallas både morgonstjärna och aftonstjärna.

azurvalvet: 'himlavalvet'.

Auroras: Aurora var morgonrodnadens gudinna.

Cyberns: Venus föddes ur havet utanför Cyperns kust.

fästets: 'himlavalvets'.

kronor: Symbol för makt.

Jofur: Jupiter, den högste guden i klassisk mytologi.

Martis: Latinsk genitivform av namnet på krigsguden Mars.

Lejonsjäl: Symboliserar krigsgudens mod.

eterns: 'himlens'.

sefyrllätta korer: 'skaror lätta som västanvinden'.

107 *Dess [kyska]*: 'hennes'.

Svadas: Svada var övertalningens gudinna i klassisk mytologi.

gillne äpple: Anspelar på den bibliska syndafallsmyten, men också på äpplet som en av gudinnan Venus' frukter och på soddomsäpplet, en äppleliknande men oätlig frukt.

rökelse: 'doft'.

ambra: Ett doftämne.

vällustdöd: Anspelar både på orgasmen, »den lilla döden«, och den dödsbringande verkan som syndafallets äpple anses ha.

Merkurius

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 477. Står där tillsammans med »Venus«. Titeln är Stagnelius'.

108 *Merkurius*: Mercurius är den av planeterna som är belägen närmast solen och företräder här den visdom som befriar människan och förklarar religionen.

läser: 'läser'.

Orcus: Dödsriket i klassisk mytologi; *Tidens Orcus* avser jordelivet.

- kunskapsträdet*: Kunskapens träd, som växte i Edens lustgård (1 Mos. 2:9), är här snarast en symbol för den esoteriska kunskapen, *gnosis*, som frälser människan.
- tabernakel*: 'helgedom', 'tempel'.
- dess [orakel]*: 'hans'.
- Jag sjunga vill de bloss*
 Datering: 1820–1821. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 341–348. Handskriften saknar titel.
- buren*: 'boren', 'född'.
- Serafer*: Änglaväsen.
- 109 *balsamisk*: 'väldoftande'.
- Klytias*: Avser solrosen; i klassisk mytologi var Klytia en flicka vars kärlek till solguden Apollo var obesvarad; hon förvandlades till en heliotrop, ibland identifierad med solrosen, som vänder sitt huvud efter solen.
- Cyanens*: 'blåklintens'.
- azurglans*: Intensivt blå färg.
- papaverns*: 'vallmons'.
- brånad*: 'brand', 'lidelse'.
- Flora*: Blommornas gudinna; *Floras döttrar* är blommorna.
- ljunga*: 'far', 'ilar'.
- Tithons unga brud*: Aurora, morgonrodnadens gudinna, maka till Tithonos.
- fästets*: 'himlavalvets'.
- blomstervall*: 'blomsteräng'.
- töva*: 'dröja'.
- 110 *eterkällors svall*: Rymden ansågs fylld av eter, ett lätt och färglöst ämne.
- ovansklig*: 'oförgänglig', 'evig'.
- Eoner*: 'långa tidsrymder', 'evigheter'.
- världens*: Otydligt i handskriften; möjligen *världars*.
- Olympens*: 'himlavalvets'.
- nedergångens trakt*: Väster, där solen går ner.
- Vem*: 'Den som'.
- [under] bonom*: Ekvatorn.
- 111 *plär*: 'plägar', 'brukar'.
- gullorangers*: 'apelsiners'.

- dagens ljusa Drottning*: Solen.
desslikes: 'på samma sätt'.
hemisfär: 'halvklot'.
polen: Här (syd- eller) nordpolen.
Oss tänkom: 'Låt oss tänka oss'.
åbo: 'inbyggare', 'boende'.
fästets gräns: 'horisonten'.
Evärdligt: 'evigt', 'oförgämligt'.
- 112 *Stum drypande*: Bör ev. läsas *Stum, drypande*; Stagnelius använder dock ofta oböjda adjektiv adverbialt.
salisk dans: Salierna var ett romerskt prästerskap som hyllade guden Mars, bl. a. med vapendans.
[norrskan] strö: 'sprider'. Handskriften har *snö*.
städs: 'oavbrutet'.
Manhems: 'Sveriges'.
Björninnans stjärnor: Stjärnbilden Stora björnen, i vilken Karlavagnen ingår, och som syns året runt från Sverige.
Cassiopeias [...] Persei: Avser stjärnbilderna Cassiopeia och Perseus, som också syns året runt i Sverige.
Capellas: Capella är en stjärna i stjärnbilden Kusken, som syns året runt i Sverige.
- 113 *sunnanfrån*: 'söderifrån'.
om [hans fot]: 'ifall'.
segerchar: 'segervagn'.
Vädurn: Vid vårdagjämningen anses solen stå i Vädurens tecken.
Vägen: Vid höstdagjämningen anses solen stå i Vägens tecken.
Ekliptika: Den skenbara årliga bana som solen beskriver över stjärnhimlen.
Nordens Cytheré: 'Nordens Venus'; Cytheré är ett binamn för Venus, bildat efter ön Kythera, där ett berömt tempel tillägnat kärleksgudinnan fanns.
Adonis: En skön yngling som var kärleksgudinnans älskade; han tillbringade en del av året i dödsriket och en del av året hos Venus. Här förbinds han med årstidernas växlingar.
Söderns Hekate: En trolldomskunnig, mörk gudinna med kopplingar till månen; här identifieras hon med underjordens gudinna, Proserpina.
- 114 *Kräftan*: Kräftans vändkrets, där solen står vid sommarsolståndet.

jämmt med: 'parallellt med'.

Dagens Gud: Solen.

Nordgudinnan: Den nordiska kärleksgudinnan (se ovan).

Gudens: Avser Adonis (se ovan).

Stenbockens vändkrets: Där står solen vid vintersolståndet.

Eufrates: Avser floden Eufrat; i sydvästra Asien, där Eufrat rinner, uppstod en tidig högkultur.

firmamentens: 'himlavalvens'.

Magers: Mager var fornpersiska (babyloniska) präster; dessa var skickliga astronomer.

De blossom, dem himlarne i farten med sig tvinga: Senare ändring; den ursprungliga, ej strukna, lydelsen är *De myriader klot som fästet genomklinga*.

115 *azur*: 'rymd'.

etergrunden: 'himlavalvet'.

Andromedas bild: En stjärnbild på norra stjärnhimlen.

vid klippans väggar bunden: Flickan Andromeda bands enligt myten vid en klippa för att offras åt ett havsmonster.

hennes sköna Mor: Stjärnbilden Cassiopeia; hon var i myten Andromedas mor.

Riddaren: Perseus, stjärnbild på norra stjärnhimlen; Perseus räddade Andromeda från klippan och blev sedan hennes make.

Cepheus, Tärnans Far: En stjärnbild på norra stjärnhimlen; Cepheus var Andromedas far.

scepter: 'spira'.

Oxe: Avser stjärnbilden Oxen på norra stjärnhimlen.

Svanen: En stjärnbild på norra stjärnhimlen.

bare: Avser stjärnbilden Haren på södra stjärnhimlen.

Jägarn: Orion, en stjärnbild på himmelsekvatorn, strax över Haren.

Korpen: En stjärnbild på södra stjärnhimlen.

Hydrans gadd: Stjärnbilden Vattenormen på och söder om himmelsekvatorn.

Björnnors höga par: Stjärnbilderna Lilla och Stora björnen; båda på norra stjärnhimlen.

dårligt: 'dåraktigt'.

eterns: 'himlens'.

sinnebilder: 'symboler'.

kor: 'skara'.

de blåa land: Handskriften har *de blå land*.

Lammets kyska Brud: Kristi (lammets) brud är människosjälén eller kyrkan.

Sirius: Himlavalvets ljusaste stjärna, kallad hundstjärnan.

demant: Benämning för en mycket hård metall eller sten.

Långt är likväl, o Himmel!

Datering: 1820–1821. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 439–440. Möjligen utgör detta bara senare delen av en i övrigt förlorad dikt; inledningen kan tyda på detta. En titel, »Vårtankar«, skriven av annan hand; i dikten finns också ändringar av annan hand, vilka inte iaktts här.

116 *Demiürgens*: Demiürgen är den onde världsfursten, som har makt över människorna.

ett kors av rosor krönt: Avser midsommarstången, som här får en kristen innebörd.

Leontodon: En ört av släktet lejonfibblor, som blommor med gula blommor.

sylfers: 'luftandars'.

Romans

Datering: 1820–1821. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Titeln är Stagnelius'.

Än blomstrar hjärtats vår

Datering: 1820–1821. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 561–562. Över dikten antecknat med annan hand: »(Dedication framför Liljor i Saron till Skaldens Fader.)« Textförlust till följd av en liten lakun i strof 4 har supplerats. Handskriften saknar titel.

118 *Där under lönnars valv* etc.: Om dikten läses biografiskt avser detta Stagnelius' barndomshem i Gärdslösa på Öland.

räckte gullpokalen: På altartavlan i Gärdslösa kyrka ses en ängel som räcker en bågare åt Jesus; också denna bild kan alltså vara en anspelning på barndomshemmet.

Vestal: Prästinna vars främsta uppgift var att hålla elden i Vesta-templet på Forum Romanum i Rom brinnande.

Psyche: Enligt myten om Amor och Psyche övergavs flickan Psyche ('själ') av sin älskade Amor och sökte honom sedan överallt; hon utsattes för otaliga prövningar innan Amor slutligen räddade henne och paret återförenades.

sin älskare: Avser guden Amor (se ovan).

Genius: 'skyddsande'.

liljekrans: Anspelar på titeln *Liljor i Saron*.

bland helgongravar: Anspelar på dramat *Martyrerna* i häfte 2–3 av *Liljor i Saron*.

själen: Psyche ('själ').

sin kärlek: Amor; myten om Amor och Psyche tolkas allegoriskt som en berättelse om Kristus och själen.

Bil och Bjuke

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 435–436. Handskriften är delvis skadad och svårläst. Annan version finns på s. 437–438. Titeln är Stagnelius'.

Enligt den nordiska myten om flickan Bil och hennes bror Bjuke (Hjuke), återberättad i den prosaiska Eddan (Snorres Edda), rövade månen bort syskonparet medan de gick från en brunn och bar en så på skuldrorna.

119 *Balsam*: 'Läkeedom', 'Lindring'.

borgsalen: 'salen i borgen'.

Ljusalfers: Om vänligt sinnade väsen.

julfesten: Avser trol. den saliga festen efter döden.

kor: 'skara'.

120 *Låt*: 'Låt'.

bida: 'väntar'.

bugsvalar: 'tröstar'.

De bändelser jag på detta ställe

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 359–360. Står där tillsammans med »Yngling! ditt liv«. Handskriften saknar titel.

121 *då Apollo på Thessaliens slätter vaktade Admets hjordar*: Anspelar på berättelsen om hur solguden Apollo tjänade som herde hos Admetos, sagokung i staden Ferai i Thessalien.

Hercules ur skuggornas boningar bemförde Alcest: Alkestis var kung

Admetos' maka. Hon offrade sitt liv för att kungen skulle undgå döden, men återbördades genast från dödsriket av Hercules.

Febus: Ordet betyder 'ren', 'strålande' och var ett binamn för solguden Apollo i klassisk mytologi.

Penei blåa våg: Peneios, flod i Tempedalén, Thessalien.

i lagrars skymning: 'i skuggan av lagerträden'.

Venus: Kärlekens gudinna.

Adonis': Adonis var en skön yngling i klassisk mytologi, älskad av kärleksgudinnan.

svanens vingar: Anspelar på berättelsen om hur guden Zeus i gestalt av en svan förförde Leda, drottning av Sparta.

Europa: Anspelar på berättelsen om hur Zeus i gestalt av en tjur rövade bort den feniciska prinsessan Europa.

platanens: Platanen är ett lönnliknande träd.

Danaës sköte: Anspelar på berättelsen om hur Zeus i form av ett guldregn förförde Argos-prinsessan Danaë i hennes fängelse.

Semele i gudaarmar skälvde: Anspelar på berättelsen om Zeus' älskarinna Semele, som bad att få se Zeus i hans sanna gestalt, varpå hon blev slagen av blixten.

Olympens: Olympen var de högsta gudarnas boning i klassisk mytologi.

Bacchus: Vin- och fruktbarhetsgud.

Auroras: Aurora var morgonrodnadens gudinna.

jägarn: Avser den storvuxne jägaren Orion, enligt vissa traditioner älskad av morgonrodnadens gudinna.

Lunas öga: Månen; Luna var en månggudinna.

Herdens: Avser herden Endymion, till vilken månggudinnan nedsteg i älskog.

ambranatt: 'välldoftande natt'.

Hebe: Ungdomens gudinna, som betjänade gudarna i Olympen.
nektarns våg: En ljuv dryck, serverad av Hebe, som gudarna drack för att vinna evig ungdom.

122 *Pan*: Herdegud, till vars attribut hör (pan)flöjten.

Faunens: Avser Pan; faunen var ett skogsväsen.

veka: 'mjuka'.

Neptun med sin gemål: Neptunus var havets gud; hans maka var havsnymfen Amfitrite.

Sirenen: Väsen i klassisk mytologi, som med förrädisk skönsång lockade sjömän till sig för att döda dem.

Pluto: Dödsrikets härskare.

en Brud: Proserpina, som tillbringade en del av året som dödsrikets drottning och resten av året hos sin mor Ceres på jorden.

Orci salar: Orcus var dödsriket i klassisk mytologi.

Delos: Enligt myten flöt den grekiska ön Delos fritt i havet tills Apollo förankrade den.

Yngling! ditt liv

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 361. Står där tillsammans med »De händelser jag på detta ställe«. Handskriften saknar titel.

Ej mer för Dunderguden

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 824–825. Står där tillsammans med texter till dramerna *Glädjeflickan i Rom* och *Riddartornet*. Handskriften saknar titel.

123 *Dunderguden*: Åskans gud Jupiter i klassisk mytologi; örnen är Jupiters fågel.

Capitolium: En av Roms sju kullar, på vilken det viktigaste templet var beläget, helgat åt Jupiter.

den stolta Bruden: Juno, Jupiters maka.

Pallas: Pallas Athena, krigets och kyskhetens gudinna.

skära: 'rena', 'oskuldfulla'.

Vestalen: Prästinna vars främsta uppgift var att hålla elden i Vestatemplet på Forum Romanum i Rom brinnande.

124 *Hon, som med Behagen*: Kärleksgudinnan Venus, som dansar med behagets gudinnor.

av svanor dragen: Venus' vagn ansågs ofta ha dragits av duvor, men ibland också av svanar.

Dess [majestät]: 'hennes'.

korer: 'körer', 'skaror'.

rökverk: 'rökoffer'.

Peterskyrkan: Den katolska huvudkyrkan i Vatikanen i Rom.

Romas kullar: Rom grundades enligt traditionen på sju kullar.

Nattens Genius: Personifikation av natten.

Gudinnan: Venus.

Amoriner: Kärleksgudar.

Endymion

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 383–384. Titeln är Stagnelius’.

125 *Endymion*: I klassisk mytologi en skön, sovande herde, till vilken månggudinnan nedsteg i älskog.

ångande: ’doftande’.

Delia: Binamn för månggudinnan Diana, bildat efter hennes födelseort på ön Delos.

eterns: ’himlens’.

charen: ’vagnen’.

elysiskt: ’himmelskt’, ’paradisiskt’.

dess [himmelska]: ’hennes’.

Rosenkransade Brud på saffransbädden: Så handskriften. I 1956 års utgåva av Stagnelius’ skrifter införde Böök ett kommatecken efter *Brud*, som nog har blivit det mest omdiskuterade kommatecknet i svensk litteraturhistoria. Ingreppet motiverades av Bööks tidigare framförda tolkning att *på saffransbädden* hörde till den efterföljande satsen, dvs. ’unna herden på saffransbädden att drömma ostörd’. Uttrycket *saffransbädden* tolkades av Böök som en fruktbarhetssymbol (platsen för kärleksmötet), och den tilltalade bruden vore månggudinnan. Mot denna tolkning vände sig bl. a. Bengt Holmqvist. Denne påpekade att frasen *på saffransbädden* hör till *Rosenkransade Brud*, och att den rosenkransade bruden på saffransbädden i själva verket är morgonrodnadens gudinna (enligt flera antika källor sover Eos, morgonrodnadens gudinna, på maken Tithonos’ saffransbädd). Innebörden av den bön som riktas till den rosenkransade bruden är således att uppskjuta gryningen och förlänga natten, för att Endymion skall få drömma ostört.

Olympen: ’gudar’, ’himmelriket’, ’saligheten’.

Från himlen ned

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 443–447. Handskriften saknar titel.

Stagnelius’ dikt är en översättning av den tyske författaren

August Wilhelm Schlegels (1767–1845) dikt »Der Bund der Kirche mit den Künsten« ('Kyrkans förbund med konsterna'); den tämligen fria översättningen omfattar de första 15 stroforna av originalets 33.

- 126 *eterns*: 'himlens'.
Kerubers: Keruben är ett änglaväsen.
mitran: En mitra är en religiös huvudbonad, 'biskopsmössan'.
bär: Subjektet är *Slätt kläde*.
Stolan: Långt, brett band vilket såsom en del av prästens liturgiska dräkt bärs över skuldrorna.
i en trekant duvan skimrar där: Kristna symboler; triangeln symboliserar treenigheten, duvan den helige ande.
Dess [stav]: 'Hennes'.
berdestav: Kräkkan, som hör till biskopsskruden.
fabelfrejdade: Omtalad i berättelser och myter.
Parnassens: Parnassosberget var i klassisk mytologi helgat åt Apollo och sånggudinnorna.
Apollo: Apollo var solens och diktkonstens gud.
lagern: Lagerträdet förknippas med Apollo.
Skaldekällan: På berget Parnassos fanns källan Kastalia, helgad åt sånggudinnorna och Apollo, solens och diktkonstens gud.
kröker gången: 'ringlar fram'.
Försäddade: 'Ringaktade', 'Avvisade'.
127 *För måleriet är dess regnbågsslöja*: 'är måleriets regnbågsslöja'.
Prometbei eld: Enligt klassisk mytologi skapade Prometheus människorna av lera som han göt liv i; han gav dem också elden.
väna systrars kor: Sånggudinnornas (musernas) skara, dvs. konsterna.
Thebes Drottning: Niobe, maka till kung Amfion; enligt myten förstenedes hon av sorg när hennes fjorton barn dödades.
sorgbebundna: 'sorgbundna'.
kvälja: 'plåga'.
Sireniskt: 'förföriskt', 'lockande'.
I töven: 'ni dröjer', 'ni stannar kvar'.
Försjunkna: 'fallna'.
128 *nymf*: här 'sånggudinna', 'musa'.
bädo: 'bad'.
henne leva: 'leva för henne'.

Det lidna korset: ung. 'De genomlidna plågorna'.

blodsdugg: 'blodstänk'.

Sarons lilja: Anspelar på Höga v. 2:1; här symbol för den kristna församlingen.

Ett blomligt träd blev snart det torra kors: Livets träd, bl. a. omtalat i 1 Mos. 2:9 och Upp. 2:7, förknippas ofta med Kristi kors: korset är en dödssymbol, men förvandlas till en livs-symbol genom uppståndelsen.

Roms örn: Öرنen, guden Jupiters fågel, symboliserar det romerska riket.

näv: 'näbb'.

Ty böves: 'Därför är det passande'.

Ej att: 'ej därför att'.

enfald: 'enkelhet', 'oskuld'.

129 *ej tänkta:* 'ej möjliga att tänka'.

pilastrer: 'väggpelare'.

alabaster: En genomskinlig, mjuk bergart.

Hierarker: Andliga överhuvuden.

130 *I blod vitbadade:* Anspelar på Upp. 7:14 där det berättas hur den vitklädda skaran av saliga har tvättat sina kläder rena i Lammets, dvs. Kristus', blod; uttrycket kombinerar bilden av smutsiga kläder som symbol för synden och Kristi död som utplånar all synd.

de knappast burna: 'de nyfödda'.

Ifrån den tid, då dagens stjärna brinner

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 349–352. En titel, »Vintern i Norden«, skriven av annan hand; egenhändig titel saknas.

Vid söderns pol: Avser vintersolståndet.

binner: 'når'.

Vädurns: Vid vårdagjämningen anses solen stå i Vädurens tecken.

fästets: 'himlavalvets'.

skjul: 'skydd', 'skugga'.

131 *elfenhand:* 'elfenbensvit hand'.

azuren: 'himlen'.

ambranatten: 'den väldoftande natten'.

- lundens sångarkung*: Näktergalen.
andefärgen: Vitt.
rimbeklädda: 'täckta med rimfrost'.
från Vattumannens stjärnor: I januari–februari står solen i Vattumannens tecken.
modfullt: 'uppfyllt av mod'; 'förtröstansfullt'.
 132 *sefyrätta*: 'lätta som västanvinden'.
ljungar: 'far', 'ilar'.
pantkys: Kyss given som pant i en sällskapslek.
Freja: Kärlekens och fruktbarhetens gudinna i nordisk mytologi.
Folkvangs: Folkvang var Frejas boning.
din maka: 'din make'; myten om hur Freja lämnades av sin make Oder och därför grät gyllene tårar glider här samman med myten om den klassiska mytologins kärleksgudinna Venus och hennes älskade Adonis, som tillbringade en del av året i dödsriket och en del av året hos Venus.
Manhems: 'Sveriges'.
 133 *Idavallar*: Enligt nordisk myt skall de gudar som överlever jordens undergång i Ragnarök mötas på Idavallen, där den nya och bättre världen skall börja.

Ja, Chloë! hämnden skall dig drabba
 Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 563–564. Handskriften saknar titel.
begabba: 'driva gäck med', 'håna'.
Orcus: Dödsriket i klassisk mytologi.
Kinas kopp: Kopp av (kinesiskt) porslin.
 134 *Mockas bruna våg*: Kaffet.
strålar: Ordet saknas i handskriften eftersom hörnet är bortrivet.

Jennys Melankoli

- Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Titeln är Stagnelius'.
 Dikten är skriven till melodin från Fredmans Epistel 69 av Bellman.
Jennys: Jenny (Johanna) Hellenstierna (1783–1828), till vilken dikten troligen riktas, tillhörde Stagnelius' sällskapskrets i Kalmar.

- Sablsten*: Prästen Sven Sahlsteen (1782–1827), slottspastor i Kalmar 1814–1820.
glaven: 'svärdet'.
en chiffer utan klaven: 'ett chiffer utan nyckel'.
mist: 'dimma'.
- 135 *Sven*: Sahlsteen (se ovan).
dess [stämman]: 'hennes'.
nät: 'snaror', 'försåt'.
Wingmark: Okänd person; namnet förekommer dock i Bellmans visor, som Stagnelius efterbildar.
Äntligen: 'Slutligen'.
mände sig bemanna: 'måste ta sig samman (fatta mod)'.
- 136 *Fortunas*: Fortuna var lyckans eller slumpens gudinna i klassisk mytologi.
Leopolds Zemira: I Carl Gustaf af Leopolds (1756–1829) *Erotiska Oder* (1785) förekommer kvinnonamnet Zemir.
blira: 'plirar', 'är halvslutna'.
Vira: Ett populärt kortspel som tillkom på 1810-talet.
Lira: Lyra, ett stränginstrument.
förtryter: 'förargar'.
Stilla som slem: Denna och följande rad är i handskriften kraftigt överstruken med blyertspenna.
Passar och betalar: Låter spelet gå förbi, förlorar och betalar sin skuld till spelet.
bugssvalar: 'tröstar'; innebörden är att ingenting kan lindra värken i hennes hjärta.
Wimmermark [...] *Klas*: Eventuellt avses här samma person som ovan (Wingmark). Kyrkoherden i Askeby, Linköpings stift, hette Claes Wimmermark (1768–1834), men det finns inga skäl i övrigt att förbinda diktens okända person med denne man.
blås: 'blåser'.
- 137 *sjöskumspipa*: Pipa gjord av sjöskum, ett gulaktigt, poröst mineral som flyter på vatten.

Julia! veken i vår lampa

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 415–416. Handskriften saknar titel.

Månans silverfälar: Månggudinnans vagn körs av silvervita hästar.

eter: 'himmel'.

berdestunden: 'kärleksstunden'.

Filomelas: 'Näktergalens'; i klassisk mytologi förvandlas flickan Filomela till en näktergal för att räddas från fursten Tereus, som våldtagit henne.

- 138 *Argusblick*: Argus var en hundraögd jätte i klassisk mytologi.
Orcus: Dödsriket.

Näcken

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 405–406. Titeln är Stagnelius'.

Gigan: En giga är ett stråkinstrument; 'fiolen'.

rör: 'spelar'.

- 139 *ånga*: 'doft'.

fördela: 'fördriva', 'lindra'.

Se blomman! På smaragdegrunden

Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 487–489. Handskriften saknar titel.

Dikten bygger på föreställningen om själavandring; den beskriver en själ som har tagit blommans gestalt. I marginalen finns en ofullbordad prosaanteckning: »Vart och ett organiskt frö är till följe av denna världsåsikt icke [annat] än«. Diktens avslutande strof (»Från minnets näktergal...«) är tillskriven i marginalen; på den föregående strofen följde ursprungligen tre sedermera strukna strofer, som indikerar att dikten var avsedd att fortsätta. Dessa lyder:

Snart svävar Ängeln till ditt möte,
Hans varning hör, hans bud förstå
»Av alla träd i parkens sköte
Ej någon frukt du bryta må.

Blott av det träd som mitt i parken
Står sörjande i evig höst –
Förbleknad runt omkring är marken
Förstummad varje fågels röst.

Ej friska blad dess grenar sira
 Ej andas det aromers lukt
 Blott jämmerfulla taggar spira
 Där underbart bland mörkröd frukt.

skär: 'ren', 'obefläckad'.

Psyches: *Psyche* betyder 'själ', men också 'fjäril'; dikten har dessutom samband med myten om Amor och Psyche, enligt vilken flickan Psyche övergavs av sin älskade Amor och sedan sökte honom överallt; hon utsattes för otaliga prövningar innan Amor slutligen räddade henne och paret återförenades.

Kerubers: Keruben är ett änglaväsen.

140 *dess [sinne]*: 'hennes'.

blygselns rosenfärga: Rodnaden, som symboliserar minnet av en förlorad oskuld.

Snart skall: Handskriften har *Skall skall*.

ökenfärden: Anspelar på Gamla testamentets skildring av israeliternas 40-åriga ökenvandring från Egypten till det förlovade landet, Kanaan.

bugsvala: 'tröstar'.

drakars boning: Anspelar på Upp. 13:2 och omgivande kapitel, som omtalar drakar, lejon och leoparder.

Demiurgens: Demiurgen är den onde världsfursten, som härskar över jorden.

141 *moriskt glänsande Alhambra*: Palatset Alhambra i Andalusien, byggt av morerna under 1200–1300-tal, blir här en symbol för världsfurstens prål.

ambra: 'parfym'.

Kvicksilvrets: Enligt legenden fanns i Alhambra en springbrunn av kvicksilver.

jaspisbäcken: Springbrunnens botten, huggen i ädelstenen jaspis.

arkader: En arkad är en kolonnrad som bär upp valv.

Järnmänniska: Demiurgen, som förknippas med metallerna; malmådrorna beskrivs som hans blodådror.

Tolv stjärnor: De tolv stjärnbilderna i zodiaken (djurkretsen), som fungerar som väktare av människorna; anspelar på Upp. 12:1.

Sju kungar: De sju planeterna, som också fungerar som väktare av människorna; anspelar på Upp. 17:3.

- segerbar*: 'triumfvagn'.
Fem blomstrande furstinnor: De fem sinnena, som förleder människan i sinnevärlden.
baldakin: 'tronhimmel'.
kredensa: 'serverar', 'bjuder'.
astraliskt: Avser det som har med stjärnorna att göra, i enlighet med föreställningen om stjärnorna som demiurgens förbunderna.
azurglans: 'himmelglans'.
Betraktelse: Innebörden är att den religiösa betraktelsen är den enda väg på vilken själen kan återvända till himlen.
 142 *Eonerna, som flytt*: Antingen 'änglarna, som övergivit dig', eller 'tiderna, som förflutit'.

Skaldekonsten

- Datering: 1821–1823. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 313–314. Några smärre textförluster till följd av lakuner i strof 6, 9 och 11 har supplerats. Titeln är Stagnelius'.
buren: 'boren', 'född'.
klippan: Ordet saknas i handskriften.
dälder: 'dalar'.
 143 *Vi [strålar]*: 'Varför'.
Mundilfars Son: Månen; Mundilfare var enligt nordisk mytologi far till både sol och måne.
Mundilfars dotter: Solen.
mysande: 'småleende'.
Skogsfrun: 'skogsrået'.

Till översten m. m. Kock

- Datering: 1822. Etablerad från Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*; utg. Christoffer Eichhorn, del I (Stockholm 1867), s. XXVIII–XXIX. Eichhorn hade tillgång till en avskrift av Johan Magnus Wimmerstedt. I anslutning till dikten står: »Mel.: Vikingasäten, åldriga lundar«; detta är möjligen Eichhorns eget tillägg. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.
 144 *översten m. m. Kock*: Peter Fredrik Kock (1754–1824), överste och kommandant på Kalmar slott.
fradgande: 'skummande'.

Freja: Kärleksgudinnan i nordisk mytologi, här identifierad med aftonstjärnan, dvs. planeten Venus.

giga: 'fiol'.

Karl Johans: Avser Karl XIV Johan, kung 1818–1844.

dottren av Oden: Freja, dvs. aftonstjärnan.

ambraknopp: 'väldoftande knopp'.

sefyren: 'västanvinden'.

fragga: 'skum'.

Ångorna: 'Dofterna'.

borndryck: Dryck som dricks ur horn, dvs. mjöd.

Oden: Den främste asaguden i nordisk mytologi.

Valhall: Valhall var Odens boning i nordisk mytologi och den plats dit framstående krigare ansågs komma efter döden.

145 *murgrönans*: Murgrönan var helgad åt vinguden Dionysos.

Hör om sen opp: 'låt oss sedan sluta'.

Stjärnor ej mer på himmelen stråla etc.: 'Så länge stjärnor strålar och Eos (morgonrodnadens gudinna) målar himlen i öster skall vi inte glömma honom (den)'.

Ångfartyget

Datering: 1821–1823 (ångfartyget i fråga passerade Kalmar 1821; se nedan). Etablerad från Stagnelius, *Samlade skrifter*, utg. Fredrik Böök, del II (1913), s. 240–242. Böök hade tillgång till en avskrift i Schiöttas samlingen, nu donerad till Kungl. biblioteket, Vf 188. Där kan den dock ej återfinnas. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Carl Johan: Ångfartyget Carl Johan skall ha varit den första ångbåt som nådde Kalmar (1821), en stor händelse i staden.

Druider: Keltiska präster.

Bassarider: Bacchanter, kvinnliga tillbedjare av vin- och fruktbarhetsguden Dionysos.

Fritz: Johan Fredrik Eckerlund (1789–1840), som var vikarie-
rande lektor i historia vid gymnasiet i Kalmar och skrev av-
handlingen *De pace Broemsebroensi* ('Om freden i Brömsebro',
1821); han blev senare kyrkoherde.

steglits: En liten färgglad finkfågel, förr populär som burfågel.

146 *Sauer*: Adolf Fredrik Sauer (1770–1829), f. d. löjtnant och krigs-
fånge i Ryssland.

- ballar*: 'klippor'.
- Zander*: Josua Zander (1788–1835), lektor vid Kalmar gymnasium.
- lyss*: 'lyssnar'.
- Reichardt*: Johan Fredrik Reichardt (1765–1824), fil. mag., postmästare i Kalmar.
- Wittbom*: Johan Wittbom (1793–1861), lektor vid Kalmar gymnasium.
- Kocken*: Peter Fredrik Kock (1754–1824), överste och kommandant på Kalmar slott.
- vasserra*: Utrop, ung. 'herregud' (eg. 'vars Herra', dvs. 'vår herres').
- Lindbäck*: Johan Christopher Lindbäck (1759–1828), prost.
- sista beten*: Bet var ett begrepp i det populära kortspelet vira, tillkommet på 1810-talet.
- fataliteten*: 'olyckan', 'missödet'.
- Lethen*: Lethe var glömskans flod i dödsriket; uttrycket betyder att man glömmet spelet.
- sleten*: 'sliten'.
- profeten*: Trol. skämtsamt beteckning för prosten Lindbäck, se ovan.
- Berggren*: Jakob Henrik Berggren (1788–1844), läkare och lektor vid gymnasiet i Kalmar.
- Protektor*: 'beskyddare'.
- 147 *Kniberg*: Adolf Fredrik Kniberg (1783–1827), astronom och kyrkoherde i Åhs och Ventlinge pastorat på Öland från 1821.
- Henrik*: Avser antingen Berggren (se ovan) eller Nils Henrik Wimmerstedt (1787–1858), lektor vid gymnasiet och 1827 make till Hedvig Maria Stagnelius (1796–1864), Erik Johans yngre syster.
- bida*: 'vänta'.
- Jenny*: Jenny Hellenstierna (1783–1828), som tillhörde Stagnelius' sällskapskrets i Kalmar.
- gratier*: Gracerna var behagets gudinnor.
- Armida*: En vacker kvinna i den italienske diktaren Torquato Tassos (1544–1595) epos *Gerusalemme Liberata* (1581; *Det befriade Jerusalem*).
- dess [dvala]*: 'hennes'.

bättre: 'bättre'.

jäser: 'sväller'.

rosenröda karmen: Den vagn som kärleksgudinnan färdades i.

Fröja: Kärlekens gudinna i nordisk mytologi.

ODATERBARA DIKTER

Aftonen

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 146–148. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

151 *Brämad*: 'kantad'.

152 *Ty [frågar]*: 'Därför'.

Fosfors fackla: Morgonstjärnan (som förebådar gryningen).

charen: 'vagnen'.

153 *naturer*: 'naturföreteelser'.

Aftonen

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 195. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

154 *Dagens Gud*: Solen.

Thetis' blåa salar: Havet; Thetis var en havsnymf i klassisk mytologi.

charen: 'vagnen'.

polen: 'himlen'.

dävna: 'fuktiga'.

förlåter: 'lämnar'.

eterböga: 'himmelshöga'.

Agnes

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 357–360. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

tillrade: 'rann'.

orgornas: 'orglarnas'.

ångande: 'doftande'.

155 *dess [änglakropp]*: 'hennes'.

av skuros: Trycket har *avskuros*.

Kerubsharpan: 'änglaharpan'.

- hamn*: 'vålnad'.
snällt: 'snart', 'snabbt'.
- 156 *lögat*: 'tvättat'.
 157 *stod*: 'stannade'.
Abdissan: 'Abbedissan', föreståndarinnan för klostret.
- Anakreontisk sång*
 Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 230–231. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.
- 158 *Anakreontisk*: Efter den grekiske diktaren Anakreon (582–ca 485 f. Kr.), känd för hyllningar av vin och kärlek.
ångor: 'dofter'.
Fröjas: Avser den nordiska kärleksgudinnan Freja.
Mysande: 'småleende'.
- 159 *Roligt*: 'lugnt', 'rofyllt'.
Läspande: 'susande' (med avseende på vindens sus i grönskan).
- Andeviskning*
 Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 125–127. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.
- Vi [stirrar]*: 'Varför'.
fästet: 'himlen'.
av fåfängt hopp: 'hoppfullt men förgäves'.
- 160 *buren*: 'boren', 'född'.
kor: 'skara'.
mognas: 'bringas att mogna'.
Polen: 'himlen'.
Västerms milda ängel: Västanvinden.
myser: 'småler'.
- Helianth*: Eg. 'solros', men åsyftar här framför allt egenskapen att ständigt vända sig mot solen, dvs. Gud.
ängan: 'doften'.
Seraf: Änglaväsen.
krigiska planeter: Planeterna framställs som onda väktare.
- 161 *ambrosialockar*: 'gudomliga lockar'.
sig beder: 'utber sig'.
himlastegen: Anspelar på berättelsen om Jakobs stege (1 Mos. 28:12), som bildade en förbindelse mellan himmel och jord.

Andars Sion: här 'himmelriket', 'paradiset'; Sion är en kulle i sydöstra Jerusalem.

veka: 'mjuka'.

Nardusvallen: 'den väldoftande ängen', 'blomsterängen'.

162 *skär*: 'ren', 'klar'.

Astronomisk fantasi

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 25–27. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Ekliptikans: Ekliptikan är den skenbara årliga bana som solen beskriver över stjärnhimlen.

lysande tecken: Avser stjärntecknen i djurkretsen.

olympiska: 'himmelska'.

förgat: 'glömde'.

dårligt: 'dåraktigt'.

Uranos' brud: Gaia, dvs. jorden, som i klassisk mytologi är titanen Uranos' (himlens) maka.

beställsam: 'nitisk', 'oförtruten'.

astraliska: Avser det som har med stjärnorna att göra.

skuggbildernas höga idéer: Anspelar på den platonska idéläran.

163 *tingens nattliga djurkrets*: Syftar på djurkretsens (zodiakens) stjärnbilder, som hos Stagnelius ofta framställs som onda väktare av människan; här symbol för materiens mekaniska lagbundenhet.

berkuliska mödor: Syftar på sagohjälten Hercules, som utförde tolv berömda storverk.

skepelse: 'skepnad', 'gestalt'.

detta: Det timliga goda.

Hinnande om tolv gånger dess lopp i rymdernas tecken: Syftar på att ett solvarv (år) är tolv månvarv (månader).

skick: 'gestalt'.

fylle: 'fullmåne'.

minutligt: 'under en minuts tid', 'tillfälligt'.

det vanskligas pol: 'förgänglighetens himmel'.

sublunariska: 'jordiska', 'föränderliga' (efter lat. *sub luna*, 'under månen').

rörbevåpnade: 'med kikare försedda'.

krumma: 'krokiga'.

irrstjärnorna: Planeterna, dvs. stjärnor som ständigt ändrar sitt läge på himlavalvet (till skillnad från fixstjärnorna, de egentliga stjärnorna).

Mars: Planeten Mars, vars sken är rödaktigt; Mars var krigets gud i klassisk mytologi.

Merkurius: Planeten Merkurius; guden med samma namn var bl. a. den förborgade kunskapens gud.

Jupiters: Avser planeten Jupiter; Jupiter var den högste guden i klassisk mytologi.

den dubbelnaturade Venus: Planeten Venus har en dubbel natur eftersom den visar sig både som aftonstjärna (Hesperus) och som morgonstjärna (Fosforos). Detta skall också erinra om kärlekens dubbelnatur: i klassisk mytologi har kärleksgudinnan två gestalter, den himmelska kärleken (Venus Urania) och den jordiska kärleken (Venus Pandemos).

Saturnus: Planeten Saturnus betraktades länge som den yttersta planeten; titanen Saturnus var gudarnas far i klassisk mytologi.

blytungt: Blyet associerades med planeten Saturnus.

fixstjärnorna: De egentliga stjärnorna, som till skillnad från planeterna inte ändrar sitt läge på himlavalvet.

Avsked till livet

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 413–424. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

164 *klämda*: ’beklämda’.

165 *teorbens*: Teorben är ett stränginstrument.

Myser: ’småler’.

cypressen: Symboliserar döden.

krumma: ’slingrande’.

rädda aspars: Aspens löv darrar på ett karakteristiskt sätt.

166 *azurrymden*: ’himlen’.

Kvällde: ’rann’, ’flödade’.

samljud: ’harmoni’.

etern: ’himlen’.

nardusångor: ’väldoft’.

167 *vårens gula förstling*: Gullvivan, vars latinska namn *Primula veris* betyder just ’vårens förstling’.

- Fröjas*: Freja var kärleksgudinnan i nordisk mytologi.
Floras: Flora var blommornas gudinna i klassisk mytologi.
Sybariten: 'invånaren i Sybaris', en syditalienskt stad känd för sin rika och utsvävande livsstil.
taffel: 'festmåltid'.
Falernska druvor: Vin från det falernska området i södra Italien; detta vin ansågs under antiken som särskilt gott.
- 168 *dälden*: 'dalen'.
nattviolens: Namnet nattviol kan beteckna både sorgörten, *Hesperis tristis*, och den vitblommande orkidén *Platanthera bifolia*. Bägge är särskilt väldoftande nattetid.
ångor: 'dofter'.
fästet: 'himlavalvet'.
larvstånd: 'larvtillstånd'.
ambraluften: 'den väldoftande luften'.
- 169 *Sara-öken*: 'Saharaöken'.
elysisk: 'himmelsk', 'paradisisk'.
dess [armar]: 'hennes'.
furie: 'hämnngudinna'; dessa avbildades ofta med ormar som hår.
För: 'I stället för'.
- 170 *Endymion*: I klassisk mytologi en skön, sovande herde, till vilken månggudinnan nedsteg i älskog.
Luna: Månggudinna i klassisk mytologi.
Elysium: Det lyckorike dit halvgudar och särskilt benådade människor kom efter döden.
orangelundar: 'apelsinlundar'.
Gratier: Gracerna var behagets gudinnor.
Kör: 'kör', 'skara'.
nektarbägarn: I klassisk mytologi är nektar en ljuv dryck som de olympiska gudarna dricker för att vinna evig ungdom; den serverades av ungdomens gudinna Hebe.
Hebe: Ungdomens gudinna, som betjänade gudarna i Olympen.
- 171 *löjen*: 'leenden'.
Cupidoner: 'kärleksgudar'.
- 172 *Amanda*: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.
Olympens: Olympen var de högsta gudarnas boning i klassisk mytologi.

- 173 *fantomer*: 'gyckelbilder', 'inbillningar'.
Skönhetens idéer: Anspelar på den platonska idéläran.
Blott ett enda gudaväsen: Anspelar på Platons dialog *Symposion*, i vilken Aristofanes hävdar att människorna från början var sfäriska, med fyra armar och fyra ben; de föll sedan sönder i två hälfter, och den halva människan letar sedan dess beständigt efter sin förlorade hälft.
försmådde: 'avvisade'.
rökverk: 'rökoffer'.
lyckte: 'stängde', 'slöt'.
- 174 *demantespira*: Demant är en benämning för en mycket hård metall eller sten. Spiran är en symbol för makten, och sammansättningen innebär alltså en obetvinglig övermakt.
kvalda: 'plågade'.
Swärdet, som skall sönderbugga: Anspelar på berättelsen om Alexanderhugget, enligt vilken Alexander den store skall ha löst upp en invecklad knut genom att hugga av den.

Bacchisk tröst

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 300–301. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

- 175 *Bacchisk*: Bacchus var vinets gud i klassisk mytologi.
 176 *Bägrar*: 'bägare', 'pokaler'.

Balen

Datering: odaterbar. Etablerad från Erik Johan Stagnelius, *Hittills outgifna dikter*, [utg. Carl Rydström] (Westervik 1856), s. 57–58. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

- 177 *eterns zoner*: Himlen.
samklang: 'harmoni'.
Chariter: Behagets gudinnor.
Venus: Kärlekens gudinna i klassisk mytologi.
Olymp: Olympen var de högsta gudarnas boning.
Hebe: Ungdomens gudinna, som betjänade gudarna i deras himlaboning Olympen.
rökverk: 'rökoffer'.

Barndomsminne

Datering: odaterbar. Etablerad från trycket i *Freja. Veckoskrift i litterära och blandade ämnen* 1836, nr 20, s. 153–154. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

178 *Balsamisk*: ’lindrande’.

västanvädret: ’västanvinden’.

seraf: Änglaväsen.

menlös: ’oskuldsfull’.

där det silvrat låg: I en not till trycket i *Freja* sägs: »Red. vågar icke bestämt försäkra, om den i det svårlästa manuskriptet har träffat rätta meningen.« I ett annat tidigt tryck, *Samlade skrifter*, [utg. Per Adolf Sondén] (Stockholm 1836), lyder orden *drömmande och låg*, vilket verkar sämre.

kerub: Änglaväsen.

förlåt: ’slöja’, ’förhänge’.

179 *Götisk*: ’gotisk’, om medeltida byggnadsstil.

dagens gyllne drott: Solen.

vigge: ’blix’.

dunklad: ’fördunklad’.

Blott en av hundra stjärnors tal

Datering: odaterbar. Etablerad från trycket i *Upsala-Posten* 1859, nr 30. Även tryckt i *Nyaste Freja* 1841, nr 83, där den har titeln »Friarbrev«. I *Upsala-Posten*, där dikten saknar titel, meddelas:

»Anledningen till poemets uppkomst är följande. En lärd astronom, anställd vid observatoriet i Stockholm, erhöll ett pastorat på Öland, vilket han ock ganska riktigt tillträdde, ehuru han alltjämt upptagen av kärleken till sin stjärnkunskap hade föga håg och tid övriga för sin prästerliga verksamhet. Genom sina abstrakta studier vorden en främling i livets konkreta förhållanden betraktades han av sin omgivning såsom ett original och erbjöd bland andra även Stagnelius mångt tillfälle till ett oskyldigt skämt. Emellertid uppträdde på den lärdes horisont oförmodat en ny stjärna, som åstadkom en fullkomlig revolution i hans förut hyllade system. En fröken H- -stierna kommer på besök till Öland, och vår astronom blir i henne dödligt förälskad. Hans kärlek kröntes dock

icke med någon framgång. Fröken H- -stierna lämnar Öland och å den försmådde älskarens vägnar och i hans namn skriver Stagnelius till henne det poem, vi här återgiva.«

Diktens fingerade författare är Adolf Fredrik Kniberg (1783–1827), astronom och kyrkoherde i Åhs och Ventlinge pastorat på Öland från 1821.

H- -stierna: Jenny Hellenstierna (1783–1828) tillhörde Stagnelius' sällskapskrets i Kalmar.

180 *fästets eter*: Himlen.

Venus: Planeten Venus, med namn efter kärlekens gudinna i klassisk mytologi.

de sju planeter: Som de sju planeterna räknades sedan antik tid Merkurius, Venus, Mars, Jupiter och Saturnus, samt solen och månen.

Pantheon: Samling av alla gudar.

Sirius, Rigel, Procyon, / Arcturus, Regulus, Capella: Alla sex är exempel på ljusstarka stjärnor som syns från Sverige.

Polens stjärna: Polstjärnan, som genom sitt läge nästan mitt över nordpolen ser ut att stå stilla i en punkt kring vilken alla andra stjärnor rör sig.

Aldebaran: En ljusstark stjärna i stjärnbilden Oxen.

Hyaders: *Upsala-Posten* har *Hyadens*, *Nyaste Freja* har *Hyaders*. Hyaderna är en grupp stjärnor på himlen, som har fått namn efter en systemskara i klassisk mytologi.

tub: 'kikare'.

Bälten: Östersjön.

skogar: *Upsala-Posten* har *skuggor*, *Nyaste Freja* har *skogar*.

rädda [binden]: *Upsala-Posten* har *glesa*, *Nyaste Freja* har *rädda*.

kompendium: Sammanfattning eller sammandrag av en vetenskap.

181 *Zodiak*: Djurkrets, dvs. det band av stjärntecken som solen tycks löpa igenom under sin färd över himlavalvet.

Eklíptika: Den skenbara årliga bana som solen beskriver över stjärnhimlen.

Orbitan: Den bana som en himlakropp följer.

Axis: 'axel', 'mittlinje'.

mina born: Den kvinna som var otrogen mot sin man sades »ge honom horn« eller »sätta horn på honom«.

Charader

- Datering: odaterbar. Etablerad från avskrift av Johan Magnus Wimmerstedt, Kungl. biblioteket, Vf 188. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.
- 182 *boverar*: ’prålar’, ’stoltserar’.
- Frans-én*: Trol. Johan Franzén (1790–1864), född i Ventlinge på Öland, student i Uppsala 1814 och prästvigd 1815.
- Horn*: Den kvinna som var otrogen mot sin man sades »ge honom horn« eller »sätta horn på honom«.
- Wahl-bom*: Carl Adolf Wahlbom (1766–1828), lektor och titulärprofessor och senare kyrkoherde i Ljungby 1822–1828. Hans hustru Ulrika Eleonora Beata levde 1792–1855.
- Roos-val*: Magnus Baltzar Roosval (1797–1876), rådman i Kalmar.
- Ring-sten*: Georg Ringsten (1767–1849), handelsman och tobaksfabrikör i Kalmar.
- 183 *lugnt och rakt*: Möjligen skrivfel; i *Nordisk tidskrift* 1894 (Wimmerstedt, »Biografiska underrättelser«), s. 335 lyder frasen *långt och rakt*.
- Elf-ström*: Anders Georg Elfström (1784–1879), kyrkoherde i Mönsterås 1820–1878.
- Vädren*: ’Vindarna’.
- Strå-le*: Anders Peter Stråle af Ekna (1756–1825), kammarrättsråd i Kalmar.

Dafne

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 197. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

Dikten återberättar myten om hur nymfen Dafne förvandlades till ett lagerträd när hon försökte fly guden Apollos kärlek.

brydde: ’oroade’, ’förvirrade’.

Penei dotter: Dafne var dotter till flodguden Peneus.

Sångens milde Far: Sol- och diktarguden Apollo i klassisk mytologi.

tydde: ’uttydde’, ’gav uttryck för’.

Dalen

- Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 267–269. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.
- 184 *Elysiskt*: ’Himmelskt’.
lidelser: ’lidanden’.
Det flydda Edens: ’det förlorade paradiset’.
däld: ’dal’.
vall: ’äng’.
- 185 *polen*: ’himlen’.
ter: ’uppvisar’.
Tro, kärlek, hopp: Anspelar på 1 Kor. 13:13, om hur tro, hopp och kärlek skall bestå.
väder: ’vind’.
hamn: ’gestalt’.
tillstädes / Du är i templets fann: Anspelar på Ps. 11:4, om hur Gud är i sitt heliga tempel.
beliantben: ’solrosen’.
- 186 *narcissen*: Anspelar på myten om gossen Narcissus, som i kärleken till sin egen spegelbild tynade bort och förvandlades till en narciss.
randas: ’avtecknar sig’.
menlöshet: ’oskuld’, ’oskuldskraft’.

Dalen

- Datering: odaterbar. Etablerad från avskrift bland Stagnelius’ handskrifter, Kalmar s. 275–277. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.
- Filomela*: ’näktergalen’; i klassisk myt förvandlas flickan Filomela till en näktergal för att räddas från fursten Tereus, som våldtagit henne.
eterns: ’himlens’.
- 187 *dess [silverhår]*: ’hennes’.
- 188 *fästet*: ’himlavalvet’; avskriften har dock *fältet*.

Deboras segersång

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 215–218. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

Dikten är en parafras på Deborasången i Dom. 5. Böök har

visat att Stagnelius har utgått från den provöversättning som hade verkställts av J.A. Tingstadius och tryckts i bl.a. *Samling af de skaldestycken, hvilka i Gamla testamentets Historiska böcker finnas spridda* (1795). Debora var en ledande kvinna och profetissa i Israel under domartiden (1000-talet f. Kr.); hon är den talande i Deborasången.

Seir, [...] Edom: Avser det bergiga land som låg söder om Döda havet.

Sinai: Ett berg på Sinaihalvön.

189 *Utför*: 'Utanför'.

Lovsjunger: 'lovsjung'; imperativ på *-er* var vanliga i äldre bibelöversättningar.

korer: 'körer'.

Barak: En israelitisk krigare som av Debora skall ha inspirerats till seger.

Efraim från Amalek: Amalek tolkas här, liksom hos Tingstadius, som ett berg från vilket Efraim, en av Israels tolv stammar, kommer.

Benjamin: En av Israels tolv stammar.

190 *Makirs*: Makir var son till Manasse, vars ättlingar kom att räknas som en egen stam.

Sebulon: En av Israels tolv stammar.

Isaskars: Isaskar var en av Israels tolv stammar.

Hövitsmän: 'ledare'.

Rubens: Ruben var en av de fyra stammar som inte deltog i kriget.

Vi [satt]: 'Varför'.

Gilead [...] Dan [...] Asser: Tre av de fyra stammar som inte deltog i kriget.

roligt: 'lugnt', 'rofullt'.

Naftali: En av Israels tolv stammar.

valplatsens: 'stridsplatsens'.

Kanaans Kungar: De icke-israelitiska kungar som bodde i landet väster om floden Jordan.

Kison: Kishon, flod i Israel vid berget Karmel.

Keniten Hebers maka: Keniterna var ett folk som bebodde Palestina före israeliterna; Heber (Hever) var av detta folk och Jael hans hustru.

- 191 *Sisera*: Härförare för kanaanéerna.

förbida: 'vänta'.

skiftat: 'uppdelat'.

Dödsängelen

Datering: odaterbar. Etablerad från trycket i *Calmar-Bladet*

13 april 1833. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

dagens Brud: Solen.

- 192 *polens runda, högblå eter*: Himlavalvet.

sig [...] målar: 'uppenbarar sig'.

ambraångor: 'väldoft'.

boppets Iris: Regnbågen.

domsbasunerna: De basuner som skall kalla människorna till den yttersta domen.

- 193 *eterkropp*: 'himmelska kropp', 'andliga kropp'.

cedernatten: Trol. 'skuggan av cederträden'; möjligen kan cederns väldoft också spela in.

livsens vatten: Livets vatten, som rinner i paradiset.

Likt grand nerom: 'som stoftkorn nedanför'.

eterlanden: 'himlens länder'.

etern: Den tunna materia som rymden tänktes fylld av.

Elden

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 255–

256. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

- 195 *etern*: 'himlen'.

Fiskaren

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 353–

354. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

- 196 *jullen*: En julle är en liten, öppen båt.

bidar: 'väntar'.

facklornas brand: 'stjärnornas sken'.

försåten: 'fällorna', 'snarorna', dvs. krokarna.

menlösa: 'oskyldiga', 'oskuldsfulla'; *vågornas menlösa barn* avser fiskarna.

garn: 'fisknät'.

polen: 'himlen'.

Dess [uppsyn]: 'Hennes'.

Vi tövar: 'Varför dröjer'.

tapeter: Konstfulla vävnader eller gobelänger.

fradgande: 'skummande'.

197 *skalkande:* 'skälmska', 'lekfulla'.

förvägen: 'djärv', 'våghalsig'.

Fångarne

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 116–117. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

en Davidisk Psalm: Dikten är en självständig parafras på Ps. 137; stora delar av Psaltaren är enligt traditionen tillskrivna kung David. Psalmen handlar om den babyloniska fångenskapen, dvs. israeliternas fångenskap i Babylonien på 500-talet f.Kr.

Babylons floder: I Babylonien, där Babylon var huvudstad, fanns många floder, däribland de kända Eufrat och Tigris.

Världsfurstens rike: Stagnelius identifierar här den babyloniska fångenskapen med den fångenskap på jorden, under världsfurstens herravälde, som hans gnostiska världsbild bygger på.

diktade: 'påhittade', 'falska'.

Sabbater etc.: Raderna anspelar på bestämmelserna i 3 Mos. 25 om sabbatsår och jubelår: vart sjunde år skulle vara ett sabbatsår då allt arbete ställdes in; vart femtionde år skulle vara ett jubelår då alla judiska slavar skulle frigges, vilket skulle förkunnas med blåsning i basuner.

Träldomens vår / frihetens år: Så trycket. Möjligen fel för *Träldomens år / frihetens vår*.

Påskmånen: Påskmånaden firas i judendomen till minne av uttåget ur Egypten.

Vädurens tecken: Vid vårdagjämningen anses solen stå i Vädurens tecken.

Lammet: Kristus.

Världsljuset: Solen.

tronade fåfångt i Vägen: Vid höstdagjämningen anses solen stå i Vägens tecken.

Salem: Jerusalem.

198 *solden:* 'lönen'.

Sions: Sion är en kulle i sydöstra Jerusalem.

Morias topp: Moria var tempelberget i Jerusalem.

Cymbaler vi hängde och Psaltare opp: Psaltaren var ett stränginstrument; i Ps. 137:2 berättas hur israeliterna har hängt sina musikinstrument i träden eftersom de var oförmögna att sjunga glada sånger.

stolthetens Babel: Babylon, som symboliserar syndfullt leverne.

Efter alla anledningar: 'Av allt att döma'.

varest: 'i vilket'.

teokratiska författning: Ett styrelsesätt enligt vilket makten härleds från Gud.

den gyllene tiden: Anspelar på den antika föreställningen om guldåldern, människosläktets äldsta och lyckligaste tid då alla levde i fred och välmåga.

Gången till Avrättsplatsen

Datering: odaterbar. Etablerad från tryck i *Freja. Veckoskrift i litterära och blandade ämnen* 1836, nr 19. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

199 *Vi [tränges]*: 'Varför'.

Orcus: Dödsriket i klassisk mytologi.

dödsgallans drick: 'giftdrycken'.

202 *ledig*: 'fri'.

Hell, härlighetens Konung, hell!

Datering: odaterbar. Etablerad från avskrift bland Stagnelius' handskrifter, Kalmar s. 303–305. Avskriften saknar titel.

Serafernes förbund: Skaran av änglaväsen.

menlösetens: 'oskuldens'.

Kristi Brud: Själén; anspelar på föreställningen om människan eller kyrkan som Kristi brud och frälsningen som ett bröllop med Kristus.

203 *Låt*: 'Låt'.

Balsamiskt: 'lindrande'.

gack: 'gå'.

tehnngen av Jesse rot: Jesus; *Jesse* är en äldre namnform för kung Davids far Ishai. Uttrycket *Jesse rot* härrör från Jes. 11:1.

morgonstjärnan: Avser Jesus som den som förebådar dagen/frälsningen.

Guds lamm: Jesus.

lejonet av Juda stam: Anspelar på Upp. 5:5, där Kristus omtalas med dessa ord.

Eja: Uttryck för glädje och fröjd.

Hjalmars Dödssång

Datering: odaterbar. Etablerad från avskrift av Vitalis, Kungl. biblioteket, Vf 182. Handskriften innehåller många smärre skrivfel. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Dikten skildrar hur sagohjälten Hjalmar den hugstore stupar för kungen Angantyr.

205 *Hervara saga*: En nordisk fornaldarsaga från 1300-talet, i vilken Hjalmar och hans kärlek till kungadottern Ingeborg omtalas. *tornade*: 'tornförsedda'.

betagen: 'fråntagen'.

ynghingaborgen: Ynglingarna var en mytisk kungaätt med säte i Uppsala.

Julron: Här om den fornnordiska seden att »dricka jul« eller fira midvinterblot.

Konungadotter: Ingeborg.

tågen: 'repen'.

206 *snäckan*: 'skeppet'.

Nornornas: Nornorna var ödesgudinnor i nordisk mytologi.

Stallbroder: 'krigskamrat', 'vapenbroder'.

Iwak: Så avskriften, men personen som avses är den norska sagohjälten Orvar-Odd, som förde Hjalmars dödsbud tillbaka till Ingeborg.

Valkyrians: Valkyriorna var stridsjungfrur i nordisk mytologi, som förde de fallna krigarna till Valhall.

Hymn till Vattnet

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 251–254. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Kärlekens, trånadens, skönbetens amma: Venus, kärlekens gudinna i klassisk mytologi, föddes enligt myten ur havet.

207 *din gråtande dotter*: Jorden.

dess [törstande]: 'hennes'.

dödssömmen: Vintern.

- harpor* *eoliska klang*: Om eolsharpor, vindharpor, som spelar när vinden blåser genom dem.
- hemisfär*: 'halvklot'.
- olympisk*: 'himmelsk'.
- Din forne älskare och Gud*: Solen.
- edra barn*: Avser färgerna, barn av solen och vattnet.
- För*: 'före'.
- menlös*: 'oskyldig', 'oskuldsfull'.
- himlabågens*: 'regnbågens'.
- 208 *Azuren*: Den himmelsblå färgen.
- polen*: 'himlen'.
- Sefyr*: Västanvinden.
- Läspar*: 'susar'.
- demanter*: 'diamanter'.
- Olympens*: Olympen var ett berg som beboddes av de högsta gudarna i klassisk mytologi.
- dess [hjärta]*: 'hennes'.
- 209 *Drott*: 'konung', 'härskare'.
- vädren*: 'vindarna'.
- bugsvala*: 'lindrar'.
- sanslös*: 'medvetlös'.
- Icke av tid och rum de levande*
- Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 179–180. Trycket saknar titel.
- 210 *Fantasos barn*: Drömmarna; Fantasos var drömmens gud i klassisk mytologi.
- Mängde*: 'blandade'.
- kor*: 'skara'.
- eonerna*: här 'änglarna'.
- Psyche* etc.: Raderna anspelar på myten om Amor och Psyche, enligt vilken flickan Psyche övergavs av sin älskade Amor och sedan sökte honom överallt; hon utsattes för otaliga prövningar innan Amor slutligen räddade henne och paret återförenades.
- idol*: 'älskade', 'avgud'.
- däld*: 'dal'.
- Genier*: 'skyddsandar'.

myrt: Myrten, symbol för kärlek och äktenskap.

Altaret: Betoning på andra stavelsen.

ilom: 'låt oss ila'.

211 *Amanda*: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.

dess [*flygande*]: 'hennes'.

Serafinnan: Kvinnligt änglaväsen.

Olger: Holger Danske, sagohjälte som enligt myten skall återkomma för att rädda Danmark från dess fiender.

Impromptu till överste Kock, kommandant i Kalmar, vid ett glatt tillfälle

Datering: odaterbar. Etablerad från tryck i Erik Johan Stagnelius, *Hittills utgifna dikter*, [utg. Carl Rydström] (Wester-
vik 1856), s. 61–63. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Dikten är skriven till melodin från Fredmans epistel 69 av Bellman.

Impromptu: 'Improviserat'.

Kock: Peter Fredrik Kock (1754–1824), överste och kommandant på Kalmar slott.

går på skruvar: 'går trögt', 'hankar sig fram'.

ras: 'stojande lek'.

i draget: 'genast', 'omedelbart'.

plumpt: 'omättligt', 'orimligt'.

Dansken: Trakterna kring Kalmar hade varit föremål för många gränsstrider mot Danmark, bland annat det s.k. Kalmarkri-
get (1611–1613).

212 *Kung Karl* etc.: Avser de upprepade krigen mellan Sverige och Danmark.

kastar handsken: 'utmanar till strid'.

bägrar: 'bägare'.

Lätta: 'lättfärdiga'.

Hemsorger: 'privata bekymmer'.

lät: 'lät'.

reveljer: Reveljen är en väckningssignal i det militära.

Batterier: Ett batteri är en uppställning artilleripjäser.

kväljande: 'plågsamma', 'smärtsamma'.

fjumla: 'fumla', 'förhala saken'.

Improvisare

Datering: odaterbar. Etablerad från avskrift av Johan Magnus Wimmerstedt, Kungl. biblioteket, Vf 188. I anslutning till dikten står: »Anm. Författarens Svåger, Landssekreteraren G. Engzells, födelsedag firades med en bål av några vänner, vid vilket tillfälle nedanstående stycke under drickandet skrevs.« Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

- 213 *Improvisare*: Dikten är en improvisation på landssekreteraren Gustaf Ephraim Engzells (1793–1864) födelsedag; denne gifte sig 18 januari 1823 med Erik Johans äldre syster Catharina Sophia Stagnelius (1790–1882).

Gustafs Skål: Titeln på en hyllningsvisa till Gustaf III, skriven av Bellman, till vars melodi denna Stagneliusdikt kan sjungas.

polen: 'himlen'.

snällt: 'snabbt', 'skickligt'.

Strömberg: Olof Strömberg (1787–1872), smed och Engzells hysvärd.

Eckerlund: Johan Fredrik Eckerlund (1789–1840), lektor vid gymnasiet i Kalmar.

Henrik: Avser antingen Nils Henrik Wimmerstedt (1787–1858), lektor vid gymnasiet och 1827 gift med Hedvig Maria Stagnelius (1796–1864), Erik Johans yngre syster, eller Jakob Henrik Berggren (1788–1844), läkare och lektor vid gymnasiet.

Jenny: Jenny Hellenstierna (1783–1828), som tillhörde Stagnelius' sällskapskrets i Kalmar.

sin båge: Avser en broderbåge, i vilken tyg spänns vid broderi.

Kniberg: Adolf Fredrik Kniberg (1783–1827), astronom och kyrkoherde i Åhs och Ventlinge pastorat på Öland från 1821.

Jägaren

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 349–350. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

- 214 *Aurora*: Morgonrodnadens gudinna i klassisk mytologi.

Dryaden: Trädnymf.

Najad: Vattennymf.

Dianas: Diana var jaktens och månens gudinna.

- 215 *vädrens*: 'vindarnas'.

Dess [silverlockar]: 'hennes'.

Jägarens stunder

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 394–397. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

1. MORGONEN

216 *Aurora*: Morgonrodnadens gudinna i klassisk mytologi.

2. MIDDAGEN

217 *väder*: ’vind’.

diadem: ’krona’.

218 *Adonis*: En skön yngling i klassisk mytologi, älskad av kärleks-gudinnan Venus.

Diana: Jaktens, men också månens, gudinna, som älskade her-den Endymion.

Eos: Morgonrodnadens gudinna.

3. AFTONEN

Cynthias: Månggudinnan Diana bar binamnet Cynthia efter ber-get Kynthos på hennes födelseö Delos.

silverchar: ’silvervagn’.

echo: Anspelar på myten om bergsnympfen Echo, som i sin obe-svarade kärlek till Narcissus tynade bort tills bara rösten åter-stod.

Auroras purpurlågor: Gryningen; Aurora var morgonrodnadens gudinna.

Selene: Månen, efter en månggudinna i klassisk mytologi.

Jägarvisa

Datering: odaterbar. Etablerad från avskrift, Kungl. bibliote-ket, Vf 188. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

219 [...]: Av versen att döma saknas en rad i avskriften.

Orrarnes tonfulla lek: Orrarnas häckningsspel.

220 *porsölet*: Öl som kryddats med pors i stället för humle.

runkvädet: ’rundikten’.

härnad: ’krigståg’.

221 *leding*: ’ledning’, ’krigståg’, ’färd’.

kopplet: Kopplet av hundar.

fasa: Så handskriften; rimmet uteblir. Ev. felskrivning för *fara*.

Dvärgarne härma: I den nordiska folktron ansågs ekot bestå i dvärgarnas härmning.

Knibergs Ölandsfärd

Datering: odaterbar. Etablerad från Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*, utg. Christoffer Eichhorn, del I (Stockholm 1867), s. XXV–XXVII. I anslutning till dikten står: »Mel.: Charon i luren tutar«, och efter näst sista raden i varje strof står repristecken (:| |:); Böök har gjort troligt att dessa uppgifter är tillägg av Eichhorn. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Dikten är skriven till melodin från Fredmans epistel 79 av Bellman.

Knibergs: Adolf Fredrik Kniberg (1783–1827), astronom och kyrkoherde i Åhs och Ventlinge pastorat på Öland från 1821.

Vädret: 'vinden'.

fästet: 'himlavalvet'.

Jenny: Jenny Hellenstierna (1783–1828) tillhörde Stagnelius' sällskapskrets i Kalmar.

salopp: Kort, ärmlös damkappa.

Berggren: Jakob Henrik Berggren (1788–1844), läkare i Kalmar och lektor vid gymnasiet.

222 *Gråmunk*: 'franciskanmunk'.

slupen: 'båten'.

gastar: Illasinnade spöken, som enligt folktron kunde orsaka sjukdomar och blåmärken.

Sänkt är Orion: 'Orion (s stjärnbild) har gått ned'.

Venus gömd: Planeten Venus, som lyser klart på kvällen och morgonen.

Bion: Trol. avses den grekiske matematikern Bion från Abdera (300-talet f. Kr.), vars modiga tes i så fall vore påståendet att det på polerna rådde dag i sex månader och natt i sex månader.

vitter: 'beläst', 'belevad'.

förbråkar: 'krossar'.

orbital: 'bana'.

223 *Henrik*: Nils Henrik Wimmerstedt (1787–1858), lektor vid läroverket och 1827 gift med Hedvig Maria Stagnelius (1796–1864), Erik Johans yngre syster.

Åbrantskan: Anna Elisabet Åbrandt, f. Moberger (1763–1839), änka efter rådmannen Frans Didrik Åbrandt (1751–1812) och Wimmerstedts värdinna.

Kom att för vår Fröja

Datering: odaterbar. Etablerad från Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*; utg. Christoffer Eichhorn, del I (Stockholm 1867), s. XXVII. Efter näst sista raden står repristecken (:|:); Bökk har gjort troligt att dessa är tillägg av Eichhorn. Fragmentet saknar titel.

Dikten skall ha sänts som en biljett till Nils Henrik Wimmerstedt (1787–1858), lektor vid Kalmar gymnasium och 1827 gift med Hedvig Maria Stagnelius (1796–1864), Erik Johans yngre syster.

Fröja: Kärlekens gudinna i nordisk mytologi; här om Venus, den klassiska mytologins kärleksgudinna.

rökverk: 'rökoffer'.

Amors bloss: Amor var en kärleksgud, Venus' son, som till sina attribut räknade bröllopsfacklan.

Landsbygden

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 160–162. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

224 *Amanda*: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.

Sylfers: 'luftandars'.

Demiurgens: Demiurgen är sinnevärldens onde härskare; *Demiurgens molnvärld* således jorden.

menlöst: 'oskyldigt', 'oskuldfullt'.

poppelskjulen: Popplarnas kronor.

nardusdoft: 'våldoft'.

225 *Genljudade*: 'ekade'; det som ekade var namnet Amanda.

idolerna: 'avgudabilderna'.

psalmodier: 'psalmsånger'.

aspekter: 'stjärnor'.

Gratiers: Gracerna var behagets gudinnor.

krumma: 'slingrande'.

vanskligheten: 'förgängligheten', 'timligheten'.

sabbat: 'helig vila'.

Afrodite: Kärlekens gudinna i klassisk mytologi.

hennes svanor [...] *hennes duvor*: Både svanen och duvan brukar associeras med kärleksgudinnan.

Götisk: 'gotisk', om medeltida byggnadsstil.

kolonnader: 'kolonnader'.

Azurens valv: 'himlavalvet'.

mitra: Religiös huvudbonad, 'biskopsmössa'.

Serafiskt: 'änglalikt'.

226 *nardusskyar*: 'välldoftande skyar'.

det nya / Förbundets bok: Nya testamentet; det nya förbundet är det av Kristus upprättade förhållandet mellan Gud och människan. Bakom formuleringen ligger tanken på naturen som en läsbar bok.

Sichars-brunnen: I Joh. 4 omtalas hur Jesus vid Jakobs brunn i närheten av staden Sykar en het dag bad en samarisk kvinna att ge honom vatten.

druvors blod: Anspelar på berättelsen om bröllopet i Kana (Joh. 2), där Jesus förvandlar vatten till vin.

Luna

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 196.

Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

Luna: Månggudinna i klassisk mytologi.

Venus: Kärlekens gudinna.

av oceanen buren: 'född ur havet'.

Olympiskt: 'Himmelskt'.

dess [anlet]: 'hennes'.

i azuren: 'på himlavalvet'.

227 *Genius*: 'skyddsande'.

därligt: 'däraktigt'.

Månen är Solens bild

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 182.

Dikten saknar där titel.

Barnet av Frigga och Oden: Guden Balder, ibland kallad »den vite« eller »den gode«, var i nordisk mytologi son till den högste guden Oden och Frigg.

strålar [...] igen: 'återstrålar'.

Ljusets Drott: 'ljusets hövding', här om Oden.

den långtbänträffande Gungner: Odens spjut, som alltid träffade sitt mål.

Tursarnes: 'jättarnas'.

hans höga Gemål: Frigg.

den beliga panten: Odens och Friggs kärlekspant, dvs. Balder.

Gullveigs: Gullveig är en dunkel gestalt i nordisk mytologi; Stagnelius har sannolikt uppfattat henne som en sorts spåkvinna.

dess [hjärta]: 'hennes'.

vi [Månens]: 'varför'.

Nornornas: Nornorna var ödesgudinnor i nordisk mytologi.

Balder skall dö: Balder blev dödad genom guden Lokes försåt och skall uppstå först efter jordens undergång i Ragnarök.

slukas av ulven din Gud: Trycket har *slukas av ulven, din Gud*. Kommatecknet verkar dock felaktigt: den gud som skall slukas är av allt att döma Oden, som dödas av Fenrisulven i Ragnarök.

Mänskliga Livet

Datering: odaterbar. Etablerad från avskrift av Vitalis, Kungl. biblioteket, Vf 182. Avskriften är slarvig med många smärre skrivfel. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

228 *fortid*: Avskriften har *framtid*.

hamnar: 'gestalter'.

där glimma: 'som där glimmar'.

Med [fårade]: Avskriften har *Men*.

pärldagg: Avskriften har *pärldag*.

vallen: 'ängen'.

Dess [skugga]: 'hennes'.

törnen: Avskriften har *tornen*.

båta: 'hjälp'.

Fantomer: 'gyckelbilder', 'inbillningar'.

229 *och [sorlande bäckar]*: Så avskriften. Ev. skrivfel för *vid*.

Arkadiska mör: Herdinnor; Arkadien var ett grekiskt landskap som i herdepoesin besjöngs som idylliskt och oförstört.

smäktan: 'längtan', 'trånad'.

Nikon och Heliodora

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 493–495. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

A. W. SCHLEGEL: August Wilhelm Schlegel (1767–1845), tysk författare och en av den tyska romantikens viktigaste kritiker. Stagnelius’ dikt är en översättning av Schlegels dikt »Nikon und Heliodora«.

buren: ’boren’, ’född’.

dagens tärna: Solen.

Arkturen: Ordet föregås i trycket av kommatecken. Stjärnan Arc-turus (i stjärnbilden Björnvaktaren) användes vid navigering.

aftonstjärna: Planeten Venus, här som symbol för kärleken.

Aurora: Morgonrodnadens gudinna i klassisk mytologi.

dess [kinder]: ’hennes’.

230 *barn av Flora*: Blomma; Flora var blommornas gudinna.

båta: ’hjälpa’, ’förslå’.

vädren: ’vindarna’.

vallmodoft: Av vallmo framställs opium, varför den associeras till sömn och glömska.

Idalias: Idalia är ett binamn för kärleksgudinnan, efter berget Idalion, helgat åt henne, på Cypern, där hon föddes.

231 *sefyren*: ’västanvinden’.

ärna: ’ämna’, ’ägna’.

hans bindel: Kärleksguden Amor bar ibland en bindel för ögonen.

ångor: ’dofter’.

232 *Cyperns makter*: Kärleken; kärleksgudinnan föddes ur havet utanför Cypern.

löje: ’leende’, ’fröjd’.

Näktergalen

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 275–276. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius’.

Junos fågel: Påfågeln, som var helgad åt gudinnan Juno.

Olympens: ’himlens’; Olympen var de högsta gudarnas boning i klassisk mytologi.

Gudars far: Åskguden Jupiter (gr. Zeus), den högste guden i klassisk mytologi.

Cyperns: Kärleksgudinnan föddes ur havet utanför Cypern.

Fröjas: Den nordiska kärleksgudinnan Freja identifieras här med den klassiska mytologins kärleksgudinna, Venus.

233 *i azurn*: 'på himlavalvet'.

Luna: En mångudinna.

driller: 'drillar'.

Amanda: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.

Näktergalen och rosen

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 277–280. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

234 *Monarkinna*: 'drottning'.

nardusånga: 'väldoft'.

vallmokrönta: Av vallmon framställs opium som använts som sömnmedel.

sykomorer: 'mullbärsfikonsträd'.

235 *besällas*: 'lyckliggörs'.

västanväder: 'västanvindar'.

papilioner: 'fjärilar'.

236 *orgier*: 'riter', 'ceremonier'.

binner: 'när'.

Resa, Amanda! jag skall

Datering: odaterbar. Etablerad från Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*, [utg. Per Adolf Sondén] (Stockholm 1836), s. 88–89. Dikten saknar där titel.

237 *Amanda*: Namnet betyder 'den älskansvärda' och är återkommande i Stagnelius' lyrik.

Arkadiska bygder: Arkadien är ett grekiskt landskap som i herdepoesin besjungs som idylliskt och oförstört.

Genier: 'skyddsandar'.

livsens träd: Livets träd, som växer i Edens lustgård (1 Mos. 2:9).

Rom

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld I, s. 47–51. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

238 *A. W. Schlegel*: August Wilhelm Schlegel (1767–1845), tysk för-

fattare och en av den tyska romantikens viktigaste kritiker. Stagnelius' dikt är en översättning av inledningen till Schlegels elegi »Rom«.

Parthenopes: Parthenope var Neapels grekiska namn.

Väl: 'Visst', 'Visserligen'.

Latians jord: Latium var den region i vilken Rom ligger.

sju tornkransade kullar: Enligt traditionen grundlades Rom på sju kullar.

Sabinernas berg: Sabinerbergen, nordöst om Rom.

Kronos: Enligt klassisk mytologi den högste guden Zeus' far och den främste av titanerna.

tvåpanniga Janus: Kullen Janiculum i västra Rom var ett centrum för kulten av guden Janus, ofta avbildad med två ansikten.

Arkadiens bygd: Arkadien är ett grekiskt landskap som i herdepoesin besjungs som idylliskt och oförstört.

Evander: Enligt legenden förde en herde vid detta namn en koloni från Arkadien till Rom och bosatte sig på den kulle som bär namnet Palatinen.

Amfitryoniades: Sagohjälten Hercules (Herakles), fosterson till kungen Amfitryon.

Iberiens klippor: Iberien är pyreneiska halvön; klipporna vid Gibraltar sund kallades Herakles' stoder eftersom de restes av sagohjälten.

Cacus: En eldsprutande jätte som besegrades av Hercules.

cyklopisk: Cykloperna var råbarkade jättar med ett enda öga i pannan. Stagnelius använder ofta oböjda adjektiv adverbliellt.

frygiska segeln: Frygien var ett antikt landskap i Mindre Asien; med de frygiska seglen avses här trojanerna, som enligt myten skulle grunda Rom.

Thybris: Tibern, som flyter genom Rom.

den flyktige Troern: Hjälten Aeneas, som flydde efter det trojanska kriget och vars ättlingar skall ha grundat Rom.

Iliens: Troja kallas också Ilion.

Lavinium: En forntida stad två mil söder om Rom; enligt myten grundlades staden av Aeneas.

Alba: Den forntida staden Alba Longa, som skall ha grundats som en dotterstad till Lavinium.

brodd: 'groddplanta'.

Mars: Krigets gud och far till Romulus och Remus.

Vestalen: Vestalerna var prästinnor vilkas främsta uppgift var att hålla elden i Vestatemplet på Forum Romanum i Rom brinnande. Enligt myten avsattes kungen i Alba Longa av sin bror, som samtidigt beslöt att göra sin brorsdotter Rhea Silvia till vestal, vilket innebar att hon inte fick ha sexuellt umgänge. Krigsguden Mars trotsade detta förbud, varpå Rhea Silvia födde tvillingarna Romulus och Remus. För att inga tronföljare skulle växa upp lät den nye kungen sätta ut tvillingarna i floden; dock överlevde de, föddes upp hos en varginna och grundade sedermera Rom.

239 *en Kvinns barn*: Romulus och Remus.

bete: 'uppvisa'.

den vigande plogets bill: Enligt myten togs stadens landområde i anspråk genom att man drog upp gränsen med en plogfåra.

Palatinska / Berget: En av Roms kullar.

Ormarna strypte: Redan i vaggan skall sagohjälten Hercules ha dödat två ormar.

tolv Örnar: Romulus skall ha sett tolv örnar cirkla kring Palatinen, vilket tolkades som en förutsägelse om hur länge det romerska riket skulle bestå.

Han som Asyln upplät etc.: Romulus skall ha låtit göra Rom till en fristad för flyktingar och rövare. Dessa hade sitt tillhåll i grottan Lupercal vid foten av Palatinen.

Quirinus: Så kallades Romulus då han upphöjts till gud.

Numa, Egerias vän: Numa Pompilius var enligt myten Roms andre kung. Nymfen Egeria var en rådgiverska eller maka till Numa.

Borgrarne: 'medborgarna', 'statsborgarna'.

Suckan ur Stoftet

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 128–130. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

fästets: 'himlavalvets'.

kvälla: 'flyter', 'flödar'.

hamn: 'gestalt'.

240 *Var blommas signatur*: Signaturläran associeras främst med den antika medicinen, där en växts yttre form ansågs överensstäm-

ma med dess verkan; i Stagnelius' form sammanhänger den med den Swedenborgska korrespondensläran och en skapelseteologisk grundsyn, enligt vilken makrokosmos korresponderar med mikrokosmos och Gud blir avläsbar i sin skapelse. *Sefyren*: 'västanvinden'.

rummets Drottare: Planeterna, som i Stagnelius' föreställningsvärld har makt över människorna.

Echos: Anspelar på myten om bergsnymfen Echo, som i sin obesvarade kärlek till gossen Narcissus tynade bort tills bara rösterna återstod.

läska: 'svalka'.

ambradalar: 'välldoftande dalar'.

Tron, boppet, kärleken: Anspelar på 1 Kor. 13:13, om hur tro, hopp och kärlek skall bestå.

bugsvalar: 'tröstar', 'lindrar'.

241 *släkter, vandrande i natten*: Anspelar på Jes. 9:2, om hur det folk som vandrar i mörkret skall se ett stort ljus, vilket har tolkats som en profetia om Kristus.

eterisk dans: Enligt föreställningen om ljuset som en vibration (dans) i etern, den substans som tänks fylla rymden.

tärnan: Maria, som föder Kristus.

Oromazes: Ohrmazd (Ahura Mazda), den högste guden inom zoroastrismen, är en himmels- och ljusgud.

mänska Ordet: I Joh. 1 beskrivs hur Ordet blir kött i Kristus.

mystären: 'mysteriet'.

Pleroma: Den högsta ljusvärlden, himlen.

Tänke och Känsla

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 149–150. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

242 *azurfärg*: 'himmelsfärg'.

himlens gyllne öga: Solen.

etern: Den tunna, klara substans som antogs fylla rymden.

Segerscharen: 'segervagnen'.

Städs: 'Städse', 'Ständigt'.

midnattssolars kor: 'stjärnors skara'.

hinnet: 'när'. Ordet upprepas i rimställning; möjligen är det ena felskrivning för *vinnet*.

Demiurgens molnvärld: Jorden, behärskad av den onde världsfursten.

Urania

Datering: odaterbar. Etablerad från Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*, [utg. Per Adolf Sondén] (Stockholm 1836), s. 67. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

243 *Urania*: Ett binamn för kärleksgudinnan, Venus Urania, som anspelar på hennes himmelska ursprung.

eter: Den tunna, klara substans som antogs fylla rymden.

dess [strålände]: 'hennes'.

Himmelens Dotter och Moder och Brud: Maria är förenad med Gud såsom dotter (Guds barn), Moder (Jesu mor) och brud (som del i den jordiska församlingen, Kristi brud); i sitt gnostiska sammanhang innebär uttrycket att hon är ett utflöde av Gud (dotter), upphov till nya eoner (moder) samt förenad med Gud i en manlig-kvinnlig dubbeleon (brud).

eoners eoner: 'evigheters evighet'.

sfärernas dån: Anspelar på föreställningen om sfärernas harmoni, som innebar att rymdens sfärer tänktes frambringa en musik som var ohörbar för det mänskliga örat.

Varningen

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 151. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

244 *Kristi fångna brud*: Anspelar på föreställningen om människosjälens eller kyrkans som Kristi brud och frälsningen som ett bröllop med Kristus.

den stolta Gud: Den onde världsfursten (demiurgen), som har makt över människorna.

Seraljens: 'palatsets'; 'haremet's'; *Seraljens Pleroma* avser här de från Gud avfallna emanationerna, som på ett förvridet sätt uppfyller människans sinnliga begär.

fenomenmänniskan: Människan i hennes jordiska (dvs. fallna) gestalt.

det apokalyptiska Vilddjuret: I Upp. 13:1 omtalas det sjuhövdade odjur som i de yttersta tiderna uppstiger ur havet, tillbes och får makt över människorna.

inkarnation: 'förkroppsligande'.

objektivvordna: 'förkroppsligade'.

doliman: Dolman, en kort jacka buren av husarer (ryttarsoldater).

Janitscharers: Janitscharerna var elitsoldater i det osmanska rikets armé.

Sultanen: Muslimsk härskartitel.

nesligt: 'vanärande', 'skamligt'.

bämmande basuners ljud: Enligt Uppenbarelseboken skall basuner kalla människorna till yttersta domen.

Venus

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 195–196. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

245 *Venus*: Kärlekens gudinna i klassisk mytologi.

Helios: Solgud i klassisk mytologi.

Sabas: Det välmående riket Saba och dess drottning omtalas bl. a. i Gamla testamentet (se t. ex. Jes. 60:6); riket var beläget i sydvästra Arabien och bedrev handel med rökelse.

rökverk: 'rökoffer'.

rosengördeln: Venus' bälte ansågs bringa skönhet och kunna locka vem som helst till älskog.

Behagen: Behagets gudinnor.

Visa

Datering: odaterbar. Etablerad från trycket i Carl August Adlersparre, *Läsning i blandade ämnen*, ny serie, tredje häftet (Carlstad 1839), s. 4–5. Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

upptäckt: 'avhöljt', 'uppenbart'.

Cytheres myrten: Cythere är ett binamn för Venus, bildat efter ön Kythera, där ett berömt tempel tillägnat kärleksgudinnan fanns. Myrtrträdet förknippas med äktenskapet och kärleken.

Bacchi murgrön: Bacchus var en vin- och fruktbarhetsgud, vars anhängare lät smycka sig med murgröna.

friskar sig: trol. 'hämtar friskhet'. Trycket har *friska sig*.

246 *løjets*: 'glädjens', 'fröjdens'.

Cyperfjällar: Enligt en version av myten ansågs Venus född ur havet utanför Cypern.

unga lekars kor: 'unga kärlekars (amoriners) skara'.

hysteri: Diagnos som förr ofta ställdes på kvinnor, 'nervositet'.

Sten: 'gallsten', 'njursten', etc.

podager: (Gikt)värk i stortån, äv. allmännare om reumatisk värk.

pleuresi: 'lunginflammation'.

skridom: 'låt oss skrida (gå)'.

Visa. Efter GOETHE

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 481.

Titeln är inte med säkerhet Stagnelius'.

- 247 *GOETHE*: Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832), tysk författare. Dikten är en översättning av Goethes dikt »Nähe des Geliebten« ('Den älskades närhet').

Aurora: Morgonrodnadens gudinna i klassisk mytologi.

Våren en lovsång är

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 181.

Dikten saknar där titel.

- 248 *Modrens sfäriska sång*: Anspelar på idén om sfärernas harmoni, som innebar att rymdens sfärer tänktes frambringa en musik som var ohörbar för det mänskliga örat.

tapet: En konstfull vävnad (gobeläng), här: 'blomsteräng'.

den solomvandrade tärnan: Jorden; uttrycket är en bestämning till *bon* på samma rad.

besnöade: 'översnöade'.

Vädurns bild: Vid vårdagjämningen anses solen stå i Vädurens tecken.

den försonade Guden: Solen.

kor: 'kör'.

Världsfurstens metalliska spira: Världsfurstens (demiurgens) spira symboliserar onskans makt över den fallna materiella världen.

Vän! i förödelsens stund

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld III, s. 180.

Dikten saknar där titel.

- 249 *Serafen*: Änglaväsen.

PROSA

Teser

Datering: 1819. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 861–864, 873–874. Handskriften är delvis skadad; från paragraf 31 och framåt är åtskilliga lakuner supplerade. Där detta har kunnat göras med rimlig säkerhet är ingreppen inte markerade; där osäkerhet råder eller suppling är omöjlig förekommer klamrar. Titeln är Stagnelius’.

De teologiska grundsatser som Stagnelius i sina teser fastställer leder fram till idén om en teokratiskt grundad kyrka, där den världsliga makten underordnas den kyrkliga. Den beskrivna kyrkan visar sig dock sakna rätten att stävja kätteri, samtidigt som de båda centrala momenten i detta begrepp om en kyrka visar sig vara dels skönhetssinnet (snillet), dels dygden (heroism).

- 253 *tiders*: Handskriften har *tider*.
[visbets]kram: ’handelsvaror’.
ett inte: ’ett intet’, ’ingenting’.
typiskt: ’symboliskt’.
snilleverk: ’intellektuella prestationer’.
- 254 *den heliga Treenigheten*: Fadern, sonen och anden identifieras här med elden, ljuset och luften.
äntligen: ’slutligen’.
alla mörka himlakroppar: De himlakroppar som inte lyser av egen kraft (planeter och månar).
emanerande: ’utströmmande’, ’utflytande’.
skaparens förgång: ’de skapade varelsernas skönhet’.
oper: trol. ’verk’, försvenskad pluralform av *opus*.
esoteriska: ’hemliga’, om det som är avsett för kretsen av invigda.
Apostelen Johannes’ skrifter: Enligt traditionen Johannesevangeliet, de tre Johannesbrevens samt Uppenbarelseboken.
Gnosticismens: Gnosticismen är en religiös filosofi inom vilken människans fångenskap i sinnevärlden anses hindra hennes frigörelse; den kristna gnosticismen, där Valentinus (100-talet e. Kr.) är det viktigaste namnet, var som mest betydelsefull ca 60–160 e. Kr.

- exoteriska*: 'öppna', 'för alla tillgängliga'.
- 255 *Manikeismen*: En dualistisk världsåskådning enligt vilken en ständig kamp pågår mellan ljus och mörker.
Fabellära: 'mytologi'.
koexisterat: 'samexisterat'.
skrankor: 'gränser'.
annihilation: 'förintelse', 'tillintetgörkelse'.
extensivt: 'utåtriktat', 'i sin yttre utsträckning'.
intensivt: 'inåtriktat', 'i det inre'.
- 256 *Fenomenmänniskan*: Människan i hennes jordiska (dvs. fallna) gestalt.
icke möjligt: Handskriften har *icke möjligt*.
divgererar: 'avviker'.
- 257 *verkställighet*: 'förverkligande', 'utförande'.
[utkräves av]: Orden saknas i handskriften.
föregående: Handskriften har *föregående*.
Depot: 'depå', plats där förnödenheter förvaras.
emanationer: 'utflöden'.
- 258 *[bar]*: Ordet saknas i handskriften.
autorité: 'auktoritet', 'auktorisering'.
vasaller: 'underordnade'.
revelation: 'uppenbarelse'.
ritus: 'rit', 'ceremoniell ordning'.
[en sådan rättighet vore] det: Handskriften har *den*.
- 259 *objektivitet*: Om det som existerar i det yttre, oberoende av subjektet.
annat är [...] annat: 'en sak är ... någonting annat'.
så framåt: 'i den utsträckning som', 'i så måtto som'.
objektivera: 'objektivera', 'ikläda yttre form'.
immediat: 'omedelbar'.
- 260 *participerande av*: 'som har del i'.
intelligibla: 'för tanken fattbara'.
åskådning: Den högsta formen av kunskap och förmåga att fatta det eviga.
dess [handlingar]: 'hennes'.
konstituera: 'stifta', 'organisera'.
och de Präster: Orden strukna (med senare penna) i handskriften men nödvändiga för meningen.

Mager: Fornpersiska präster.

Hetruriens Vates: Hetrurien (Etrurien) avser det landområde som nu kallas Toscana; *vates* är ett latinskt ord för profeter eller siare.

261 *hydra*: Ett månghövdad mytiskt odjur.

Not till ordet Maria

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 312. Står där tillsammans med »Norden«, »Ej för dig Vetandet alla«, några avslutande rader till »MARIA« (i *Liljor i Saron*) och fragment till »Själens himlafärd«. Anteckningen är oavslutad. Handskriften saknar titel.

Denna anteckning tycks ha varit avsedd att förklara ordet Maria i *Liljor i Saron*; i den tryckta samlingen förklaras detta namn i en kortfattad not (se del I, s. 76).

262 *Platos idévärld*: Enligt Platons idélära utgörs den sanna verkligheten av oföränderliga idéer, inte av sinnevärdens föränderliga och opålitliga fenomen.

Swedenborgs Stora Människa: Föreställningen om »den stora människan«, utvecklad av den svenske mystikern Emanuel Swedenborg (1688–1772), innebär att Gud eller kosmos har gestalten av en människa.

Pleroma: Ett gnostiskt begrepp, här om änglarnas värld.

Schellings absoluta Totalitet: I den tyske filosofen Friedrich von Schellings (1775–1854) tankesystem utgör Gud den högsta syntesen av allt varande, en absolut totalitet (ty. *Totalität*).

objektiv: Oberoende av subjektet.

Hela det synliga Universum

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 855–857. Står där tillsammans med »Strålände jag sänder från det höga« och »Icke utan skäl har man ansett«. Anteckningen är oavslutad. Handskriften saknar titel.

Anteckningen beskriver syndafallet och naturvärldens ofullkomlighet i relation till det fullkomliga väsendet, Gud. Influenser kan spåras från i synnerhet Friedrich von Schellings (1775–1854) och Jakob Böhmes (1575–1624) tänkande.

263 *Ordets andra Skapelse*: Avser inkarnationen, dvs. Guds männi-

skoblivande i Kristus, med anspelning på Joh. 1:14, om hur ordet blev människa.

Ordet i sin första potens: 'ordet i dess första stadium', dvs. Fadern som tar gestalt i skapelsen, och i synnerhet solen.

emanerade: 'utströmmade', 'utflutna'.

samma Ord i dess andra potens: 'ordet i dess andra stadium'; jfr ovan.

inkarnationen: Guds människoblivande i Kristus (jfr ovan).

förmedelst: 'med hjälp av'.

kraften: Den helige ande.

svagheten: Människosjälén.

den intellektuella skönhetens organisation: Kyrkan.

tvenne Guds riken, Naturens och Nådens: Naturens rike motsvarar lagen, som gavs genom Moses (det gamla förbundet); genom Kristus kom nåden, som upphävde lagen (det nya förbundet).

Se t. ex. Joh. 1:17.

merendels: 'i huvudsak'.

Väl: 'Visst', 'Visserligen'.

metamorfoser: 'förvandlingar'.

immanera: här 'återflöda', 'återvända'.

εἶδοι: (gr. *eidoi*) 'arter', 'former', 'idéer'; över raden några oläsliga ord.

arketyper: 'urbilder', 'urtyper'.

264 *individuer*: 'individer'.

vad är ursprunget till det onda i världen: Det s. k. teodicéproblemet, frågan om det ondas ursprung i en värld skapad av en god och allsmäktig gud.

till följe: 'till följd'.

förebildning: 'avbild'.

härflyter: 'härleds'.

265 *också kallas Adam i Bibeln Guds Son*: Så i Luk. 3:38.

[*Gud*]: Ordet saknas i handskriften.

[*med*]: Ordet saknas i handskriften.

agenter: 'krafter'.

sublunariska: 'jordiska', 'föränderliga' (efter lat. *sub luna*, 'under månen').

[*den förras förändring*]: Handskriften har *den senare*.

Detta ljuset etc.: Jfr Joh. 1.

- 266 *i följe*: 'till följd'.
organisationer: 'organismer'.
efter Guds beläte: 'till Guds avbild'.

Icke utan skäl har man ansett

Datering: 1820. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 859. Står där tillsammans med »Hela det synliga Universum« och »Strålande jag sänder från det höga«. Handskriften är skadad; suppleringar har gjorts där de kan göras med rimlig säkerhet; i övrigt markerar klamrar saknad text. Handskriften saknar titel.

Fragmentet kan uppfattas som en fortsättning på den föregående anteckningen; lika gärna eller hellre kan det dock ses som en självständig notis, dock i likhet med den föregående oavslutad. Ämnet är den jordiska tillvarons funktion som symbol för det gudomliga.

- 267 *tingens Signaturer*: Signaturläran associeras främst med den antika medicinen, där en växts yttre form ansågs överensstämma med dess verkan; i Stagnelius' form sammanhänger den med den Swedenborgska korrespondensläran och en skapelseteologisk grundsyn, enligt vilken makrokosmos korresponderar med mikrokosmos och Gud blir avläsbar i sin skapelse. *sublunariska*: 'jordiska', 'föränderliga' (efter lat. *sub luna*, 'under månen').

diminutioner: ung. 'reducerade utflöden'.

Naturens bokstavslära: De första grunderna i läran om naturen.

mystärer: 'mysterier'.

äntligen: 'slutligen'.

approximation: 'närmande'; om någonting som mer och mer närmar sig någonting annat.

Bland allt vad mänskligheten äger

Datering: 1820–1821. Etablerad från handskrift i Brinkmanska arkivet på Trolle-Ljungby. Handskriften saknar titel.

Anteckningen, som är oavslutad, behandlar kärlekens och äktenskapets väsen: Stagnelius försvarar äktenskapets institution mot dess belackare. Man kan tänka sig att ett mål för kritiken var författaren Carl Jonas Love Almqvist (1793–1866),

- som Stagnelius hade träffat i Ecklesiasistikexpeditionen (där bägge var kopister) och som 1816 hade givit ut skriften *Hvad är kärlek?*, i vilken äktenskapet kritiserades.
- 268 *löjen*: 'leenden'.
Hymen: Bröllopets gud i klassisk mytologi.
Amor: Vingbeklädd kärleksgud; till hans attribut hörde ögonbindeln.
[Man och en]: Saknas i handskriften.
- 269 *enär*: 'då', 'eftersom'.
göra [...] förlustiga: 'berövar'.
adepter: 'lärjungar'.
övliga: 'brukliga', 'sedvanliga'.
jäva: 'vederlägga'.
- O! vilken outgrundlig mystär*
 Datering: 1820–1821. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 865–867. Handskriften saknar titel.
 Den predikoartade betraktelsen behandlar människans syndfullhet och ödmjukelsen som frälsningens villkor.
- 270 *mystär*: 'mysterium'.
etern: 'himlen'.
rosenvallarne: 'rosenängarna', 'blomsterängarna'.
Kreaturet: 'den skapade varelsen'.
tillbjuden: 'erbjuder'.
svaga, bräckliga käril: Om kvinnan som ett bräckligt käril, se 1 Petr. 3:7.
bemedla: 'förmedlar', 'åstadkommer'.
myser: 'småler'.
utom: 'utanför'.
Väl: 'Visserligen'.
- 271 *bränad*: 'brand', 'lidelse'.
larv: '(ansikts)mask', 'förklädnad'.
Er himmelske brudgum: Kristus.
Lammets bröllopsalar: Lammet är Kristus; frälsningen beskrivs traditionellt som själens bröllop med Kristus.
evärdligt: 'evigt'.

Tiden, i sin genesis betraktad

Datering: 1820–1821. Etablerad från handskrift, Kalmar s. 875. Handskriften saknar titel.

Anteckningens ämne är tidens beskaffenhet, dess ursprung och innebörd. Avsikten verkar vara att identifiera självåskådningens upphörliga produktion av objekt för medvetandet med tidens framskridande.

272 *sin genesis*: 'sitt ursprung'.

diskreta: 'åtskilda'.

syntesen: 'föreningen'.

kontinuerliga: 'fortlöpande', 'oavbrutna', i motsats till diskreta ('åtskilda').

den Planetiska omväxningen: 'planeternas rotation'.

gångar: Handskriften har *vänder sig*.

kretslinea: 'kretslinje', 'cirkelformig linje'.

Det gives blott tvenne slag av Poesi

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld II, s. 63–64.

Anteckningen handlar om Stagnelius' sorgespel *Bacchanterna* och är i Hammarskölds utgåva inskjuten som ett företal efter rollistan i detta drama; Stagnelius lät dock trycka dramat 1822 utan något företal. Med vilket syfte anteckningen ursprungligen tillkom är därför oklart. Den beskriver två huvudtyper av poesi, klassisk och romantisk (dvs. 'medeltida' eller 'kristen', i tidens språkbruk), och redogör för vad *Bacchanternas* klassiska karaktär avses innebära.

273 *den Klassiska och den Romantiska*: Dikotomin hörde till tidens allmängods; Stagnelius kan ha mött den i August Wilhelm Schlegels (1767–1845) *Über dramatische Kunst und Literatur* (1809–1811) och i Lorenzo Hammarskölds *Försök till en kritik öfver Friedrich Schiller* (1808).

metamorfoserar: 'omvandlar', 'förvandlar'.

det ideella i det reella: 'det andliga i det sinnliga'.

från himlen nedsvävande Venus: Avser den himmelska kärleken, i klassisk mytologi Venus Urania, som ansågs vara nedstigen från himlen (denna skiljes från den jordiska kärleken, Venus Pandemos).

Astrea: Stjärngudinna i klassisk mytologi; när den lyckliga guldåldern övergick i olyckligare tider var hon den sista av gudarna som lämnade jorden.

Gamlas hjältedikt: Det antika eposet, som vi möter det hos Homeros och Vergilius.

Grekiskt klassiska: Den grekiska tragedins blomstringstid var 400-talet f. Kr., med tragödemna Aischylos, Sofokles och Euripides.

Shakespeareiskt-romantiska: William Shakespeare (1564–1616) betraktades av många romantiker som det mest karakteristiska exemplet på modern, dvs. romantisk, tragedi.

frågan om Homers födelsestad: Exempel på en oavgörbar fråga; var Homeros föddes är okänt även om många orter gjort anspråk på rollen.

utom dess: 'dessutom'.

subjektiva: Beroende av subjektet.

objektiva: Existerande oberoende av subjektet.

den gamla Österländska Sagan: Anspelar trol. på gnostiska föreställningar om hur eonerna nedstiger i materien.

antikvariska: Om antika företeelser.

274 *Attiskt-Romerska Litteraturen*: De båda perioder i den antika litteraturen som framför andra har betraktats som klassiska: den attiska (400-talet f. Kr. i Athen) och den romersk-klassiska (främst decennierna kring Kristi födelse).

Normalstats: 'mönsterstats', 'typstats'.

den Thebanska: Den antika staden Thebe låg i mellersta Grekland, nordväst om Athen. Idén om en särskilt framstående högkultur i Thebe, som stod i fientligt förhållande till den attiska högkulturen, har Stagnelius möjligen inspirerats till genom Friedrich Schlegel (1772–1829) och Friedrich Creuzer (1771–1858).

Förnuftet eller självmedvetandet

Datering: odaterbar. Etablerad från Hammarsköld I, s. 17–21. I Hammarskölds utgåva är texten inskjuten i utgivarens inledning till utgåvan, och saknar där titel.

Anteckningen behandlar överensstämmelserna mellan makrokosmos och mikrokosmos, den yttre världen och självmedvetandet. Utifrån sådana överensstämmelser beskriver Stag-

- nelius världens upphov som ett objektiverat självmedvetande och försöker härleda tidens beskaffenhet och ursprung. Inspirationskällor är Emanuel Swedenborgs (1688–1772) korrespondenslära, liksom Friedrich von Schellings (1775–1854) identitetsfilosofi.
- 275 *medvetlös*: 'omedveten'.
indifferens: 'odelbarhet', om egenskapen att inte vara delad i subjekt och objekt.
absoluta: Den högsta enheten av subjekt och objekt i den Schellinginspirerade filosofin.
såvida: 'såtillvida'.
jag är: Härledandet av filosofin ur jagmedvetandet förknippas framför allt med Johann Gottlieb Fichtes (1762–1814) filosofi.
evolution: 'utveckling'.
genesis: 'ursprung'.
- 276 *eftergöra*: 'efterbilda', 'efterlikna'.
såframt: 'om'.
Känn dig själv: Denna inskription skall ha stått på sol- och dikarguden Apollons tempel i den grekiska kultorten Delfi.
parallellismus: 'parallell', 'analogi'.
Intelligenser: 'väsenden', eller inom ramen för den gnostiska tankevärlden: 'eoner'.
det [en sådan]: 'att'.
potens: 'stadium', 'klass'.
Pythagoréers: Pythagoréerna, lärjungar till den grekiske filosofen Pythagoras (580–495 f. Kr.), sökte härleda hela världen ur matematiken.
Kabbalisters: En kabbalist är en anhängare av Kabbala, en gren av judisk mystik där talmystik spelar stor roll.
Sefira: Sefirot, inom Kabbala de tio makter eller emanationsserier genom vilka Gud uppenbarar sig.
visserligen: 'med visshet', 'helt säkert'.
principiatum: Någoting som är produkten av en princip, dvs. sekundärt i förhållande till denna.
- 277 *All Tid konstrueras genom talet Sju*: Påståendet kan föras tillbaka på Schellings tänkande, där de sju punkterna härleds från hans schema över den absoluta identitetens form.

fenomenmänniskans: Avser människan i hennes jordiska (dvs. fallna) gestalt.

schematismus: 'schema', 'system'.

deducera: 'härleder'.

ansich: (ty.) 'i sig', 'till sitt väsen'.

kvantitativa differens: Begrepp hämtat från Schellings tankesystem; att skillnaden (differensen) är blott kvantitativ (inte kvalitativ) innebär att den kan upphävas i indifferens, dvs. det absoluta.

linea: 'linje'.

indifferenspunkten: Den punkt där differensen upphävs i det absoluta.

sju punkter: Denna skiss har en visuell förebild i Schellings *Darstellung meines Systems der Philosophie* (1801).

Min fröken!

Datering: odaterbar. Etablerad från Johan Magnus Wimmerstedt, »Biografiska underrättelser«, *Nordisk tidskrift* 1894, s. 338–341, på några ställen emenderad med hjälp av »Ett hitills ottryckt bref af Erik Johan Stagnelius«, *Barometern*, 16 okt. 1893. Båda dessa verkar ha utgått från originalhandskriften; varianter mellan dem förtecknas dock ej här. Titel saknas.

Det fiktiva brevet är skrivet i Johan Wittboms (1793–1861) namn till Jenny Hellenstierna (1783–1828), sannolikt under Stagnelius' Kalmarvistelse 1821–1822. Wittbom var lektor vid Kalmar gymnasium. Enligt Wimmerstedt, som 1894 lät trycka brevet, skulle Wittbom ha varit en godmodig och prosaisk man som inte stod i gunst hos Jenny Hellenstierna. I fiktionens form föreslår brevskrivaren att Kalmar skall utforma en egen mytologi, för att främja stadens poesi. I den skämtsamma klädnaden behandlas aktuella ämnen i tiden, såsom mytologins poetiska betydelse.

278 *Sturlassons Skalda*: Den isländske skalden Snorre Sturlasons (ca 1178–1241) Edda (även känd som den prosaiska Eddan), som var en lärobok i diktkonst.

Aristoteles' poetik: Den grekiske filosofen Aristoteles' (384–322 f. Kr.) *Om diktkonsten*, också en lärobok i poesi.

Voluspa: Eddadikt, bestående i en spådom lagd i munnen på en spåkvinna, som berättar om världens öden från skapelsen till undergången i Ragnarök.

Ovidii Metamorfoser: Den romerske diktaren Ovidius' (43 f.Kr.–17/18 e.Kr.) *Metamorfoser*, som återberättar antika sagor och myter.

ursprunglig: Ordet var enligt Wimmerstedt oläsligt i handskriften; står även som oläsligt i *Barometern*.

utbildade: 'utvecklade'.

Litteratörs: 'författares', 'litteraturkännares'.

Penates: Penater, romerska husgudar som ansågs beskydda hemmet och hushållet.

Horatius: Romersk diktare (65–8 f.Kr.).

Propertius: Romersk diktare (ca 50–15 f.Kr.).

supponera: 'antar'.

allusionerna till: 'anspelningarna på'.

borgerliga inrättningar: Stadens byggnadsverk.

att Amor vid Cynthias vagga nyst ett gällt omen: Wimmerstedt har *att Amor vid Cynthias vagga hyst ett gällt omen*, men *hyst* är uppenbarligen ett feltryck; *Barometern* har *nyst*. Uttrycket anspelar på ett textställe i Propertius' elegi 2:3, enligt vilket kärleksguden Amor vid Cynthias vagga skall ha »nyst ett gällt omen« (lat. *argutum sternuit omen*). Här är det ett exempel på ett textställe som är svårbegripligt utanför sin kontext.

denna Cynthia är för skalden både triumfrop, konungar och vagn: Anspelar på ett annat ställe hos Propertius, elegi 2:14, där diktaren säger att segern över Cynthia skall vara både byten, konungar och vagn (lat. *spolia, reges, currus*) för honom; också detta skall här exemplifiera en formulering som bara blir meningsfull i sin kontext.

löje: 'leende'.

Gud signe ditt ljusa blå öga: Denna okända sång har uppenbarligen sjungits i sällskapslivet kring biskopsgården i Kalmar.

Idavallen: En vacker slätt i gudarnas boning Asgård, enligt nordisk mytologi.

akademisk prisskrift: Anspelar på Svenska Akademiens bruk att utlysa poetiska pristävlingar.

Schartau: Ivan Ejler Schartau (1785–1867), militär som också

- gjorde sig känd då han 1811 prisbelönades av Svenska Akademin för det högst medelmåttiga skaldestycket *Medborgaren*. Sammanställningen med giganten Tegnér (se nedan) är ironisk: samma år belönade Akademien denne för poemet *Svea*.
Tegnér: Prästen, akademiledamoten och sedermera biskopen Esaias Tegnér (1782–1846).
- 279 *Typisk*: 'symbolisk'. *Barometern* har *topisk*, vilket också är tänkbart; *topos* kallas inom retoriken en plats där argument hämtas.
misskänna: 'ta fel på'.
Epiteter: Ett epitet är en karakteriserande bestämning, typisk för hjälteposet.
- 280 *den Homeriska*: Avser Iliaden och Odysséen.
fatabur: 'förråd'.
egendomliga: 'karakteristiska'.
den Wimmerstedtska flöjten och lutan: Lektor Nils Henrik Wimmerstedt (1787–1858), 1827 gift med Erik Johans yngre syster Hedvig Maria Stagnelius (1796–1864) och kyrkoherde i Högsby 1829–1858; Wimmerstedt skall ha spelat flöjt och luta.
den Eckerlundska pennan: Johan Fredrik Eckerlund (1789–1840), vikarierande lektor i historia vid gymnasiet i Kalmar, hade skrivit avhandlingen *De pace Broemsebroensi* ('Om freden i Brömsebro', 1821); han blev senare kyrkoherde.
den Sauriska aptiten: Adolf Fredrik Sauer (1770–1829), f. d. löjtnant och krigsfånge i Ryssland.
de Wiggmanska åkrarne: Stadskassören och fältkamreren Johan Wiggman (1747–1832) var gift med Carolina Hellenstierna, Jenny Hellenstiernas syster, och ägare av det praktfulla godset Solberga i Dörby socken.
de Solbergiska lindarne: Anspelar på godset Solberga.
den Knibergska stjärnhimmeln: Adolf Fredrik Kniberg (1783–1827) var astronom och kyrkoherde i Åhs och Ventlinge pastorat på Öland från 1821.
det Adlersparreska Öland: Axel Adlersparre (1763–1838) var 1819–1821 vice landshövding över Ölands län och också i övrigt en ivrare för Ölands väl.
det de la Grange-behärskade Kalmar: Militären Johan Georg De

- la Grange (1774–1884) var under åren 1810–1822 landshövding över Kalmar län.
- de Wahlbomska hornen*: Carl Adolf Wahlbom (1766–1828), lektor och titulärprofessor och sedermera kyrkoherde i Ljungby 1822–1828. Hans hustru Ulrika Eleonora Beata var född 1792 och dog 1855. Den man som »har horn« har en otrogen hustru; detta omtalas även i »Charader« (se s. 182).
- fabellära*: 'mytologi'.
- Jupiters*: Åskguden Jupiter var den högste guden i klassisk mytologi.
- Auka-Tors*: Tor var åskans gud i nordisk mytologi.
- Lundstedt*: Carl Magnus Lundstedt (1780–1847), landssekreterare och borgmästare i Kalmar.
- Mercurius*: Handelns gud i klassisk mytologi; uppträder också som budbärare.
- Reichardt*: Johan Fredrik Reichardt (1765–1824), fil.mag., postmästare i Kalmar.
- Foibos Apollon*: Sol- och diktarguden Apollon bar också binamnet Foibos, som betyder 'ren', 'strålande'.
- Venus*: Kärlekens gudinna i klassisk mytologi.
- även som*: 'liksom'.
- Er syster*: Carolina Hellenstierna (1773–1825), gift med Johan Wiggman.
- Junos*: Juno var Jupiters maka.
- Zander*: Josua Zander (1788–1835), lektor vid Kalmar gymnasium och gift med Eleonora Juliana Wiggman.
- Nora*: Eleonora Juliana Wiggman (1801–1868), dotter till Johan Wiggman.
- Anna*: Anna Catharina Wiggman (1805–1833), Noras syster.
- Tub*: 'kikare'.
- Knibergs öga*: Så *Barometern*; Wimmerstedt har *Kinbergs öga*.
- pennan för den Eckerlundska handens följeslagare*: Så *Barometern*; saknas hos Wimmerstedt.
- Kommendantens själ*: Kommendanten är Peter Fredrik Kock (1754–1824), överste och kommendant på Kalmar slott och tydligen glad i flaskan.
- Landsbövdungens*: Avser De la Grange.
- Länskarbasen*: En karbas är ett spö eller en rotting.

- 281 *vädrets ras*: 'vindens raseri', 'stormen'.
kantschu: Kortskaftad piska (så *Barometern*; Wimmerstedt har *kautschu*).
tillvägabringa: 'åstadkomma'.
Mecenatinna: 'välgörerska', 'beskyddarinna'.
Utgiv prisämnen. Utsätt belöningar: Så *Barometern*; Wimmerstedt har *Utsätt belöningar!* *Utgiv prisämnen*.
Svenska Akademiens stora guldmedalj: Akademiens förnämsta pris, instiftat 1786.
accessit: Den mindre belöningen, silvermedalj.
Epopé: 'epos', 'berättande dikt'.
Tassos Gerusalemme Liberata: Eposet *Gerusalemme Liberata* (1581; *Det befriade Jerusalem*) av den italienske diktaren Torquato Tasso (1544–1595).
oktavrim: Avser ottave rime, ett italienskt åttaradigt strofiskt versmått.
J. W.: Johan Wittbom; se ovan.

Är Minnet i allmänhet

Datering: odaterbar. Etablerad från Erik Johan Stagnelius, *Samlade skrifter*, [utg. Per Adolf Sondén] (Stockholm 1836), del III, s. 421–431. Titel saknas.

Anteckningens huvudsakliga ämne är syndafallet och frälsningens villkor, men den berör också många andra teman: symbolens beskaffenhet, kärleken, relationen mellan könen, begäret och det ondas ursprung. Inspirationskällor är bland annat Platons idélära och Friedrich von Schellings (1775–1854) filosofi.

- 282 *alltfort*: 'alltjämt'.
varest: 'där', 'i vilken'.
förgätenhetens flod: Lethe, glömskans flod i dödsriket.
vallmorus: Av vallmo framställs opium, varför den associeras till sömnen och glömskan.
reminscensen: 'hågkomsten', 'minnet'.
palingenesi: 'återfödelse', 'pånyttfödelse'.
självmäktiga: 'egenmäktiga', 'övermodiga'.
differentiering: 'åtskillnad', 'uppdelning'.
 283 *icke möjlig utan under villkoret av*: 'möjlig enbart på villkor av'.

- som med hågkomstens*: Handskriften hade enligt Sondén *som med det hågkomstens*.
- kausalförhållande*: 'orsaksförhållande'.
- bibringa*: Trycket har *dels bibringa*.
- 284 *fenomenmänniskans*: Avser människan i hennes jordiska (dvs. fallna) gestalt.
- inbilda*: 'inarbета'.
- den reflekterade Världen*: 'naturen', 'sinnevärlden'.
- differensen*: 'åtskillnaden'.
- frukter åt döden*: Den nya avkomman, som är prisgiven åt döden.
- subjektiva*: Beroende av det uppfattande subjektet.
- objektiv*: Oberoende av subjektet.
- i det stället*: 'i stället'.
- följe*: 'följd'.
- en molnen omfamnande och vid Tidens hjul fastsmidd Ixion*: Ixion ville enligt klassisk mytologi förföra gudinnan Hera; han blev därför straffad av Zeus, som förvandlade henne till ett moln i hans armar; själv blev han fastnaglad vid ett evigt snurrande eldshjul.
- boleri*: 'otukt', 'horeri'.
- 285 *mystärer*: 'mysterier'.
- enär*: 'då', 'eftersom'.
- »Se dygdens färg!« *ropade Diogenes*: När den grekiske filosofen Diogenes från Sinope (412/404–323 f.Kr.) mötte en rodande yngling skall han enligt anekdoten ha sagt: »Var vid gott mod; detta är dygdens färg«.
- 286 *den könskärleken meddelade det gudomliga ljusets irradiation*: trol. 'det gudomliga ljusets utstrålning, såsom det meddelats könskärleken'.
- accidens*: 'tillfällig egenskap', 'bestämning'.
- realiter*: 'i realiteten', 'i verkligheten'.
- indifferens*: Egenskapen att inte vara delad i subjekt och objekt.
- objektblivne*: 'objektiverade'.
- sedelagen*: 'morallagen'.
- modus*: 'uppenbarelseform'.
- 287 *bekännelse*: 'syndabekännelse'.
- en bland dess strålar av det älskade ögat*: trol. 'en stråle från den högre världen, uppenbarad i den älskades öga'.

- Vestas-lågan*: Vesta var den gudomlighet som beskyddade hemmets härd.
- bennes [medvetande]*: Läsningen osäker enligt Sondén.
- kärlekens äpple* etc.: Anspelar på den bibliska berättelsen om syndafallet i 1 Mos. 3, där ormen förleder Eva och Adam att äta av frukten från kunskapens träd.
- bilägga*: '(fredligt) avsluta'.
- vadan*: 'varför'; *vadan den fortfar*: Läsningen osäker enligt Sondén.
- medvetlösa*: 'omedvetna'.
- 288 *astraliska*: 'himmelska' (om det som har med stjärnorna att göra).
- organiska*: 'jordiska' (om det som har med det jordiskt växande att göra).
- förutbestämning*: På förhand avgjorda förhållanden.
- Manikeism*: Dualistisk världsåskådning enligt vilken en ständig kamp pågår mellan ljus och mörker.
- Katolicism*: Denna uppfattar enligt Stagnelius' framställning världen som någonting enhetligt, i motsats till manikeismen.
- 289 *vilket likväl*: Läsningen osäker enligt Sondén.
- förnuft, astrale*: Läsningen osäker enligt Sondén.
- organism, mikrokosmos*: Läsningen osäker enligt Sondén.
- inbildade*: 'inarbetade', 'sammangjutna'.
- resultatet för religionen praktiskt*: Läsningen osäker enligt Sondén.
- [*Det tillhör*] *ej*: Ordet saknas i trycket.
- kooperera*: 'samverkar'.

BREV

- Till systemn. Uppsala 1813*
- Datering: 1813. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188. Brevet är skrivet under Stagnelius' Uppsalatid.
- 293 *Min bästa Syster*: Brevet är riktat till någon av Stagnelius' båda systrar, sannolikt den yngre, Hedvig Maria (1796– 1864).
- Dörby*: Socken strax väster om Kalmar; denna var biskopens prebende, dvs. det pastorat som medföljde biskopsämbetet och en plats där biskopsfamiljen Stagnelius emellanåt uppehöll sig.
- glest blomstra i frånvarons vinter minnets eterneller*: Tydligt har

system framfört någonting som har upprört hennes bror, möjligen en hälsning från en väninna. Här tycks Stagnelius mena att den långa frånvaron i varje fall skall göra att väninnan glömmet honom.

- 294 *en Skald*: Raderna härrör från Eric Peter Älf, *Strödda skaldestycken* (1795).
den vackra, rödblommiga Ynglingen: Stagnelius tycks här vilja ge igen med samma mynt: en hälsning som är avsedd att göra systemen förlägen.

Tjänsteansökan

Datering: 1815. Etablerad från handskrift i Kungl. biblioteket, Beskow-Dahlgrens autografsamling: Stagnelius. Tjänsteansökan tillstyrktes i ett memorial av Nils von Rosenstein den 27 april 1815. Med tanke på brevets speciella karaktär och de många titlarna har ingen modernisering företagits i detta brev.

Ansökan är ställd till Lars von Engeström (1751–1826; statsminister för utrikesärendena 1809–1824), Nils von Rosenstein (1752–1824; statssekreterare vid Ecklesiasastikdepartementet 1809–1822) samt ledamöterna i kanslistyrelsen. Till Ecklesiasastikdepartementetets ansvarsområden hörde inte bara kyrkans förvaltning utan också de områden som anslöt till kyrkan, såsom utbildning.

Till systemen. Stockholm 1815

Datering: 1815. Etablerad från brevfragment i Göteborgs universitetsbibliotek, Dickson Bukowski-samlingen, samt i Riksarkivet Marieberg, Sjöholmsarkivets autografsamling. Det fragmentariskt bevarade brevet, skrivet i Stockholm, riktas till systemen Hedvig Maria Stagnelius (1796–1864).

- 296 *Fält- och Harmonimusik*: 'militärmusik'; 'blåsmusik'.
Min Världinna: Maria Elisabeth Almgren, f. Ahlstubbe (1774–1827), som var Stagnelius' världinna på Stora Fiskaregränd 8 (nu Fiskargatan, nära Mosebacke; huset är rivet).
en Löjtnant: Johan Fredrik Almgren (1774–1809), den föregående make i första giftet.
Sophie: Den äldre av Stagnelius' båda systrar, Catharina Sophia (1790–1882).

Till fadern. Stockholm 1816

Datering: 1816. Etablerad från handskrift, Kungl. biblioteket, Vf 188, samt Riksarkivet Marieberg, Sjöholmsarkivets autografsamling.

På brevet som det föreligger på Kungl. biblioteket är dateringen och underskriften bortklippa; med annan penna står: »Skrivet av Skalden Erik Johan Stagnelius, vars namn under detta brev är urklippat och bortgivet till Fredrika Bremer.« Underskriften och dateringen har återfunnits i Sjöholmsarkivets autografsamling på Riksarkivet. Detta har också förskjutit dateringen: Böök menade att brevet måste vara skrivet den 24 mars 1816, eftersom de i brevet omtalade kopisterna enligt Kungl. Kanslistyrelsens protokoll utnämndes den 22 mars. Enligt den nu återfunna dateringen är brevet dock skrivet redan den 8 mars.

ackord: 'avtal'.

297 *fru Dublin*: Stagnelius' värdinna, i övrigt okänd.

törbända: 'kanske'.

Ecklesiastik Expedition: Den avdelning, ägnad kyrkliga förvaltningsärenden, i kungens kansli där Stagnelius tjänstgjorde.

Kopister: Kopistens uppgift var att skriva av dokument i kansliet; Stagnelius utnämndes till kopist den 6 dec. 1817, men kom aldrig att uppbära någon lön.

Landsb. Rosenstein: Nils von Rosenstein (1752–1824), ämbetsman, titulärlandshövding och ständig sekreterare i Svenska Akademien 1786–1824.

Bildbuggaren från Öland: Okänd person.

Bordstudsare: 'bordspendyl' (ett finare bordsur).

Appendix

Sängens Lov

Bland alla möbler i ett hus
Förtjänar sängen högst att prisas,
Här sover drinkarn bort sitt rus,
Här älskarns långa plågor [lisas](#).

Från dagens tyngder och besvär
Arbetarn glad till sängen hastar.
På sängen rodnande och [kär](#)
Ett eldigt öga bruden kastar.

Vad lockar ynglingen till strid?
Vad styr hans fot på ärans branter?
[Vi](#) [offrar](#) han sin glada tid
Åt [förmak](#) och åt [folianter](#)?

O! tro ej att han strävar så
För lumpna titlar, för en stjärna,
Nej, Bröder, endast för att få
Sin egen säng, sin egen tärna! –

Se flickan i sin ålders vår
Hur träget hon för spegeln sitter
Och kröker sina gyllne hår
Med rosor och juveleglitter;

Vi älskar hon att gå så grann?
Vi prunkar hon i guldgemaken?
I sängen med en eldig man
Hon ligga vill som Eva naken;

Ja! sköna flicka dig förställ
Med all den konst, dig himlen givit,

Bebo palatser eller tjäll;
För sängen dock du skapad blivit;

Tag penna eller svärd i hand,
Var Amazon, var sånggudinna,
Till sängen, till ditt fosterland
Ditt hjärta suckar dock, o, kvinna!

Om rosig, fladdrande och söt
Du far i dansens yra ringar
Om cittran i ditt varma sköt
Med ömma silvertoner klingar

Om i herdinnans skrud du ler
I guld och purpur yppigt blänker
Ehur och varest dig jag ser
Jag dig i sängen även tänker. –

Ja! sängen väldiga magnet!
Du alla magiskt till dig drager
Och bjuder mera salighet,
Än Croesi guld, än Caesars lager. –

Här livets gåtor lösta bli,
Här alla dess mysterier kända
Från sängen komma äro vi
Dit skola vi ock återvända. –

Hell, Bröder! den som leende
Och sorgfri får bland vänner dricka;
Hell! den från tömda bågaren
Till sängs får vandra med sin flicka;

Som vilar trygg vid hennes barm
När nattens stormar ute ryta
Och böljorna med gräsligt larm
Sig vilt mot strandens klippor bryta.

Attributionen är osäker. Texten har etablerats utifrån en handskriftskopia, infogad i Vf 188a:3, Kungl. biblioteket (orig. skall 1973 ha tillhört fru Margareta Modig, Mora). Dikten tillskrivs där Stagnelius, men är skriven av annan hand, gissningsvis mellan 1830 och 1850. Under titeln »Sängen« föreligger dikten också i tryck (*Eros. Skämtsamma sånger, berättelser och anekdoter* [utg. Knut Eric Venne Höökenberg], Stockholm 1869), liksom i avskrift bland Esaias Tegnér's dikter (se Olle Holmberg i *Samlaren* 1933); dikten har också attribuerats till Tegnér. Yttre grunder ger ingen säker ledning för attributionen: dikten har visserligen tidigt tillskrivits Stagnelius, men dess proveniens är oklar och den har inte traderats tillsammans med kända Stagneliusdikter. På inre grunder är det svårt att säga någonting bestämt: Stagnelius har förvisso skrivit en del i den frivola genren, men dikten framstår inte som tydligt Stagneliensk.

401 *lisa*: 'lindras'.

kär: Handskriften har *kar*.

Vi [offrar]: 'Varför'.

förmak: Förrum, bland annat till ämbetslokaler.

folianter: Böcker av stort format (folioformat).

402 *tjäll*: Enkel bostad.

Amazon: Krigisk kvinna.

Ebur och varest dig jag ser: 'Hur och på vilket ställe jag än ser dig'.

Croesi guld: Kung Kroisos (Krösus, ca 595–547 f. Kr.) var en lydskung, berömd för sin rikedom.

Caesars lager: 'kejsarens lagerkrans'.

Förstaradsregister

- Ack! Kristus lider *V*, 7
Ack! vad jag hatar den man, som i kärlekens himmelska nöjen
IV, 285
Ack vilken lustig syn sig ter! *I*, 3
Aftonen nalkas *IV*, 327
Allt fullkomligt var och gott *V*, 3
Allt sen människor först bebyggde den blomstrande Jorden *IV*,
241
Anima sitter *V*, 43
Att i morgonens gyllne strimma *IV*, 95
Att min Vilhelm möte göra *IV*, 90
Av pärlor, o Konung! slavinnan en krans *V*, 102
- Barn av de ängar, där med skyndsamt lopp *IV*, 174
Barndomsminnen! församlens än *IV*, 129
Bereden åt Bruden *IV*, 286
Bland alla möbler i ett hus Appendix *V*, 401
Bland allt vad mänskligheten äger *V*, 268
Bland jordens vilda ätter *IV*, 246
Blommornas tid har flytt och dagens strålande Konung *IV*, 281
Blott en av hundra stjärnors tal *V*, 179
Bragderns och järnets far *V*, 20
[bru]kar spatsera, och varifrån stundom om aftnarna *V*, 296
Bärgat är tegarnas böljande guld i rymliga lador *IV*, 260
Bästa Laura! varför sörja så oupphörligt? *III*, 77
Böljan mot stranden brusar *V*, 221
- Dagen / Förlåter *IV*, 51
Dagens strålande Gud hos Thetis vilar *IV*, 119
De händelser jag på detta ställe ämnar förtälja tillhöra en avläg-
sen forntid *V*, 121
De svarta molnen skingras mer och mer *I*, 108
Den gamla sanning forskningen mig givit *V*, 22
Den gyllne harpa som vid Jordans stränder *IV*, 275

- Den hjord du ser irra bland rosorna där *IV*, 290
 Den långa dagen nått sin ända *IV*, 25
 Den store Pollux då för stridens våda *IV*, 277
 Den sälle, i vars kyska bröst *IV*, 47
 Den äldsta världen hade om Gud, Naturen och människan, kun-
 skaper *V*, 253
 Det gives blott tvenne slag av Poesi *V*, 273
 Det givs ett Ord allena *I*, 55
 Det midnatt är, och Månens öga stirrar *I*, 223
 Det stora bloss, som föder Tidevarven *V*, 81
 Det sörjande Vattnet min Moder var *V*, 69
 Dig Kärlek, från min känslas Vår *IV*, 211
 Din stillhet röd jag hälsar *V*, 184
 Dock vartill båtar att vår urbild njuter *V*, 14
 Dröm ej, o Yngling! sekunderna gå *IV*, 115
 Du lön, den världens sköka ger *V*, 71
 Du Skapelsens demant, Naturens krona! *IV*, 217
 Du, som milt i vinets floder *IV*, 288
 Du täcka Ö, som lik en brud *IV*, 237
 Du världshavets bölja, som fjärranifrån *V*, 11
 Dyrkansvärda Themire! för att tala uppriktigt *III*, 71
 Där källan mellan rosor dansar *IV*, 120

 Ej blomman hoppas må att evigt vara *V*, 15
 Ej fursten på den gyllne stolen *IV*, 106
 Ej för dig Vetandet allena *V*, 24
 Ej klinga längre i min hand *IV*, 31
 Ej kransad mer av strålarnes tiar *IV*, 100
 Ej länge, tänd av mystiskt kval *IV*, 280
 Ej mer för Dunderguden *V*, 123
 Ej något mättar själens eldbegär *V*, 86
 En evig oro själen mystiskt plågar *V*, 86
 En flyktig gäst är Skönheten på jorden *V*, 77
 En fruktlös kärlek ock ditt hjärta brydde *V*, 183
 En kväll, när vaktelns sång ur kornbevuxen dal *II*, 69
 En kyss, förtrollande Herdinna! *IV*, 160
 En källa mild och klar *V*, 245
 En röst ur dödens öknar ljuder *IV*, 325

- En sorglig visa vill jag sjunga *IV*, 75
 En Ängel är den sköna Vår *I*, 106
 Ert frälsningstecken sen, I ljusets fångne bröder *I*, 105
 Ett lyckligt möte! varifrån, o Lycis? *I*, 235
 Ett menlöst barn i ängen nyss jag lekte *V*, 62
 Eviga Moder! sorgsen och öm *V*, 206
- Flickans röst och strängarnes dig kallar *IV*, 319
 Fram ur havet Månen skrider *IV*, 171
 Fritt kväde världens barn hur krigets åskor ljunga *I*, 97
 Fryne! vi hatar Du så mångbenade Spindeln – o, lämna *IV*,
 236
 Fråga ej, Mänska! varför den alltbestrålände Solen *V*, 162
 Från himlen ned en helig Kvinna skrider *V*, 126
 Från himlens boningar den helga timmen klingar *I*, 5
 Från morgonsolens möte *IV*, 91
 Från nattens vandrande stjärna *V*, 18
 Från stadens buller skild, i bygdens stilla gömma *IV*, 141
 Från tusen sinom tusen år *I*, 98
 Från Ureldens sköte jag utgått har *V*, 68
 Fåfångt, Minka! tåren svallar *IV*, 254
 Fåfångt Natten i sin mörka skrud *IV*, 213
 Fången, på sin låga bädd *IV*, 61
 För dig, o änglaljuva! *V*, 99
 För graven jag ej bävar *V*, 70
 Förgängelse Naturens kinder målar *V*, 14
 Förnuftet eller självmedvetandet är den eviga grundtypen *V*,
 275
 Föruttnelse! hasta, o älskade Brud! *IV*, 326
 Förundras icke om Poeten skriver *V*, 33
- Gack med strider och list, Yngling, att värva Dig *IV*, 207
 Glad kan du nu mot himmelska azuren *V*, 23
 Gläd dig, o Yngling! *V*, 158
 Grymt verklighetens hårda band mig trycka *IV*, 342
 Gudarne sig evigt stänga *IV*, 224
 Gudinna med de fulla bröstet *IV*, 256
 Gudinna, som tronar, i bländande glans *IV*, 29

Gullvingade fjärl, hur yr och täck *V*, 8
 Gustafs Skål! *V*, 213

Han föll, som av blixten förkrossad *IV*, 32
 Han kommer ej! – hur långt ha åren skridit *I*, 281
 Har jag Thessaliens kalk med blinda läppar sugit? *IV*, 288
 Hela det synliga Universum är i själva verket ej annat än en sym-
 bolik *V*, 263

Helga, o Mänska! till Gudomens altar ditt hjärta *IV*, 38

Heliga Eld! / Himmelens ättling *V*, 194

Hell den Gud, som blomstrande tyrsen för! *IV*, 226

Hell Dig, Kärlek! himlens salar *IV*, 266

Hell dig, o Sjal! som ren på änglavingar *V*, 24

Hell, härlighetens Konung, hell! *V*, 202

Hilma! min vän! *IV*, 289

Himmel! jag darrar *V*, 199

Hur lycklig förr i hoppets drömmar *V*, 186

Hur lycklig mänskan var i världens gyllne dagar *IV*, 259

Hur skön går ej Solen *IV*, 102

Hurra, skål för kommandanten *V*, 211

Här vid källans silvervågor *V*, 217

Höga Därskap! starka Trollgudinna! *IV*, 128

Högt över stjärnornas borg, Du tronar, mäktiga Öde! *IV*, 285

Högvalborne Herr Grefve, StatsMinister för Utrikes Ärenderna
V, 295

Hör! Andarne ropa ur böljornas skum *V*, 5

Hör du, o Syster! den nattliga vinden *V*, 119

I barndomsåren, mången gång *IV*, 214

I blomman, i Solen *IV*, 135

I Bröder, som av Aesculap *IV*, 223

I denna helga myrtenlund *IV*, 249

I denna mörka skog vars jättelika tallar *IV*, 258

I dunkla regioner *V*, 38

I en dal, vid sorlande källans rand *IV*, 132

I fåfång möda andra åt framtiden *IV*, 190

I kedjor, o Himmel! jag smäktar *IV*, 291

I Kungens borg ett bröllop man bereder *III*, 123

- I leende blommor, I menlösa små *V*, 59
 I ljusets, i glädjens, i frihetens zon *V*, 52
 I lustgården skimrar en källa *V*, 64
 I poppelskuggor, tätt vid flodens rand *IV*, 53
 I tidens dunkla källa *I*, 112
 I Världsfurstens Harem *I*, 80
 I öknarne sitter *V*, 46
 Icke av tid och rum de levande andarne fångslas *V*, 210
 Icke utan skäl har man ansett människans jordiska tillvarelse
V, 267
 Ifrån den tid, då dagens stjärna brinner *V*, 130
 Ifrån min lyckas sorgliga ruiner *IV*, 275
- Ja, Chloë! hämnden skall dig drabba *V*, 133
 Ja, mina Vänner! Frestelserna nalkas *I*, 127
 Ja, ädle Yngling! hör den gudaröst *IV*, 6
 Jag känner en helig, en grönskande Ö *IV*, 331
 Jag när violernas doft ur ängarne stiga och Luna *IV*, 284
 Jag sjunga vill de bloss som över Jordens fjällar *V*, 108
 Jag såg civismen, hur med gäckad arm *IV*, 10
 Jag tror på ett Förnuft, som vitt kring Alltet tänker *IV*, 45
 Jag vet en ljusblå källa *I*, 95
 Jag vill ej lyckans fala nåd begära *IV*, 204
 Jesus! Jesus! suckar detta hjärta *V*, 84
 Julia! veken i vår lampa *V*, 137
- Klädd i vintrens liljeskrud *IV*, 73
 Kom att för vår Fröja *V*, 223
 Kom himladotter! höga Tro! *V*, 73
 Kom, o Amanda! kom i landets skuggor *V*, 224
 Kom, o Flicka! Ljuvt med Kapvin bräddad *IV*, 136
 Kom, o Älskade! kom att dansa! *IV*, 321
 Kom, sköna Flicka! lät oss bägge stiga *IV*, 335
 Kring jorden dyster midnatt rår *V*, 9
 Kring torg och gator jag en främling irrar *IV*, 230
 Kvällen glesa flor av töcken *V*, 218
 Kvällen är kommen *V*, 151
 Kvällens gullmoln fästet kransa *V*, 138

- Lauretta! har du vin? *III*, 185
 Leende Flicka! / Räck mig pokalen *V*, 175
 Lilla Anna i sitt fönster står *IV*, 60
 Lilla Calle, med ett svärd *IV*, 88
 Ljumma vindar / Skygd och lindar *I*, 111
 Ljuset vitt kring Alltets kretsar råder *I*, 60
 Ljuv är vandrarns sömn vid källans rand *IV*, 185
 Lossade äro Israels bojor! *V*, 188
 Lustig i skogen är Jägarens levnad *V*, 219
 Lycksalig den, i samma tjäll *IV*, 42
 Lyftom de blänkande glasen med fröjd! *IV*, 272
 Lyra! du, vars silvertoner *V*, 164
 Långt skild från ärans gyllne salar *I*, 85
 Långt är likväl, o Himmel! till den ljusa *V*, 116
- Mamma sagt mig hundra gånger *IV*, 86
 Med andevärldens helga nyckel *V*, 108
 Med bönens kvist i purpurmunden *V*, 50
 Med cittran i min hand jag låg *IV*, 170
 Med detta från Katolicismens symbolik lånade namn *V*, 262
 Med forskande blickar *I*, 83
 Med lagrar, evigt gröna *IV*, 343
 Med tårfullt öga *IV*, 71
 Mig fostrade, i nardusrika ängar *V*, 40
 Mild daggen sänks, av kvällens anda buren *V*, 229
 Milda, skapande kraft, som, fluten ur Gudomens sköte *V*, 89
 Min Bästa Far!!! *V*, 297
 Min bästa Syster *V*, 293
 Min fröken! / Man har sagt att Poesien *V*, 278
 Mitt första man på kläder bär *V*, 182
 Mitt öga fordom liv och tjusning födde *V*, 245
 Moln av dimmor hemskt sig lyfta *IV*, 232
 Morgonens rosiga sken de blomstrande fälten förgyller *IV*,
 336
 Må fritt under Sydlandets stupande Pol *IV*, 337
 Mål för driften av en renad håg *IV*, 17
 Månen är Solens bild, av den sorgsna jorden betraktad *V*, 227

- Narcissus gick att släcka törstens brånad *IV*, 274
 Naturens Drottning, Du vars rökverk brann *IV*, 197
 Naturens lik i Månans stråle vilar *V*, 4
 Ned från himlarunden Blunden *IV*, 59
 Nej med detta står jag ej länge ut *III*, 205
 Nej, Sångens Genius! än en gång *IV*, 304
 Njut den flydda ungdomsvåren *IV*, 96
 Nu dansar Fosforos, vid facklans brand *IV*, 101
 Nu vilar hela Jorden *IV*, 188
 När dagen gryr *V*, 214
 När Dagens Gud i Thetis' blåa salar *V*, 154
 När Eos, Bröder! ses i morgon hasta *IV*, 98
 När guldröda Solen i väster går ned *V*, 195
 När Månans förtrollande öga *IV*, 27
 När skuggor jorden hölja *IV*, 46
 När trött av Ödets ilar *IV*, 339
 När valthornen kalla till slaktningens larm *IV*, 191
 När Äge bärgar Solen *IV*, 216
- O allmakts Gud! vem är dig lik? *V*, 12
 O aningens och Minnets bleka stjärna *V*, 88
 O arma hjärta! varför slaviskt kvida *V*, 76
 O Bacchus! på vars kinder *IV*, 220
 O bergets Konung! vid din fot jag lägger *III*, 175
 O blomsterfält! o gröna poppellunder *V*, 17
 O Clara, Clara! långt från dig *IV*, 67
 O Du som, född ur Intets underbara *V*, 88
 O, Du som på bergen mot vilddjuren krigar *III*, 3
 O Du som än med Din troll-lanternan *IV*, 194
 O dunkla känsla som min själ förskräcker *III*, 211
 O gyllne Venus! vilken tallös här *IV*, 133
 O himmel! vad jag lycklig är! *IV*, 152
 O himmelska Sångmö! din gullharpa tag *IV*, 125
 O höga, änglarena Dygd! *IV*, 39
 O Jesu! Du allena är *V*, 239
 O Jordens kärlek! länge nog mitt bröst *V*, 87
 O människor! tron ej att jordens klot *IV*, 345
 O Mänska! tro ej att till nöjen blott *IV*, 8

O Systrar! tadlen mig ej så *IV*, 163
 O Sånggudinna! / I offerlunden *IV*, 243
 O! var är Du, arma Flicka? *IV*, 81
 O! vilken outgrundlig mystär *V*, 270
 O välkommen, dyrkade Johanna! *IV*, 209
 O Yngling! blomsterkrön din panna *IV*, 116
 O Yngling! hoppas ej att livets gåta klarnar *V*, 79
 O Yngling! rys att smaka *IV*, 20
 Obelönat skådar inget öga *V*, 82
 Och sänker m[...] *IV*, 318
 Olympens barn, Sol, Måne, stjärnor, tagen *IV*, 341
 Olympiska Flicka! ej böernas makt *IV*, 126
 Om himlen mina böner hörde *IV*, 121
 Om kring Stadens dånande torg med skaran jag irrar *IV*, 293
 Om, Sånggudinna! till Ditt hulda bröst *IV*, 5
 Om vid Parthenopes yppiga barm Du andades livet *V*, 238
 Omringad av bekymmer *V*, 117
 Ond och besvärlig är tiden i vilken jag lever, o Gudar! *IV*, 234
 Orfeus blickade ju med klangen av Thrakiska lutan *IV*, 277

På blomstersådda kullen här *IV*, 168
 På bordet glänste den korsfästes bild *V*, 154
 På dig jag tänker, när Aurora prålar *V*, 247
 På Dig, o Sångmö! jag med rätta klagar *IV*, 193
 På gyllene skyar ånyo Du kommer, o Vår! *IV*, 37
 På gyllene vingar, o Minne! tillbaka *IV*, 123
 På klingande strängar ledsaga min bävande hand *V*, 142
 På landet jag ägde ju gårdarne fem *V*, 205
 På Liljan i dess silverskrud *I*, 100
 På luftens hav i skyarna *V*, 42
 På nattens himlavalv min silverstjärna tågar *V*, 21
 På nytt den gyllne Solen *IV*, 264

Redan med Cynthias lampa i hand, omglimmad av stjärnor *IV*,
 298

Ren aftonens stjärna *IV*, 55
 Ren dag och färgor tyst försvunno *IV*, 63
 Ren floden sig kastar från klippornas topp *IV*, 149

- Ren granens korp sig till vila satt *IV*, 103
 Ren ägde sömnen mänskorna och djuren *V*, 226
 Resa, Amanda! jag skall till aldrig skådade länder *V*, 237
 Retande Flicka! och alltså Du skänker *IV*, 108
 Rolig den är *IV*, 318

 Sakta löser harpans klang *IV*, 229
 Se, blek och dyster Månan irrar *IV*, 155
 Se blomman! På smaragdegrunden *V*, 139
 Se Carl Johan! fram han skrider *V*, 145
 Se! Dagens Gud försvinner *IV*, 127
 Se den klara *I*, 93
 Se ekens strid mot stormarne på fjällen *I*, 229
 Se fåglarnes skara! *I*, 227
 Se Klytia där i blomstergården höja *V*, 17
 Se kronans glans! *IV*, 314
 Se! nöjets lampor flämta opp och slockna *V*, 28
 Se stjärnorna! se hur de evigt unga *I*, 89
 Se timman, dagarne och åren *IV*, 295
 Sedan på skördens fest, i skuggan av grönskande lindar *IV*, 282
 Seglaren lik, som från stormarnas våld och från rasande vågor
IV, 278
 Sen Elden före alla tider *V*, 67
 Sent kommer Du, o Jungfru i det gröna! *V*, 16
 Sex döttrar Kyrkan åt sin brudgum föder *V*, 83
 Sig allt förvandlar, Dagens brud dig glömmet *V*, 191
 Sig gryningens silver i rodnande glans *IV*, 181
 Sin skugga natten målar *IV*, 44
 Sitt ned, Mathilda! under dessa lindar *III*, 221
 Sjungande, förnöjd och säll *IV*, 69
 Skaparen ensam satt i den gränslöst famnande rymden *V*, 243
 Skön blänkte Rosen här i vårens dagar *V*, 18
 Skön, i aftondaggens pärlor *V*, 233
 Skön, med lågande hy och slutna ögon *V*, 125
 Sköna Fatma! här i parken *IV*, 228
 Sköna flicka! brutet mot kristaller *V*, 177
 Sköna Flicka! Näktergalen *V*, 232
 Sköna Flicka! nöjets altar *IV*, 111

- Solen, på gullvagnen buren *IV*, 273
 Som Försonarns törnbekrönta hjässa *IV*, 251
 Som modiga örnen i molnen försvinner *V*, 227
 Som morgonstjärna än jag går *V*, 106
 Som rosen glad i daggens vällust står *IV*, 206
 Späda Tärnor, i sång tolken Dianas lov! *IV*, 183
 Stjärnor blicka / Ned från luftens tjäll *IV*, 85
 Strålande jag sänder från det höga *V*, 78
 Stum, darrande av tjusning, nyss *IV*, 159
 Stygiska rövarens spann och stjärnorna kvävde i dammet *IV*,
 324
 Suckar, suckar äro Elementet *I*, 231
 Svage Yngling! tvekar du i val *IV*, 15
 Så har jag då omsider oskadd hunnit *III*, 275
 Sök ej (brottsligt det är) veta den gräns vilken av Gudarne *IV*,
 183

 Tag, o Sahlsten! väckt ur graven *V*, 134
 Tanken är en örn. Med spända vingar *V*, 242
 Tankfull går Du *IV*, 296
 Themira! fälten ligga öde *IV*, 162
 Thessalien har en trakt. Av Tempe bär den namn *II*, 55
 Tiden, i sin genesis betraktad *V*, 272
 Till jorden sjönk den lugna aftonstunden *IV*, 22
 Till jordens dalar svävar våren ner *IV*, 166
 Till ända dagen skrider *IV*, 110
 Triumf, o Svea, sjung! *IV*, 34
 Tro på en Fader över molnen där *V*, 178
 Träd närmare gallret *I*, 74
 Tung vilar nattens dimma *V*, 96
 Tyst smyger Duvan, genom häktets galler *V*, 244

 Under ovanstående Titel kommer att av undertecknad *I*, 49
 Undra ej att tårar löga *IV*, 93
 Ung var Maria och skön. På sin Faders grönskande lantgård *II*,
 61
 Upp Flickor! upp, o Gossar! *IV*, 316
 Upp, Hjältar! den heliga kampen att strida *IV*, 36

- Upp till min blåa födslostad *IV*, 294
 Ur flärdens sidenprydda salar *I*, 88
 Ur Gudomens sköte jag kommen är *V*, 65
 Ur klyftors djup, ur mörka skogars gömma *III*, 323
 Ur kvalets domning mitt hjärta väcks *IV*, 186
 Ur Kyrkans modersarmar jagad *I*, 116
 Ur nattens djup och Oceanens sköt *II*, 3
 Ur Solens gyllne öga *I*, 103
 Utsidan av oss själve blott är världen *V*, 22
- Vad båtar, Flicka, att Ditt mörka hår *IV*, 200
 Vad klingar därute i palmernas skjul? *V*, 104
 Vad känsla, Gudar! fyller nu mitt bröst *IV*, 150
 Vad Naturen är förändrad vorden! *IV*, 329
 Vad suckar häcken? *V*, 13
 Vad är vårt liv? Ett moln som flyktigt simmar *V*, 16
 Vadan denna evigt närda trånad? *V*, 58
 Vak upp, min själ att bära *IV*, 182
 Var är du, Kärlek? – o! vem ger mig vingar? *IV*, 299
 Vart rasar Du, Mänska! i vildsint begär *IV*, 202
 Ve att mina / Läppar dina *IV*, 109
 Vem skapte dig så mörk, o Moder! *I*, 91
 Vi stirrar du med tårar *V*, 159
 Vi suckar du, Flicka? *I*, 119
 Vid Babylons floder, i Världsfurstens rike *V*, 197
 Vid det öppna fönstret sitter *IV*, 333
 Vintren försvunnen är för Vårens och Västans milda växling *IV*,
 184
 Vår grav är djup och stilla *IV*, 330
 Våren en lovsång är, den Jordan offrar åt Solen *V*, 248
 Våren är inne. Försonaren åter *I*, 109
 Vårfloden härligt svallar *IV*, 300
 Väl lyfter själen ofta trånsjukt vingen *V*, 76
 Väl var din Sångmö blott en bygdens Tärna *IV*, 342
 Väl önskar själen ofta lyfta vingen *IV*, 276
 Välkommen, sköna dag! i rosenröda kläder *III*, 305
 Vän! i förödelsens stund, när ditt inre av mörker betäckes *V*,
 249

Yngling! ditt liv *V*, 122

Ädle Spanjorer! i tryggade kojor *IV*, 13

Älskade Vän! / Vakar Du än? *IV*, 57

Än blomstrar hjärtats vår. Guds änglar, som i dalen *V*, 118

Än Solen högt på blåa fästet *IV*, 84

Än världen tiger *V*, 216

Är Minnet i allmänhet *V*, 282

Även skuggornas dans och förgängelsens grinande bilder *IV*,
262

Ödets höge Regent, Jordens och himmelens! *IV*, 19

Österns Portar! öppnen Er! *IV*, 302

Över de östliga klippornas topp Fullmånen sig höjde *I*, 9

Över dälдер, över vallar *IV*, 65

Överste Kock sitt punschglas nu fyller *V*, 144

Titelregister

Ord inom parentes avser inledningsord.

- Abelard och Heloisa *IV*, 65
(Ack! vad jag hatar den man) *IV*, 285
Aftonen (Kvällen glesa flor) *V*, 218
Aftonen (Kvällen är kommen) *V*, 151
Aftonen (När Dagens Gud) *V*, 154
(Aftonen nalkas) *IV*, 327
Aftonsalm *IV*, 44
Agnes *V*, 154
Albert och Julia, eller Kärleken efter Döden *I*, 279
(Allt fullkomligt var och gott) *V*, 3
(Allt sen människor först) *IV*, 241
Amanda *IV*, 135
Anakreontisk sång *V*, 158
Andeviskning *V*, 159
Anna *IV*, 60
Astronomisk fantasi *V*, 162
Avsked till livet *V*, 164
Avsked till Sånggudinnan *IV*, 243
- Bacchanterna eller Fanatismen *I*, 233
Bacchisk tröst *V*, 175
Balen *V*, 177
Barndomsminne *V*, 178
Bekännelsen *IV*, 90
(Bereden åt Bruden) *IV*, 286
Bil och Bjuke *V*, 119
(Bland allt vad mänskligheten äger) *V*, 268
(Bland jordens vilda ätter) *IV*, 246
Blenda *II*, 67
Blommorna *V*, 59
(Blommornas tid har flytt) *IV*, 281
(Blott en av hundra stjärnors tal) *V*, 179

- (Bragdernas och järnets far) *V*, 20
 Brev till fadern, Stockholm 1816 *V*, 297
 Brev till system, Stockholm 1815 *V*, 296
 Brev till system, Uppsala 1813 *V*, 293
 Bruden *I*, 85
 Brudgummen *I*, 116
 Brudnatten *IV*, 249
 Bröderna *IV*, 277
 Bönen *V*, 50
 Bönhörelsen (Ren granens korp) *IV*, 103
 Bönhörelsen. Romans (Sköna Fatma! här i parken) *IV*, 228
- Charader *V*, 182
 Cittran *IV*, 170
 Cloelia *IV*, 282
 Cydippe *III*, 1
- Dafne (En fruktlös kärlek) *V*, 183
 Dafne (Vad känsla, Gudar!) *IV*, 150
 Dalen (Din stillhet rörd) *V*, 184
 Dalen (Hur lycklig förr) *V*, 186
 Damon *IV*, 149
 (De händelser jag på detta ställe) *V*, 121
 De Tävlade Skalderna *IV*, 174
 Deboras segersång *V*, 188
 Den första Maj *IV*, 101
 (Den gamla sanning forskningen mig givit, I) *V*, 22
 (Den gamla sanning forskningen mig givit, II) *V*, 22
 (Den gamla sanning forskningen mig givit, III) *V*, 23
 Den signade dag som vi här se, etc. *IV*, 181
 Den sovande Herdinnan *IV*, 168
 Den Svartsjuka *IV*, 63
 (Den sälle, i vars kyska bröst) *IV*, 47
 Den Vandrande Riddaren *IV*, 230
 Den övergivna *IV*, 93
 Det förfärliga Bröllopet *IV*, 75
 (Det gives blott tvenne slag av Poesi) *V*, 273
 Det hemliga Vittnet *IV*, 159

- Det varnande Exemplet *IV*, 55
 Dialog (Sköna Flicka! nöjets altar) *IV*, 111
 Dialog (Älskade Vän!) *IV*, 57
 Dialog. Ängeln och Själen *I*, 74
 Dröm på Havsstranden *V*, 5
 Drömmen *IV*, 132
 (Du, som milt i vinets floder) *IV*, 288
 Dygdelära *IV*, 15
 Dygden *IV*, 6
 (Dyrkansvärda Themire!) *III*, 69
 (Där källan mellan rosor dansar) *IV*, 120
 Dödsängelen *V*, 191
- (Ej för dig Vetandet allena) *V*, 24
 (Ej mer för Dunderguden) *V*, 123
 Elden (Ur Gudomens sköte) *V*, 65
 Elden. Ode (Heliga Eld!) *V*, 194
 Elegi (O Du som än) *IV*, 194
 Elegi (Se! nöjets lampor flämta) *V*, 28
 Elegi (Som Försonarns törnbekrönta) *IV*, 251
 Elegi (Även skuggornas dans) *IV*, 262
 Elementerna *V*, 65
 En Annan *IV*, 116
 Endymion *V*, 125
 Erövringen av Ceuta *III*, 75
 Evigheten *IV*, 275
- Fiskaren *V*, 195
 Fjärilen och Rosen *V*, 8
 Fjärilens Dödssuck *IV*, 329
 Flickan och Jägaren *IV*, 86
 Flickan till sin Älskare *IV*, 110
 Floden *I*, 93
 Flodguden *IV*, 53
 Flyttfåglarne *I*, 227
 (Från himlen ned) *V*, 126
 (Fåfångt, Minka! tåren svallar) *IV*, 254
 Fångarne. Reminiscenser ur en Davidisk Psalm *V*, 197

- Fången (Fången, på sin låga bädd) *IV*, 61
 Fången (I Världsfurstens Harem) *I*, 80
 (Förnuftet eller självmedvetandet) *V*, 275
 (Förundras icke om Poeten skriver) *V*, 33
- Glädjeflickan i Rom *III*, 183
- Graven (För graven jag ej bävar) *V*, 70
 Graven (Vår grav är djup och stilla) *IV*, 330
 (Grymt verklighetens hårda band) *IV*, 342
- Gubben (Njut den flydda ungdomsvåren) *IV*, 96
 Gubben (Till jordens dalar) *IV*, 166
- Gunlög (I barndomsåren, mången gång) *IV*, 214
 Gunlög (Ur nattens djup) *II*, 1
- Gången till Avrättsplatsen *V*, 199
- (Har jag Thessaliens kalk) *IV*, 288
 (Hela det synliga Universum) *V*, 263
 (Hell, härlighetens Konung, hell!) *V*, 202
 (Hilma! min vän!) *IV*, 289
- Himmelen *V*, 82
- Hjalmars Dödssång *V*, 205
- Hor. IV. Ode I. Boken. Till Sestius *IV*, 184
 Hor. XI. Ode I. Boken *IV*, 183
 Hor. XXI. Ode I. Boken *IV*, 183
 (Hur lycklig mänskan var) *IV*, 259
- Hylas *IV*, 155
- Hymn (O allmakts Gud!) *V*, 12
 Hymn (Ödets höge Regent) *IV*, 19
 Hymn till Ceres *IV*, 256
 Hymn till Vattnet *V*, 206
 Hymn till Venus *IV*, 197
- Högtidssång *IV*, 31
- Höstaftonen *V*, 4
- Hösten (Ack! Kristus lider) *V*, 7
 Hösten (Themira! fälten ligga öde) *IV*, 162
 Hösten, 1 (Förgängelse Naturens kinder) *V*, 14
 Hösten, 2 (Dock vartill båtar) *V*, 14
 Hösten, 3 (Ej blomman hoppas) *V*, 15
 Hösten. Elegi (Bärgat är tegarnas böljande guld) *IV*, 260

- (I denna mörka skog) *IV*, 258
 (I dunkla regioner) *V*, 38
 (I kedjor, o Himmel! jag smäktar) *IV*, 291
 (Icke av tid och rum de levande) *V*, 210
 (Icke utan skäl har man ansett) *V*, 267
 Idealet *IV*, 123
 Idealismen *V*, 64
 Idyll *IV*, 290
 (Ifrån den tid, då dagens stjärna brinner) *V*, 130
 Imit. av Prop. II. El. I. Boken. Till Cynthia *IV*, 200
 Impromptu till överste Kock, kommandant i Kalmar, vid ett
   glatt tillfälle *V*, 211
 Improvisare *V*, 213
 Inbjudningar. Epikuréern och Platonikern *IV*, 136
 Iris *IV*, 152

 (Ja, Chloë! hämnaden skall dig drabba) *V*, 133
 (Jag känner en helig) *IV*, 331
 (Jag när violernas doft) *IV*, 284
 (Jag sjunga vill de bloss) *V*, 108
 (Jag vill ej lyckans fala nåd begära) *IV*, 204
 Jennys Melankoli *V*, 134
 Jesus *V*, 104
 Jordan (Det sörjande Vattnet) *V*, 69
 Jordan (Vem skapte dig så mörk) *I*, 91
 (Julia! veken i vår lampa) *V*, 137
 Julkväde *IV*, 264
 Jungfrun i det gröna *V*, 16
 Jägaren *V*, 214
 Jägarens stunder, 1 (Morgonen) *V*, 216
 Jägarens stunder, 2 (Middagen) *V*, 217
 Jägarens stunder, 3 (Aftonen) *V*, 218
 Jägarvisa *V*, 219

 Kadriljen *IV*, 314
 Karl Johan *IV*, 32
 Knibergs Ölandsfärd *V*, 221
 (Kom att för vår Fröja) *V*, 223
 (Kom, sköna Flicka!) *IV*, 335

- Konungen under Trädet *IV*, 84
 Konungens Vrede *IV*, 81
 Korset *I*, 97
 Kriget *IV*, 202
 Krigssång *IV*, 17
 Kristi födelsenatt *IV*, 22
 Kvinnan *IV*, 206
 Kyrkans Döttrar *V*, 83
 Kyrkogården *I*, 223
 Kyssarne. Till Chloë *IV*, 109
 Kyssen *IV*, 160
 Källan *I*, 95
 Kärleken och landet *IV*, 141
 Kärleken. Metafysisk Lärodikt *I*, 60
 Kärlekens Triumf *IV*, 266
- Landsbygden *V*, 224
 Lidner *IV*, 275
 Liljan *I*, 100
 Liljor i Saron. Andra och Tredje Häftet *I*, 123
 Liljor i Saron. Första Häftet *I*, 53
 Livets Villkor *I*, 229
 Ljuv Nattmusik *IV*, 229
 (Ljuv är vandrarns sömn) *IV*, 185
 Luften *V*, 68
 Luna *V*, 226
 Lustvandringen *I*, 88
 (Lyftom de blänkande glasen) *IV*, 272
 Lyriska Dikter och Elegier. Andra boken. Visor, Romanser och
 Idyller *IV*, 49
 Lyriska Dikter och Elegier. Första boken. Moraliska, Religiösa
 och Patriotiska Sånger *IV*, 3
 Lyriska Dikter och Elegier. Tredje boken. Erotiska Sånger *IV*,
 113
 (Långt är likväl, o Himmel!) *V*, 116
 Längtan (Jesus! Jesus! suckar) *V*, 84
 Längtan (Vadan denna evigt) *V*, 58
 Längtan efter det Himmelska *IV*, 27

- Maria *I*, 83
 Martyrerna *I*, 125
 Mathilda *IV*, 71
 Merkurius *V*, 108
 Middagen *V*, 217
 Midnatten *IV*, 213
 Midsommarsnatten *IV*, 108
 (Mig fostrade, i nardusrika ängar) *V*, 40
 (Min fröken!) *V*, 278
 Mina Önskningsar *IV*, 121
 Minne *V*, 17
 (Moln av dimmor hemskt sig lyfta) *IV*, 232
 Molnet *V*, 16
 Monolog *IV*, 59
 Morgonen *V*, 216
 (Morgonens rosiga sken) *IV*, 336
 Morgontanke *IV*, 273
 Månan *V*, 42
 Månan och själen [Nyare version] *V*, 46
 Månan och själen [Äldre version] *V*, 43
 Månen *V*, 88
 (Månen är Solens bild) *V*, 227
 Månflickan (Från nattens vandrande stjärna) *V*, 18
 Månflickan (Kring jorden dyster) *V*, 9
 Människokärleken *IV*, 8
 Mänskliga Livet *V*, 227
- Narcissus (Narcissus gick att släcka törstens brånad) *IV*, 274
 Narcissus. Balett (Välkommen, sköna dag!) *III*, 303
 Nattankar *IV*, 46
 Nattbesöket *IV*, 163
 Natten *IV*, 216
 Naturens Son *IV*, 42
 (Nej med detta står jag ej länge ut) *III*, 203
 Nikon och Heliadora *V*, 229
 Norden *IV*, 337
 [Not till ordet Maria] *V*, 262
 Nr 411 *IV*, 186

- (Nu vilar hela Jorden) *IV*, 188
 Näcken *V*, 138
 Näktergalen *V*, 232
 Näktergalen och rosen *V*, 233
 (När trött av Ödets ilar) *IV*, 339
- (O dunkla känsla) *III*, 209
 (O! vilken outgrundlig mystär) *V*, 270
 (Och sänker) *IV*, 318
 Ode (Gack med strider och list) *IV*, 207
 Ode (I fåfäng möda) *IV*, 190
 (Olympens barn) *IV*, 341
 (Om kring Stadens dånande torg) *IV*, 293
 Om Tingens Natur *V*, 89
 (Ond och besvärlig är tiden) *IV*, 234
 Oraklet *I*, 98
 Oxenstierna *IV*, 342
- Parabel *IV*, 294
 [Pastoral dikter] *IV*, 139
 Polskan *IV*, 319
 Propertii II. El. III. Bok *IV*, 277
 Prospekt till Liljor i Saron *I*, 47
 På Emerentias Dag *IV*, 302
 På Herr Magister Per Brusonii Promotionsdag *I*, 3
 På Johannas Dag *IV*, 209
 (På nattens himlavalv) *V*, 21
- (Resa, Amanda! jag skall) *V*, 237
 Riddartornet *III*, 219
 Rodnaden *V*, 62
 (Rolig den är) *IV*, 318
 Rom *V*, 238
 Romans *V*, 117
 Rosen *V*, 18
- Samtal *I*, 119
 (Se blomman! På smaragdegrunden) *V*, 139

- (Se timman, dagarne och åren) *IV*, 295
 Selim *IV*, 171
 Serenad *IV*, 51
 Sigurd Ring *III*, 121
 Sinnlighetens makt *IV*, 276
 Sjuklingens Aftonpsalm *IV*, 25
 Själens himlafärd *V*, 24
 Sjömännernas Visa i hamnen *IV*, 98
 Skaldekonsten *V*, 142
 Skridskofarten *IV*, 73
 Skuggan *I*, 112
 Skyddsängeln *IV*, 69
 Soldatvisa *IV*, 191
 Solen och Bägaren *IV*, 106
 Solrosen *V*, 17
 Sonetter, I (En evig oro) *V*, 86
 Sonetter, I (O arma hjärta!) *V*, 76
 Sonetter, II (Ej något mättar) *V*, 86
 Sonetter, II (Väl lyfter själen) *V*, 76
 Sonetter, III (En flyktig gäst) *V*, 77
 Sonetter, III (O Jordens kärlek!) *V*, 87
 Sonetter, IV (Tystnaden) *V*, 88
 Sonetter, V (Månen) *V*, 88
 Spindelen *IV*, 236
 Spinnerskan *IV*, 91
 Stjärnorna *I*, 89
 (Strålände jag sänder från det höga) *V*, 78
 (Stygiska rövarens spann) *IV*, 324
 Suckan ur Stoffet *V*, 239
 Suckarnes Mystär *I*, 231
 Svegder *III*, 173
 Syndafallet *V*, 52
 Sång till Kvinnorna i Norden *IV*, 304
 Sängens Lov Appendix *V*, 401

 Talismanen *IV*, 67
 Tanke och Känsla *V*, 242
 Teser *V*, 253

- (Thessalien har en trakt) *II*, 53
 Thorsten Fiskare *III*, 273
 (Tiden, i sin genesis betraktad) *V*, 272
 Till Aftonstjärnan *IV*, 119
 Till Bacchus (Hell den Gud) *IV*, 226
 Till Bacchus (O Bacchus! på vars kinder) *IV*, 220
 Till Cancelli-Rådet [...] M. Norberg *I*, 55
 Till Dygden *IV*, 39
 Till Dårskapen *IV*, 128
 Till en Blomma *IV*, 95
 Till Föraktet *V*, 71
 Till Förrettelsen *IV*, 326
 Till Kärleken *IV*, 211
 Till Lyran *IV*, 325
 Till Månen *IV*, 296
 Till Natten *IV*, 298
 Till Naturen *IV*, 278
 Till Näktergalen *IV*, 280
 Till Skönheten *IV*, 217
 Till Sånggudinnan (O himmelska Sångmö!) *IV*, 125
 Till Sånggudinnan (Om, Sånggudinna!) *IV*, 5
 Till Sånggudinnan (På Dig, o Sångmö!) *IV*, 193
 Till Tron *V*, 73
 Till Venus *IV*, 133
 Till Ynglingen *V*, 79
 Till Zulima *IV*, 126
 Till Äran *IV*, 29
 Till Öland *IV*, 237
 Till översten m.m. Kock *V*, 144
 Tjänsteansökan, Stockholm 1815 *V*, 295
 Trosbekännelse *IV*, 45
 (Tung vilar nattens dimma) *V*, 96
 Tystnaden *V*, 88
 Tårarne och Blodet *V*, 102
 Tårarnes lov *I*, 111

 (Ung var Maria och skön) *II*, 59
 (Upp Flickor! upp, o Gossar!) *IV*, 316

- Uppoffringen *V*, 99
 Urania *V*, 243
- (Vad suckar häcken?) *V*, 13
 Vaggvisa *IV*, 88
 (Vak upp, min själ) *IV*, 182
 Vals *IV*, 343
 Valsen *IV*, 321
 Vandrarens Visa *IV*, 102
 (Var är du, Kärlek?) *IV*, 299
 Varningen *V*, 244
 Vattnet (Du världshavets bölja) *V*, 11
 Vattnet (Sen Elden före alla tider) *V*, 67
 Venus (Mitt öga fordom) *V*, 245
 Venus (Som morgonstjärna än) *V*, 106
 Verser, avsjungne då Studenterne Ahlberg, Zimmert och Schough [...] *IV*, 223
 (Vid det öppna fönstret) *IV*, 333
 Vilan *IV*, 224
 Vinteraftonen *IV*, 127
 Vintermorgonen *V*, 81
 Visa (Dröm ej, o Yngling!) *IV*, 115
 Visa (En källa mild) *V*, 245
 Visa. Efter Goethe (På dig jag tänker) *V*, 247
 Wisbur *III*, 321
 Wladimir den Store *I*, 7
 (Vären en lovsång är) *V*, 248
 (Vårfloden härligt svallar) *IV*, 300
 Vårsång *IV*, 37
 Vårsånger, I (Ur Solens gyllne öga) *I*, 103
 Vårsånger, II (Ert frälsningstecken sen) *I*, 105
 Vårsånger, III (En Ängel är den sköna Vår) *I*, 106
 Vårsånger, IV (De svarta molnen) *I*, 108
 Vårsånger, V (Vären är inne) *I*, 109
 Vällustens förakt *IV*, 20
 (Vän! i förödelsens stund) *V*, 249
 Väntan *IV*, 100
 Världsförakt *IV*, 38

TITELREGISTER

(Yngling! ditt liv) *V*, 122

Ångfartyget *V*, 145

Åsknatten *IV*, 85

Återblick på Barndomen *IV*, 129

Älvorna *IV*, 345

(Än blomstrar hjärtats vår) *V*, 118

(Är Minnet i allmänhet) *V*, 282

Ödet och Slumpen *IV*, 285

Över Fru Doktorinnan Emerentia Brita Maria Bäckströms Död
I, 5

Över H.K.H. Kronprinsens, nuvarande Konungens, hemkomst
[...] *IV*, 34

Över Slaget vid Salamanca *IV*, 10

Över Slaget vid Waterloo *IV*, 36

Över Slaget vid Vitoria *IV*, 13

